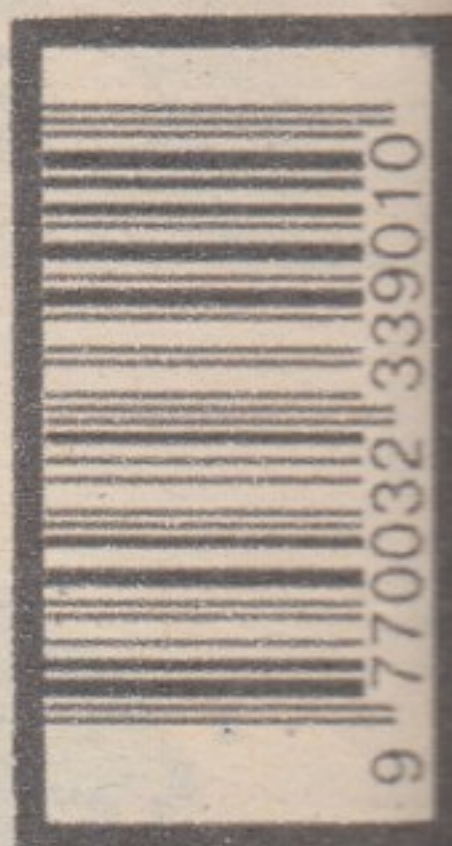
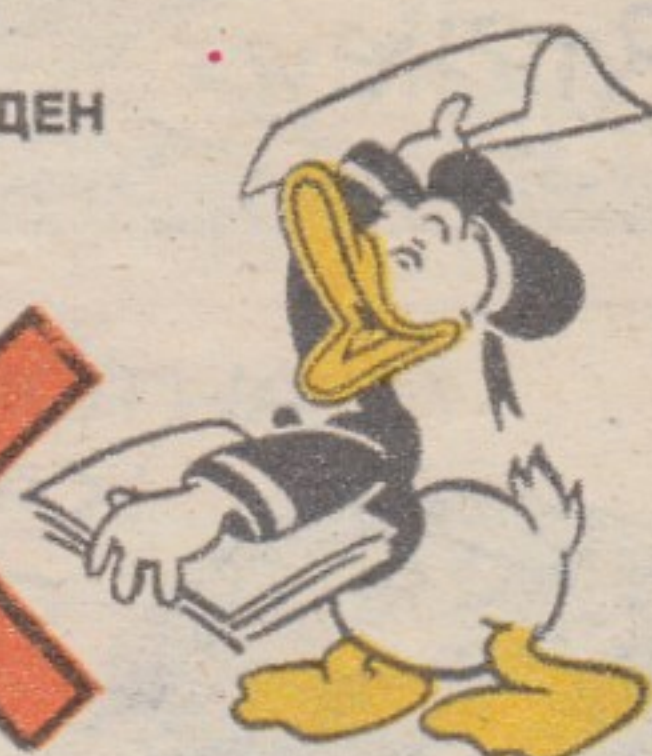

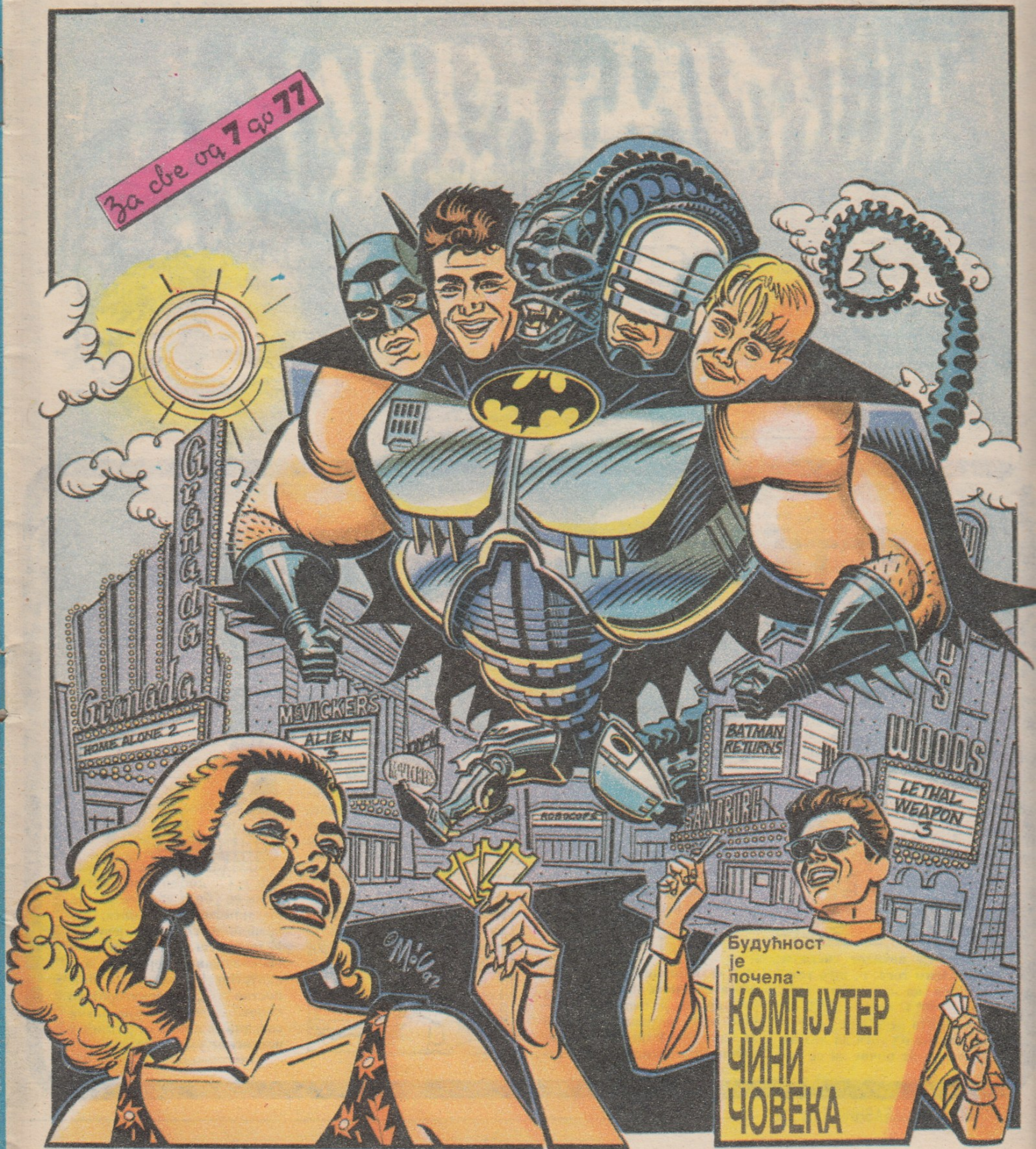
ПОЛИТИКИН

Немачна 3.00 DEM, САД 1.25 USD, Швајцарска 2.50 CHF,
Шведска 13.00 SEK, Аустрија 20.00 ATS, Грчка 300 GRD,
Енглеска 1.00 GBP, Словенија 90 SLT, Македонија 1500 DEN

ЗАБАВАНИК

5. II 1993. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LV • ЦЕНА 3000 ДИН. • БРОЈ 2145

АНТОНИО ДЕЛ КАСТИЉО СААВЕДРА

(1603-1667)

КОЈИ ЈЕ СЕБЕ СМАТРАО НАЈИСТАКНУТИЈИМ ШПАНСКИМ СЛИКАРЕМ, УМРО ЈЕ ОД ЉУБОМОРЕ КАД ЈЕ ВИДЕО МУРИЉОВЕ СЛИКЕ.

МАГАРЦИ

КОЈИ НОСЕ ВОДУ ДО УДАЉЕНИХ АНДСКИХ НАСЕЛА ИМАЈУ ВЕЗАНЕ ОЧИ ЈЕР ВИ МОГЛИ ДА СЕ УКОПАЈУ У МЕСТУ КАД УГЛЕДАЈУ КАКО ИХ СТРИ И ДУГАЧАК ПУТ ЧЕКА.

Удљешени Ђорови

КРАЈ ЈЕЗЕРА ЧАРЛС У ЛУИЗИЈАНИ (САД) ВИСОКИ СУ 30 МЕТАРА, А ПОЧИЊУ ДА СЕ ПРЕПЛИКУ НА 6 МЕТАРА ИЗНАД ТЛА.

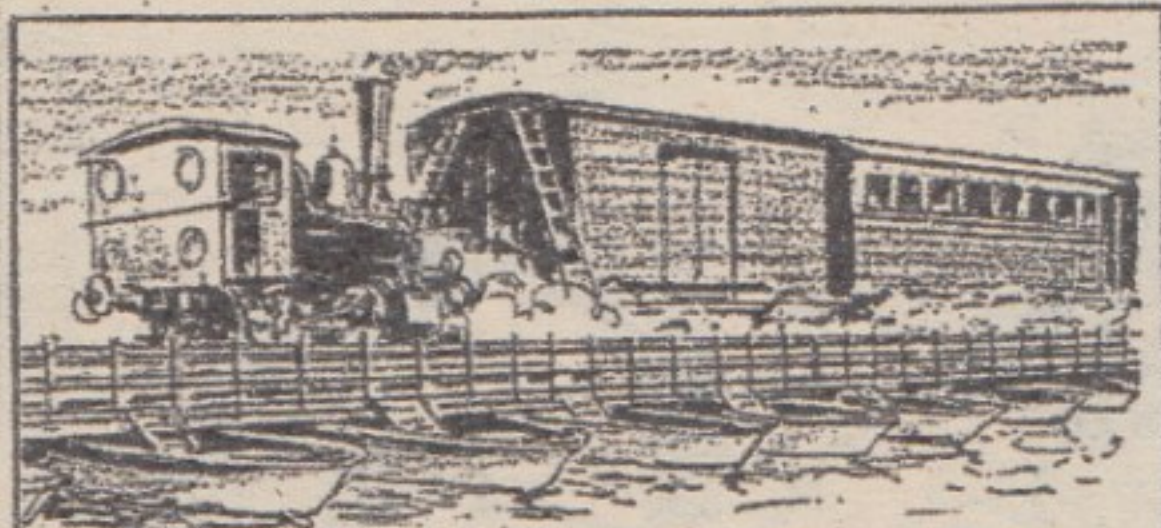
СТЕНА-ПЕКИНА

НЕДАЛЕКО ОД ИСТОЧНОГ ЛОНДОНА У ЈУЖНОЈ АФРИЦИ СПАЈА ЗАПРАВО 2 ОСТРВЦА УДАЉЕНА ЈЕДНО ОД ДРУГОГ 18 МЕТАРА.

Абориџински УДОВЦИ

ИЗ АУСТРАЛИЈЕ КАО ЗНАК ЖАЛОСТИ ЗА БРАДУ КАЧЕ КУГЛИЦЕ ОД БЛАТА.

ЖЕЛЕЗНИЧКИ МОСТ

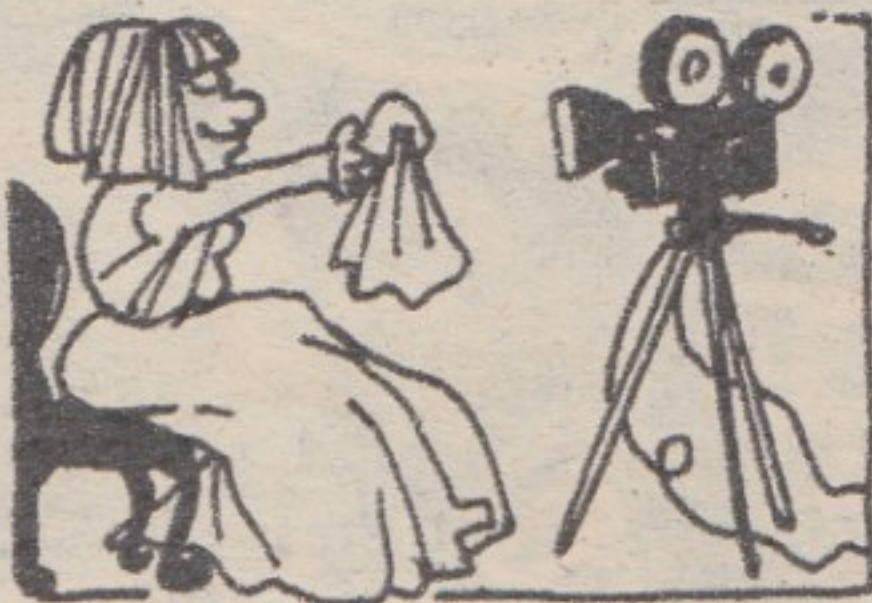
НА РАЈНИ НЕДАЛЕКО ОД КАРЛСРУЕА (НЕМАЧКА) ДО 1938. ГОДИНЕ ЛЕЖАО ЈЕ НА ПОНТОНИМА. ВОЗОВЕ СУ ПРЕКО ЊЕГА ВУКЛЕ ПОСЕБНЕ ЛОКОМОТИВЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● мада просечна температура на Земљи расте, за сада нам ипак не прети опасност од потпуног отопљавања и драматичног пораста нивоа мора. Разлог је то што упоредо са порастом температуре расте и количина леда на половима што се објашњава све већим падавинама

у подручју вечитог снега и леда. Осим тога, то што температура на половима није више -40°C него -30°C за сада ништа не значи јер је и она далеко од тога да лед на њој може да почне да се топи.

●●● „Заљубљени Шекспир” је најновији холивудски филмски пројекат у коме је главну улогу требало да игра Џулија Робертс. До снимања ипак неће доћи јер продуценти нису успели да нађу одговарајућег глумца за главну мушку улогу.

●●● најновија истраживања америчких научника најављују да је вероватно дошао крај великој хајци на холестерол који су Американци прогласили својим не-

пријатељем број 1. Резултати говоре да је код мушкараца и жена са холестеролом испод 160 (нормална количина) смртност већа него код оних код којих је повишен.

●●● због грешке у компјутеру број 999 на који се добија служба хитне помоћи у Лондону неко време није радио. Последице су биле више него страшне: за 36 сати, колико је телефон био „глув”, умрло је чак двадесет људи пошто им лекарска помоћ није указана на време.

●●● Пласидо Доминго, један од највећих тенора данашњице, оженио се са 16 година колегицом с Конзерваторијума, која је била старија од њега две године, а

већ у 17. добио сина Хозеа. Брак се убрзо распао, али је, по мишљењу Доминга, успешно његову каријеру јер је морао да нађе посао како би издржавао породицу, а и напустио је школу па није постао „конзерваторијски пацов” — човек који научи све, али се никад не развије у истинског уметника.

СТО ГОДИНА СРПСКЕ КЊИЖЕВНЕ ЗАДРУГЕ

БИСЕР У ШКОЉЦИ

Крајем 19. века учињен је: „Покушај да се концентришу растурене силе, зберу конци, састави у једно рад различитих времена или различитих крајева; да се политичке преграде путем књиге ослабе, да се оно што је српско свуда сазна и позна” (С. Новаковић, 1900)

Развој српске писмености и културе прати трагику националне историје и споменике расуте по просторима јужнословенских земаља.

Немањићи, породица владара и свети-теља, оставили су у српској књижевности печат расадишта писмености у манастирима Хиландару, Студеници, Жичи, Манасији, Дечанима, Милешеву, Пећи... Српска писана реч настајала је у Далмацији, Босни, Славонији и Војводини јер Србија је била поражена, исељена и избегла, у власти Османлија.

Крајем 19. века учињен је: „Покушај да се концентришу растурене силе, зберу конци, састави у једно рад различитих времена или различитих крајева; да се политичке преграде путем књиге ослабе, да се оно што је српско свуда сазна и позна” (С. Новаковић, 1900).

Тај покушај је Српска књижевна задруга.

Добротвори, оснивачи, улагачи...

У пролеће 1892. године млади књижевник Андра Гавриловић дао је идеју да се у Београду окупе писци и ствараоци и сачине Књижевно-уметничку заједницу. Била је то прва идеја о Задрузи. У згради Академије, 27. марта 1892. петнаест научника и књижевника „склопише друштво Задругу за издавање књига и ширење истих по народу”.

За првог председника Српске књижевне задруге 1892. изабран је Стојан Новаковић, по струци филолог, а образовањем правник и филозоф, професор Велике школе, академик и политичар. За заменика му је одређен Јован Јовановић Змај, лекар и песник.

На предлог Змаја усвојен је заштитни знак Задруге: три уплетена ћирилична слова са годином оснивања. Постоји још нешто у изгледу књига. Књиге су повезиване у плаво платно, а бридови страница склопљене књиге бојени у црвено. И, када отворите књигу, видите комбинацију боја: црвено, плаво, бело. Тробојка.

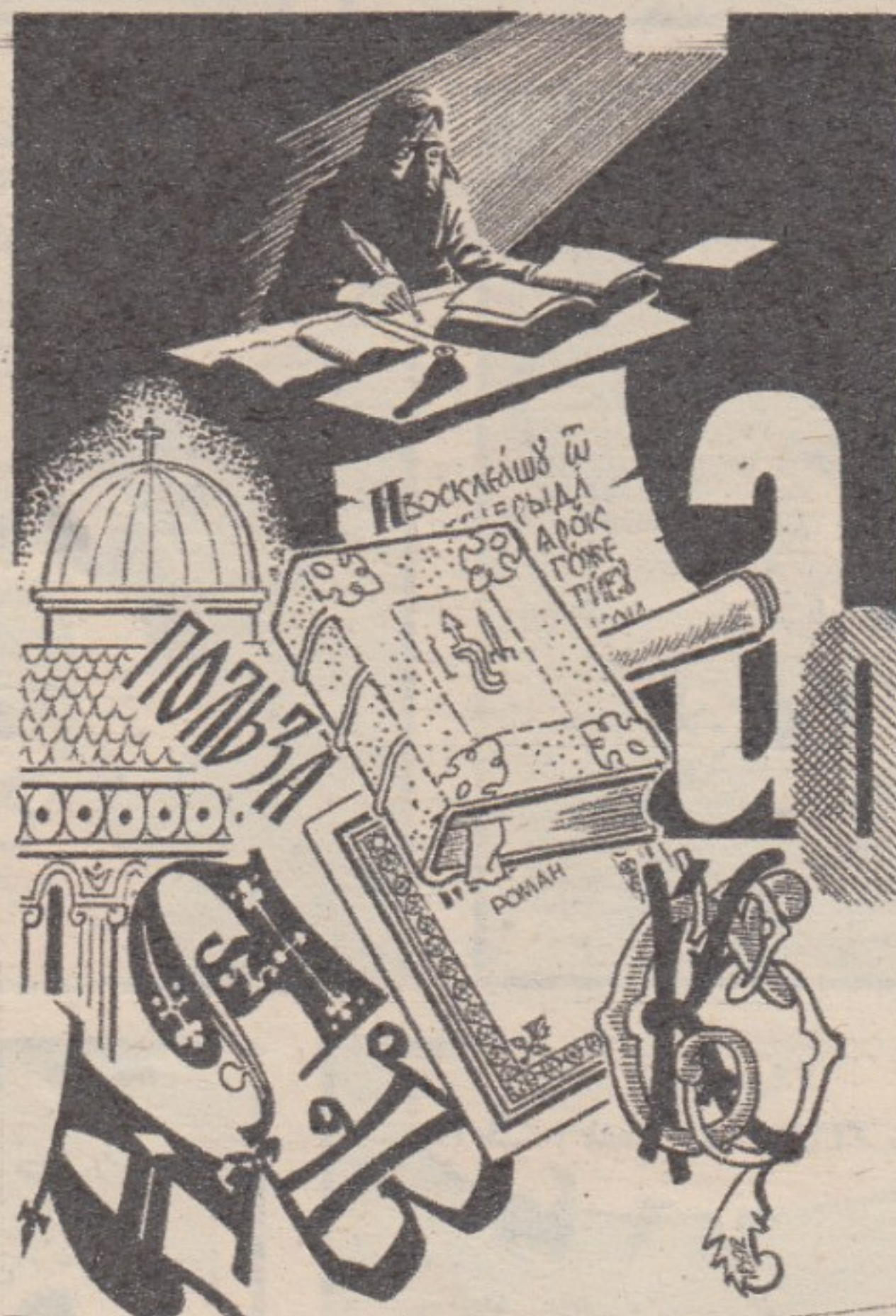
Задруга је по оснивању донела Правила која су кроз деценије допуњавана и

мењана, а ипак задржала основни циљ и задатак.

Правилима су уведени добротвори, који су једном за свагда уплаћивали 150 динара и 75 форинти, затим оснивачи који су сваке године уплаћивали 10 динара или 5 форинти и улагачи који су за свако Коло, унапред, плаћали 6 динара или 3 форинте. Унете су и форинте јер се, с разлогом, очекивао и одзив Срба, поданика Аустро-Угарске монархије.

Члан 3. Основних правила из 1892. овако одређује најславнију од свих библиотека у нас:

„Српска књижевна задруга вршиће свој задатак издајући сваке године по једно Коло књига према својим средствима. Једно годишње Коло ипак не може обухватити мање од шест књига ни мање од шездесет штампаних табак.”

Задруга је прво Коло (1892) штампала у 5.000 комплета од седам књига. Како је задругара било више, доштампано је још 4.000 комплета. Тако је ово коло имало укупно 63.000 књига од којих је прва била „Живот и прикљученија Димитрија Обрадовића, нареченога у калуђерству Доситеја, њим истим списат и издат”.

Поверљиви и чланови, а посебно донатори, од прве године рада помажу Задрузи да поред редовног „Кола”, библиотеке која је до сада објавила 565 насло-

ва, покрене и посебна издања.

Девог маја 1897. одржана је Четврта скупштина Задруге на којој се чуо закључак Управе како је: „... већ време приступити приређивању засебних издања превода одабраних забавних дела, поглавито из словенских књижевности, чиме би се у народ унело више здраве духовне хране и сузбили свакојаки лоши преводи који се без избора пружају читаоцима”. Изабран је „Одбор за преводну књижевност” и, 23. септембра 1897, одлучено да се у штампу дају „Обломов” Ј. А. Гончарова и „Богородична црква” Виктора Игоа.

Није само издавач

Тадашњи посленици културе јасно су осећали сужени и слаби проток вести из Европе и света према Србији и њен периферни положај у Европи. Зато је пао предлог „да се покрене посебна серија књига научно-популарног карактера”. Њена намена образлагана је потребом да служи „општем обавештавању и образовању и приказивала би, бар у прво време, по читаву једну науку”. Створен је „Поучник” чија је прва књига изашла 1925. године. Касније, у склопу посебних издања СКЗ јавиће се и „Савременик” чија је основна делатност била да шири нове и свеже идеје у нашој књижевности. Данас Задруга издаје 16 библиотека.

Задруга је до сада, кад навршава стотину година, издала темељна дела наше културе: „Српску књижевност” у 100 књига, „Стару српску књижевност” у 24 књиге. Данас, улазећи у други век постојања, објавила је капитално дело и круну досадашње делатности: „Историју српског народа” у 10 томова, вишедене-нијски рад тима историчара.

Задруга никада није била само издавач. Од ње је било, и има, и већих и јачих. Одувек је била огледало и одјек једног прегнућа.

Дубоки корени које је тако рећи одувек пустила у народ виде се из извештаја који је поднела Управа на Једанаестој редовној годишњој скупштини о своме раду у 1903. години.

„На својој самртној постељи у болници, поч. Велисав Павловић, ноћни стражар у Београду, родом из Живнице у Драгачеву, сетио се Српске књижевне задруге, позвао своје другове и старешине и усменим завештањем оставио своју мучно стечену готовину од 150 динара Српској књижевној задрузи. Извршиоци његове последње воље предали су ту суму Задрузи. Српска књижевна задруга може спокојно гледати у своју будућност када се ње сећају како они што благују у палатама, тако и мучени патници целог века на самртничкој постељи.”

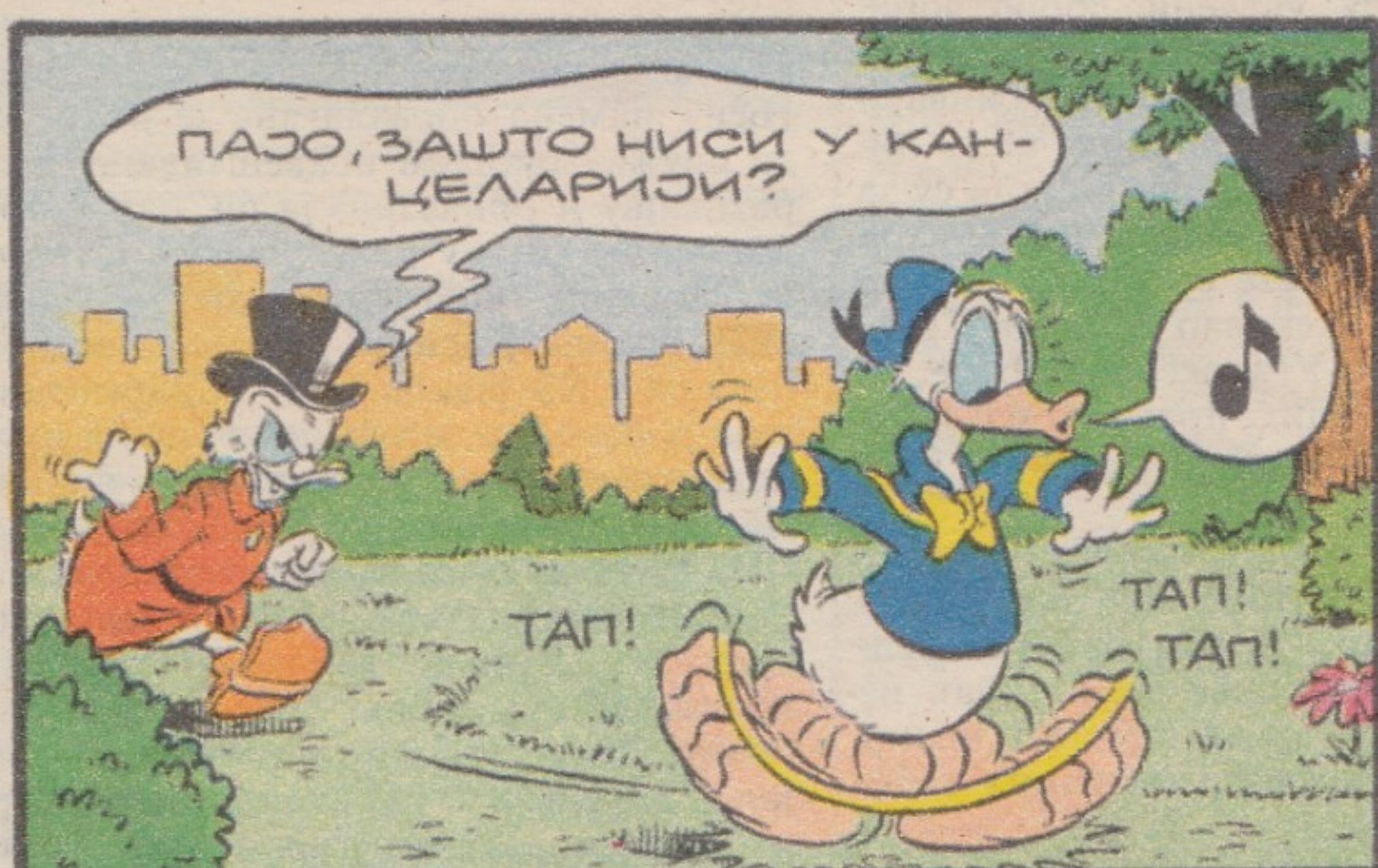
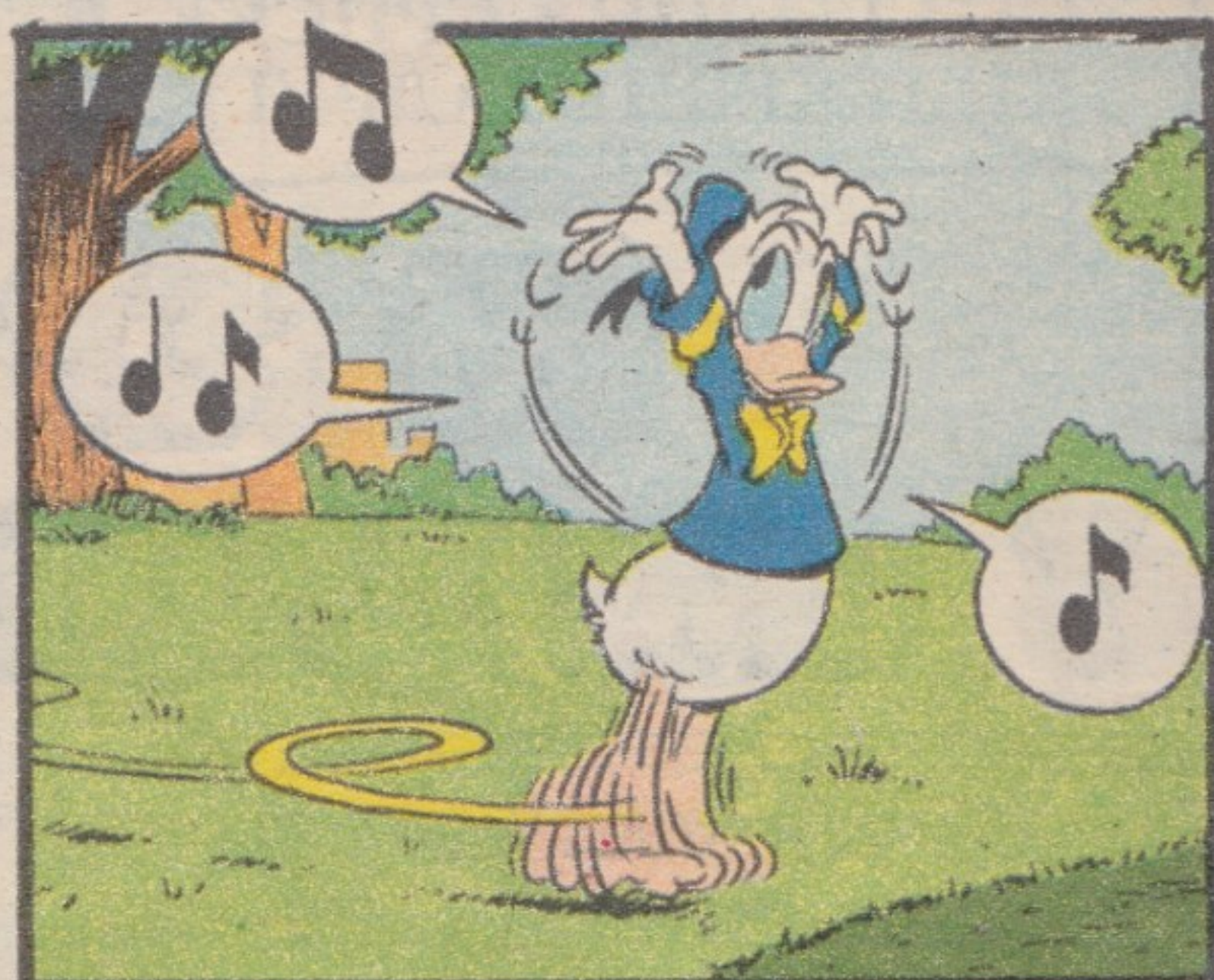
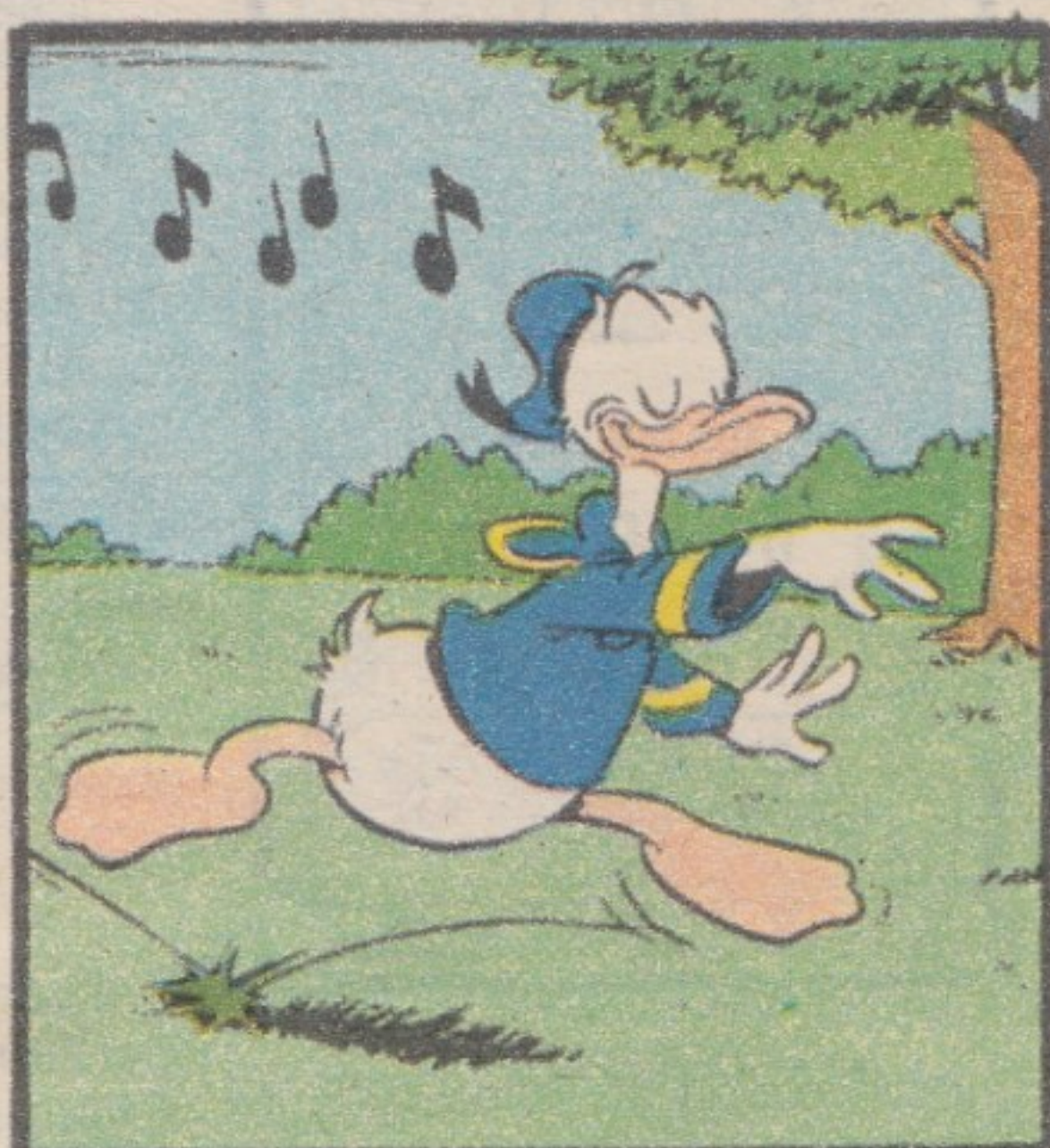
Ганута пажњом, чувајући му успоме-ну, Коло које би њему припало Задруга је слала основној школи у Горачићу, у Драгачеву, његовом родном крају.

Било је и прекида у издавачкој делатности СКЗ-а. За време ратова књиге се нису штампале. Од 1913. до 1921. направљена је пауза од седам година, а друга од 1940 до 1949.

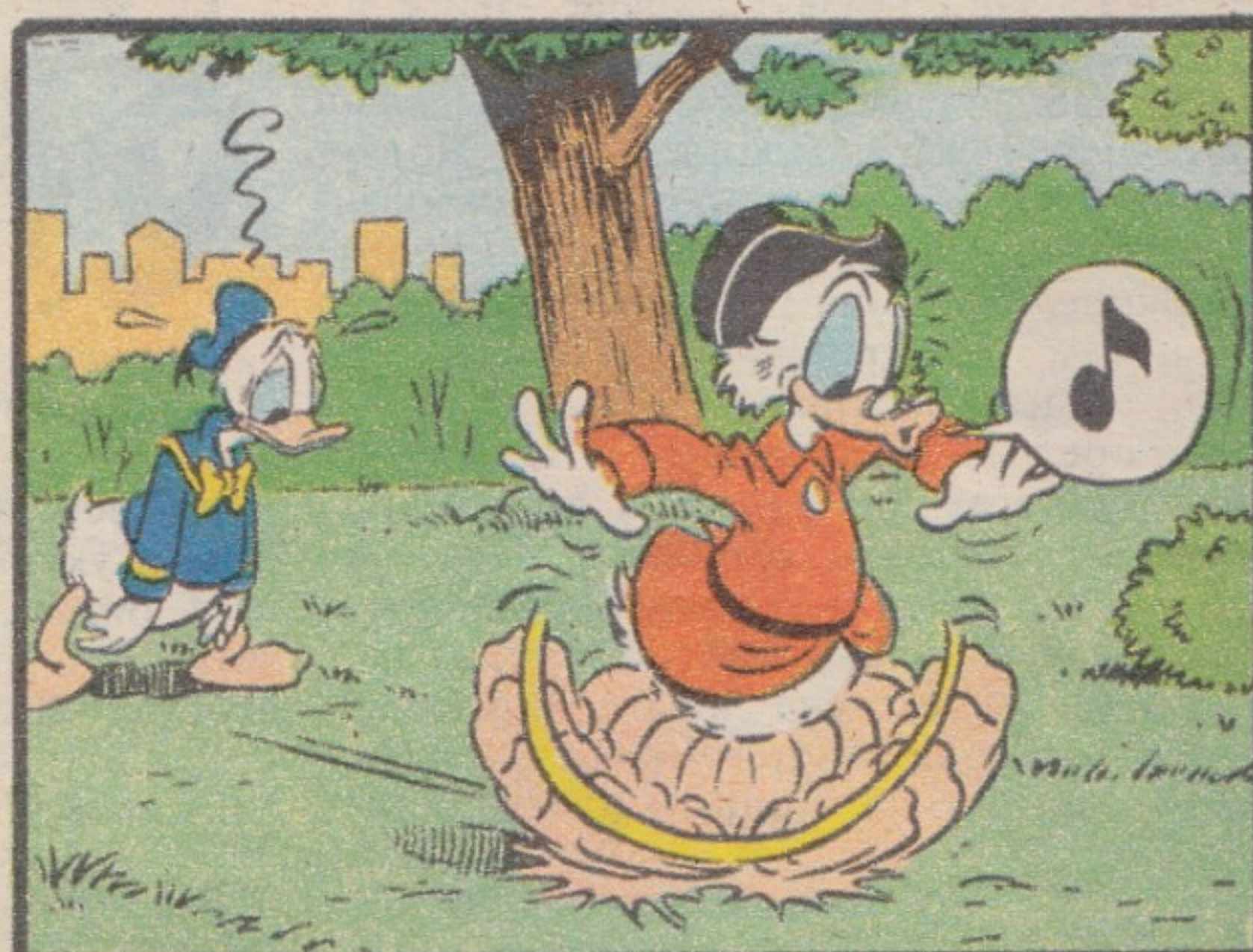
Судбина малих народа наменила је и Србима да начине тврду љуштину и, као шкољку, крију нежну, рањиву душу и дубоко умну и људску промисао. Ко мало претметне по меком ткиву шкољке, наћи ће бисер: Српску књижевну задругу...

WALT
DISNEY

ПАПА ПАТАК

©1992 The Walt Disney Company
All rights reserved

СУДАР ЖЕСТОКОГ И УБОГОГ ПОБЕДА УМИРУЋЕГ ЈУНАКА

На висоравни између реке Јордана, Средоземног мора и Галилејског језера, дакле, на просторима данашње Палестине, после освајања светог града Јерусалима, основана је Јерусалимска краљевина, држава крсташа, године 1100.

Уз сталну борбу са муслиманима: Египћанима и Турцима Селџуцима, краљевина је ширила свој посед и утицај. Држава крсташа је била тврд орах за веру Мухамедову све до појаве фуриозног египатског султана Саладина.

Саладин

Указао је пред судом времена Салах-ал-Дин Јусуф ибн-Ајуб, од хиршћана невичних изговарању муслиманских имена назван Саладин. Није реткост у историји да се читавим народима наметне личност никла ниоткуда, не помагана ни од кога до од своје срећне судбине. Тако се појавио и Саладин, пола Курд, пола Турчин.

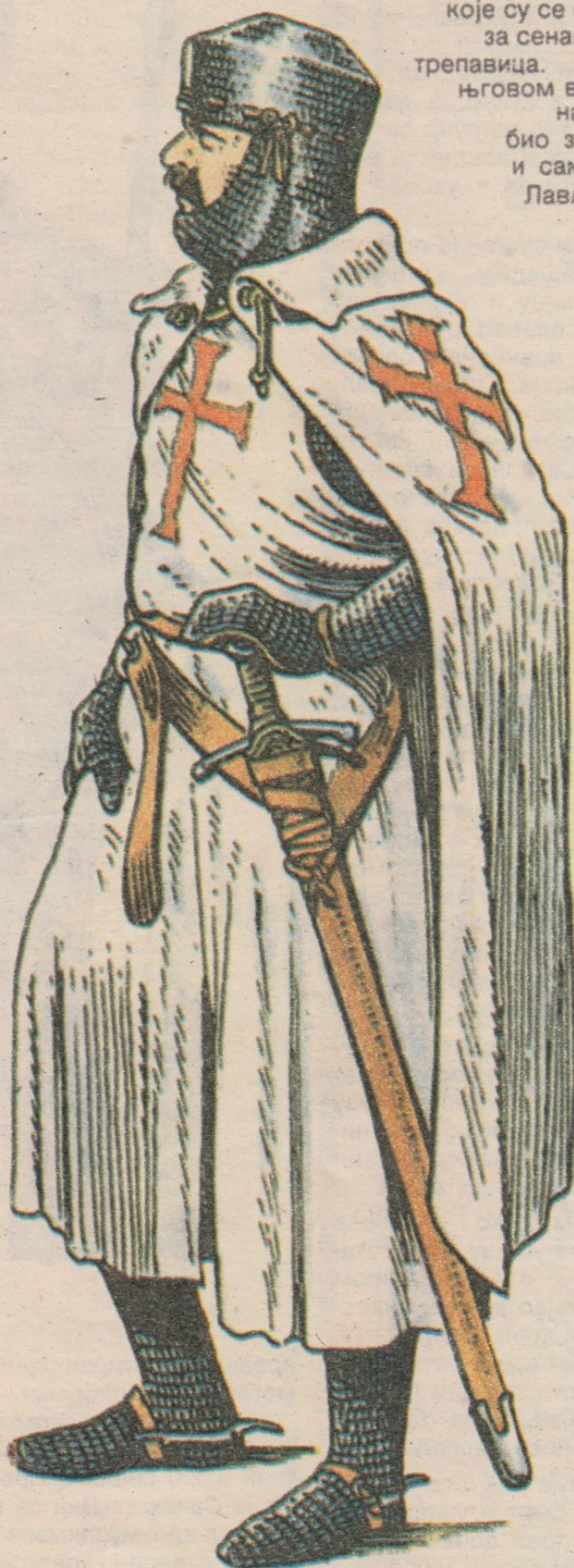
Отац његов Ајуб, пустолов и скитница, напустио је високе Курдистна и Персије, заједно са братом Ширкуом, да би служио као најамник код багдадских калифа. Најмио се прво војсковођи Зенгију, а касније његовом наследнику Нуредину и његовој опсесији да уништи крсташку државу и поново окупи муслимане у гврту ударну песницу.

Саладин је већ у својој двадесетој години добио чин официра и са стрицем дошао, по наређењу, у Египат.

Био је благ, помагао је сироте, кљасте и убоге, зидао куће, путеве и тврђаве, умањивао намете, ослобађао сужње; у боју је био храбар и мудар, штитио је војнике. Нарав-

но, био је несебичан, скроман и побожан. Да су одиста жене у стању да изроде децу таквих врлина онда би свака била Богородица.

Саладинов изглед је одударао од велелепне раскоши његовог карактера. Био је мали, крхке грађе и ломних костију, уских рамена, тамне пути и продорних црних очију које су се скривале за сенама дугих трепавица. Наравно, његовом вештином на коњу је био задивљен и сам Ричард Лавље Срце.

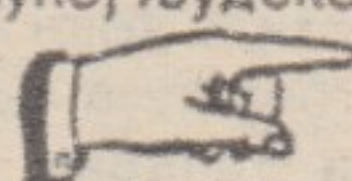
Саладин

Никада се од овако богоугодног човека не би могло очекивати да свргне Нурединовог наследника, а са њим и владајућу династију Фатимида. Прогласио се независним владарем Египта. Убрзо је Саладин, упорношћу провинцијалаца и окрутношћу фукаре, убиствима, ратом и покољима учрстио власт у Египту, а придобио у Сирији. Остварио је сан и насладу нижих родом: крунисао се за султана Египта, Јемена, Магреба, Нубије, Палестине и централне Сирије.

Крсташа, без даха пред силом Салах ал-Дина, нису имали речи похвале његових биографа. Он је за њих био „сатански мач“ који је кренуо да уништи Краљевину. По закону наслеђа престола, њему насупрот, био је најубогији и најнесрећнији владар хришћана, тринаестогодишњи Балдвин IV...

Убоги краљ

Ниједан од јерусалимских краљева није запамћен по тако дубокој и потпуној људској несрећи; ни о једном се кра-

љу витезу нису тако расплам-сали огњеве фантазије као о овом краљу детету.

Јула 11. 1174, у 39. години живота, од тифуса, умире Амори отац Балдвина. Препуштен сам себи, са знањем стеченим од најбољих учитеља и историчара тога времена, без детиње сујете, тврдоглавости и попуштања родбини, именовао је за регента Рајмунда, грофа од Триполија. Гроф се везао за дете, заволео га и веровао му. Исказао је ретку, непотребну и опасну особину међу владарима: био је одан.

У игри са својим вршњацима на двору јерусалимског краља, мали Балдвин је показивао, на понос својих родитеља, снажну отпорност према болу. У несмотреној игри дечака, други су од пада или ударца вриштали, Балдвин — не. То није промакло његовом учитељу. Ево његовог записа:

„За неки дан сам га позвао к себи, да га детаљно испитам и прегледам. Коначно сам открио да је његова десна рука од прстију до рамена потпуно неосетљива на бол. То је било јасно знамење неке ђавоље и неизлечиве болести, о којој не могу ни писати без суза у очима. Мој ученик Балдвин, изванредно об-

дарени дечак, био је губав...

Триполијски гроф Рајмунд, наклоњен миру и преговорима, успевао је да у име младога краља држи мир у Краљевини и истовремено предводи странку богатих коју је подржао и витешки ред хоспиталаца. Насупрот њима, овенчан славом и ратним победама, у милости папе и владара моћних држава Европе, био је ред, темплара. Све што се није мерило снагом оружја за њих је било недостојно човека.

За то време, опака болест је напредовала. Младоме краљу су отпала два прста са руке, на образу му се отворила страшна рана чији се задах и смрад није могао сакрити ни густим димом мирисног биља у просторијама у којима је боравио.

Балдвин је 1177. напунио 16 година. Прогласили су га за пунолетнога. Рајмунд од Триполија се повукао, а млади краљ је остао потпуно сам. У том тренутку, Саладин је већ покорио Египат и узимао је Сирију.

Египатски султан је преуређивао пешадију, стварао моћну коњицу и морнарицу. Златом је плаћао обавештења која су преносили голубови писмоноше. Губави краљ на умору био је окружен издајом. Помоћи није било ни од куда. Савезници су били или потучени или далеко. Саладин је све предузео да порази хришћане и заувек их протера из Палестине.

Страшна је била мржња Саладинова. Своме дворанину, песнику Усаму, што је овај записао за историју је рекао:

„... ако ми Алах посрећи да победим Франке (тако је називао хришћане), сакупићу сву своју војску и уз божју помоћ одгурнути их у море, у њихову домовину, да помогнем јединој вери да победи. Када буду сви људи веровали само у Алаха, бога пророка Мухамеда, наступиће вечни мир и вечна срећа...”

За то време, у светом граду Јерусалиму, Краљевски савет је у завади. Оптуживали су једни друге за издајство, ниско порекло, пљачку. Страшна грађа се дизала у одаји.

Одједном, као посечена ножем бука утихну. На вратима одаје, сличан живом мртвацу стајао је седамнаестогодишњи краљ Балдвин IV. Напустио је своју мрачну одају. Од светлости су га болеле очи, од стајања ноге, од говора лице које се распадало.

Општи мук. Чак и темплари, свикли на смрт и ужас, пали су ничице пред дечаком краљем, живим весником блиске

и извесне смрти, који их је позвао на верност и заклетву на остацима Христовог крста.

Бој

Војска краљевине је сакупила све снаге и кренула да удари и разбије десетоструко јачег непријатеља, недалеко од данашњег града Тел Авива, код замка Монжизара.

Самоубилачки напад се одиграо 25. новембра 1177. Двоје слугу помажу краљу да узјаше. Каишевима га везују за седло и коња. На његовом шлему блиста круна. Губави краљ је везан да би био ус-

лима, пред убојним редом темплара. Они то дозвољавају. Покоравају се једино богу и краљу, смрти не.

Налет Балдвина IV на муслимане није војнички удар. То је разбојништво, изненађење из бусије, подвала. Саладин је затечен. Само сулуда храброст његове пратње му је у два наврата спасла живот.

Легенда прича да је Саладин, задивљен личном храброшћу хришћанског краља, у неколико махова заустављао битку да би пружио губавцу прилику да се одмори и повеже тело.

Поражена војска се повукла према Египту. Можда је величанствена победа и узнела Европу, али, није могла преварити султана Саладина.

„Ми имамо за собом безгранична средства, Франци

праван, дрогиран хашишем могао је да држи мач.

У сулудом коњском галопу је 650 коњаника, за њима трчи 3.000 пешака. Пред њима је Салах ал-Дин са тридесет хиљада муслимана. Први пут је суверен, краљ Јеруса-

немају ништа осим једног умирућег јунака. Бог је с нама, не с неверницима!”

Десет година касније, 1187. године, Египћани су уништили Јерусалимску краљевину и узели свети град Јерусалим.

Р. Ј.

УСПАВАНКА ЈЕ СИГУРНИЈА

Истраживачи с Гетингенског универзитета у Немачкој испитивали су на групи

добровољаца деловање средстава за успављивање. Али, провераване су не само све могуће пилуле за спавање, већ и најобичније дечије успаванке снимљене на магнетофонску траку. И, на велико изненађење научника, обичне песмице превазишле су све, па и најновије лекове: добровољци који би уљуљкани песмицом отпловили у царство бога Хипноса, спавали су здравим чврстим и дубоким сном.

ЦРВЕНА ЦРНИНА

Светски признате рекламне агенције које раде за међународно тржиште морају и те како добро да познају обичаје и традицију појединих земаља да би се избегли евентуални неспоразуми и штета. За нас је, на пример, зелена боја, кад се појави у реклами, симбол природе, здравља, свежине. Супротно томе, у тропским земљама зеленило подсећа на – болест! У арапском свету, по-

гађате, исту ту боју примају с посебном наклоношћу, али је она, зачудо, у многим крајевима исламске Индонезије крајње непопуларна!

Боја жалости није свуда црна. У већини азијских земаља као знак жалости носи се бела одећа, у Бразилу пурпурноцрвена, а у Мексику – жута!

13. НУКЛЕАРКА

Народи Далеког истока верују да број четири доноси несрећу. Можда зато што се на кинеском ова реч римује са „смрт“. Отуд је сасвим природно да у тим земљама нема ни куће број 4, ни стана, ни собе у хотелу, са том бројком... У Јапану, даље, не можете да купите никакав комплет од четири предмета: кашике, чинијце, кутлачице – све се продаје искључиво у гарнитурама од по три или пет! У Земљи излазећег сунца чак се сматра непристојним изговорити ову реч, осим наравно на часу математике.

Да је ова бројка злосрећна, у то најозбиљније верује и једна таква институција

као што је Комисија за атомску енергију Републике Кореје. Она је, наиме, недавно донела одлуку да се на атомској централи Улдзин уз постојећа два уграде још два додатна реактора. Два плус два су четири – рећи ћете ви, али то у овом случају не важи: последњи од „новајлија“ обележен је као 14. реактор, а претпоследњи је – 13! У осталом свету нема (а у Европи и Америци сигурно неће ни бити) нуклеарне електране под бројем 13. Шта ћете, свако има право на своје мушце.

КАПУТ КОЈИ ВРИШТИ

Лепота, елеганција и слични критеријуми који важе кад се у свету моде процењује одећа немају никаквог значаја у реклами за нове моделе који су израђени у Технолошком институту за моду у Њујорку. Лепота је у овом случају до краја потиснула практичност, а основна намена нових модела је да власнику пружи потпуну сигурност при свентуалном сусрету блиске врсте са криминалцем.

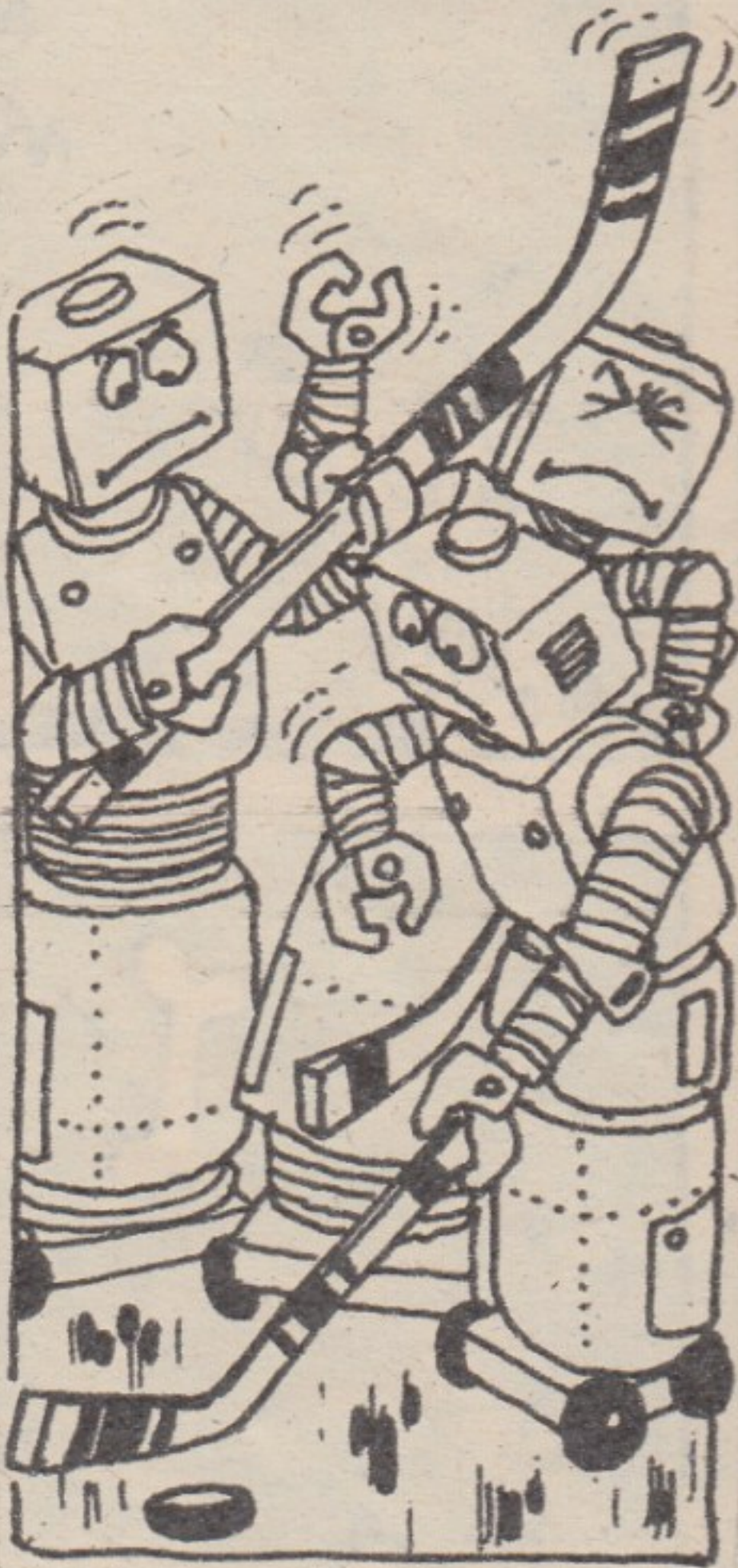
Ево само једног али врло илустративног модела. То је безобличан капут од неупадљиве тканине боје ваздуха. То што је одећа неугледна, по замисли њеног креатора, представља преимућство а не недостатак јер не привлачи пажњу лопова. Из истог разлога има и облик вреће – скрива фигуру. Предвиђене су и додатне мере заштите. Сви џепови на капуту имају патент-затвараче са бравицом која се отвара тек кад се три пута окрене у правцу супротном од кретања казaljки на сату, а један рајсфершлус је и лажан тако да, кад га лопов сав срећан отвори, одјекне грозоморно продоран сигнал за опасност. Испод крагне је сакривен флуоресцентан натпис „УПОМОЋ!“ Комплет је допуњен шеширом од материјала који се иначе користи за заштитне кациге у грађевинарству...

Тако лепо опремљени слободно можете сами на улици Њујорка, Лондона, Рио де Жанеира... Да не набрајамо неке нама ближе и познатије градове.

СПОРТ ЗА 21. ВЕК

Некада су стари Римљани хрлили да посматрају борбе гладијатора, Шпанци и данас уживају у борби с биковима, Јапнци више воле борбе петлова, Американци трке бубашваба, Енглезима ништа не може да замени хиподром и скокове коња преко препона, а најновију сличну представу, у којој се такође све дешава на позорници док публика седи, ужива и навија, измислили су студенти са чувеног Масачусетског технолошког института у САД. То је хокеј робота које су они сами конструисали.

По правилима игре, за пак се боре три робота истовремено. У ствари, пак је генератор с инфрацрвеним зрацима, играчи не смеју да стану на њега нити да заклоне млаз квантних честица које

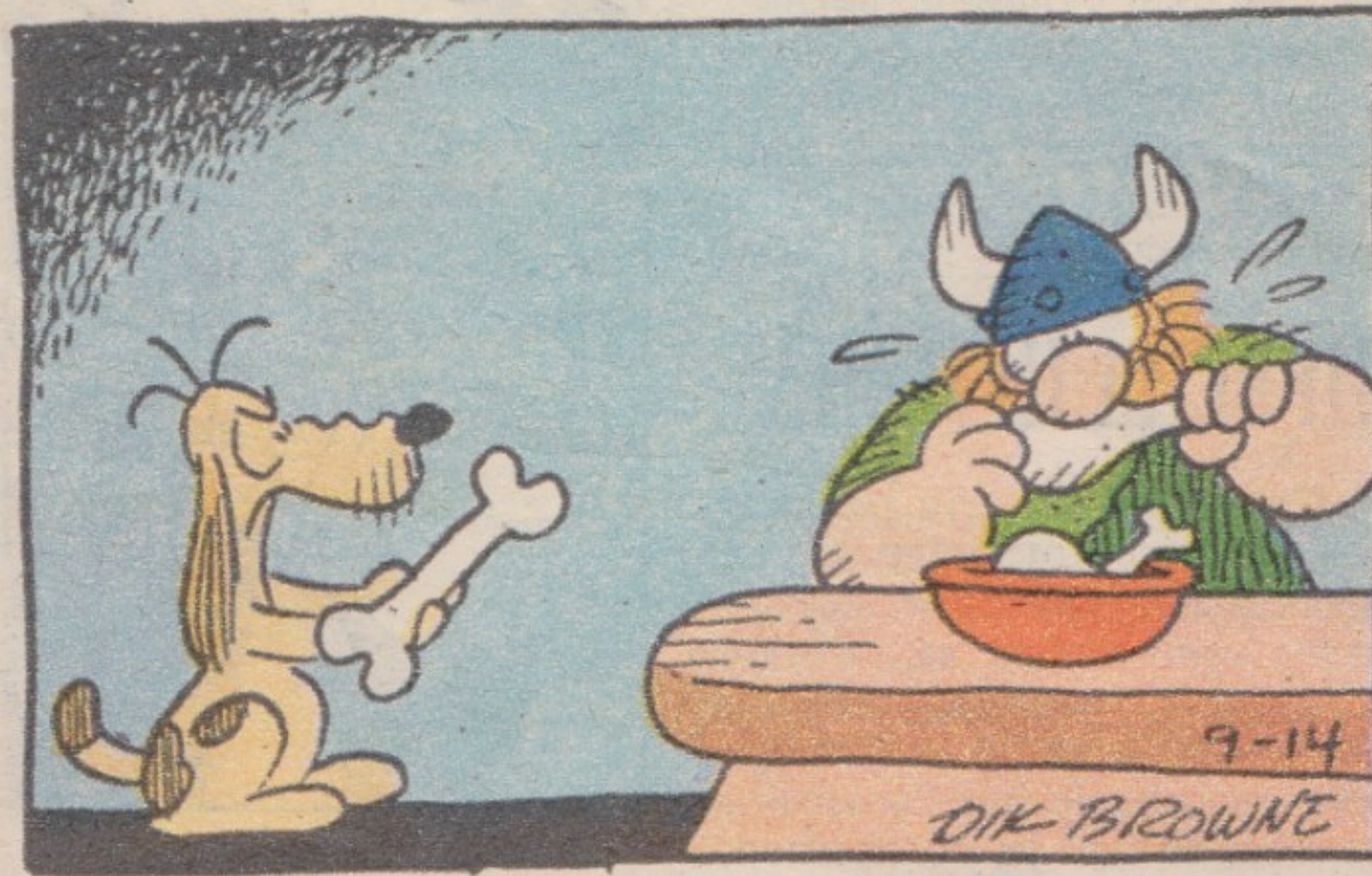
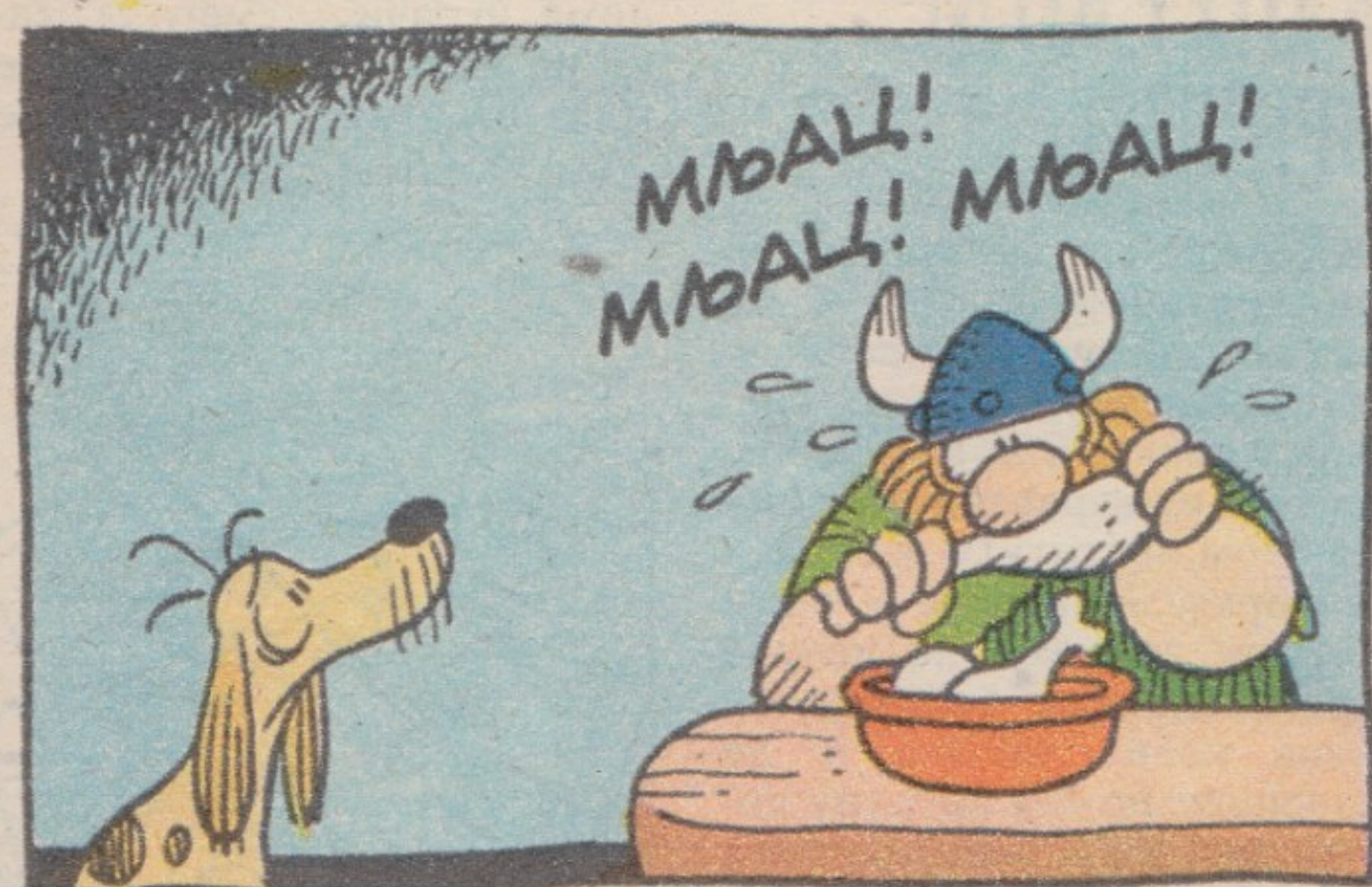
он емитује. Борба за један поен траје минут, а победио је онај ко је последњи дотаккао пак, а пре тога ниједном није нарушио ниједно правило.

На недавно завршеном шампионату учествовало је више врста робота различите конструкције, а победио је хокејаш по имену Цимбол који се од супарника разликовао по својим вишезглобним манипулаторима. Управо захваљујући тим чланковитим „рукама“ он је успешније хватао, узимао и отимао пак.

Припремила В. Милићевић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Шпагете за макете

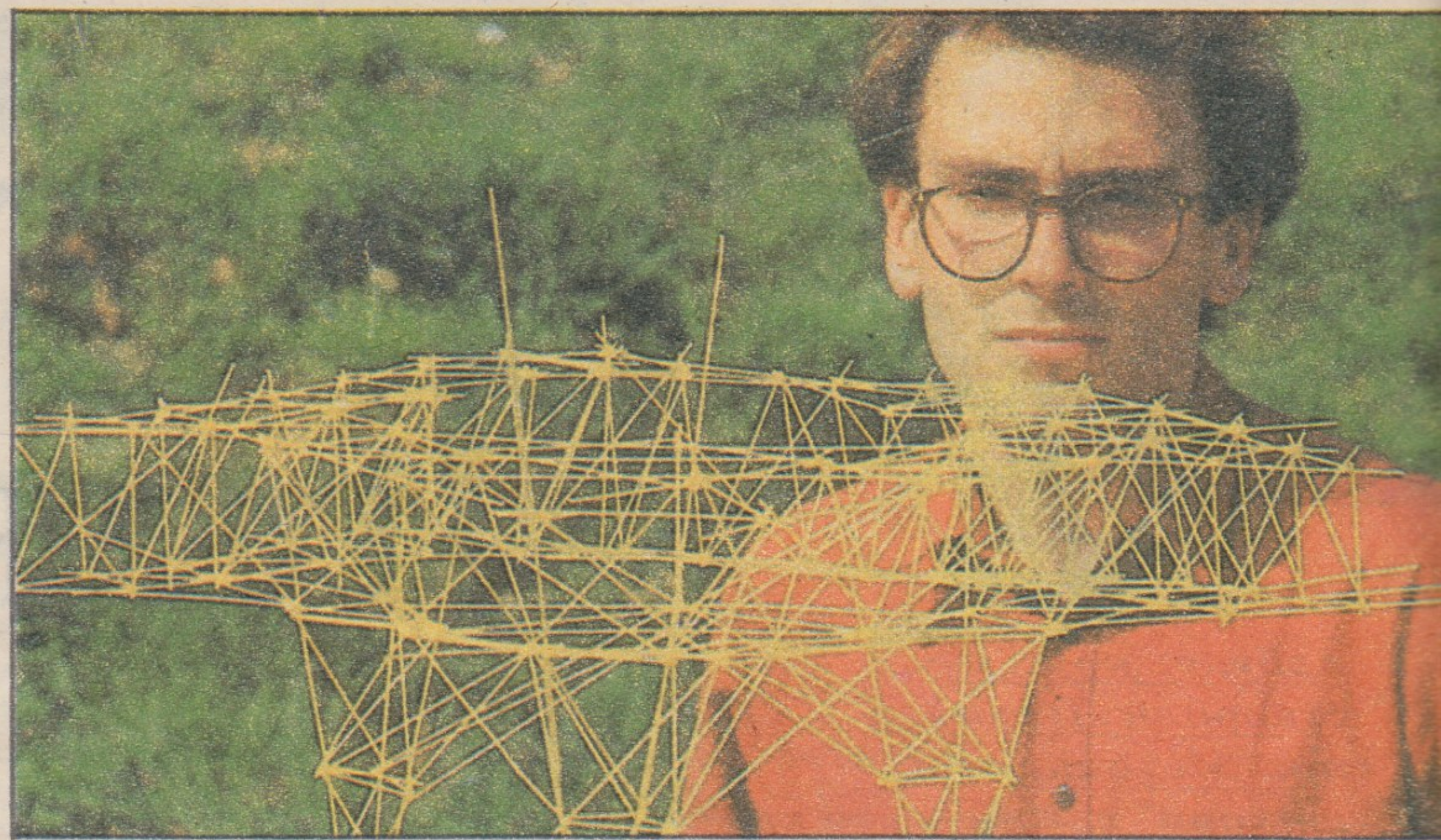
Студенти треће године Архитектонског факултета у француском граду Нансију били су изненађени кад су им професори, један архитекта, други инжењер, стручњак за конструкције, затражили да своје макете убудуће праве од спагета и лепка.

Ствар је сасвим озбиљна, а ево и зашто: досадашње макете од еластичног, меког и лаког балсовог дрвета и гвоздене жице или најлонског концa нису биле идеалне за проучавање решеткастих носећих конструкција:

кад је требало проверити њихову отпорност на осни притисак, ватру или потресе, нису биле поуздане јер балсово дрво нити пљамти нити се конструкција од њега савија. Насупрот томе, макете од спагета и горе и криве се. Из тога, наравно,

не треба закључити да се на основу понашања резанаца могу правити прецизни прорачуни за праве конструкције, ради се само о приближној, али верној процени. Наиме, механичке особине спагета сличне су онима које имају праве челичне шип-

ке и то се може врло добро искористити кад треба испробати макете конструкција као што је, рецимо, модерна пирамида Пеј постављена 1989. у Лувру, решеткасти систем далеководa (на фотографији) или трибина за фудбалски стадион.

Кокошке које држе дијету

После селекције која је трајала током 15 генерација стручњаци Националног института за агрономска истраживања у Француској (INRA) успели су да „произведу“ нову сорту кокошака које једу знатно мање: петлови 35 одсто, а коке 17 одсто мање од друге „прождрљиве“ линије исте расе – првене исландске коке.

Оно што је, при том, најзанимљивије јесте да те „штедљиве“ имају исту тежину и снесу подједнак број јаја као и оне јешне. Разликују се, углавном, по томе што „економичне“ имају мању кресту и „бакенбарде“ и златасто перје, док су њихове расипне рођаке тамноцрвене боје. Узрок ове необјашњиве разлике још није до краја откривен, али се зна да су гени који су одговорни за светлију боју перја заслужни и за штедњу у храни, и то од 1 до 4 одсто!

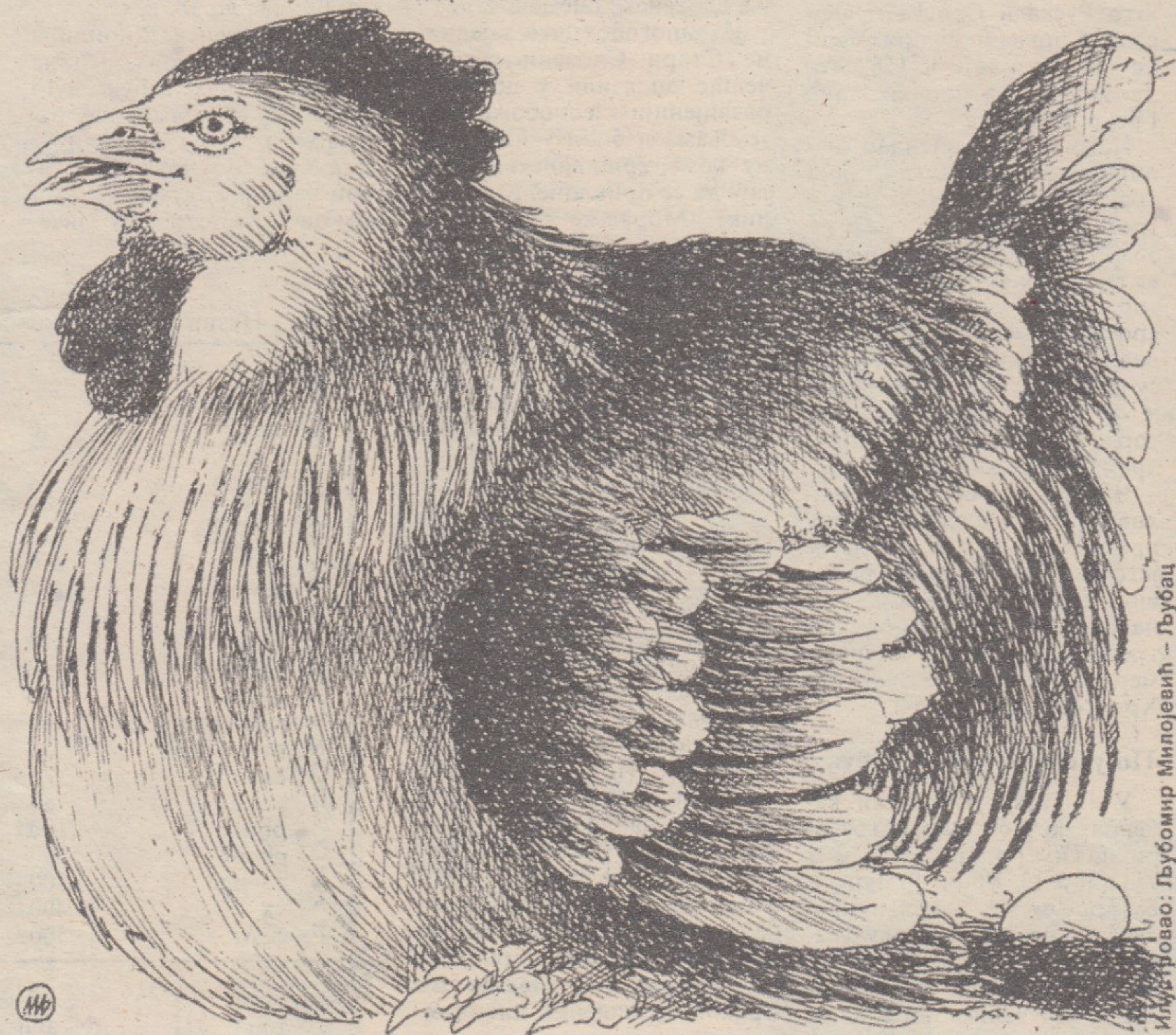
Већ први прорачуни показали су вредност истраживања стручњака INRA: смањење количине хране коју кокошка поједе дневно за само пет грама донеће уштеду од 90.000 тона хране годишње

на једној великој фарми. И још један податак: на храну једне кокошке носиле отпада 60-70 одсто од укупних

трошкова њене „производње“.

Једу мање, а више производе – ове модерне кокошке,

очигледно, морале су да прихвате законе продуктивности.

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

ЦИФРЕ
УМЕСТО
СЛОВА

СРЕТНА НОВА АЦЧГ ГОДИНА!

**Азбуке које су
створили Ћири-
ло, Методије и
њихови следбе-
ници имале су и
бројчано значе-
ње**

На почетку јануара уобичајен поздрав је „Срећна нова година“. Код нас и у Русији то се чини два пута: 1. и 14. јануара. Први пут је то „државна“ Нова година, а други пут „црквена“. Двојност је настала због тога што Руска и Српска православна црква нису прихвати- ле календар који је 1582. године увео католички папа Гргур Тринаести.

Иако је нови календар тачнији, пошто код њега година траје 365,2425 (такозвана тропска сунчева година има 365,2422 дана, што је интервал времена између два „проласка центра Сунца“ кроз средњу тачку пролећне равнодневице), Срби и Руси су остали верни старом који је прогласио римски диктатор Јулије Цезар 45. године пре нове ере (365,25 дана).

Чак ни када су државе њихових народа прихватиле прецизнији календар (Совјетска Русија 1918, а Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца 1923), у црквеној употреби је остало да се време мери онако како је било и у Христово доба.

По узору на грчку азбуку

У 18. веку јулијански календар је заостајао за грегоријанским 11 дана, у 19. 12, а у нашем 13. Грци, Румуни и Бугари су се, иако православци, по том питању усагласили са западним светом, док Срби и Руси не прихватају у црквеним пословима

„католичко“ мерење време- на. Тиме се само наставља раскол из 1054. године када се хришћанство поделило на Западно (католичанство), са седиштем у Риму, и Источно (православно) чији је духовни светионик био Цариград.

Суштина вишевековног сукоба је у томе што цариградски патријарх, а критичне године то је био Михајло Кируларије, никако није хтео да призна римског првосвештеника за главног божјег изасланика на земљи, пошто су папе сматрале да на то имају право као наследници Христовог ученика Светог Петра на том положају. Борба између два хришћанска средишта пресудно је утицала на стварање словенске писмености.

Из многобожачке заједнице Стари Словени су све чешће долазили у додир с развијенијим једнобожачким земљама и били у недоумицу коме хришћанском центру да се приклоне. Кнез Велике Моравске Ростислав одлучио се за Византију, која је обједињавала античку грчку и римску традицију. Њен цар Михајло Трећи није оклевао, па је мисионарску улогу поверио Константину и Методију, Грцима из Солуна, који су добро знали језик Словена из околине њиховог града.

**Број знакова према
потреби**

Браћа су се дала на посао и по угледу на грчко писмо 863. године створили прву словенску азбуку – глагољицу. Назвали су је по речи глаголати, што је значило говорити. Истина, Словени су и пре тога уз црте и резе употребљавали и неку комбинацију из грчке азбуке, међутим, тек је старији брат Константин искористио своје огромно практично и теоријско знање да систематизује и уобличи знакове из грчког брзописног писма 9.

века тако да одговарају словенском језику.

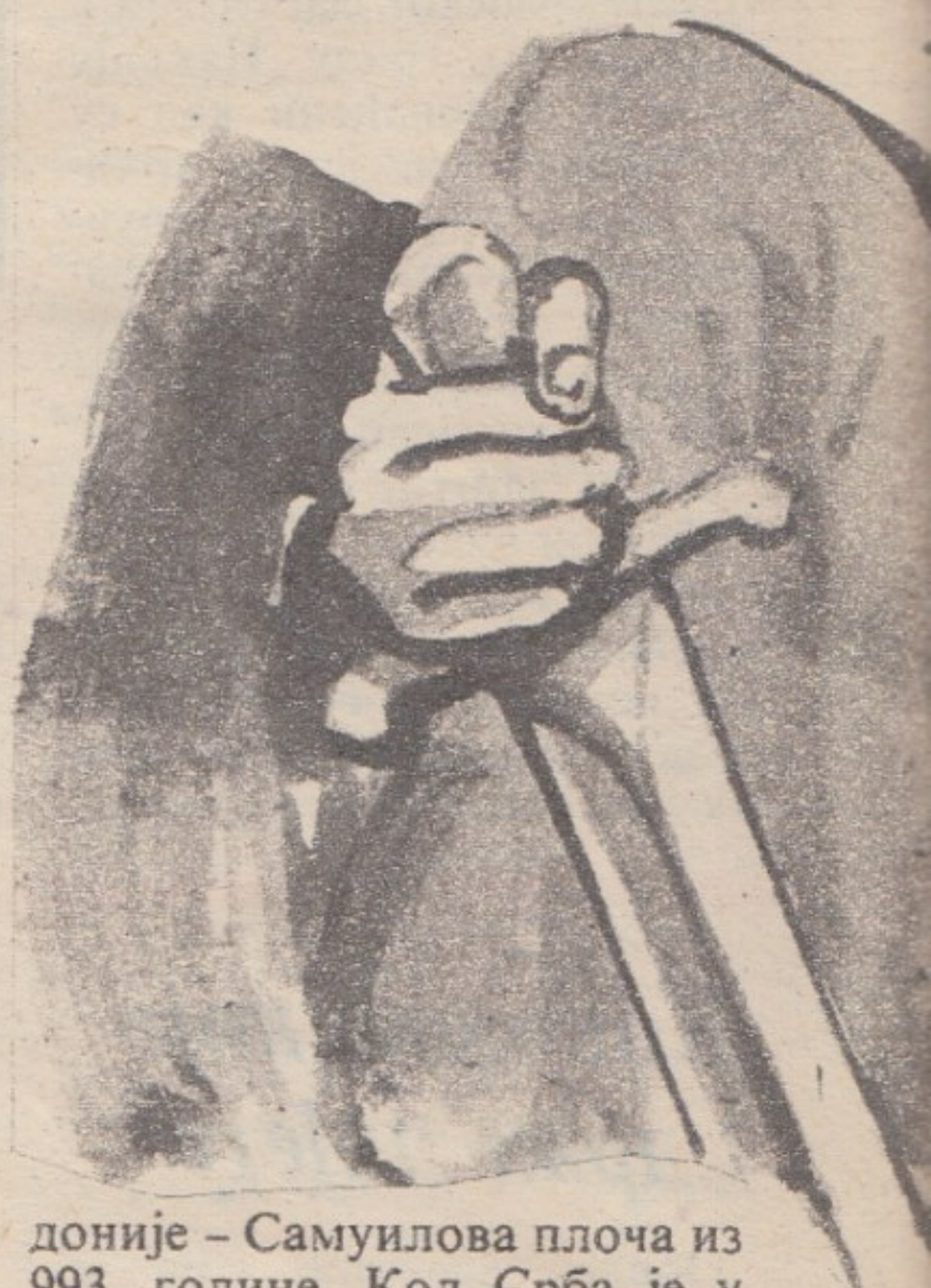
Обе верзије глагољице, и старија обла, и млађа угласта, ипак, нису биле практичне, па се врло брзо указала потреба да се створи савршенија варијанта.

Због тога је настала ћирилица, названа тако у част Ћирила, како је било Константиново монашко име. Није утврђено ко је њен творац, па се ауторство приписује и његовом брату Методију, а још чешће њиховом ученику Клименту. Глагољица је још остала у употреби, а најдуже се задржала у Хрватској, где је ту и тамо употребљавана насупрот латиници све до 18. века.

Старословенска ћирилица је имала 37 знакова. Већина је узета из грчке азбуке, а 14 је пренето из глагољице, направљено према њој или су дата потпуно нова. Најстарији нађени документ писан тим писмом потиче из Маке-

доније – Самуилова плоча из 993. године. Код Срба је у световним споменицима утврђен облик добила у 12. веку, а у црквеним списима у 13.

Касније се број знакова мењао у зависности од по-

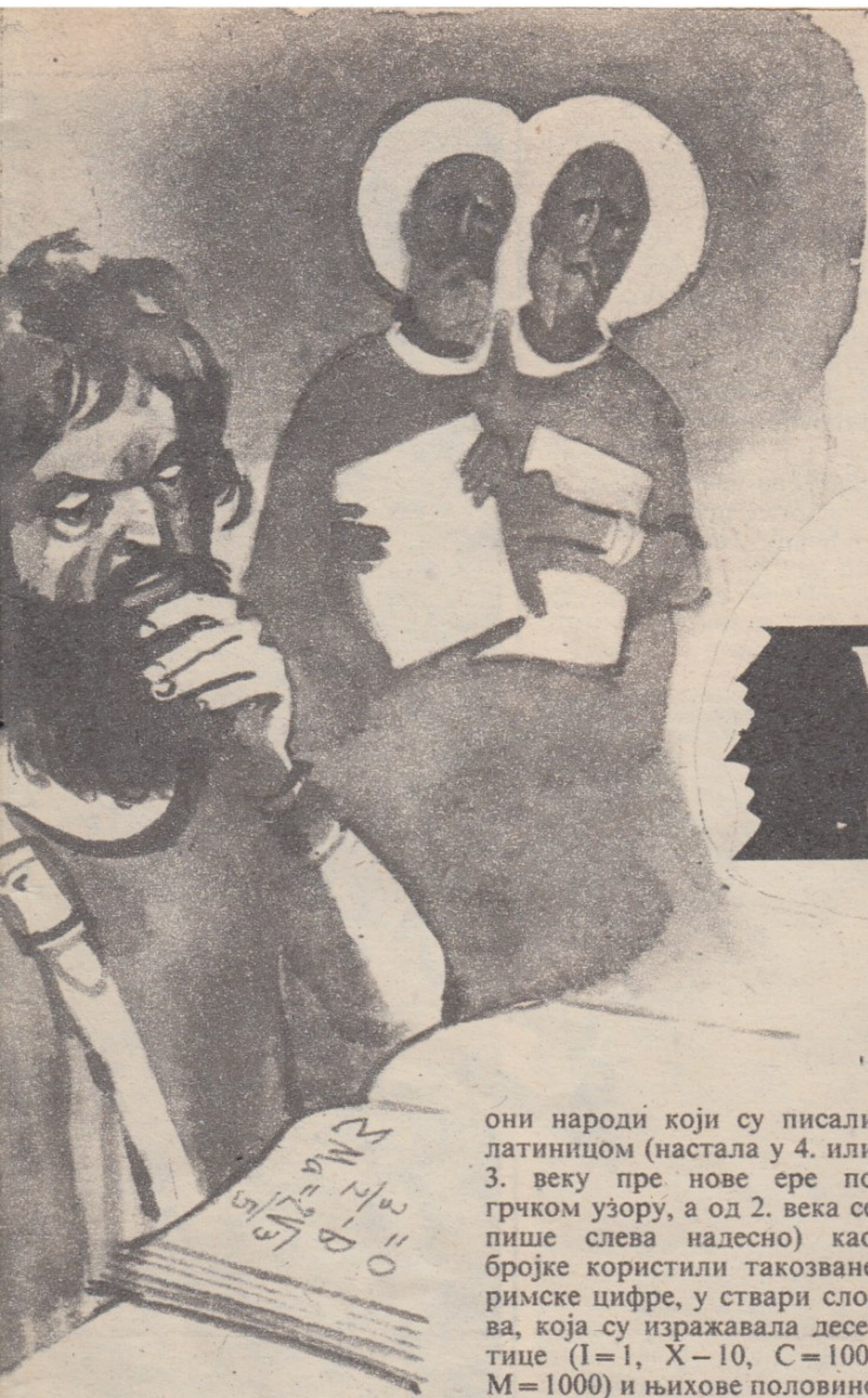
Знак	Назив	Бројчана вредност	Знак	Назив	Бројчана вредност
А	аз	1	Х	хер	600
Б	буки		О	от	800
В	вједи	2	Ц	ци	900
Г	глагол	3	Ч	черв	90
Д	добро	4	Ш	ша	
Е	јест	5	Щ	шча	
Ж	живјете		Ј	дебело јер	
З	зјело	6	Ј	јери	
И	земља	7	Ј	танко јер	
К	иже	8	Ј	јат	
Л	и	10	Ј	ју	
М	како	20	Ј	ја	
Н	људи	30	Ј	је	
О	мисљете	40	Ј	мало јус	
П	наш	50	Ј	велико јус	
Р	он	70	Ј	јотовано мало јус	
С	покој	80	Ј	јотовано велико јус	
Т	рци	100	К	кси	60
У	слово	200	П	пси	700
Ф	тврдо	300	Ф	фита	9
Ф	ук	400	Ј	ижица	
Ф	ферт	500			

Примери:

ѦА 1000,
ѦВ 2000,
ѦГ 3000,

ѦМ 40000,
ѦН 50000,
ѦЗ 60000,

ѦУ 700000,
ѦѦ 800000,
ѦѦ 900000.

треба словенских језика, али је остало да слова у исто време означавају и бројеве. То су сва писмена узета из грчког језика и само још четири друга.

Као знак за хиљаду дата је ознака која се стављала испод слова којим се обележавало колико је хиљада.

До значајне реформе ћирилице дошло је 1708. године када је преко књига прихватио и мали број ондашњих учених Срба. Руски владар је повукао доста значајних потеза, међу којима је и одлука да се Нова година не прославља 1. септембра, како је Трећи Рим (Москва) наследио од Другог Рима (Цариград који је за хришћанство изгубио значај 1453. године када су га заузели Турци, проповедници ислама), него 1. јануара, као што је то било у правом Риму.

Слова су престала да се користе као бројеви када су у употребу ушле цифре, које су у Европу стигле из Индије преко Арапа. До тада су и

они народи који су писали латиницом (настала у 4. или 3. веку пре нове ере по грчком узор, а од 2. века се пише слева надесно) као бројке користили такозване римске цифре, у ствари слова, која су изражавала десетице (I=1, X=10, C=100, M=1000) и њихове половине (V=5, L=50, D=500). Такав начин обележавања бројева Европљани су преузели од старих цивилизованих народа (Грци, Феничани, Јевреји, Сиријци).

Нов, савршенији начин писања бројева широко је почео да се примењује у Западној Европи од друге половине 15. века, у Русији од 16. а преко ње је и код Срба ћирилица изгубила цифарско значење. Дакле, срећна нова 1993. година на старински начин била би написана МСМХСIII латиничним знацима, односно АЦЧГ ћириличним.

Писмени људи из доба боја на Косову могли би то да прочитају, али не би разумели, пошто се тада време рачунало на византијски начин, то јест „од када је Бог створио свет“, а не као сада од Христовог рођења. За кнеза Лазара и његове православне савременике тај пресудни догађај није био 1389. године, него 6897. јер је, по предању, Христос рођен 5508. године пошто је настао свет. По том рачунању за нама је 7500 година. Онда, нека нам је срећна нова ЗНА.

Иван Цветковић

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

ОТРОВАНИ, ИЗГАЖЕНИ,

УГЉЕНИСАНИ

**Пожар у
ноћном клубу
„Коуконат
Гроуву” у
Бостону други
је по броју
људских жртава
у историји
Сједињених
Америчких
Држава. Њега,
ипак, није
изазвала једна
угашена и
згажена
шибица**

У суботу увече 28. новембра 1942. године, на дан америчког националног празника Захвалности, популарни бостонски ноћни клуб „Коуконат Гроув” био је крцат. Око 22 h келнери су у ресторан у приземљу морали да убаце још столова и столица, толика је била навала гостију. Гужву су правили и обожаваоци звезде каубојских филмова Бака Џоунса који су опколили његов сто тражећи аутограме.

Гости који нису могли да стану у ресторан, спустили су се узаним степеницама у пригушено осветљени бар у подруму звани „Мелоди Лауни” направљен у декору јужних мора с вештачким

палмама, намештајем од ратана и таваницом обложеном светлоплавим сатеном. Једина светлост долазила је из позадине шанка и неколико слабих сијалица скривених у палмама.

Чак и тај полумрак био је прејак за једног младог човека, па је одврнуо сијалицу на најближој палми и вратио се у загрљај своје драге. Носио је униформу, као и већина мушкараца у клубу, јер су Сједињене Америчке Државе већ око годину дана учествовале у Другом светском рату.

Главни бармен Џон Ередли довикнуо је шеснаестогодишњем помоћнику Стенлију Томашевском: „Иди и заврни сијалицу, такав је пропис!” Томашевски је, пробијајући се кроз гужву гостију, креснуо шибницу да би у полумраку видео где је сијалица, заврнуо је, угасио палидрвце, башио га на под и згазио.

Варница захватила сатенски плафон

Џастин Морган и његова вереница Џојс Спектор први су видели титрај пламена у палми. „Хајдемо одавде, ти плати а ја те чекам горе”, рекла је Џојс и уз степенице пожурила према гардероби да узме своју скупочену бунду од леопарда.

Само који трен касније ватру су приметили Џон Гредли и Стенли Томашевски. Око палме се за тили час окупило особље бара покушавајући да је угаси волом из свих расположивих кофа. У

делићу секунде сви гости „Мелоди Лаунца“ седели су као скамењени. Чуло се само пуцкетање и шиштање ватре.

Чим је прва варница захватила сатенски плафон, настао је хаос. Вриштећи и проклињући, око 200 људи полетело је одједном на узане степенице. У гужви до које је дошло код степеница многи су попадали, они иза њих су их газили и тако су се готово сви, осим оних првих и најбржих, заглавили у степенишном простору.

Из седишта и зидова тапацираних вештачком кожом које је пламен брзо захватио ширио се отровни дим и нападао плућа сваким удисајем ваздуха. Људи заглављени у степеницама као да су се одједном нашли у ошак пуном црног отровног дима и ватре која је беснела.

При врху степеница постојала су једна врата за излаз из клуба. Први који су стигли до њих покушали су да их отворе а онда развале. Али, врата су била закована за случај да неко од гостију покуша да оде не плативши рачун.

Заглављени у вратима

У ресторану у приземљу, трештала је музика и нико није имао појма шта се догађа у просторији испод. Новинарки Марти Шеридан, из друштва глумца Бака Џоунса, учинило се да одоздо чује некакве крике. Окренула је главу и видела како из степенишног отвора сукља црни дим, а затим и ватра и захвата плафон и у ресторану. Сви су поскакали и баш тада је нестало струје.

И у ресторану је одмах завладала паника. Сви гости су, рушећи у мраку столове, столице и друге госте, нагнули на спољна обртна врата кроз чије стаклом одвојене „кабине“ могу да изиђу, и то полако, само четири особе једна за другом. Једни су падали, други се пењали на њих и заглавили се у вратима. Неколико првих који су се пробии напоље личили су на људске бакље у одећи која је горела.

Три члана оркестра разбила су украсним пањем закључана помоћна врата код оркестарског подијума. Многи од оних који су се из ресторана спасли здрави и читави извукли су се кроз тај отвор. То су били

срећници који су успели да сачувају мало хладнокрвности.

Џојс Спектор, која је у гардероби узела своју бунду од леопарда, некако се извукла из гужве неозлеђена. Њен вереник је изгорео у бару чекајући келнера да му плати рачун.

Нетакиут новац

Бредли и Томашевски су из „Мелоди Лаунца“ кроз кухињу извели неколико гостију који нису изгубили главу и журнули према степеницама. Госте друге групе, које је кроз споредне просторије водио бармен Данијел Вајс, ухватила је паника у врелој и мрачној одаји с пећима. „Он нас гура у ватру!“, вриснула је једна жена и неколико њих вратило се назад у „Мелоди Лаунца“ и у смрт. Остале је Вајс извео напоље.

Један од бармена убеђивао је касирку Кетрин Свет да се спасава. „Не могу да оставим оволики новац, ја за њега одговарам“, одбила је она. Њен угљенисани леш нађен је касније поред касе из које није фалила ни пребијена пара. Неки од гостију потрпали су се у велики кухињски фрижидер за чување меса. Спасли су се мада готово слеђени.

Пљусак тела с крова

Келнер је играчицама, које су се у гардероби на другом спрату припремале за следећу тачку, довикнуо да се спасавају како знају јер је све у пламену. Неке од њих потрчале су за њим на кров. Келнер је скочио први и поломио обе ноге. Група морнара у пролазу приметиле је девојке и пружала им руке да их прихвати. Две су скочиле право на њих, морнари су попадали, али нико није озбиљније озлеђен.

Из гардеробе је последња изишла играчица Клодија Бојл, само у бунди преко комбинезона. Она је притрчала најближем прозору и скочила као веверица захваљујући бунди која се при скоку отворила. Чим је ногама додирнула тло, Клодија је величанственим покретом обавила око себе бунду и удаљила се.

Већина особља спасла се скачући с крова. Један полицајац и два пролазника извукла су из свих паркираних аутомобила седишта, поређали их у велики квадрат на улици и

позвали оне с крова да слободно скачу. И, упркос правом пљуску тела, ником није фалила длака с главе.

Задах смрти

Само десет минута по избијању пожара испред „Коуконат Гроува“ стигло је пет ватрогасних кола. Пробијајући се кроз прозоре и разбијајући замандаљена врата, ватрогасци су после извесног времена успели да угасе пожар у већини просторија.

У клуб нису могли да уђу док нису посклањали тела оних који су се, по шесторо и осморо у свакој од „кабина“, заглавили у обртним главним вратима.

Убрзо су се улице око овог чувеног ноћног клуба у Бостону испуниле љутим димом и задахом смрти. Угљенисана тела лежала су испод сабласних уличних светиљки. Свештеници, с марамицама на лицу, држали су изгинулима последње заједничко опело.

Људи из хитне помоћи заустављали су аутомобиле да би најтеже повређене што хитније пребацили у болницу. Болничари су по улицама тражили добровољне даваоце крви, али је крв сакупљена те празничне ноћи била углавном неупотребљива због високог процента алкохола у њој.

Сутрадан, у недељу ујутру, Бостонци су у дугачким редовима чекали да би понудили крв за унесрећене. За прва двадесет четири часа жртвама пожара у „Коуконат Гроуву“ дато је више крвне плазме него рањеницима после изненадног јапанског

напада на Перл Харбор на Хавајима годину дана раније.

Узрок пожара непознат

Овај пожар однео је 490 људских живота. Од преко хиљаду гостију који су се те ноћи проводили у „Коуконат Гроуву“ (број дозвољених муштерија износио је 430) само се 220 извукло без икаквих повреда. То је, по броју мртвих, други најстрашнији пожар у згради у историји Сједињених Америчких Држава. Од њега, је, досад, био гори само пожар у Чикаго Ирокуоиз Тياتру 1903. у коме је изгорело 575 лица.

Истрага о узроку пожара почела је двадесет четири сата касније. Поручник Бостонске ватрогасне бригаде Френк Линн изјавио је да је осам дана раније извршио инспекцију „Коуконат Гроува“; нибица није могла да запази ни једну једину вештачку палицу, а број излаза и

апарата за гашење ватре био је по свим прописима.

Други инспектори су приметили да је само неколико помоћних излаза било обележено и да су сви били закључани или заковани и неупотребљиви. Материјали којима је локал био обложен и украшен испуштали су, приликом сагоревања, отровне гасове. Многи од гостију од њих су се отровали и погушили, а тек потом изгорели.

У полицију је дошао и помоћни бармен Стенли Томашевски. Испричао је да је упалио шибицу како би видео да заврне сијалицу у палми, угасио је дунувши у њу и на поду је згазио ципелом. Чим је ова изјава процурила у јавност, полиција је Томашевског морала да чува да га руља не би линчовала.

Истражни судија је у извештају написао да не види како би угашена шибица могла да изазове ватру и, на крају, закључио да је пожар „непознатог порекла“.

Нови прописи важе и данас

Стенли Томашевски се ускоро пријавио у војску и Други светски рат је провео у борбама на Пацифику као пилот Америчког војног ваздухопловства. У Бостон се вратио 1950. са женом и двоје деце. Али, белег несреће у „Коуконат Гроуву“ није ишчезао и њему и данас стижу претећа писма.

Из ове трагедије настали су нови противпожарни и безбедносни прописи који су се из савезне државе Масачусетс, где је Бостон, прошили и на остале америчке државе и важе и данас. Закон је у јавним зградама забранио обртна врата уколико у њиховој близини не постоје и врата са обичним отварањем. Закон је одредио и аутоматски спринклер систем за гашење ватре, додатни извор електричне енергије за случај нестанка струје и велике светлеће

знаке на свим излазним вратима.

После пожара у „Коуконат Гроуву“ стопа смртности од пожара у Сједињеним Америчким Државама смањила се за око три четвртине. Па, ипак, сваке године око 4.500 Американаца погине и око 30.000 задобије повреде у пожарима и то углавном због непоштовања постојећих противпожарних прописа.

Посмртна фотографија у новинама

Током времена сазнале су се многе појединости тог пакленог 28. новембра 1942. године као и многе игре судбине.

Глумца Бака Цоунса, који је био прехлађен, пријатељи су извукли из кревета и натерали га да с њима пође у ноћни провод. Он је у клубу нађен у бесвесном стању и умро је у болници два дана после пожара.

Младенци Џон и Клодија О'Нил, венчани тог поподнева, довели су на

свадбену вечеру у „Коуконат Гроув“ кума и куму. У свадбеној одећи позирали су клупском фотографу и, да би сачекали слике, одложили пут на медени месец за један сат. Фотографија је следећег дана објављена у новинама, а њих четворо страдало је у пожару.

Двадесетједногодишњи полицајац Клифорд Џонсон, који је више пута улетао незаштитен у пламен и спасао многе људе пре него што се срушио са опекотинама трећег степена преко половине тела, постао је национални јунак.

Он је лежао у коми више од месец дана и његов опоравак без даха је пратила цела Америка. Преживео је, оженио се једном од болничарки и одселио у родни Мисури. Године 1956. његов камион преврнуо се на поледици, запалио и однео га у смрт.

Сусрет на Пацифику

Нису се све људске приче завршиле трагично. Тако је, на пример, доктор Винсент Сена усред вечере у „Коуконат Гроуву“ пејџером хитно позван у болницу да породи једну своју пацијенткињу код које је дошло до невоља. Др Сена је гуњајући напустио друштво, помогао беби да дође на свет и – спасао сопствени живот.

Истог тог 28. новембра 1942. фудбалски тим Бостонског колеџа, непобеђен у читавој сезони, очекивао је на терену своје традиционалне ривале екипу „Холи Крос“. Бостонци су унапред резервисали места у „Коуконат Гроуву“ за победнички банкет. „Холи Крос“ је, на свеопште изненађење, победио, банкет је отказан и спасени су силни млади животи.

Новинарка Марти Шеридан, пријатељица покојног глумца Бака Цонса, преживела је пожар и постала ратни дописник бостонског листа „Глоуб“. Једне ноћи, на америчком ратном броду „Фремонт“ усред Пацифика, пришао јој је један маринац и питао је да ли је она Марти Шеридан. „Јесам“, одговорила је, „да ли се познајемо?“ Маринац је рекао: „Ви мене сигурно не. Ја сам вас извукао из пламена у „Коуконат Гроуву“.

Марти Шеридан му се бацила у загрљај.

Бојана Дожић

ХЛАДНОКРВНОСТ
ИЗДАЛА
УБИЦУ

гледајте мог клијента и реци-те да ли заиста личи на звер јер само животиња, и то побеснела, може да усмрти дванаест особа!

У судници је настало комешање. Судија је опоменуо присутне да се утишају запретивши да ће их удаљити из сале.

— Добро се држи адвокат Диран! — шапнуо је човеку до себе комшија оптуженог задовољан што тужилац губи

оптужбе своде се на рекла-казала о двоструком животу мог клијента. Зар на основу тога, господо поротници, да пошаљете човека на вешала!

Опет је настало комешање у судници и опет је судија морао да смирује присутне уз напомену да то чини последњи пут!

Мада су поротници настојали да се на њиховим лицима не види шта мисле, оштро око могло је да уочи да су ад-

једном тренутку зауставио аутомобил. Власница хотела посведочила је да су из кола изашли и потом узели собу за једну ноћ средовечни мушкарац и девојка. Запазила је да девојка нема чарапе. Сутрадан изјутра мушкарац је колима нагло напустио село, а девојка целог дана шетала селом. По подне се придружила за столом Волпину који је и тог дана седео у ресторану. Смејући се, обоје су ускоро напустили хотел и девојка никада више није виђена жива! У Волпиновој шупи нађене су њене цилепе. Власница хотела запазила их је оног часа када је уочила да девојка не носи чарапе. Није, ипак, мог-

ПРЕКО ТРИКА ДО ВЕШАЛА

Иако је Анрију Волпину висила омча изнад главе, његов адвокат је бравурозном одбраном и сјајним обртом успео да убеди пороту у његову невиност. Али, оптужени је био несмотрен

Готово сви становници једног села удаљеног тридесетак километара од Брисела, у Белгији, окупали су се почетком пролећа 1956. у градској судници где се судило искључиво за тешка кривична дела. На оптуженичкој клупи скрушено је седео њихов мештанин, тридесетчетворогодишњи Анри Волпин. Просто невероватно звучала је оптужница да је Анри, иначе добар домаћин и миран и тих човек, убио ни мање ни више него — 12 жена!

— Господо поротници! — грмео је у судници Анријев бранилац, чувени бриселски адвокат Филип Диран. — По-

тло под ногама јер је дубоко веровао у Анријеву невиност.

Где су лешеве?

Одиста, адвокат Филип Диран који је у каријери спасао смртне казне 71 од 73 оптужених, деловао је крајње одлучно и убедљиво. А био је низак растом, ћелав, увек у изгужваном оделу, као да је у њему и спавао.

— Позивам вас, господо поротници, да обратите пажњу на кључну ствар! — наставио је ватрено Диран. — Како је могуће оптужити некога за толико монструозних злочина а да при том тужилац не нуди суду ниједног очевица! Да све буде занимљивије, до данас није нађен ниједан леш убијених особа, чак ни делић тела! Као доказ почињених злочина тужилац нам предочава дугме са одеће једне од жртава и пар ципела друге жртве, све то нађено у Волпиновој шупи! Остали докази

вокатове речи оставиле утисак.

Суђење, односно извођење доказа о кривици Анрија Волпина, трајало је већ пети дан када је требало да падне одлука: или је Анри невин или иде на вешала. Адвокат Диран управо је држао завршну реч.

Жене нестају — доказа нема

Све доказе и свако од дванаест убиства Диран је анализирао течно и глатко почевши од прве убијене жене.

Било је вече и Волпин је седео у ресторану малог сеоског хотела пред којим се у

ла да се закуне да су то баш њене ципеле јер су биле серијске производње, а убица је могао и да их подметне у Волпинову шупу.

Друга жртва, сеоска девојка Лујза Молро, седела је за време филмске представе у

месном биоскопу до Анрија Волпина. Разводник у биоскопу, иначе Волпинов сусед, изјавио је да су после филма заједно напустили салу и да је касно увече препознао Лујзин смех који је допирао из Волпинове куће. И то је све што је имао да каже.

Завршавајући анализу свих дванаест убиства, адвокату Дирану остало је да закључи, а то је било очигледно, да правих доказа о кривици Анрија Волпина – нема. На самом крају, а знајући да порота може и да попусти и окриви Волпина због толиког броја свирепих убиства, адвокат Диран је прибегао трику као последњем и најубојитијем средству.

– Господо поротници, ако у вама постоји и трачак сумње у невиност мога клијента, а то значи да сте сигурни да је свих дванаест убијено, ево, сада ће једна од њих ући у судницу здрава и жива!

Све очи у судници окренуле су се према вратима, али се на њима нико није појавио. Диран је ликовио.

– Ето, видите, да нисте сигурни да су све жене убијене јер да јесте, не бисте се ни осврнули према вратима! Како онда можете да тврдите да је мој клијент убио једну или свих дванаест жена?!

Трик је био изванредан. Чак је у паузи, док је порота већала, тужилац пружио руку Дирану и честитао му.

Адвокат Диран био је изненађен када је порота неуобичајено брзо завршила већање и вратила се у судницу. Ипак, остао је самоуверен. Потапшао је по рамену Волпина коме са лица није силазио смешак.

Сви у судници устали су да саслушају одлуку пороте коју је прочитао судија. Она је гласила: Анри Волпин је крив због убиства 12 жена! То је значило само једну пресуду – смрт вешањем!

– Али, како?! – скочио је и повикао адвокат Диран.

Убрзо је судија објаснио да је једна старија жена, члан пороте, приликом адвокатовог трика све време гледала у оптуженог и док су се сви у судници окренули према вратима очекујући да се у њима појави жива бар једна од дванаест жртава, једини у сали који то није учинио, чак се није ни тргао, био је оптужени – Анри Волпин. Напросто зато јер је он једини знао да од дванаест жртава ниједна није преживела! Једноставно, он их је убио и био је сигуран да је то темељно обавио.

Издао га је поглед. А био је тако близу слободе.

Миленко Тодоровић

Илустровао: Брана Јовановић

Наука против шпијунаже

ЗИД КОЈИ ЧУВА ТАЈНЕ

Никакав звук не може да изађе кроз њега, он се не плаши ни најсавршенијег електронског система за прислушкивање, а немогуће га је пробити. Овај монтажни преградни зид против шпијунаже може савршено да изолије од спољног света сваки пројектантски биро, кројачницу чувених модних креатора, произвођача играчака који припремају бум на тржишту... Довољно је само постојеће зидове обложити њиме.

„Тајни зид” произвела је шведска фирма „Еурованд” уз пуну подршку шведске полиције. Зид је састављен од четири слоја укупне дебљине 200 милиметара (гипс, стаклена вата), челик армирано стакло). У овом сендвичу, који се међусобно чврсто држи захваљујући ојлебљеним спојевима, постављени су електронски аларми – они почињу да завијају у мало вероватном случају да некоме падне на памет да зид пробије бушилицом.

Илустровао: Зоран Петканић-Петко

Зид који чува тајне, званични назив Secrecy Wall, монтира се брзо као и свака друга облога тако да је њиме могуће преградити једну просторију на неко време и апсолутно обезбедити све разговоре који се у њој воде.

А разлога за тајанственост и те како има. Наиме, утврђено је да се само 10 одсто укупне шпијунаже у свету врши из политичких циљева, 20 одсто из војних, а 70 одсто отпада на индустријску шпијунажу која је и могућа управо зато што се не води рачуна о осигурању и зато што се потцењује ризик. Сад су на потезу шпијуни који ће сигурно покушати да смисле „кључ” за овај засад, непробојни зид.

**Будућност је
почела**

КОМПЈУТЕР ЧИНИ ЧОВЕКА

**Носићемо их као што
данас носимо ручне
часовнике или беџеве.
До краја века, тврде
упућени, минијатурни
компјутери постаће
важан модни детаљ.
Једне сезоне носиће
се плави компјутерчи-
ћи, следеће ће у трен-
ду бити нека друга бо-
ја или дезен**

Не мислите ваљда да су мали, преносиви (енгл. laptop) компјутери који комотно могу да се сместе у крило последња реч високе технологије кад је реч о личном рачунару.

Ручни часовник Дика Трејсија или беџеви преко којих, на додир прстију, посада свемирског брода у обновљеној верзији „Звезданих стаза“ у сваком тренутку и ма где се налазила може да успостави везу са командним мостом, нису више научна фантастика.

У овом тренутку нема ни једне познатије компјутерске компаније која увелико не ради на стварању нове генерације мини компјутера које ћемо носити на себи као што данас носимо ручне часовнике или, рецимо, беџеве.

**Захтев број један: што мањи, што
лакши**

Први примерци нове генерације већ су се појавили на тржишту. Прошлог пролећа на Менхетну је одржана промоција „Палмпед“ (енгл. palm = длан; pad = блокчић, нотес). Компјутер је произвела

компанија „Грид системс“, велик је као књига, тежак килограм и 268 грама и кошта 2.985 долара. Намењен је радницима запосленим у стовариштима и другима чији посао захтева вођење те врсте евиденције. „Палмпед“ се каишевима причвршћује за ручни зглоб или подлактицу тако да руке радника остају слободне.

Фирма „Симбол технолоџис“ недавно је произвела компјутер који се причвршћује за длан, а служи за читање кодираних цена робе у самоуслугама или радњама. Радник само упери прст на налепницу са ценом, а компјутер затим успоставља радио-везу са централним компјутером.

Минијатурне личне рачунаре нећемо употребљавати само на радном месту. „По свему судећи, у будућности више нећемо носити личне карте, пластичне кредитне картице или друга лична документа“, каже Рој Вант, инжењер истраживач из „Зироксовог“ истраживачког центра у Пало Алту. „Уместо њих, сви ћемо имати минијатурне компјутере које ћемо користити за потребе идентификације“, додаје.

На тржишту би ускоро требало да се појави и персонални компјутер „Хип“ (енгл. hip = кук, бедро) који су заједнички произвеле компаније „Инфогрип“ и „Селект тех“. Компјутер који се носи на куку има и тастатуру преко које власник једном руком укуцава податке или текст, отприлике онако како судски записничар бележи изјаве сведока.

У истраживачком центру „Зирокса“ у Пало Алту ради се на стварању читавог низа вишенамених компјутера с једном заједничком особином – да су сви или лако преносиви, или довољно мали и лаки да их носимо на себи. Такав је, рецимо, „Пост-ит-теб“ минијатурни лични рачунар у облику нотеса величине 10 са 8 центиметара који уместо тастатуре има плочицу на коју се помоћу нарочите оловке уписују жељени подаци, а ови затим преносе до главног компјутера.

У истом центру тренутно се ради и на стварању такозваних активних беџева, направица по свему сличних беџевима из „Звезданих стаза“ (V и VI наставак) који ће, када буду доспели на тржиште, коначно означити почетак орвеловске ере Ве-

ликог Брата који све види и чује. Ове минијатурне компјутерске справице омогућиће шефовима да у сваком тренутку прате кретање запослених, односно да тачно „виде“ где се ко налази и с-ким то проводи време.

Свевидеће око Великог Брата

Да би примио поруку, власник беџа треба само да одшета до оближњег терминала или да извади из џепа сопствени персонални „Теб“ компјутер. И лични рачунар и беџеви биће повезани јединственим компјутерским системом који покрива читаву пословну зграду, а ради на бази диода које емитују инфрацрвене зраке.

Дакле, не екран као што је предвидео Орвел, него беџ, с тим што је крајњи резултат исти – свевидеће око Великог Брата.

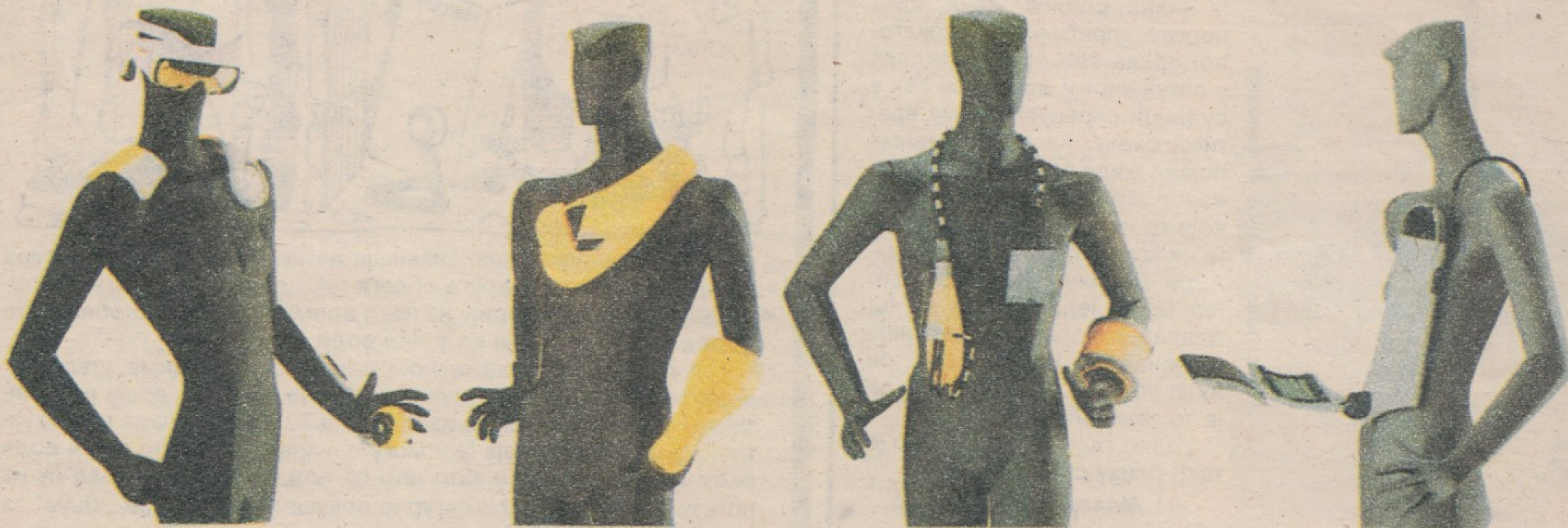
У трку да произведу што мање и што лакше компјутере укључили су се, разуме се, и Јапанци. У токијском седишту компаније NEC ради се на читавој линији мини компјутера какав је, рецимо, „лептоп“, намењен искључиво новинарима који се носе на грудима, а причвршћује за тело каишевима.

Иста компанија произвела је и персонални компјутер за болничаре који се састоји од нарочитих наочара у које је уграђен екран и сензора који се држи у руци, а који тренутно „чита“ и преноси на екран виталне функције пацијента. NEC ће ускоро на тржиште избацити и „Порто офис“: преносиву канцеларијску опрему савременог бизнисмена упаковану у мали руксак који се носи на леђима, а у коме се налазе – мини лични рачунар, факс, камера и још понешто од неопходне опреме.

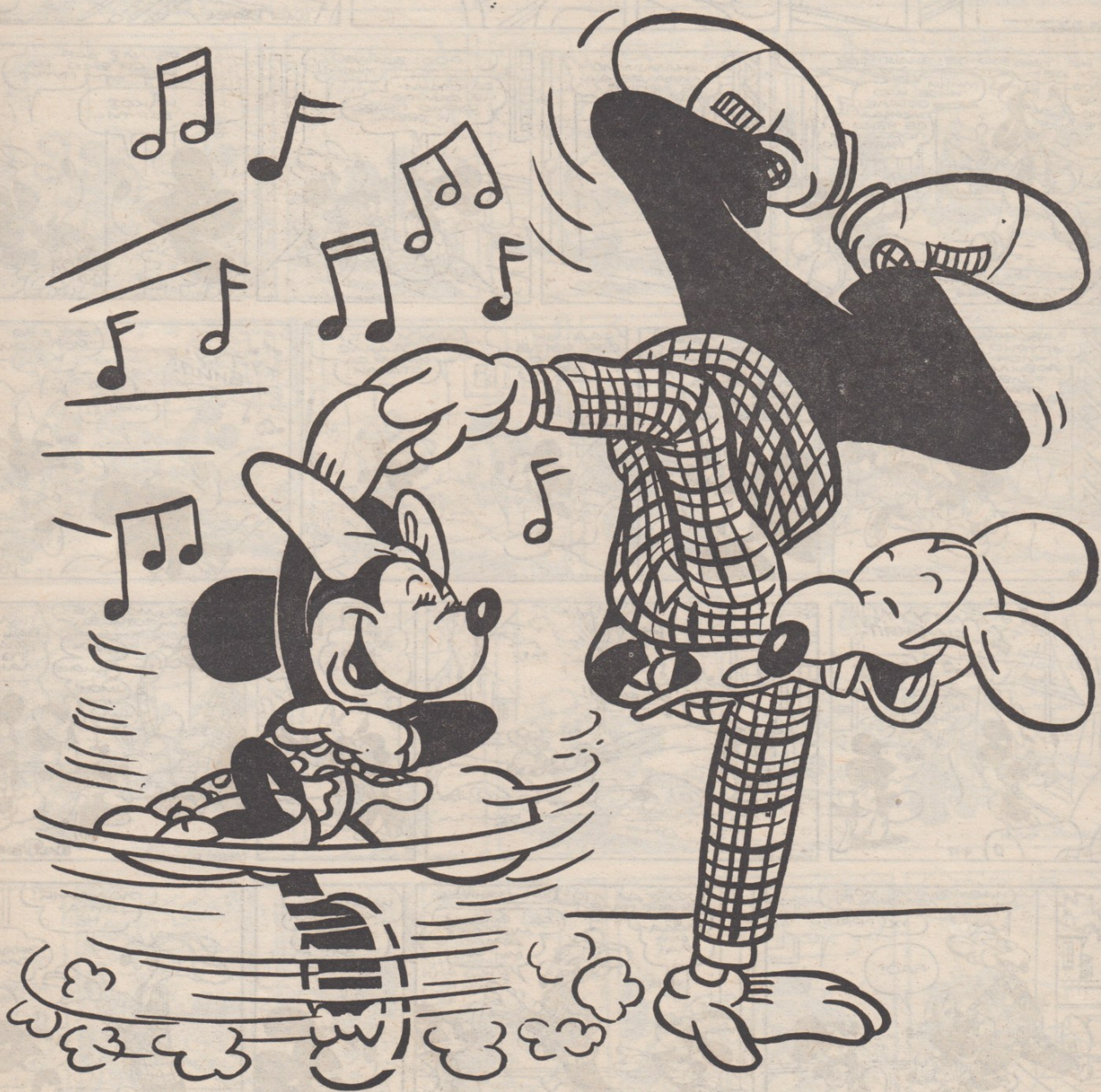
До краја века више неће бити довољно да лични рачунари буду само мали и лаки. „Ако одело чини човека, а ја верујем да га чини, исто важи и за компјутере. Ускоро ће, осим онога што је компјутер у стању да уради, постати подједнако важно и како је дизајниран. На крају крајева, лични рачунари постаће модни детаљ“, каже модни креатор Бетси Џонсон.

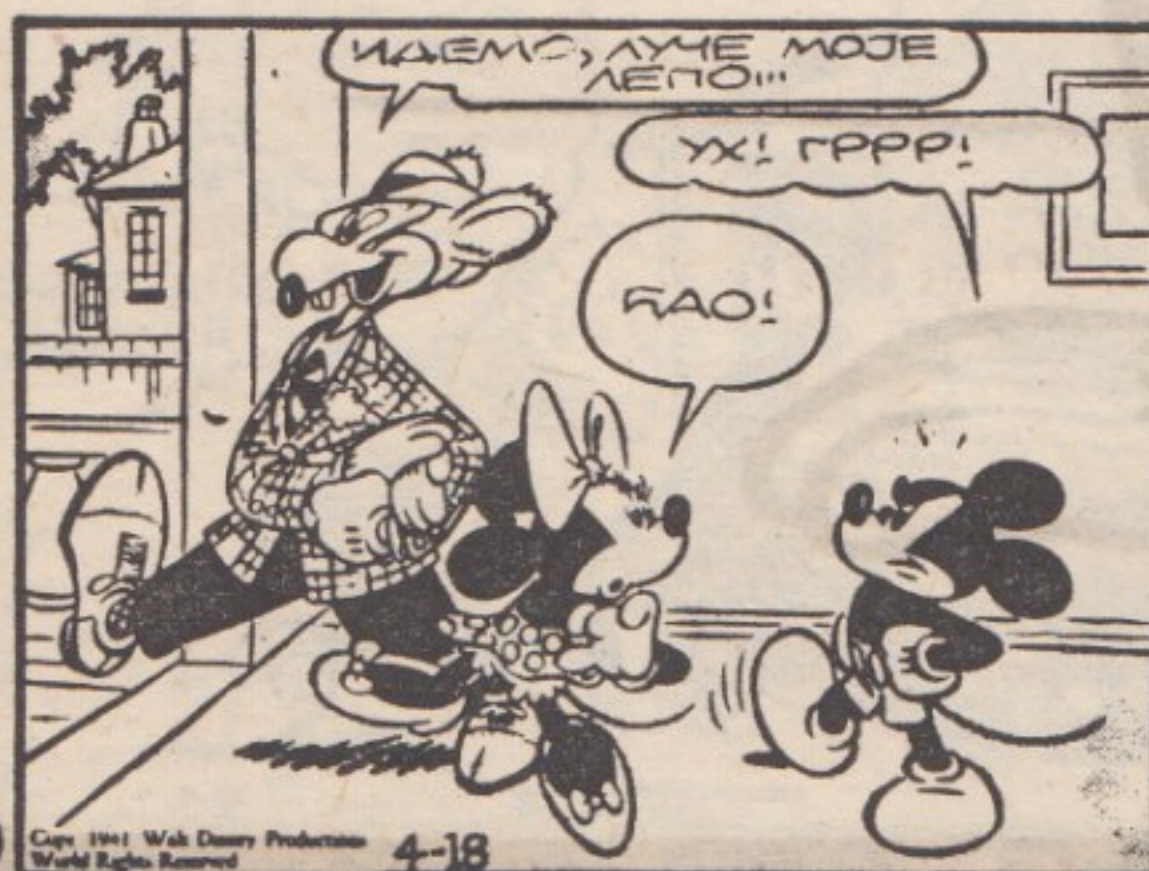
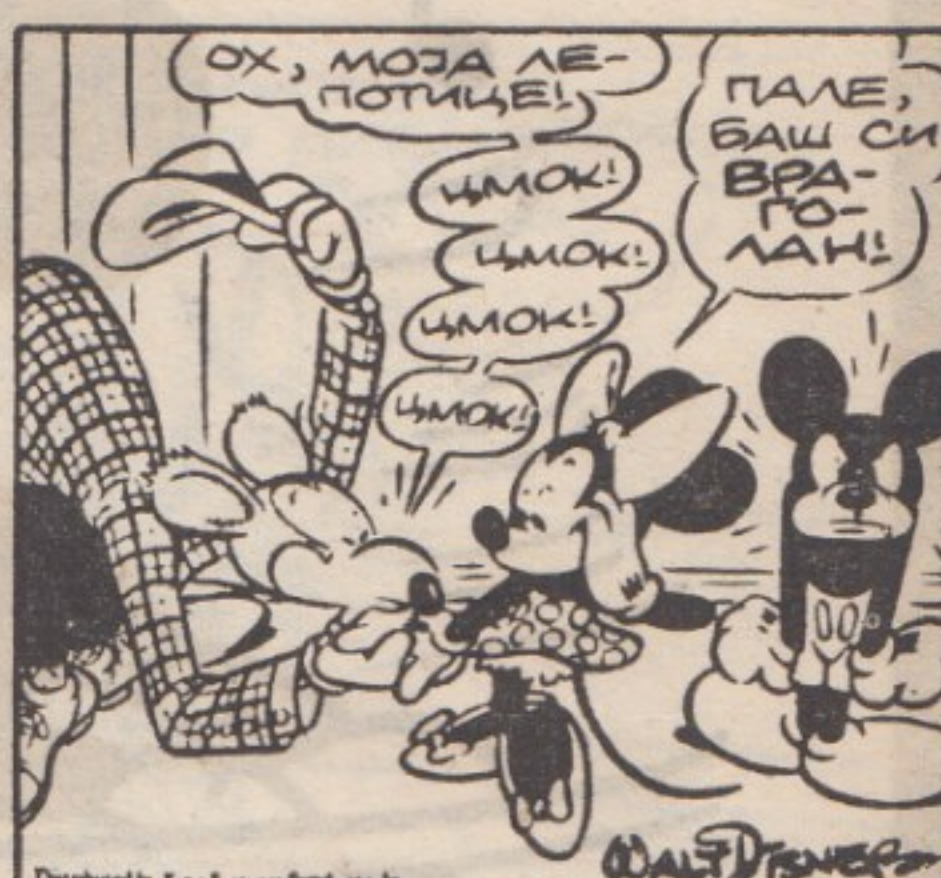
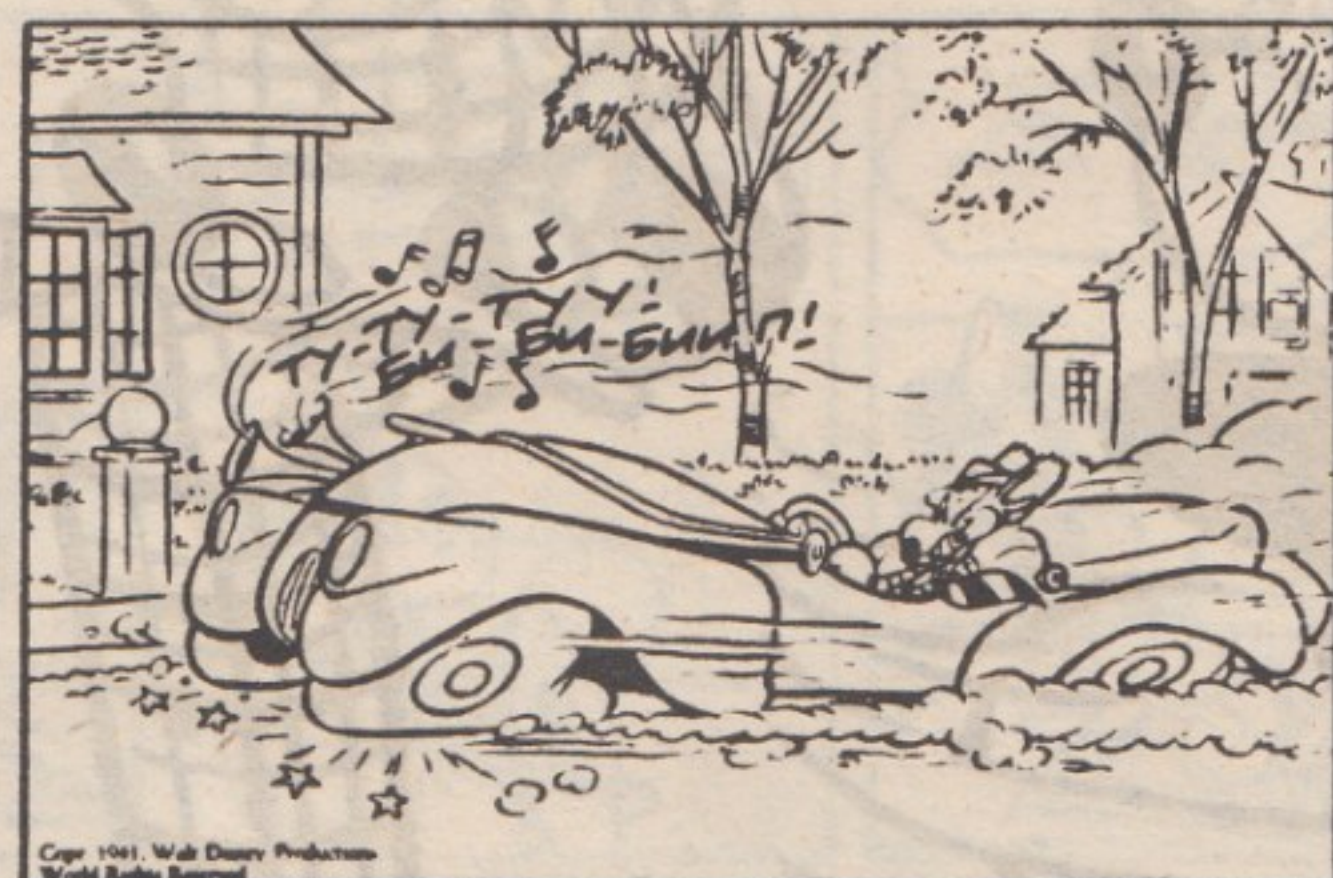
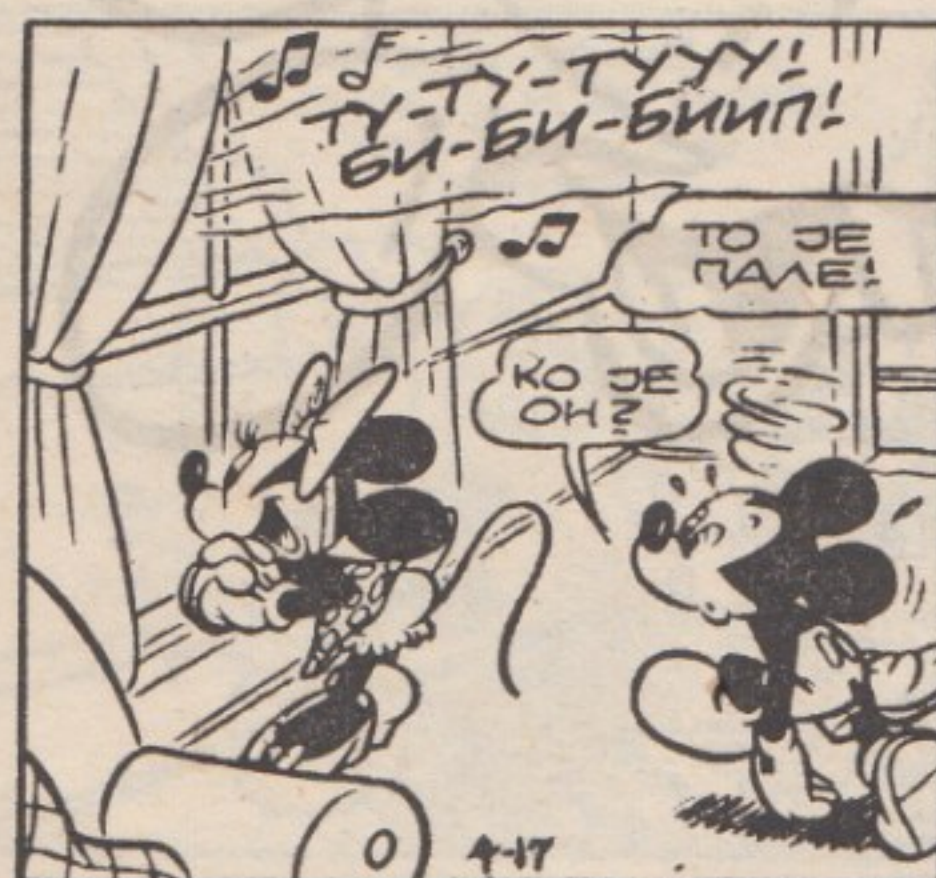
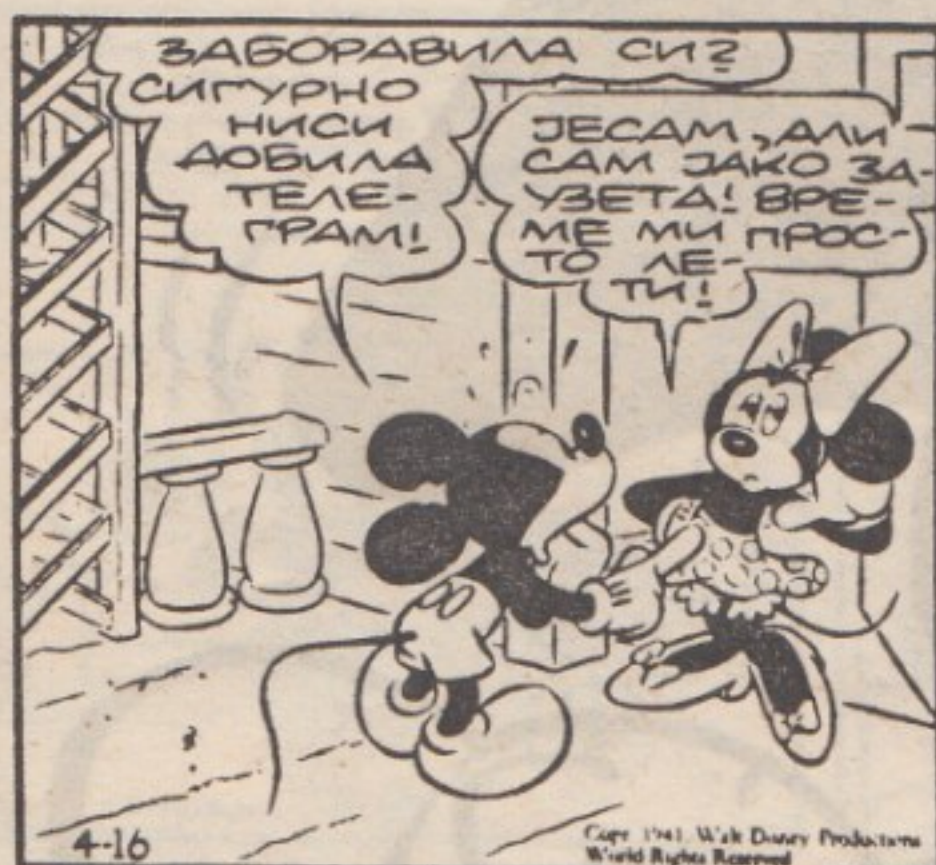
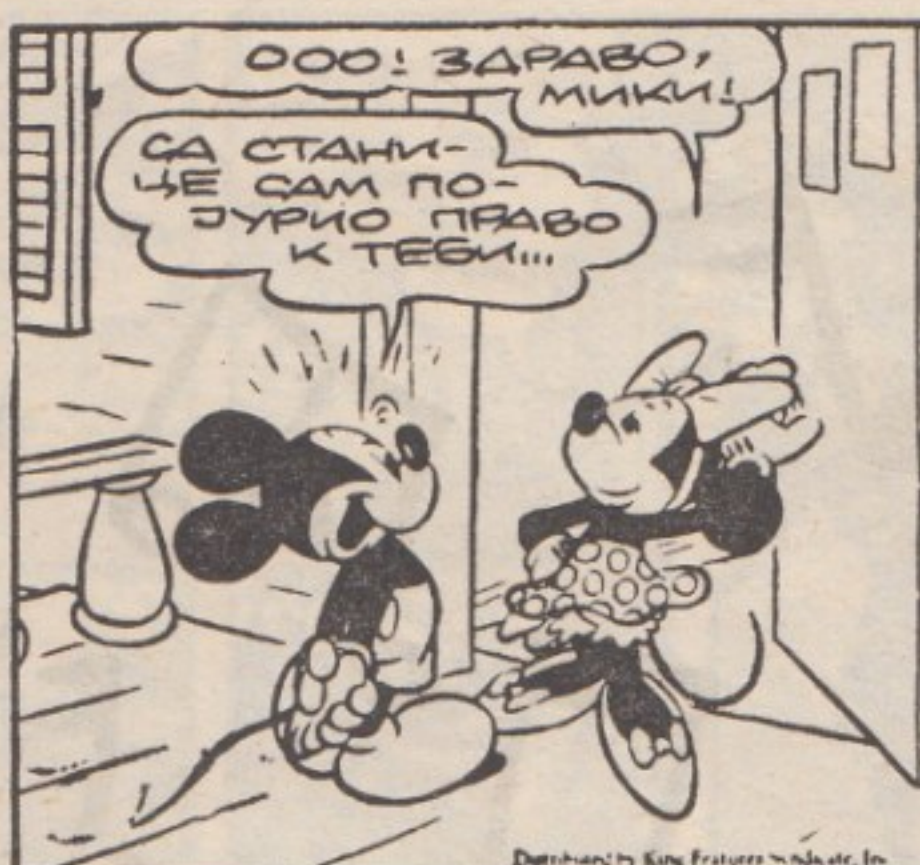
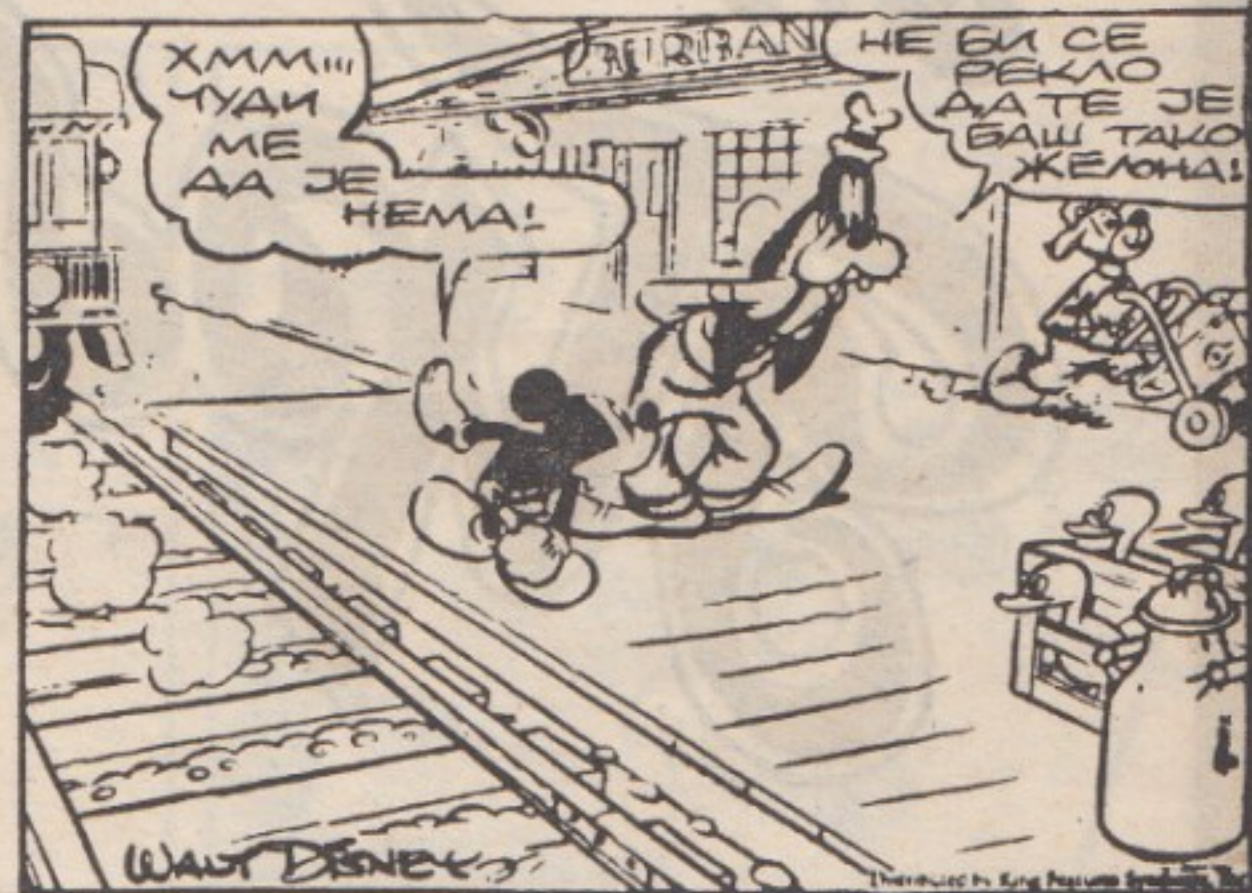
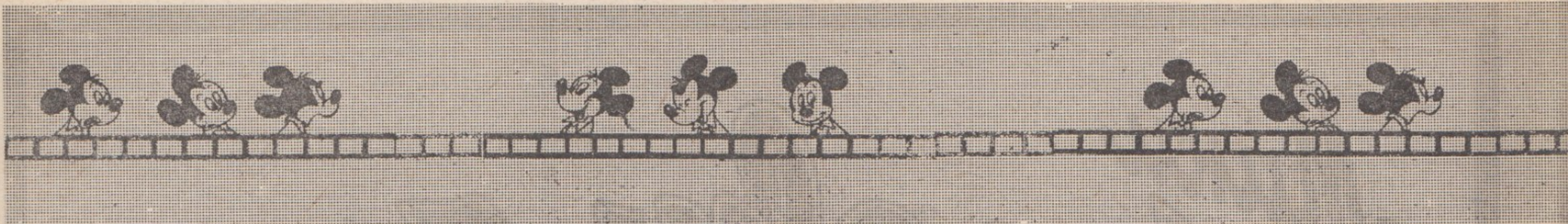
Или, нешто другачије речено, компјутер чини човека.

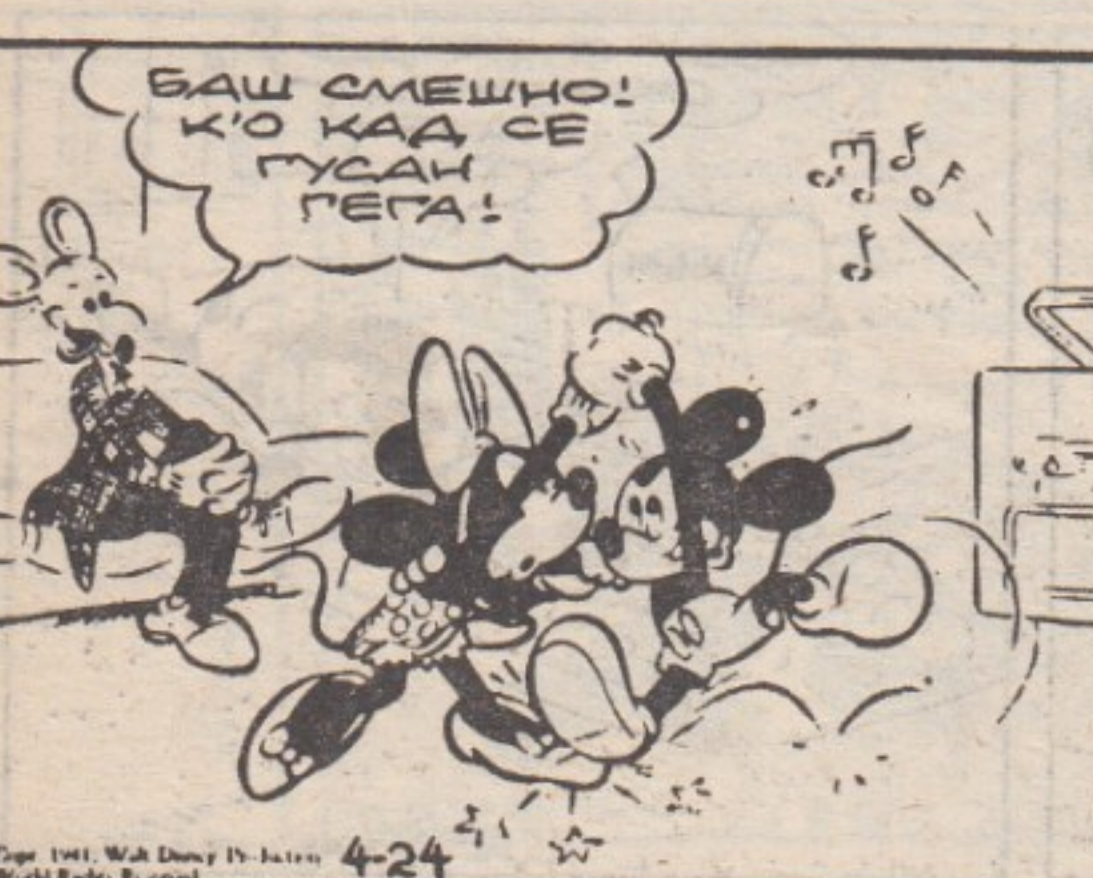
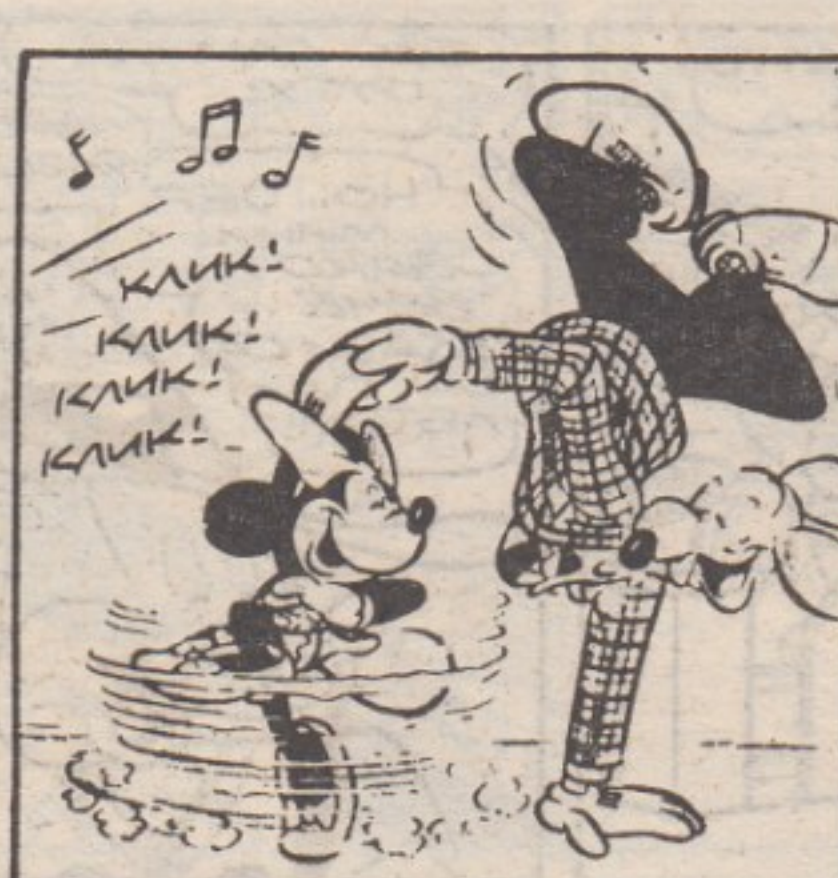
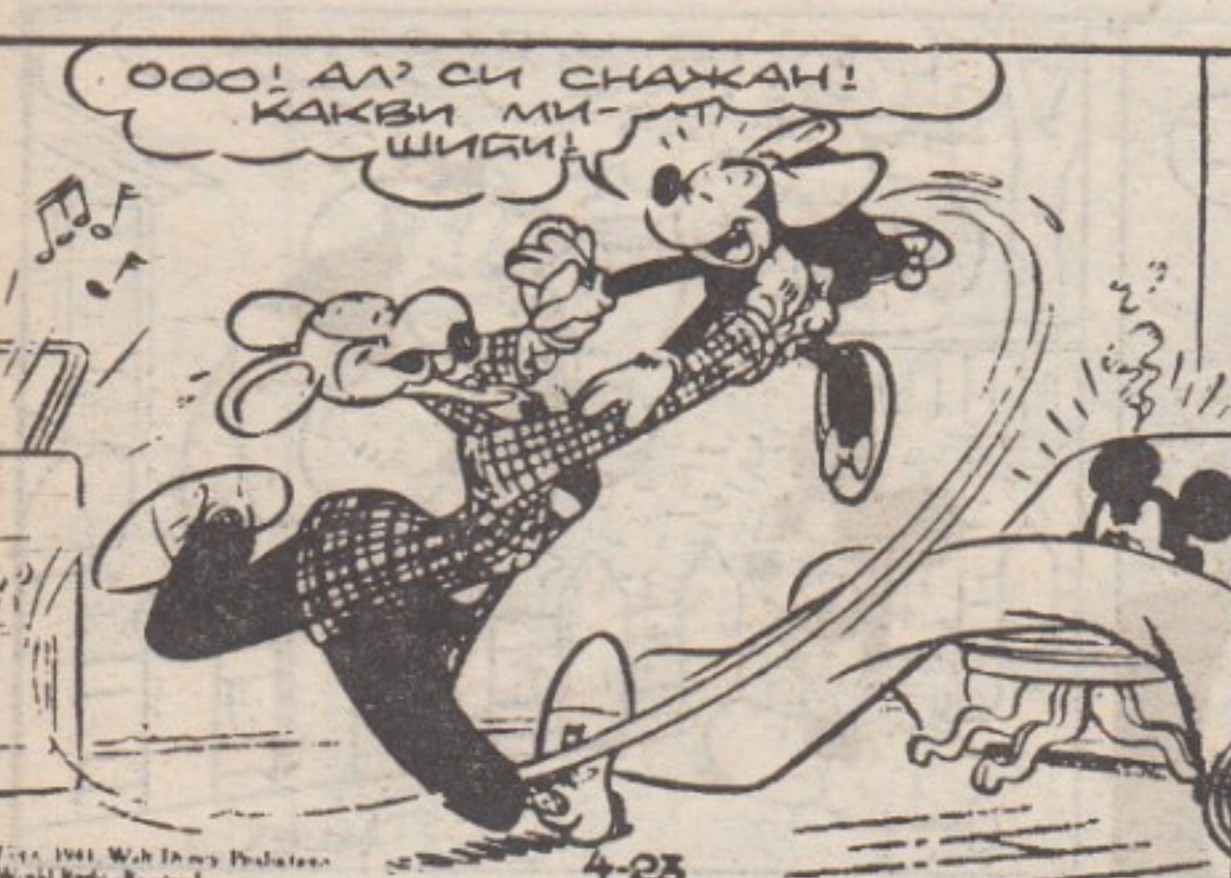
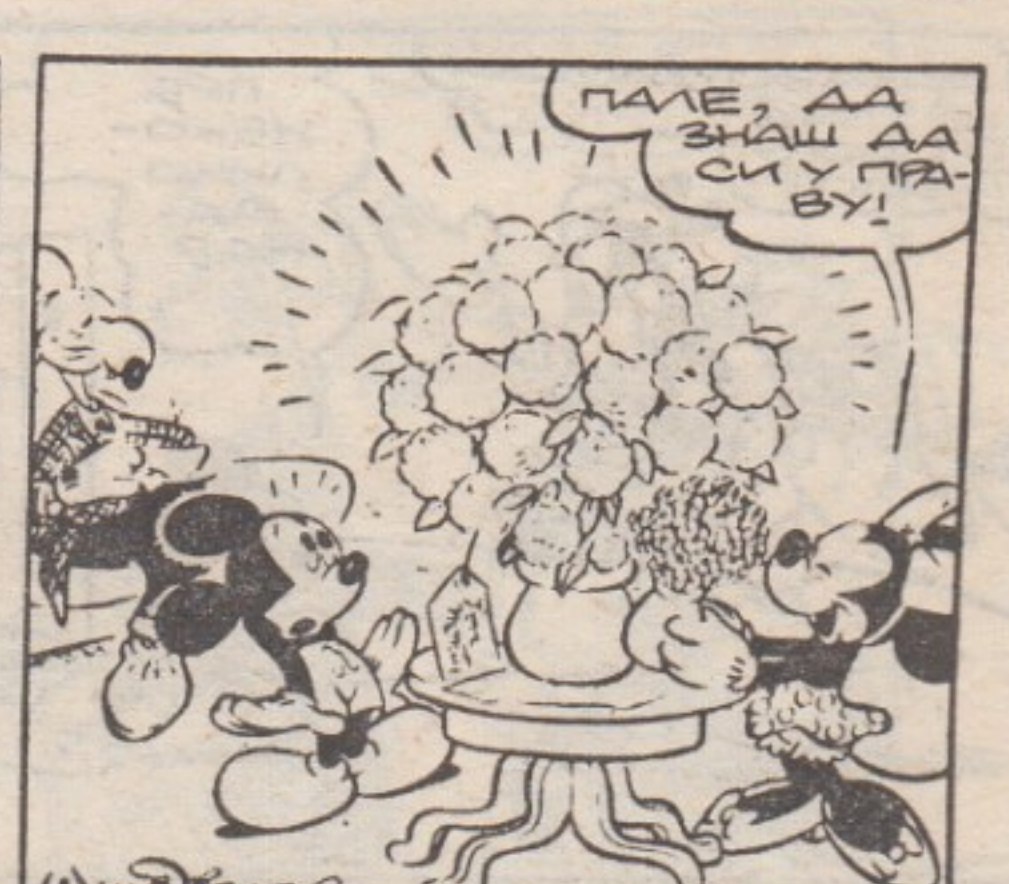
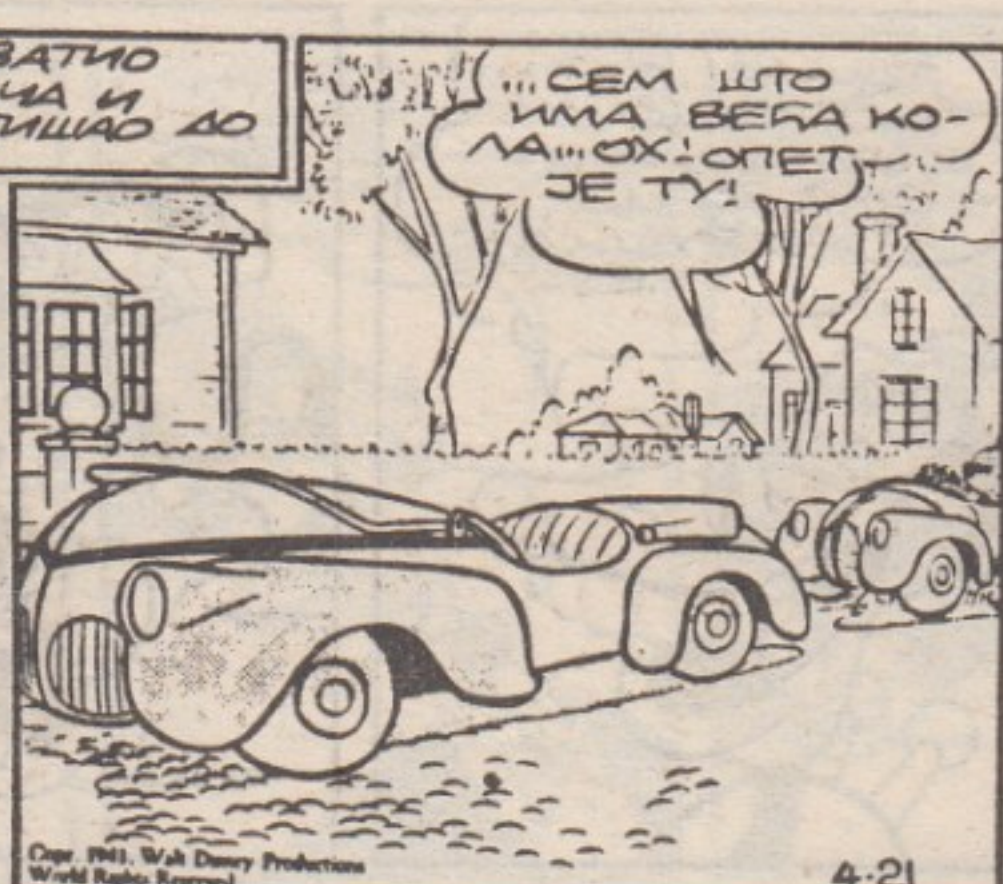
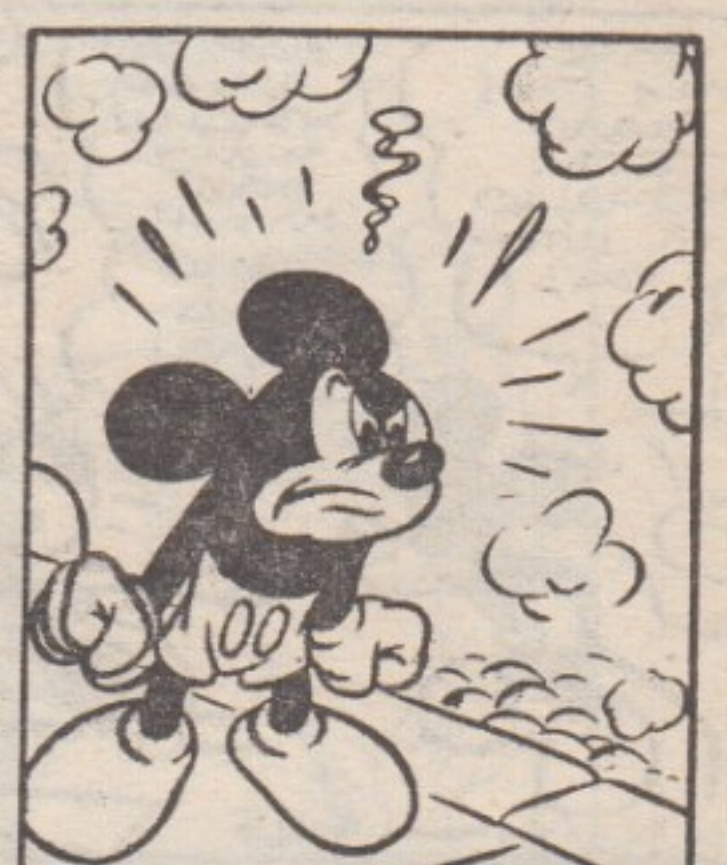
М. И.

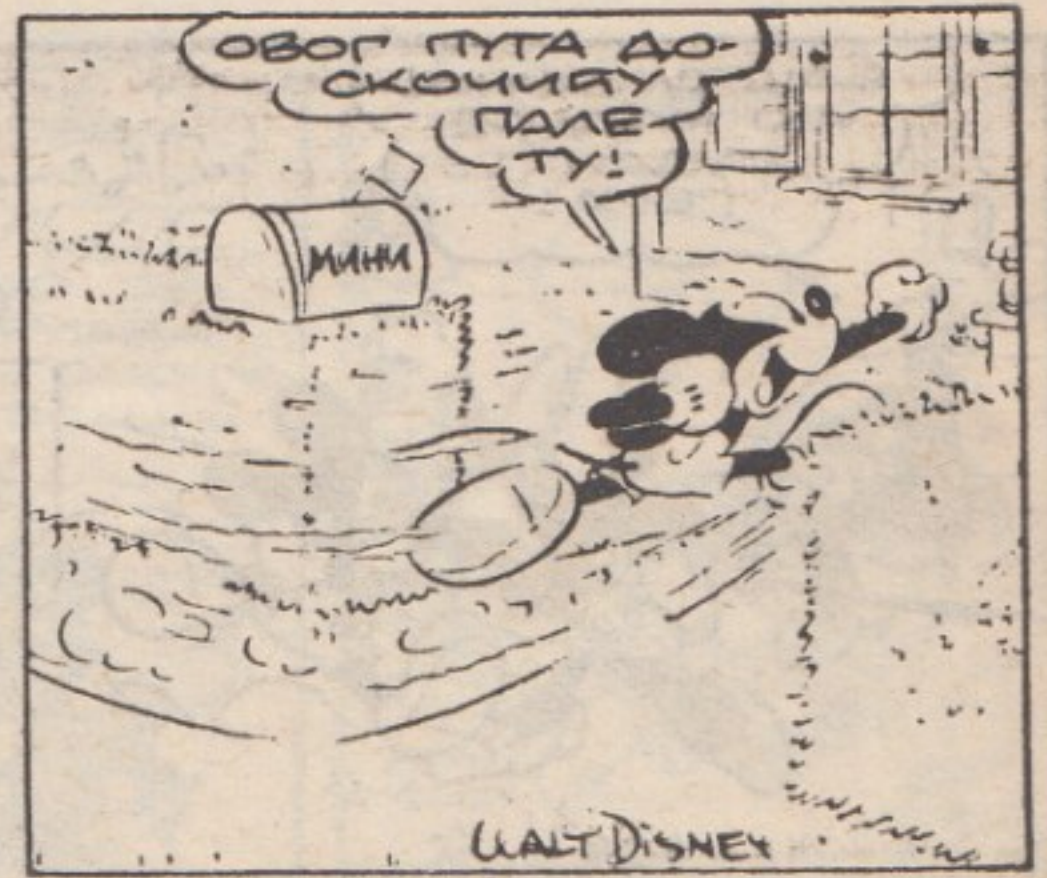
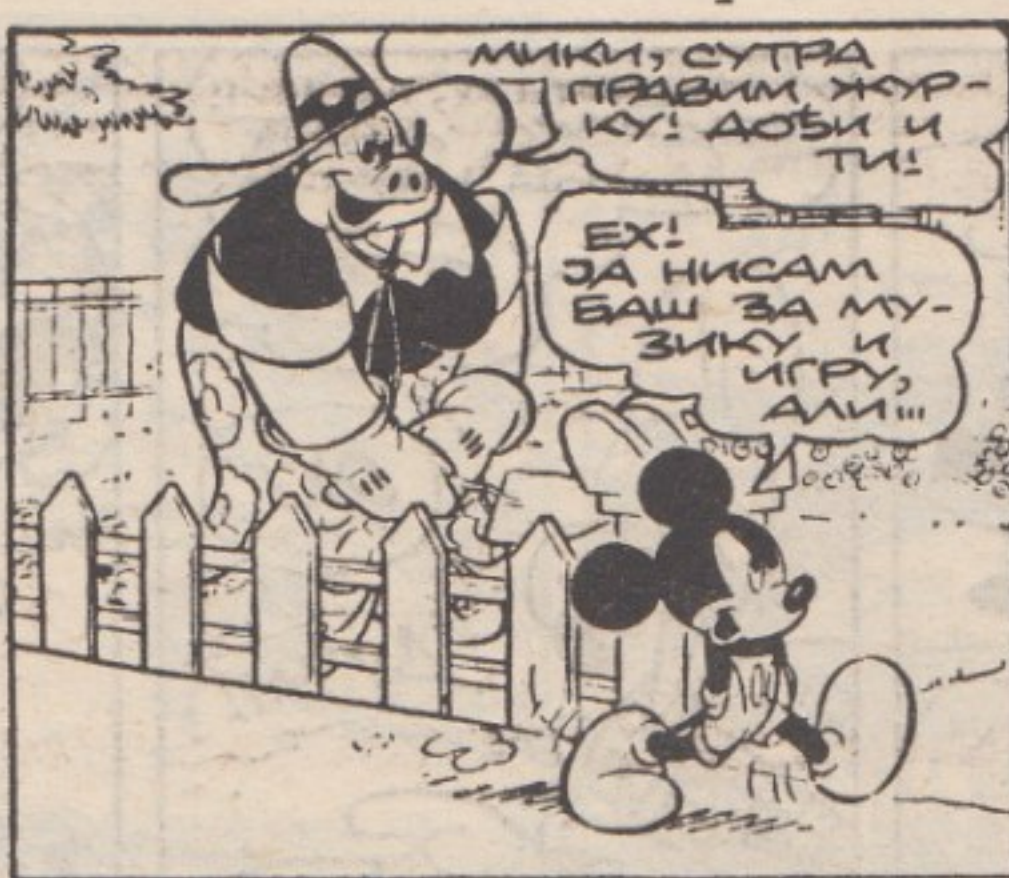
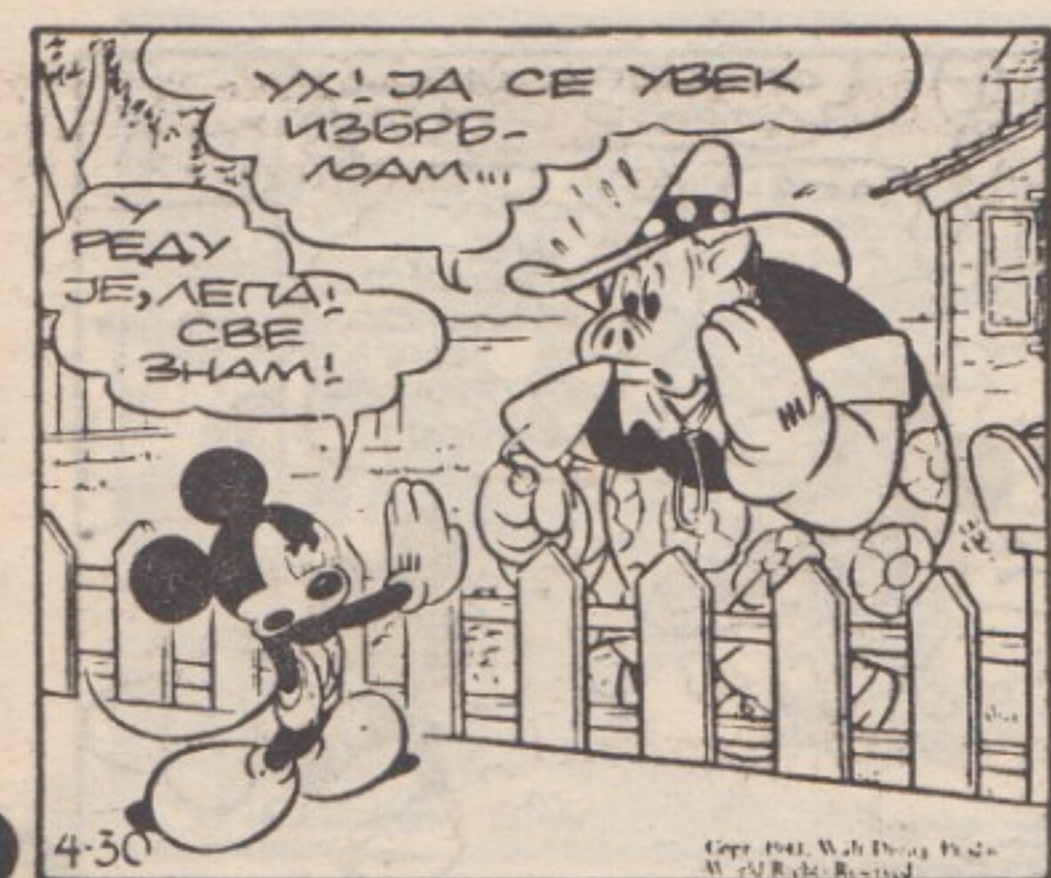
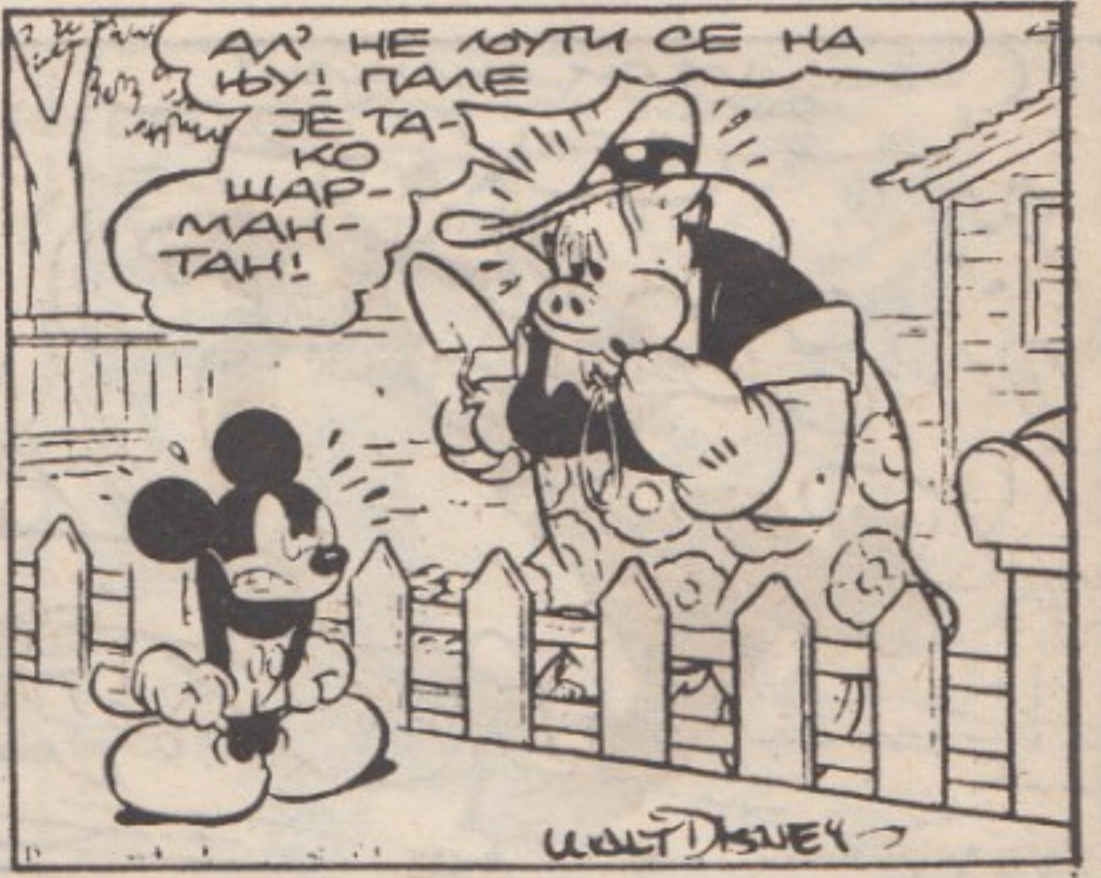
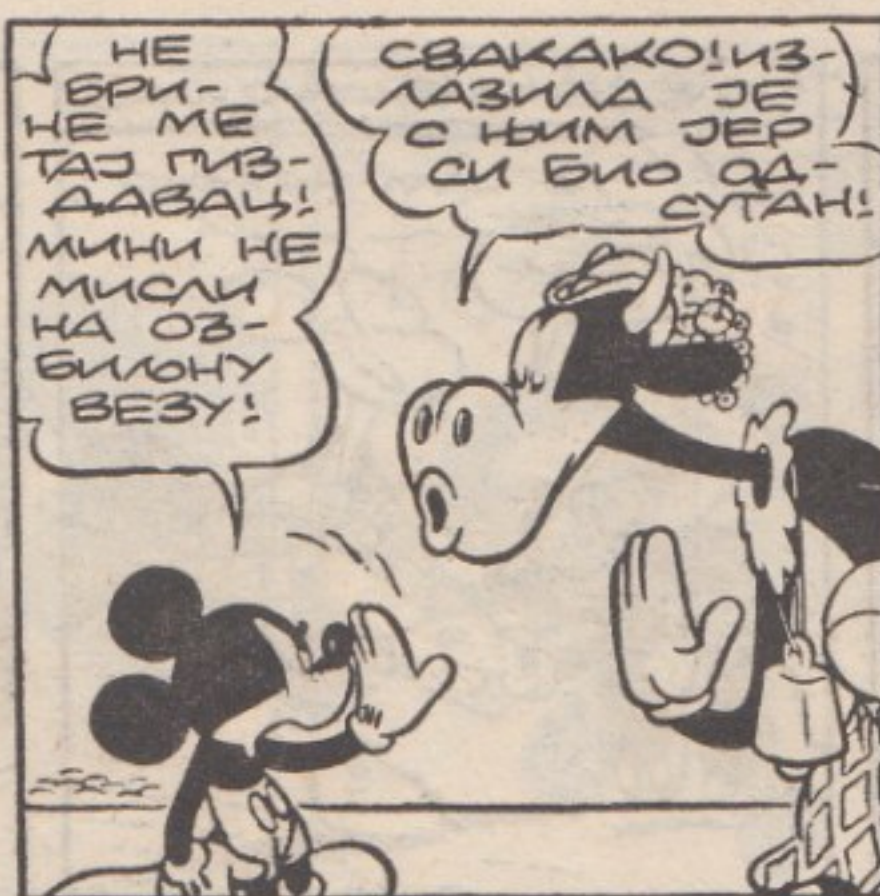
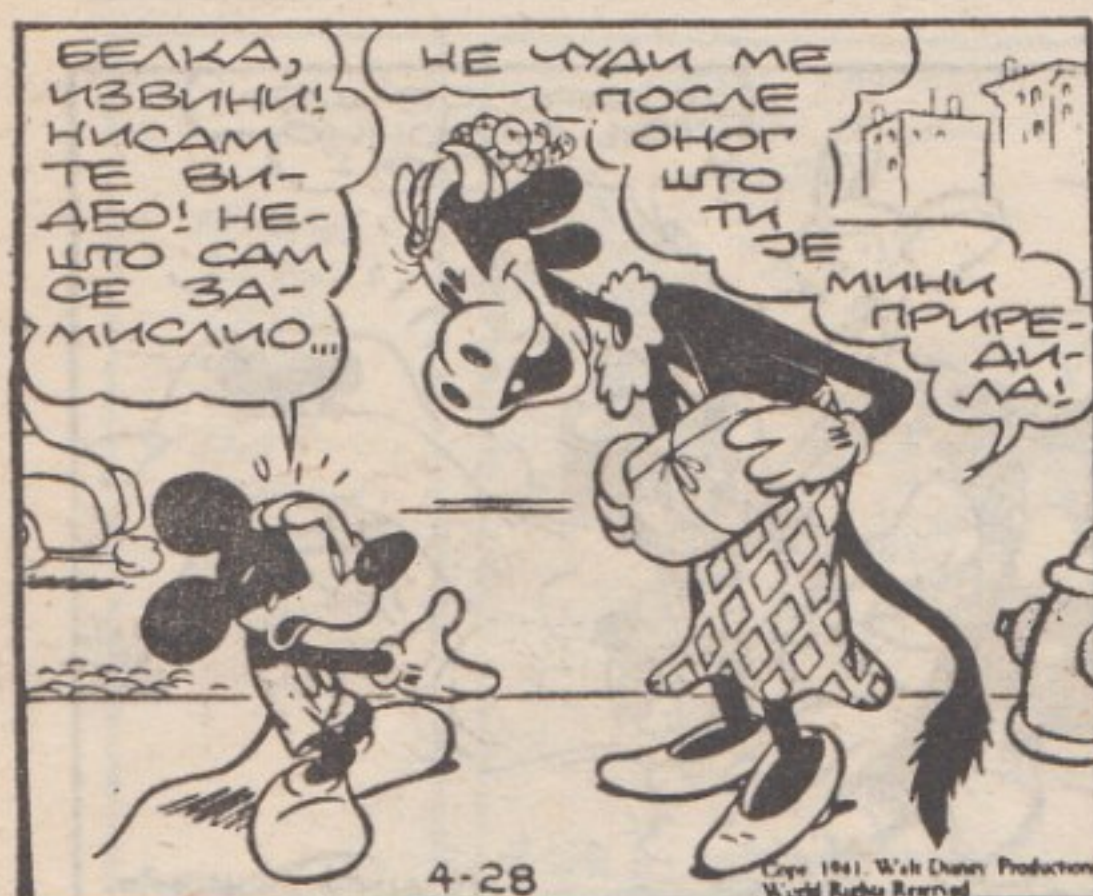
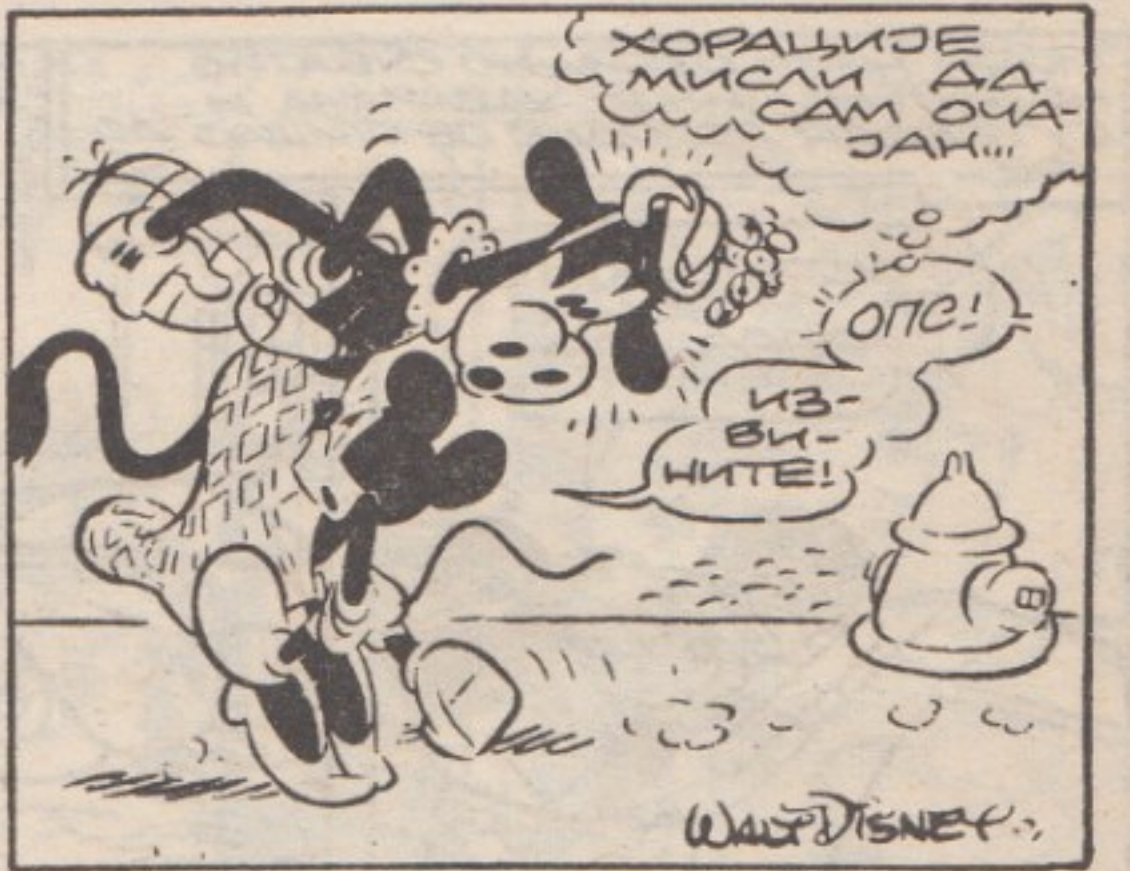
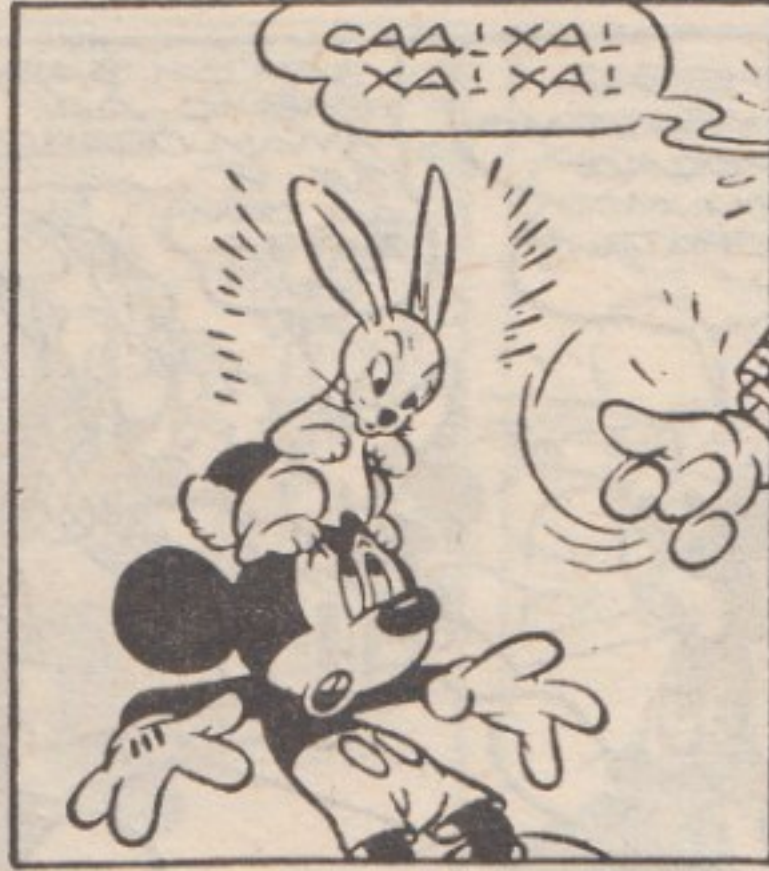
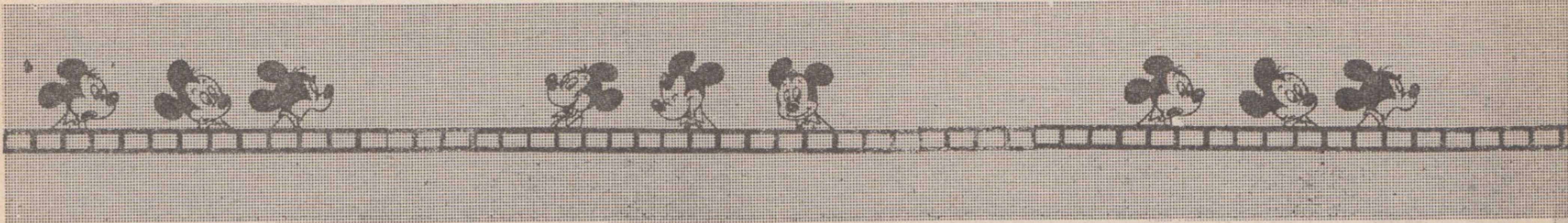

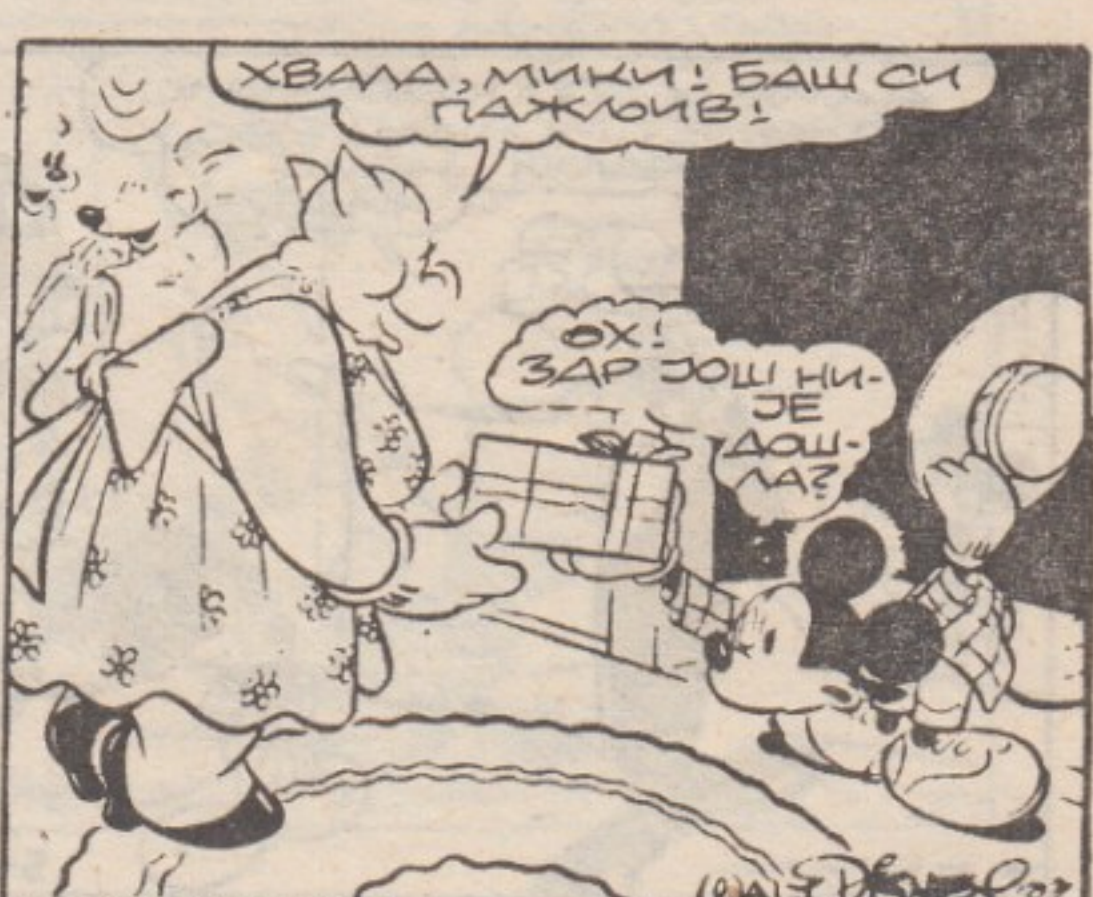
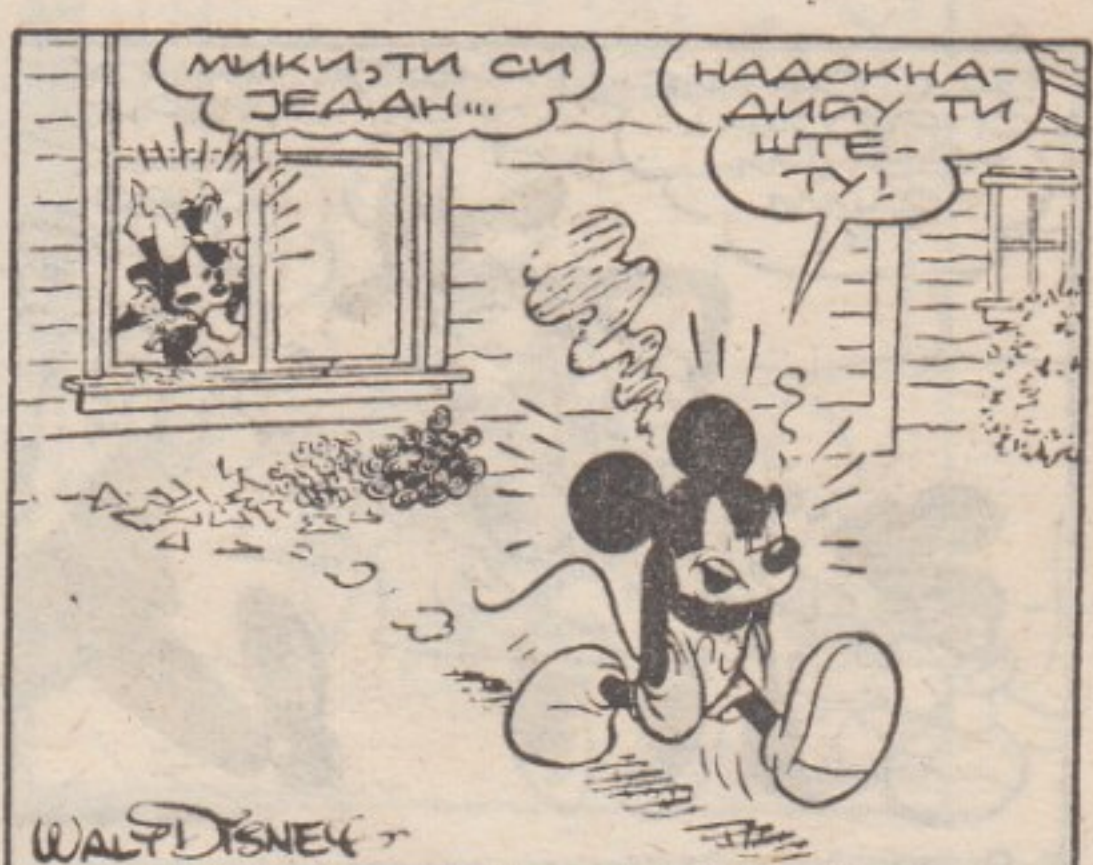
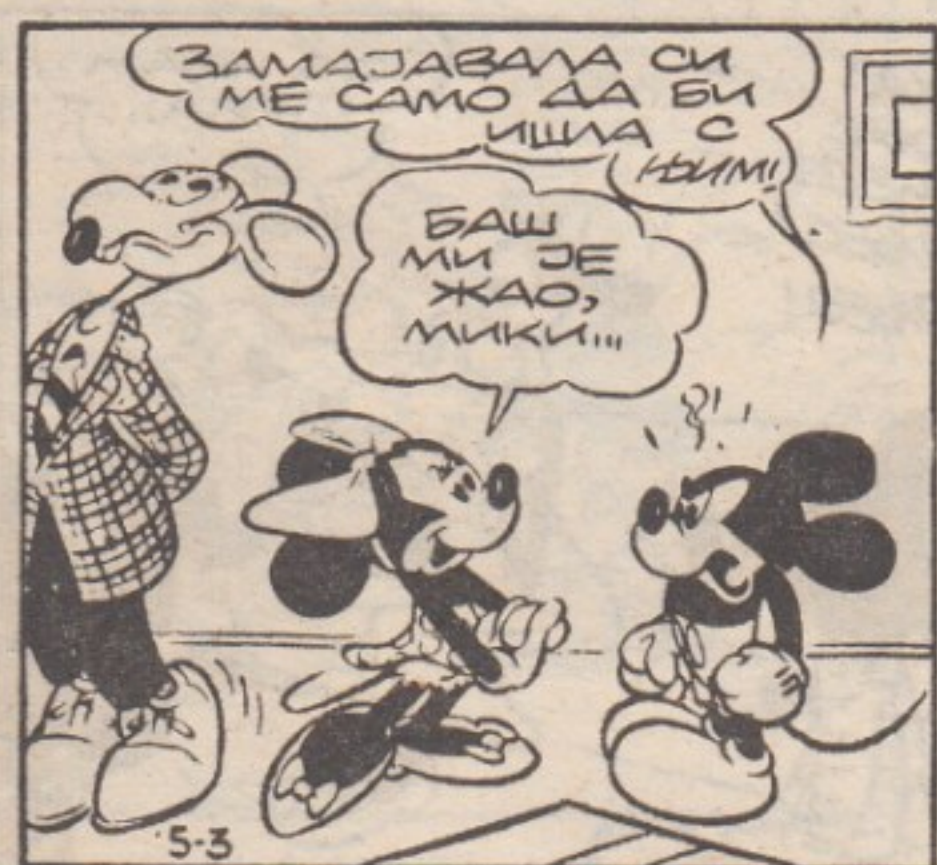
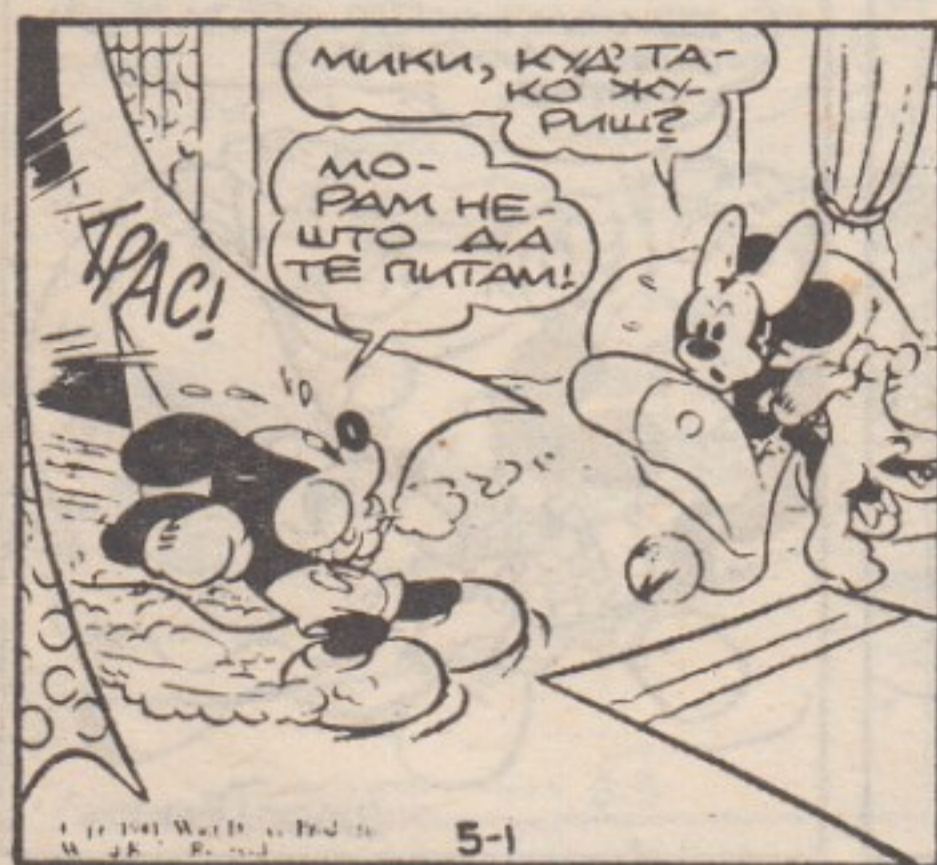
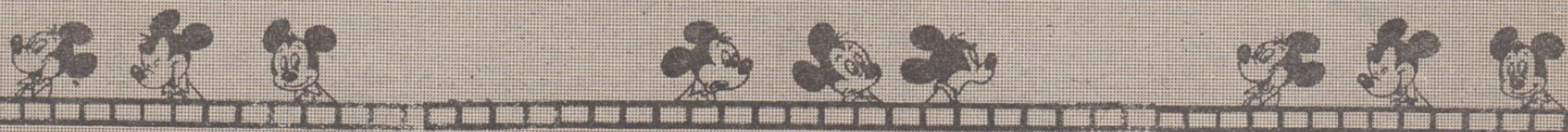
Мики Гробику иле

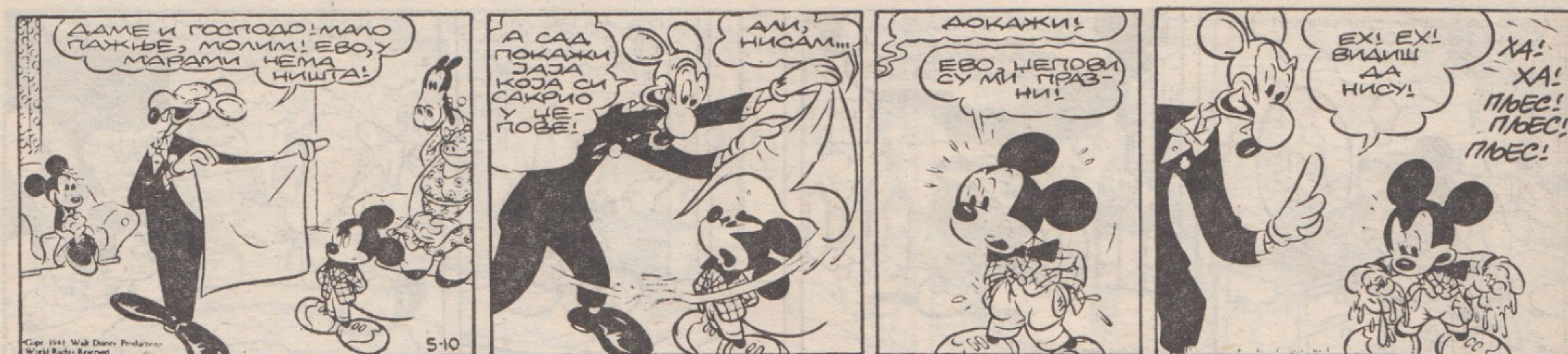
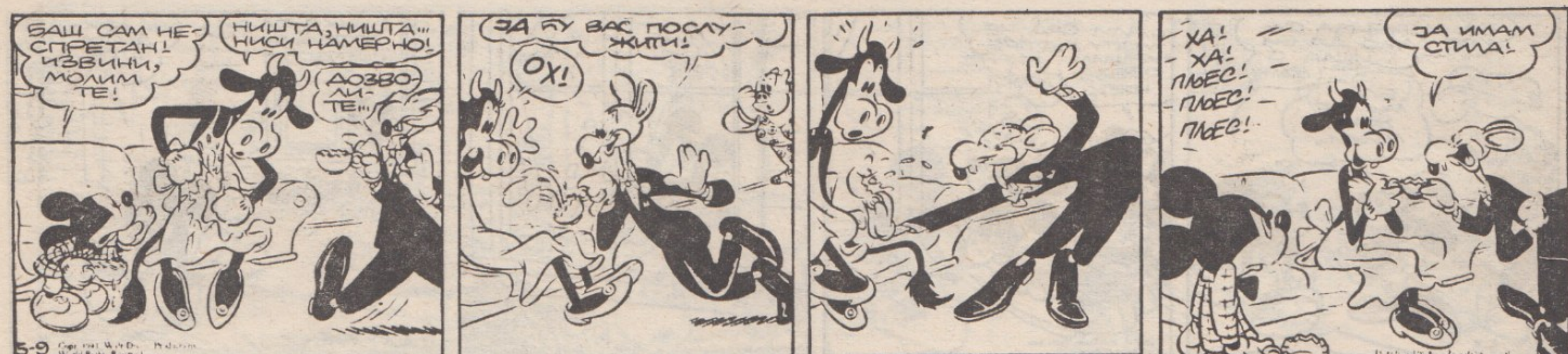
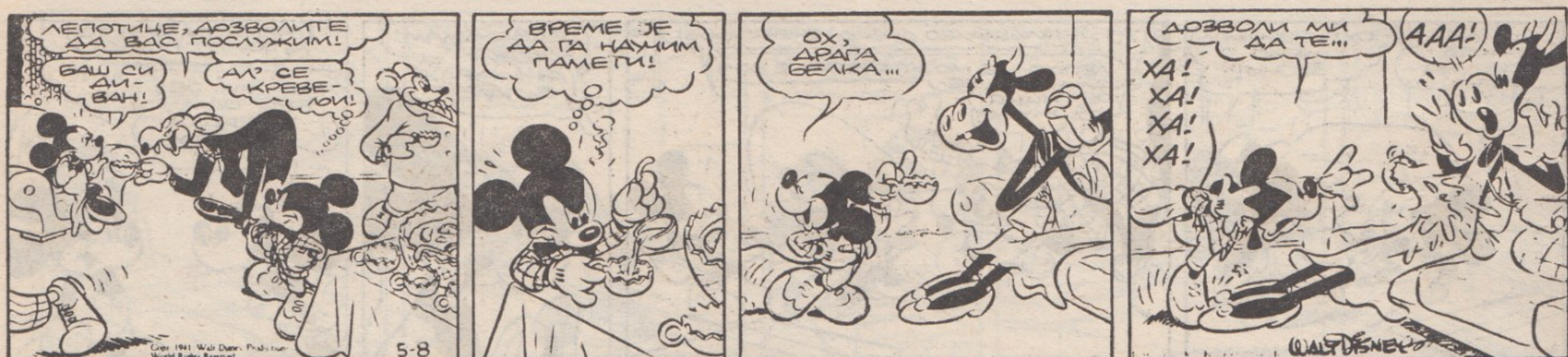
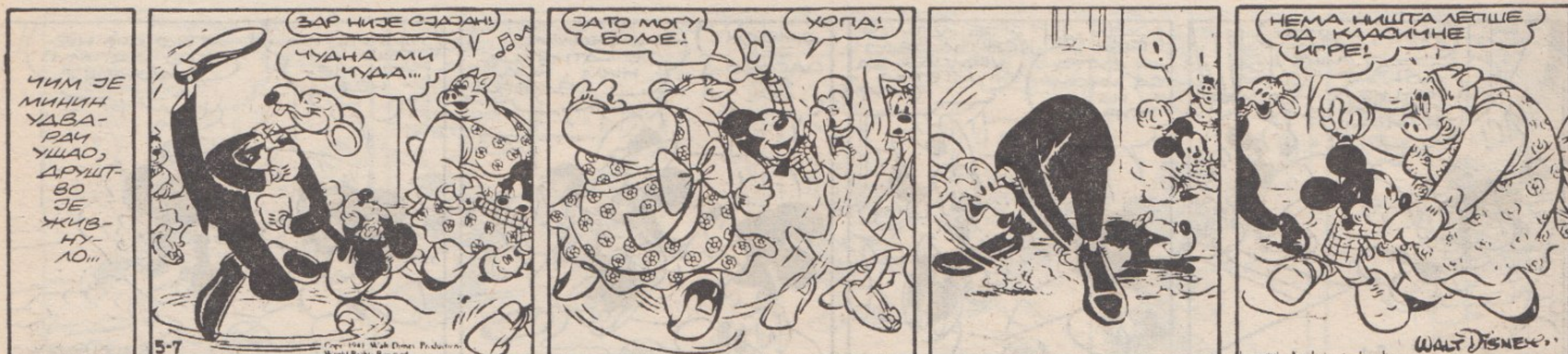
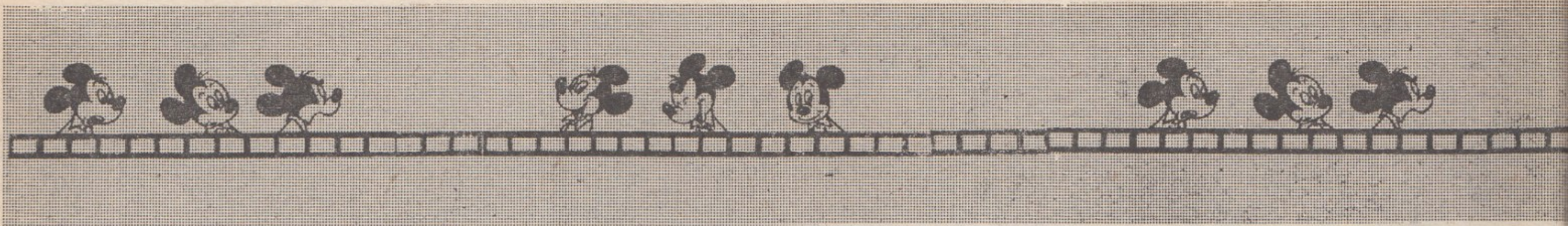

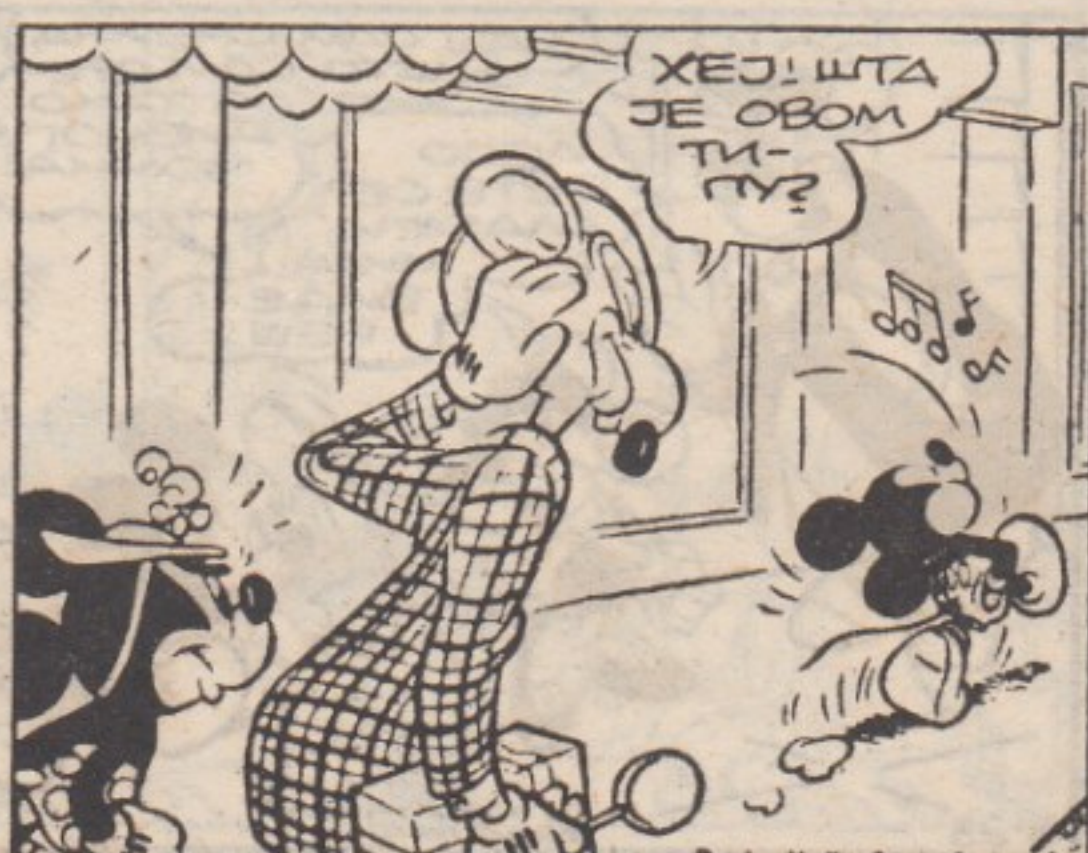
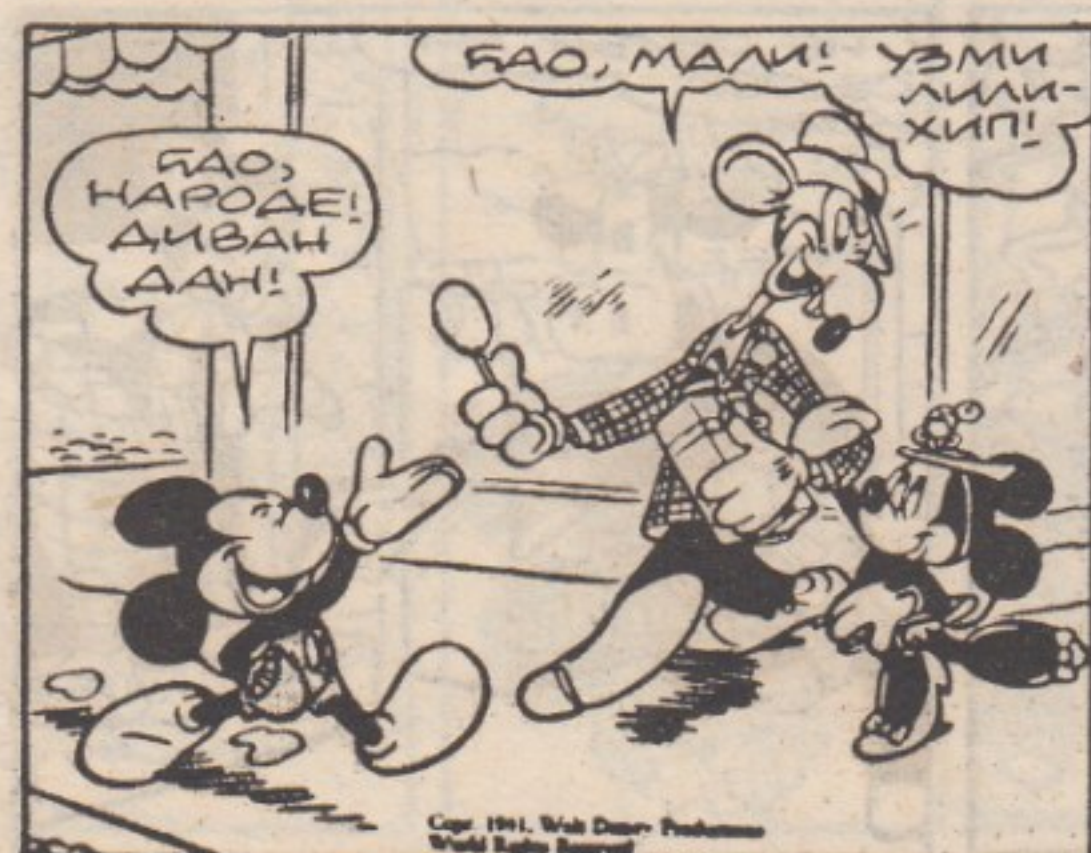
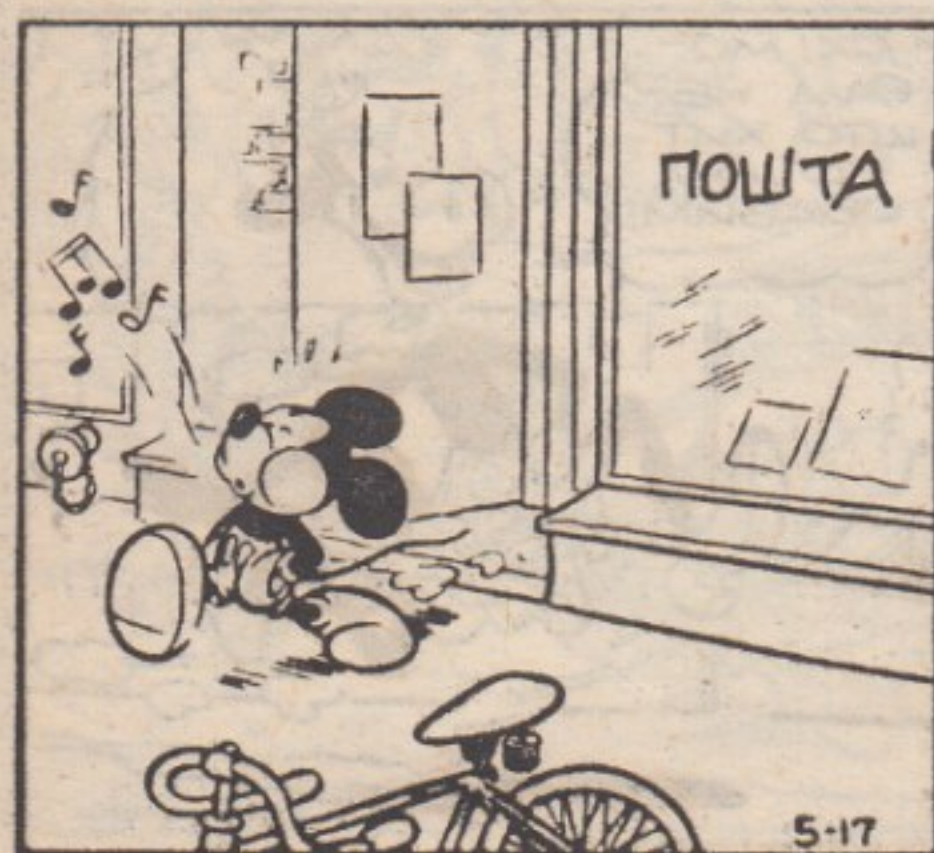
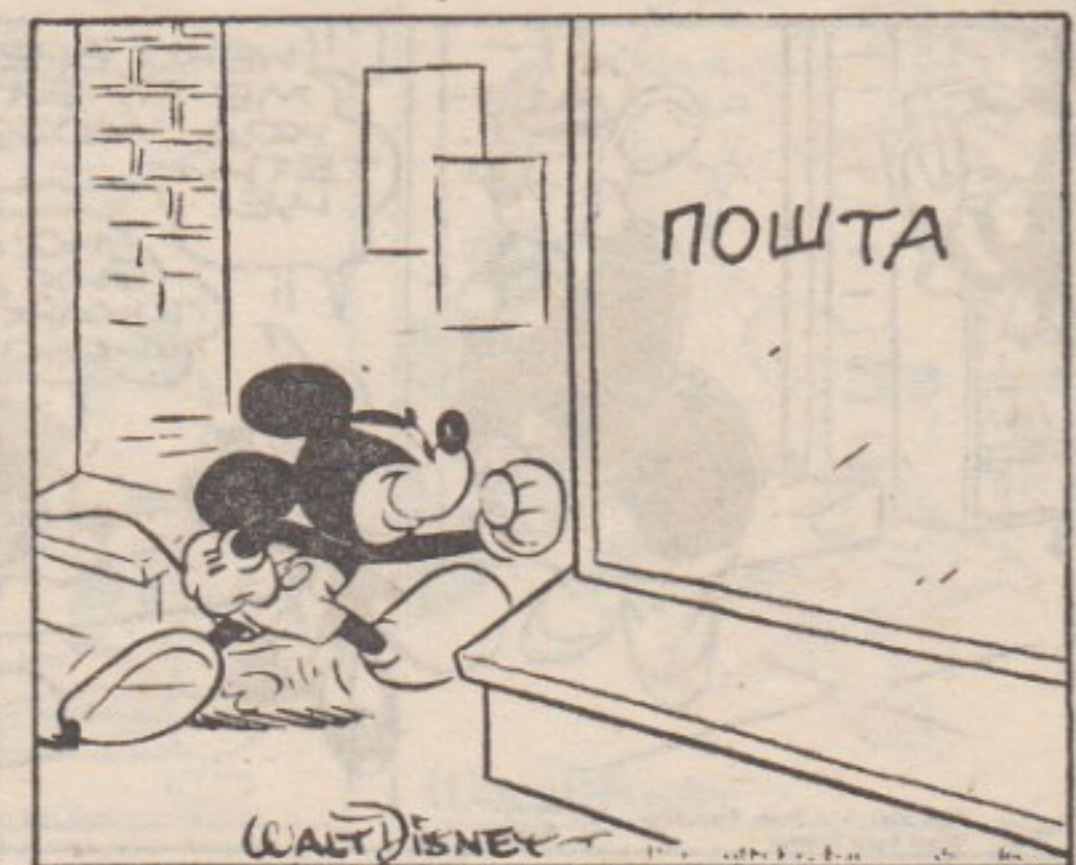
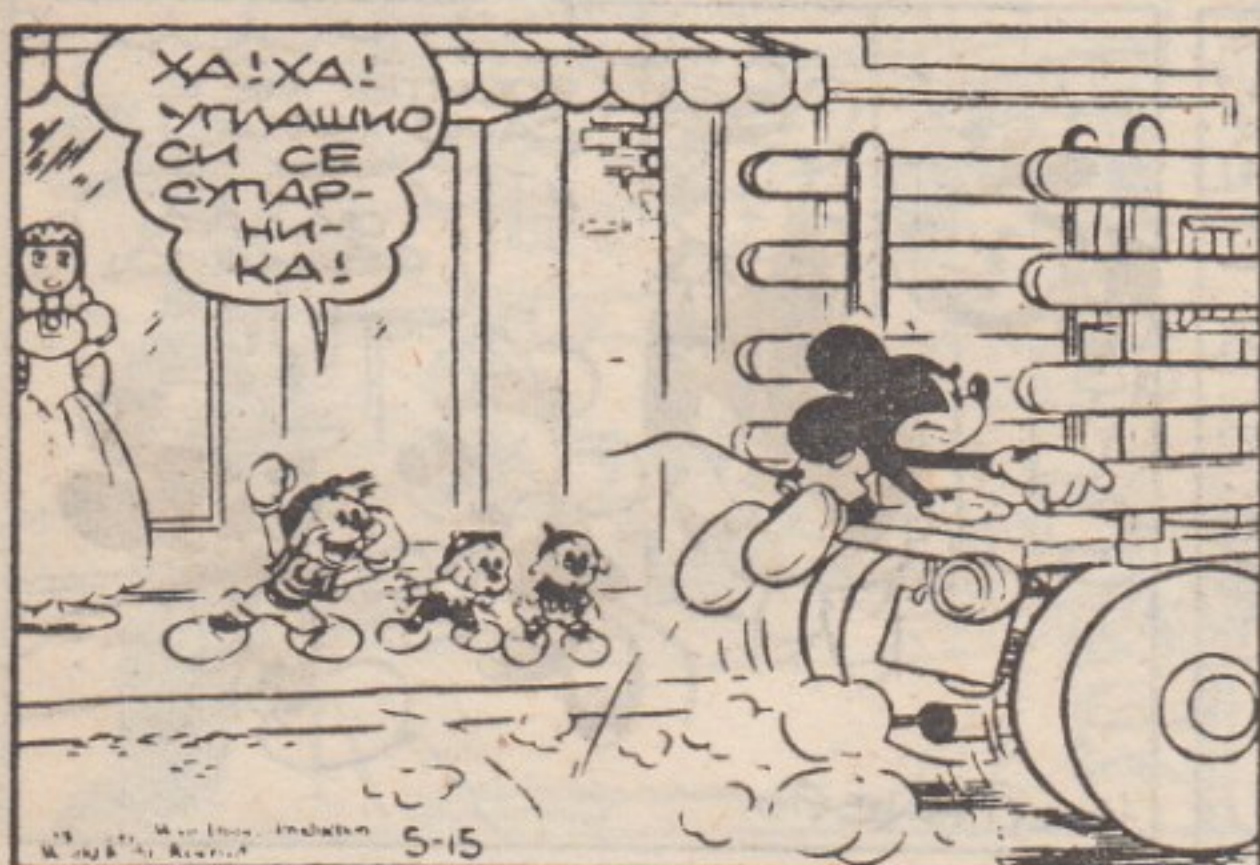
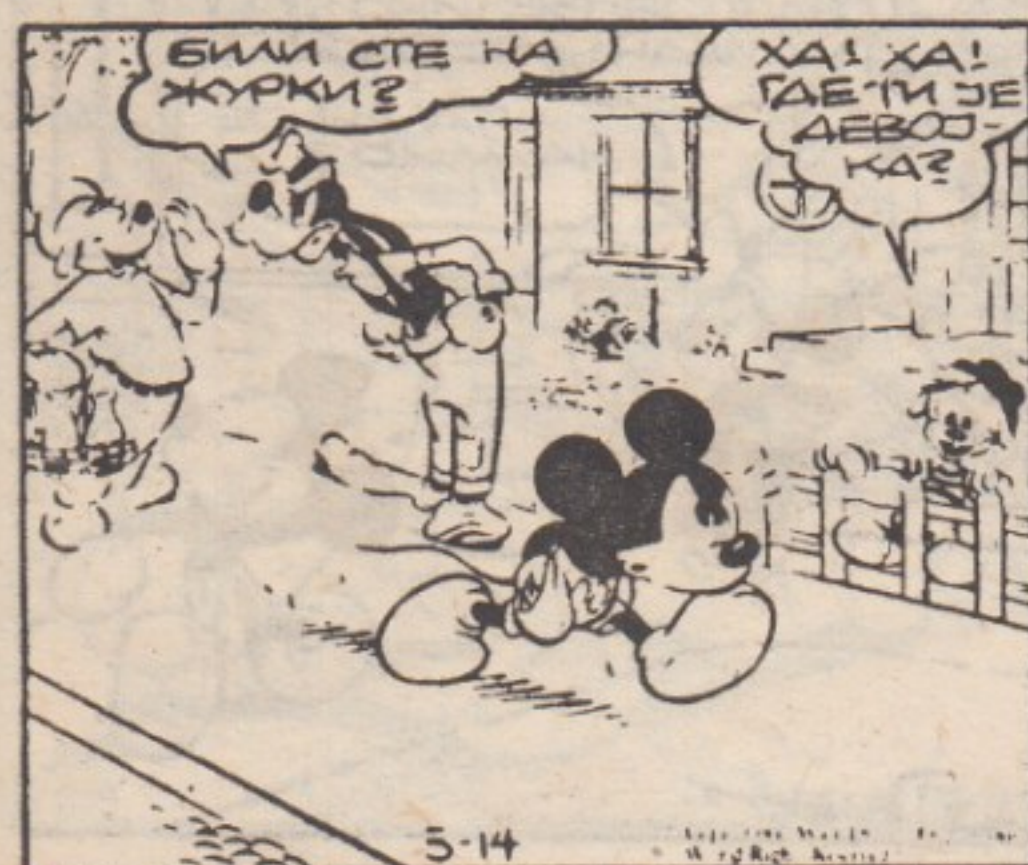
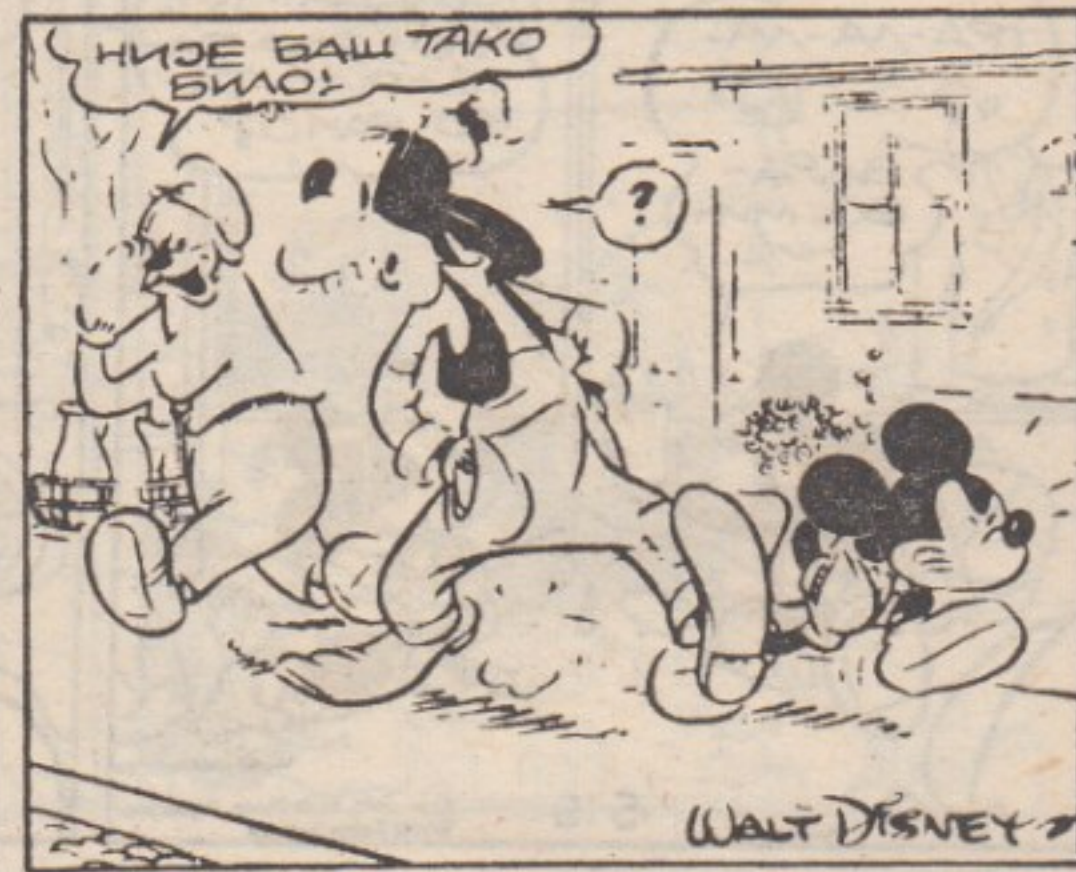

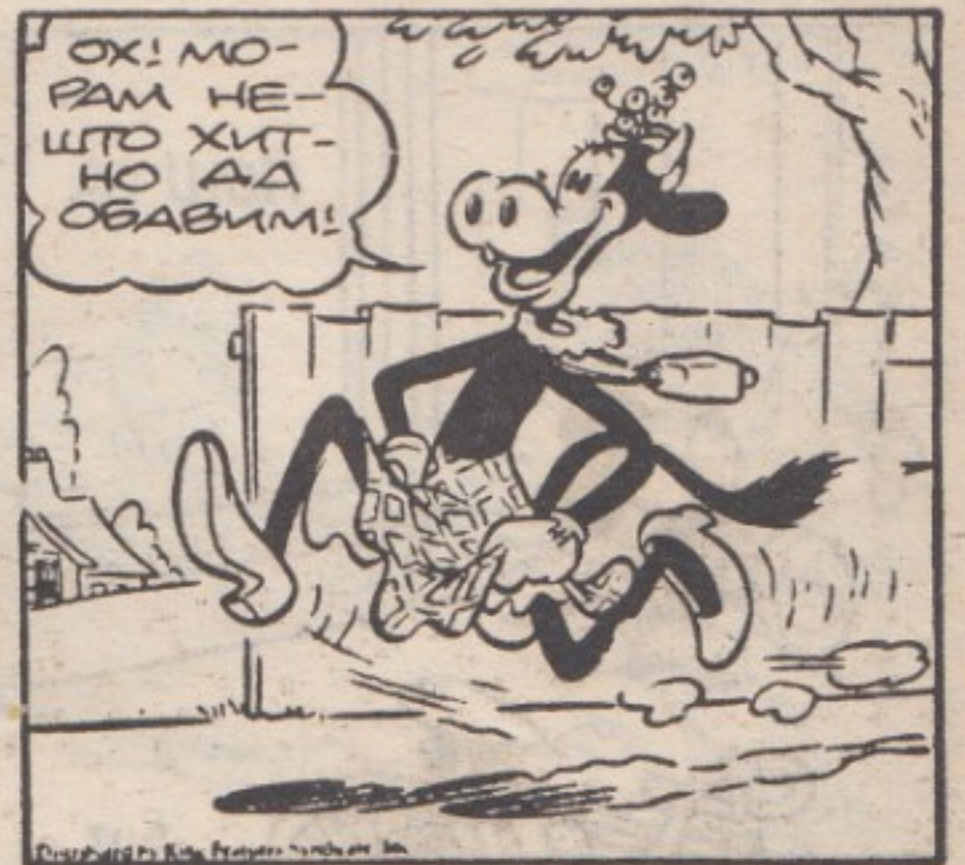
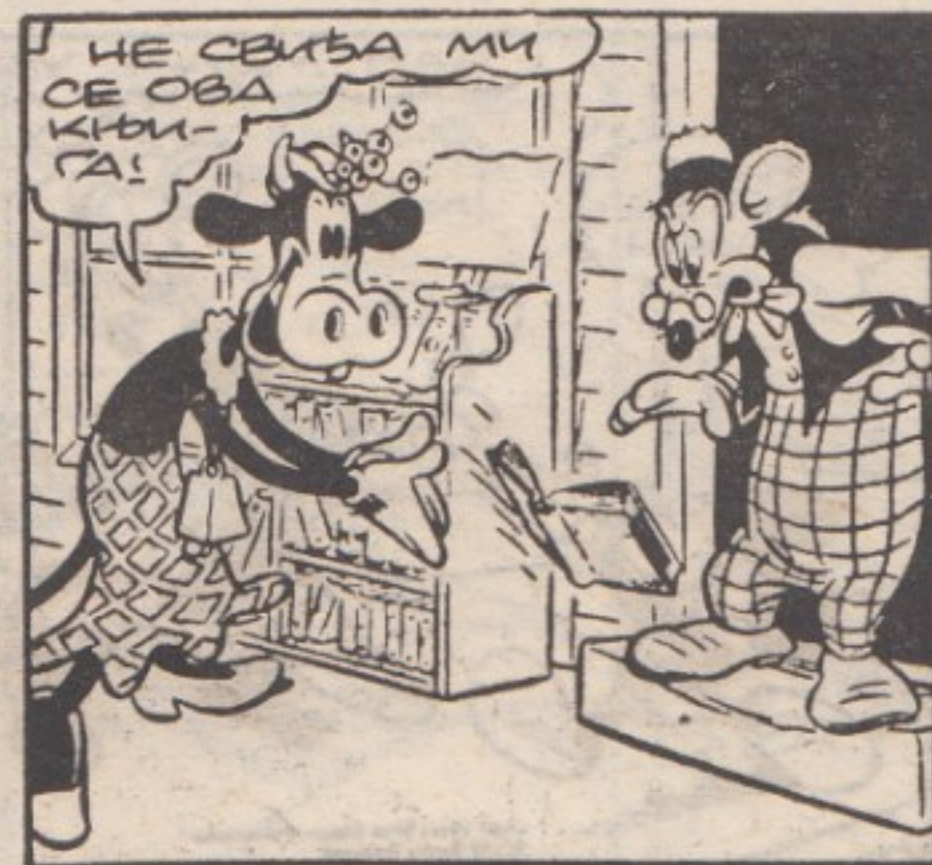
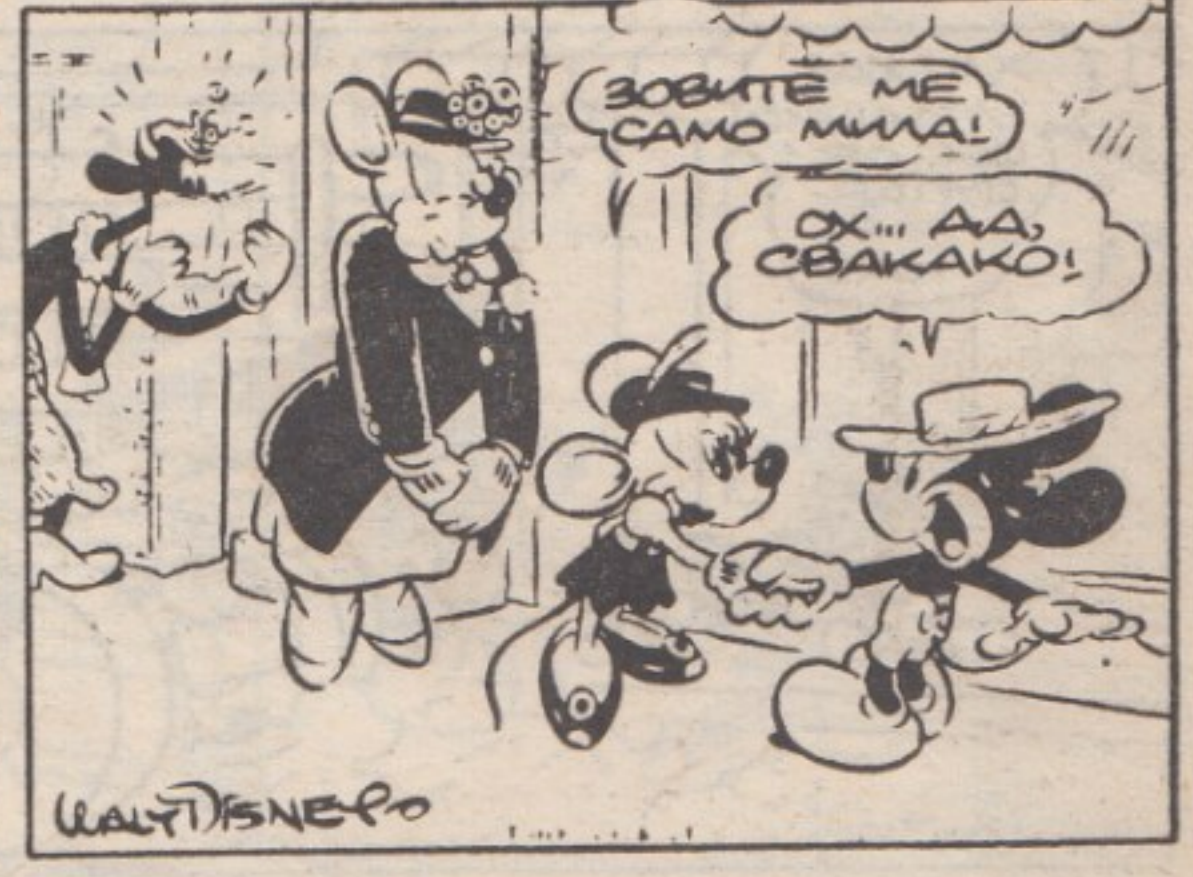
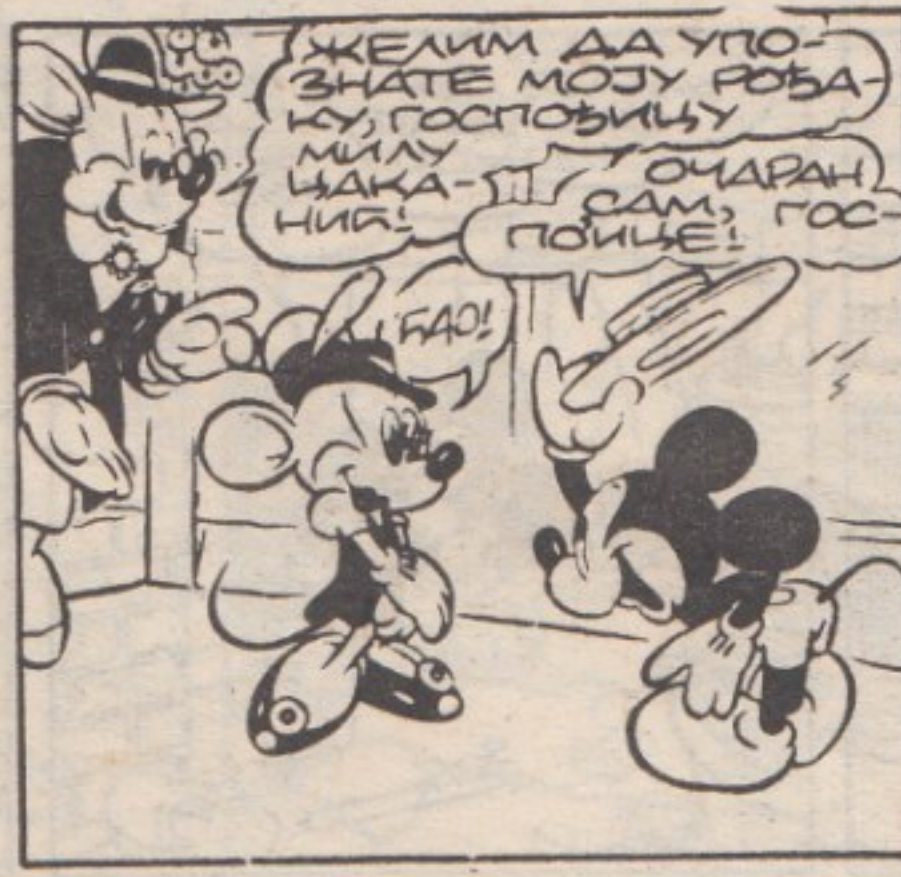
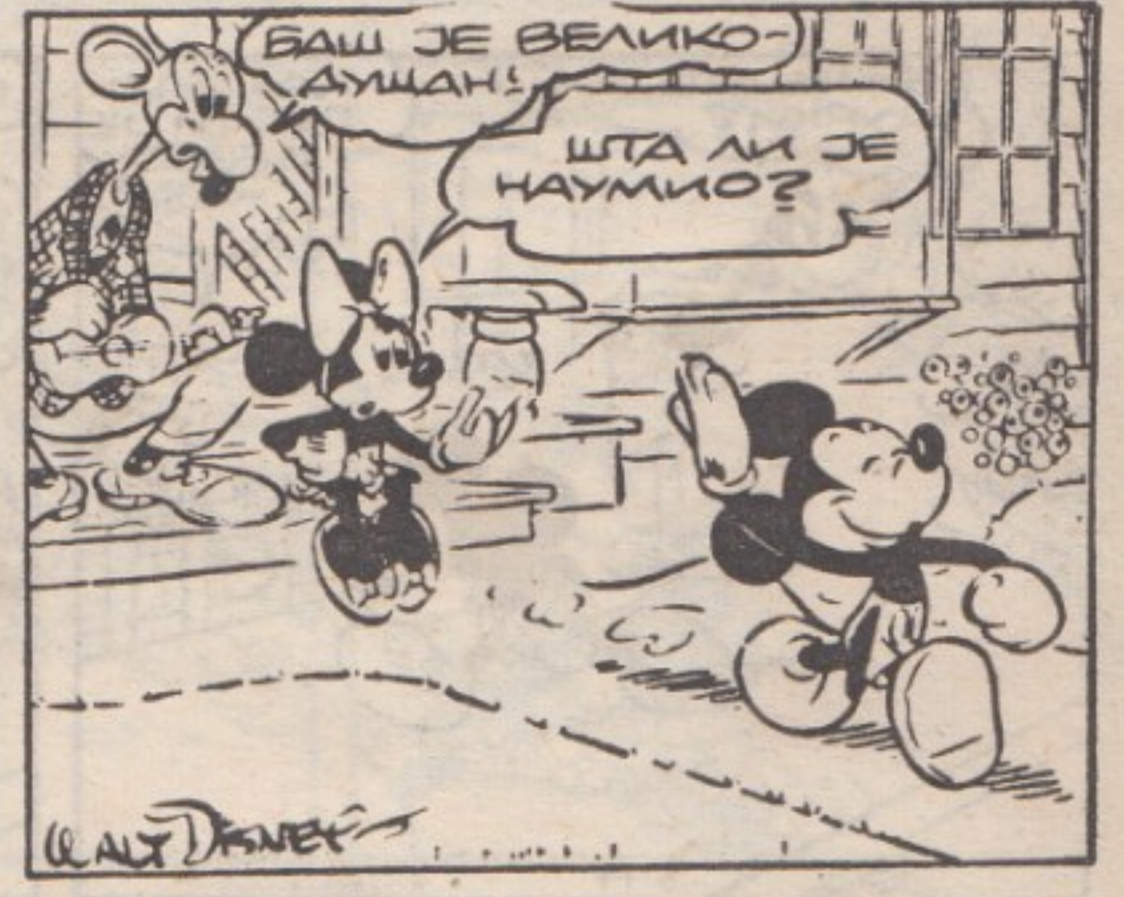
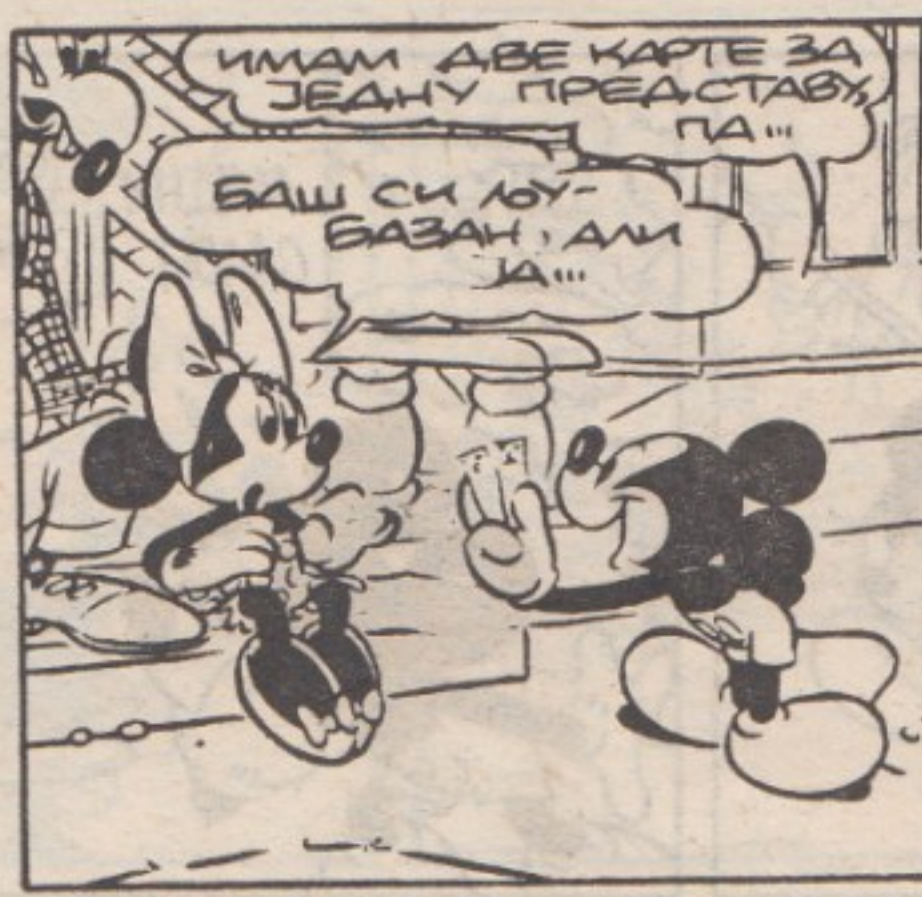
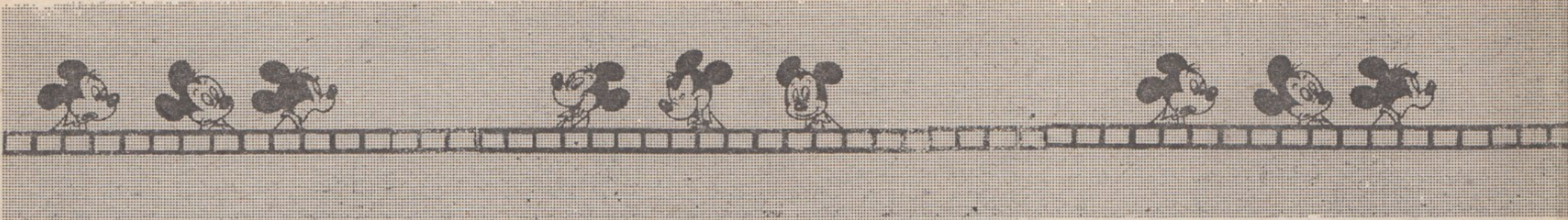

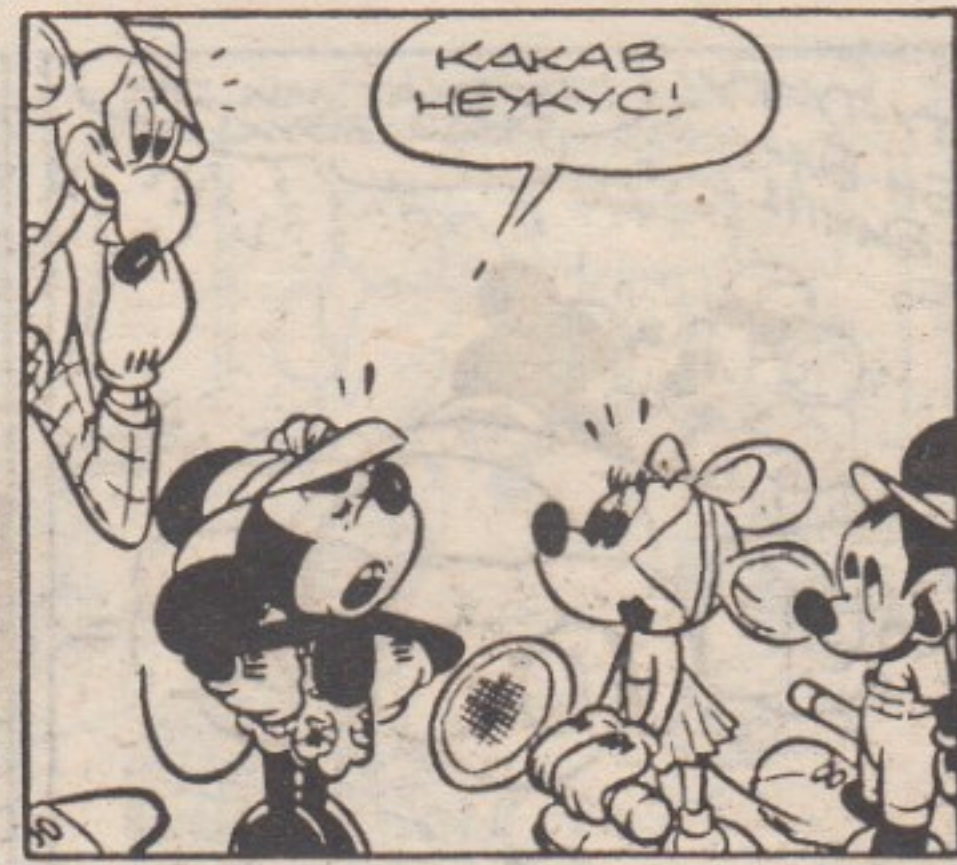
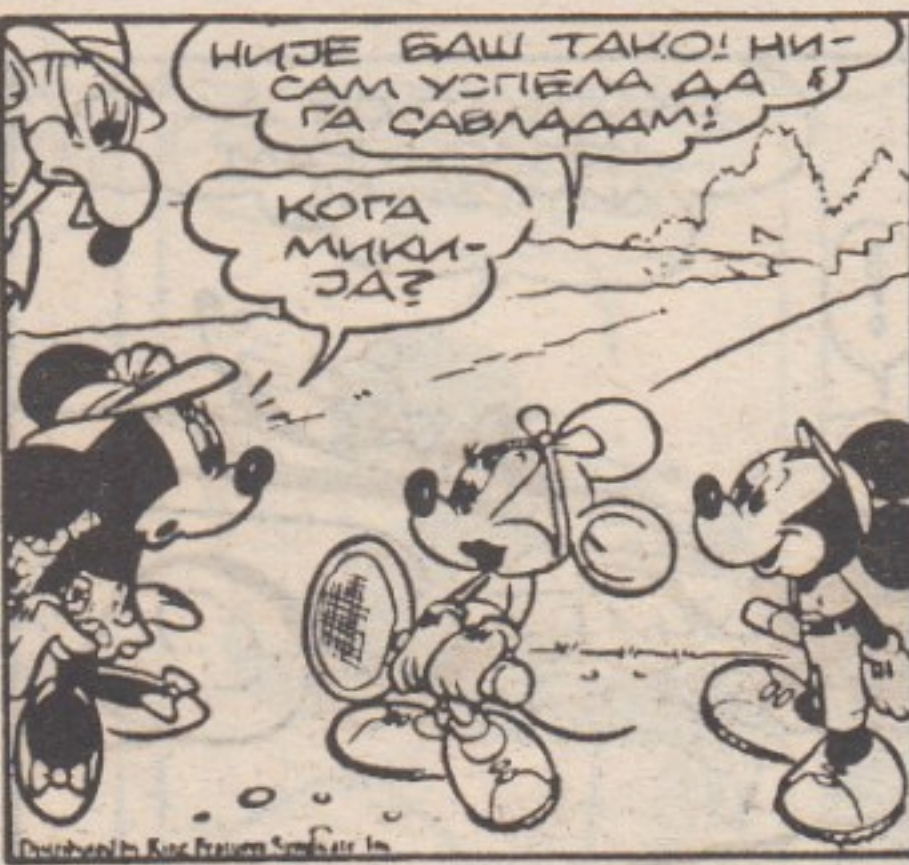
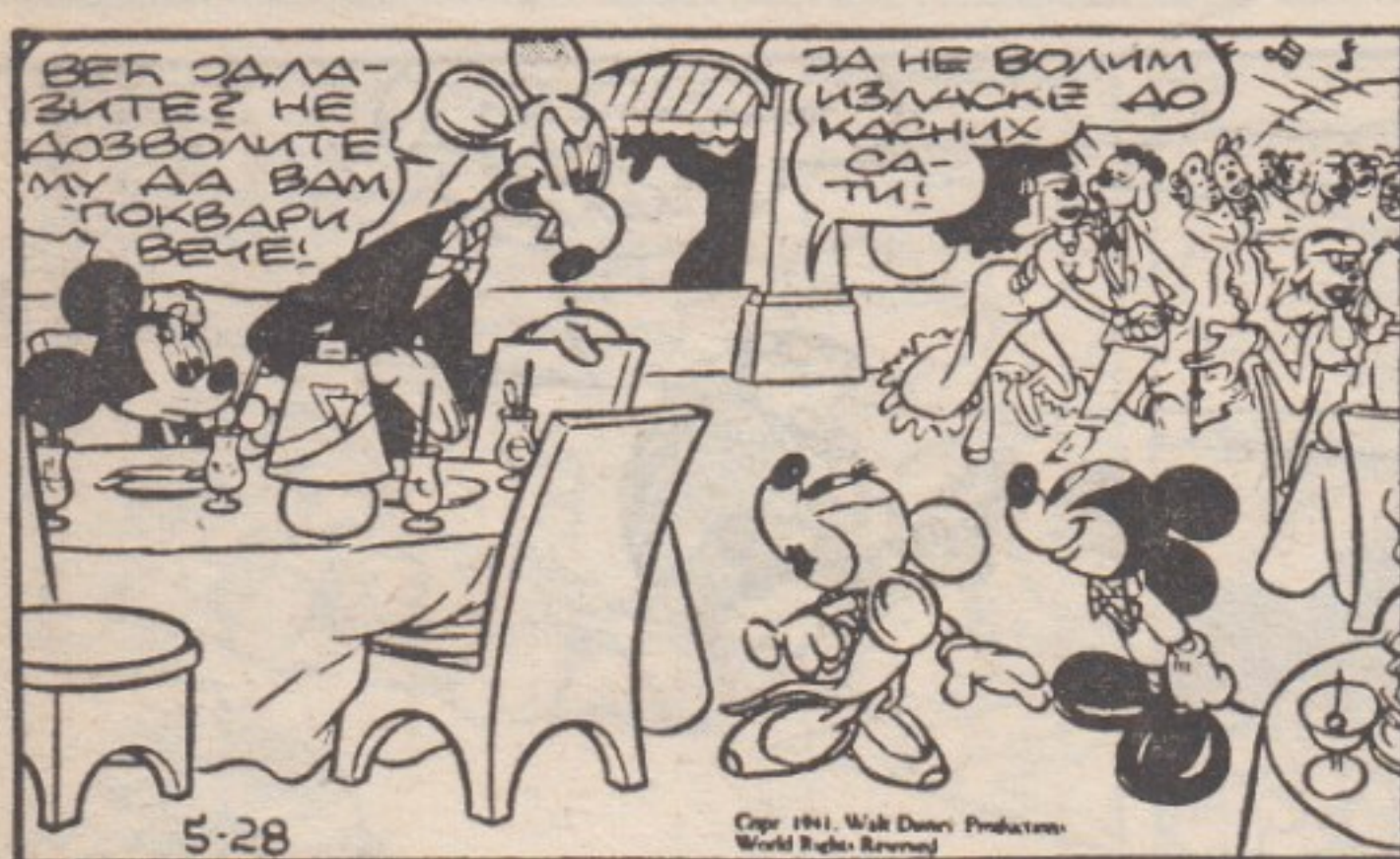
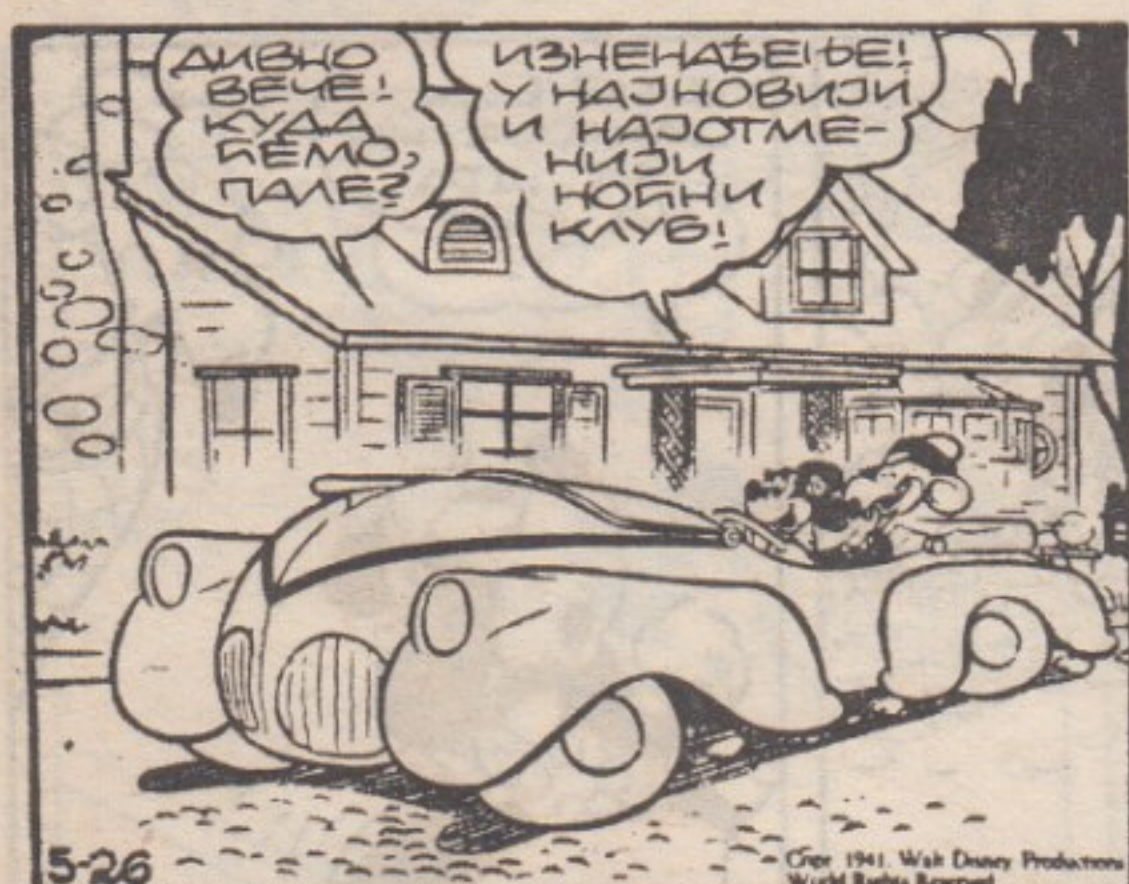
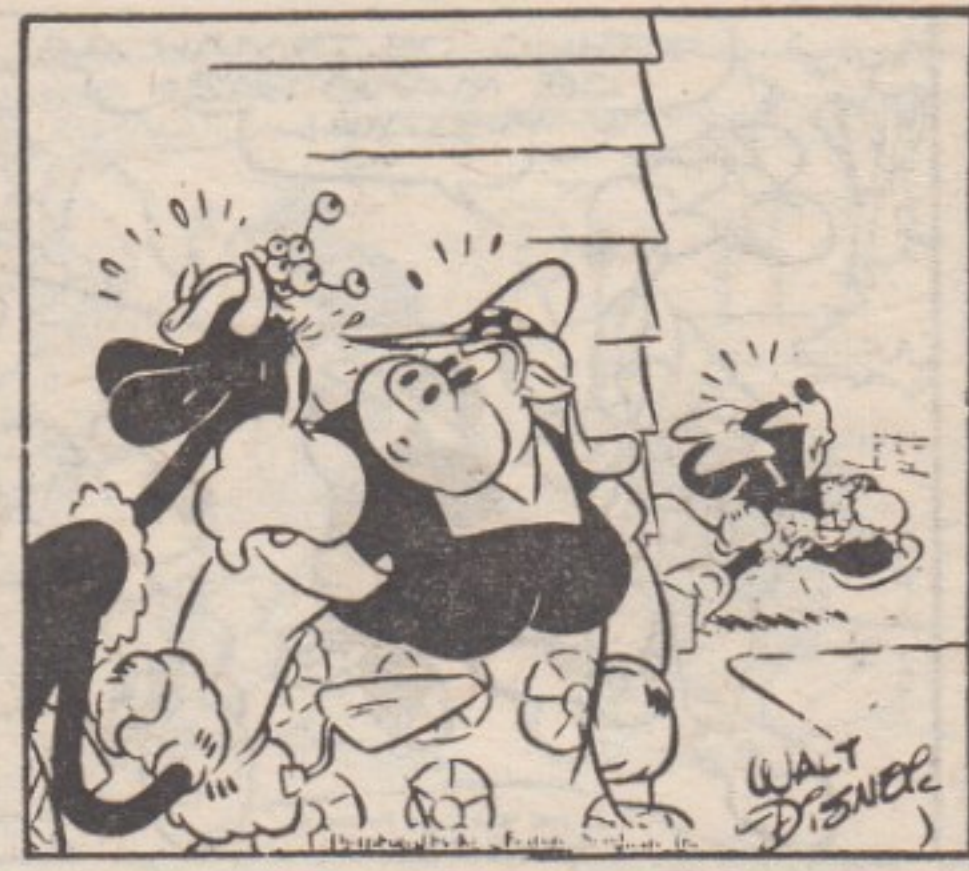
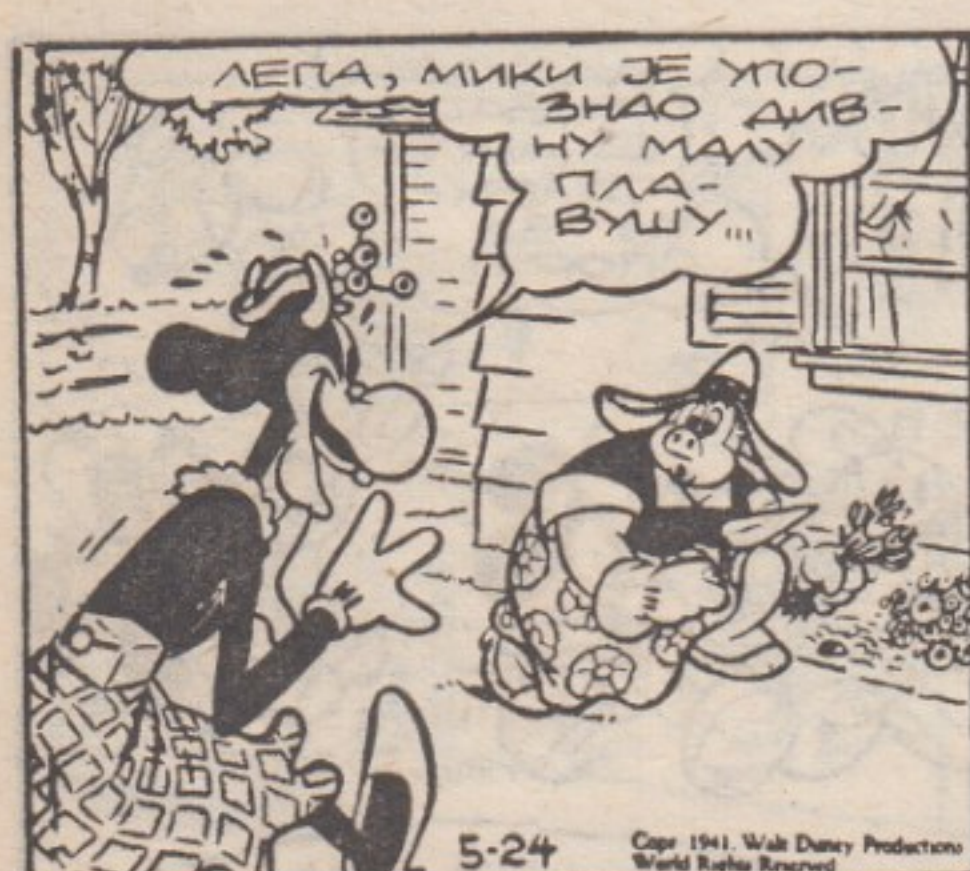

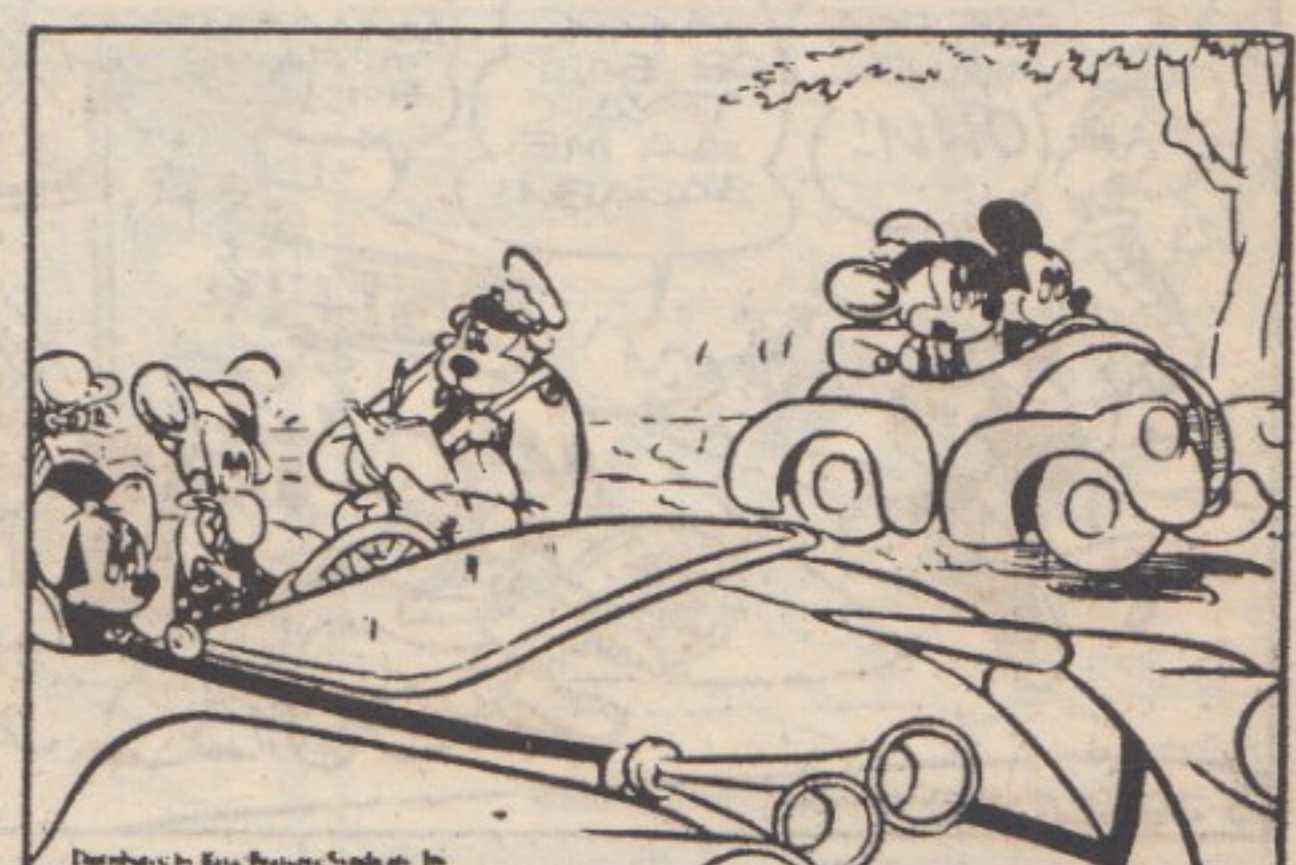
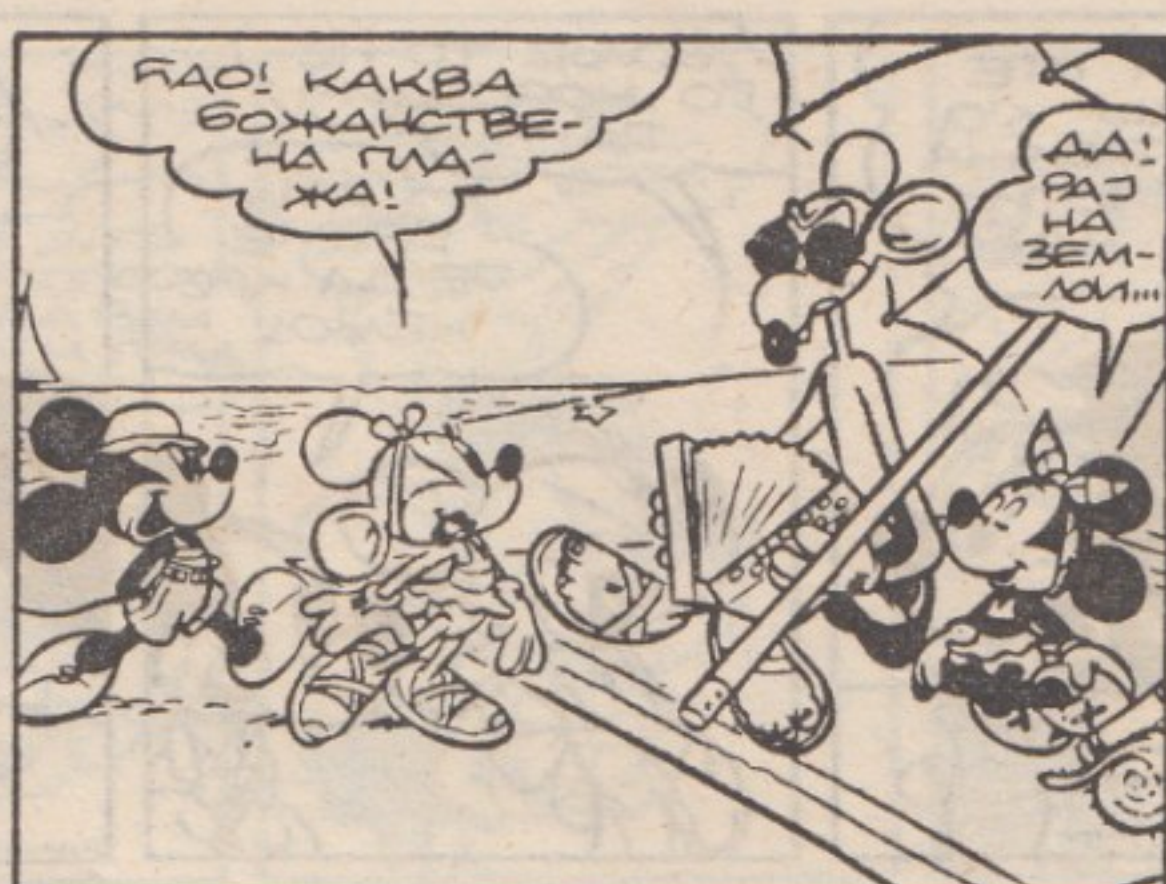
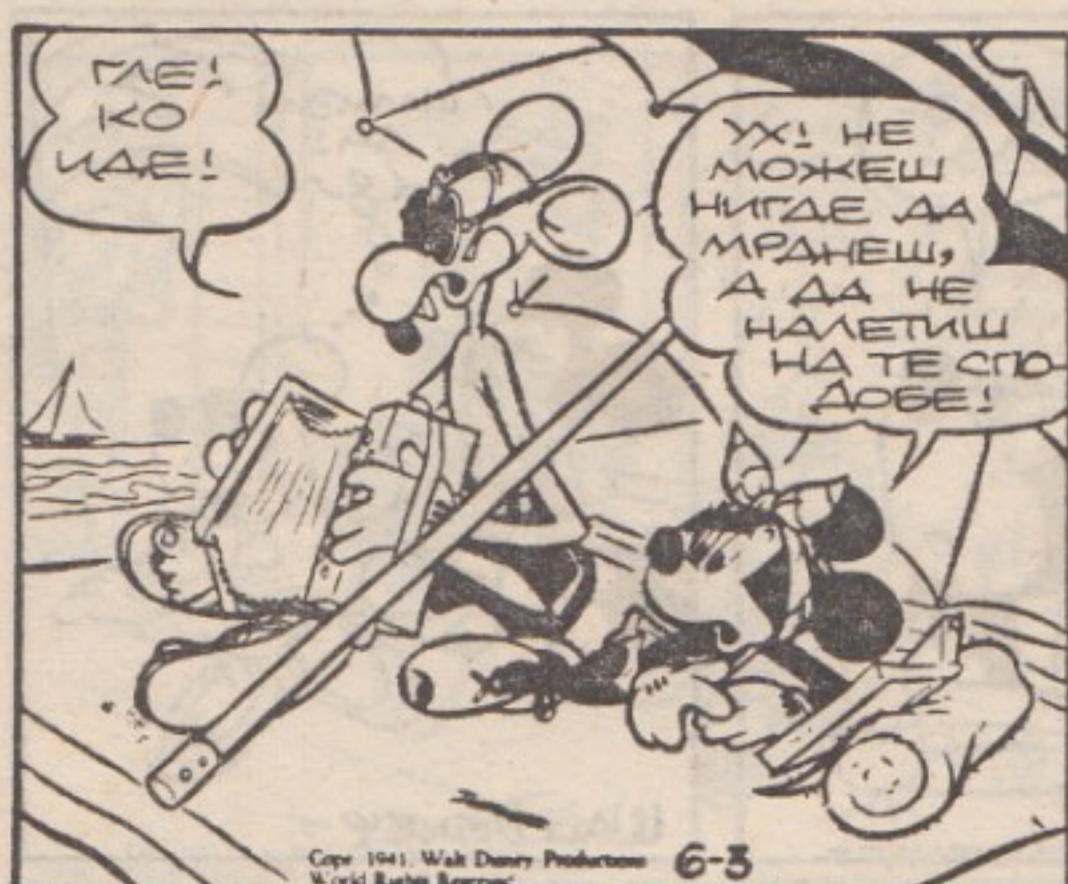
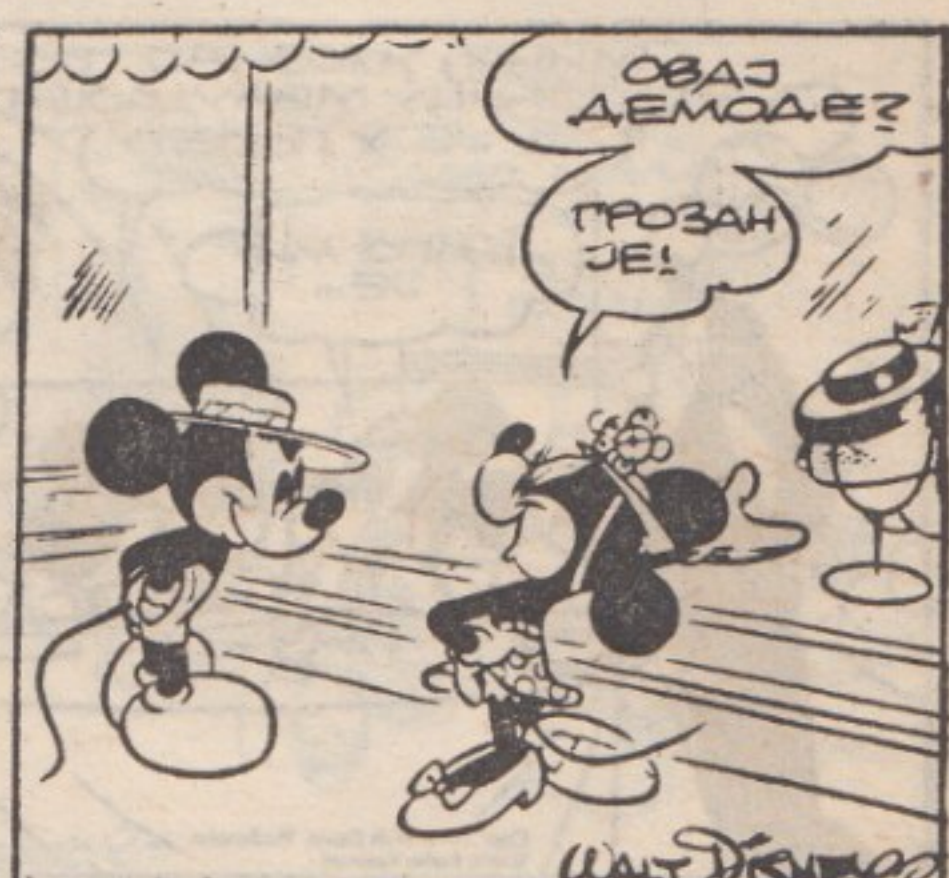
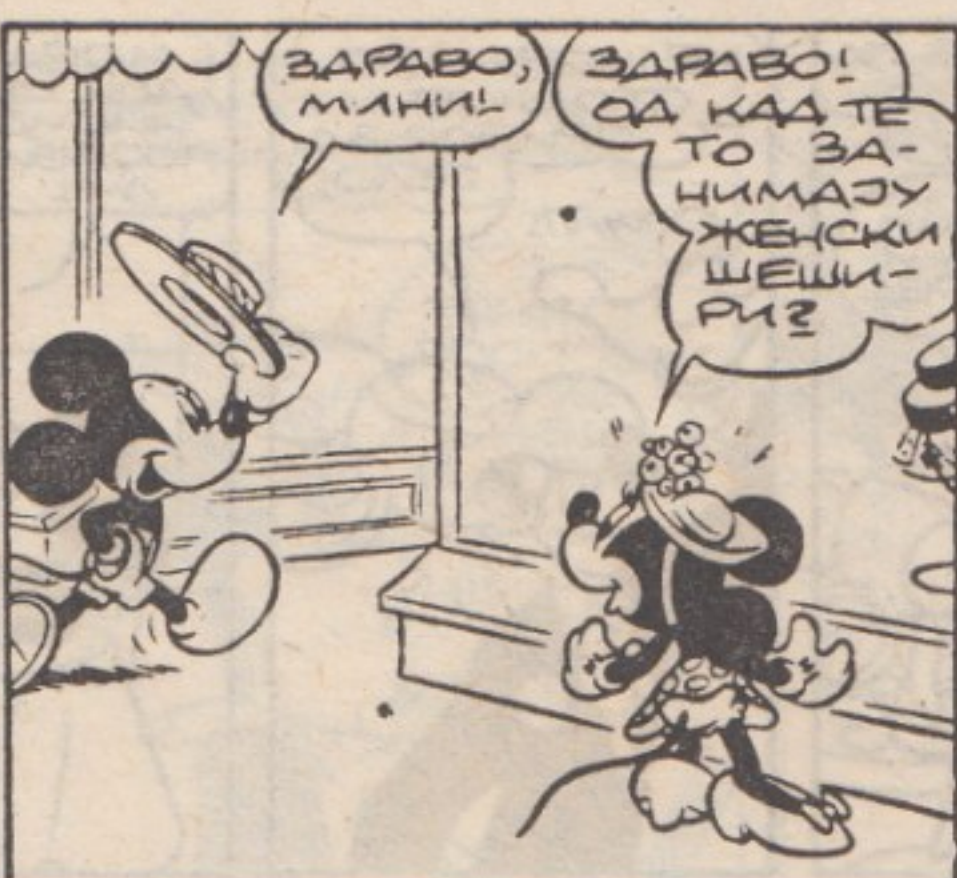
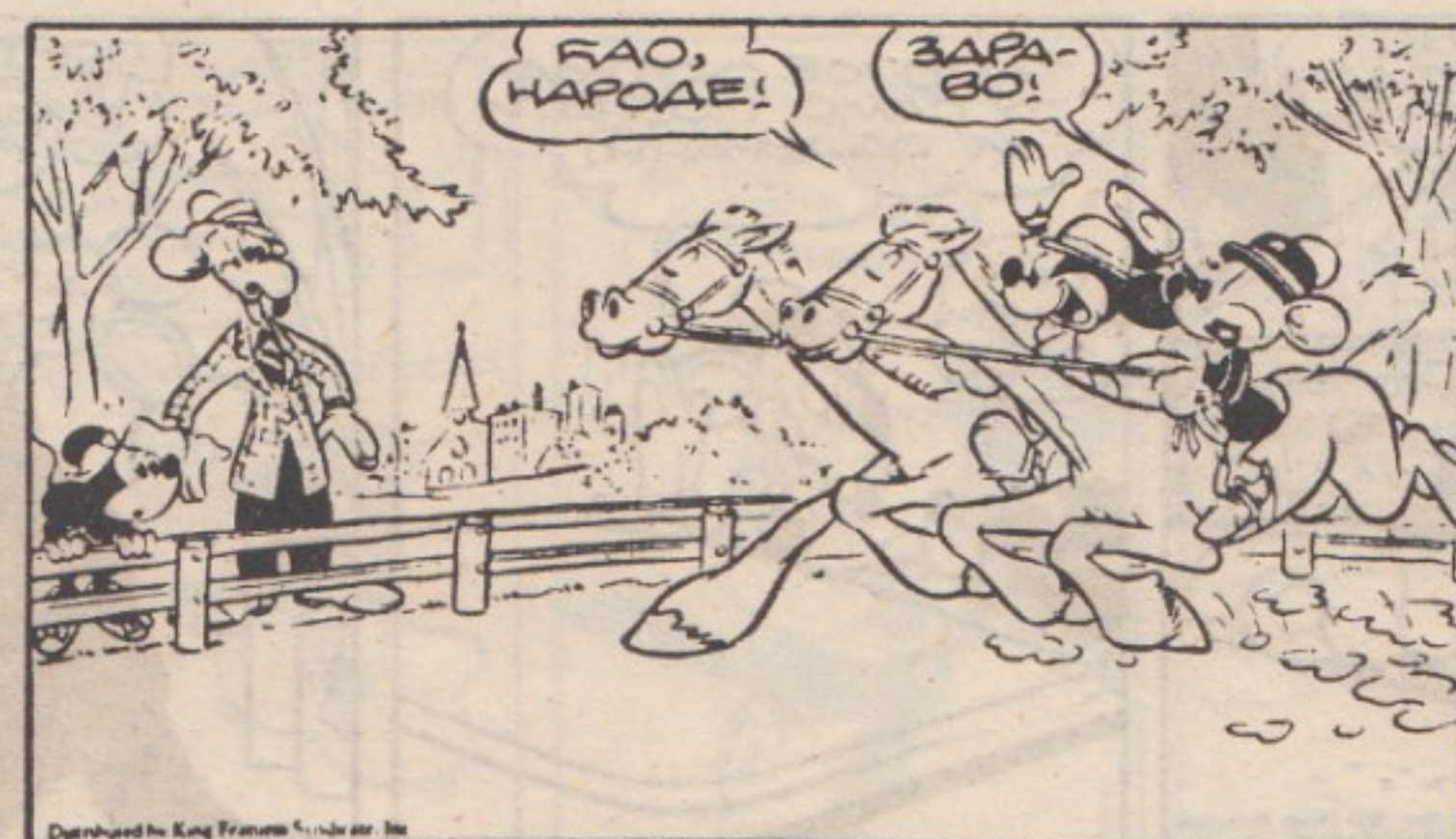
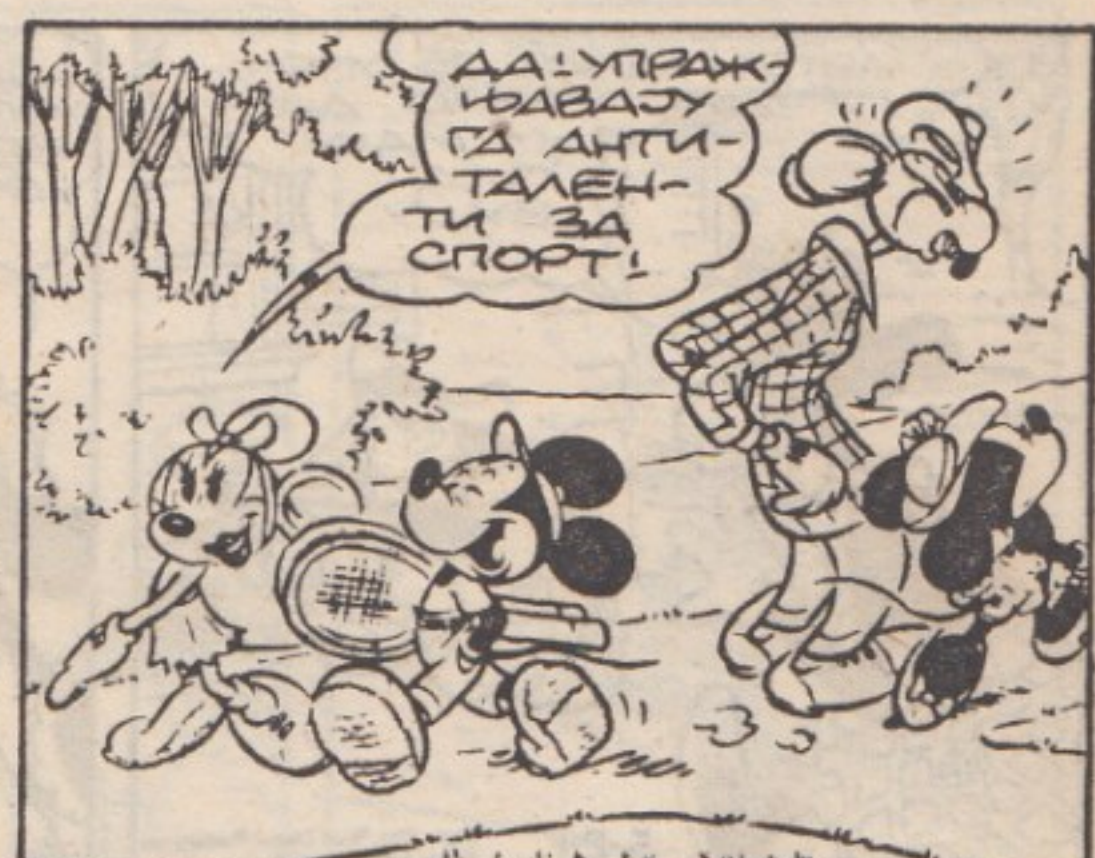
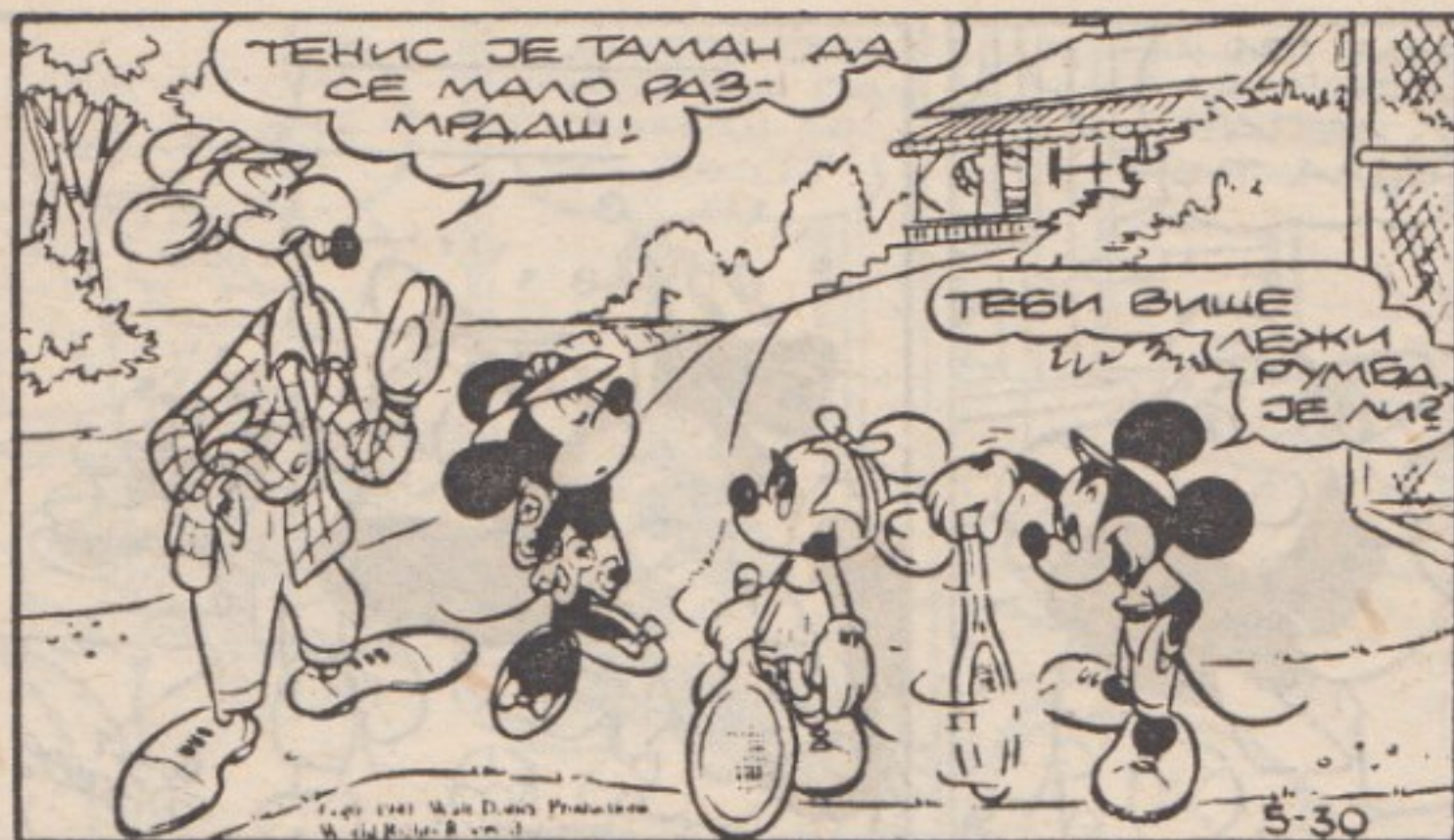
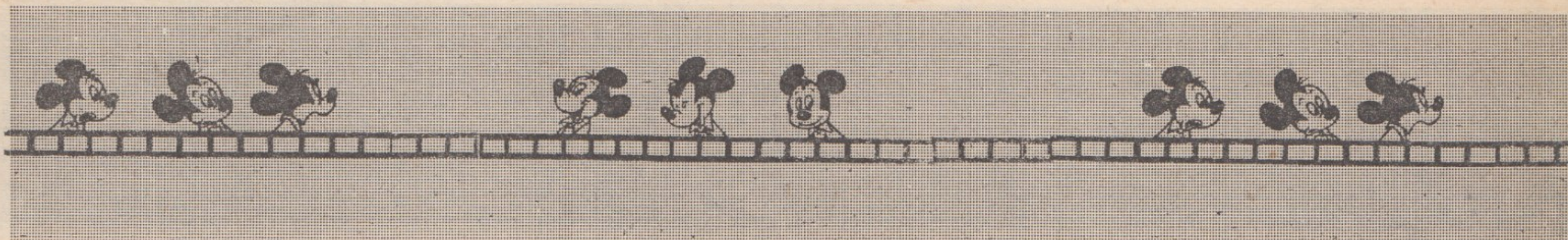

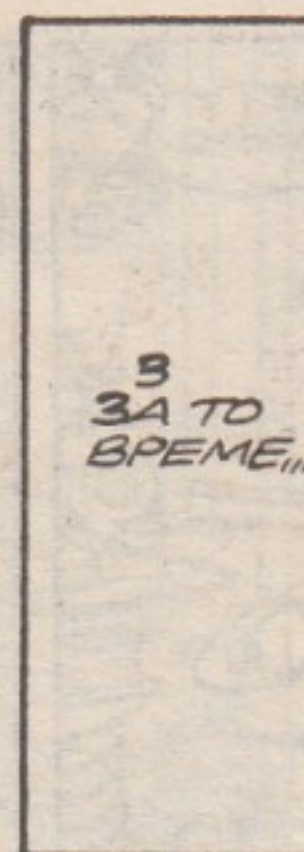
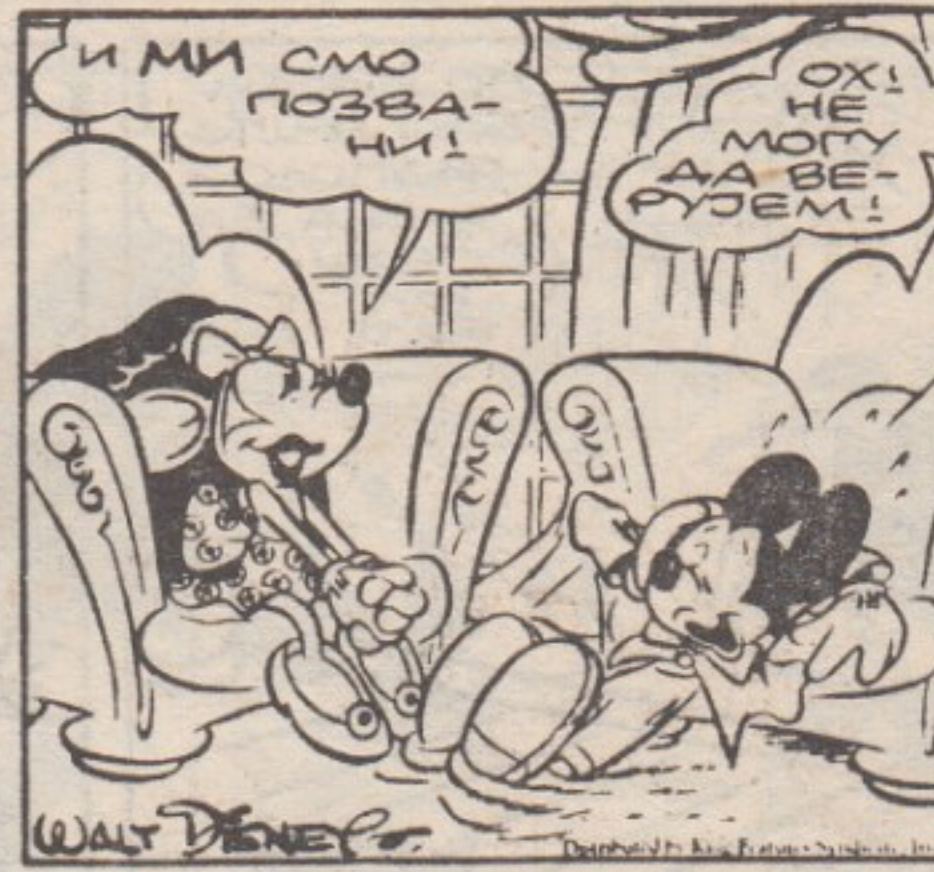

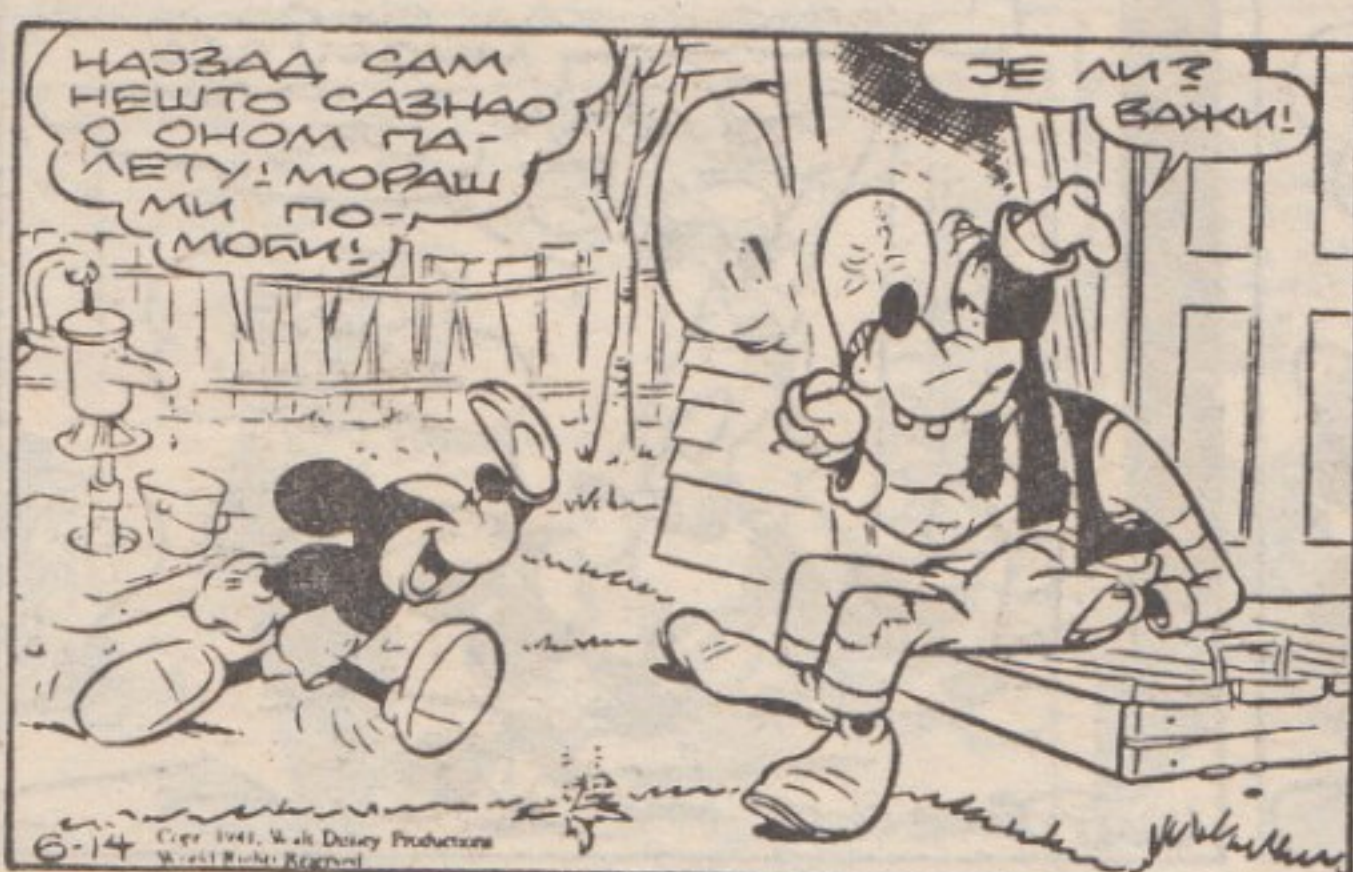
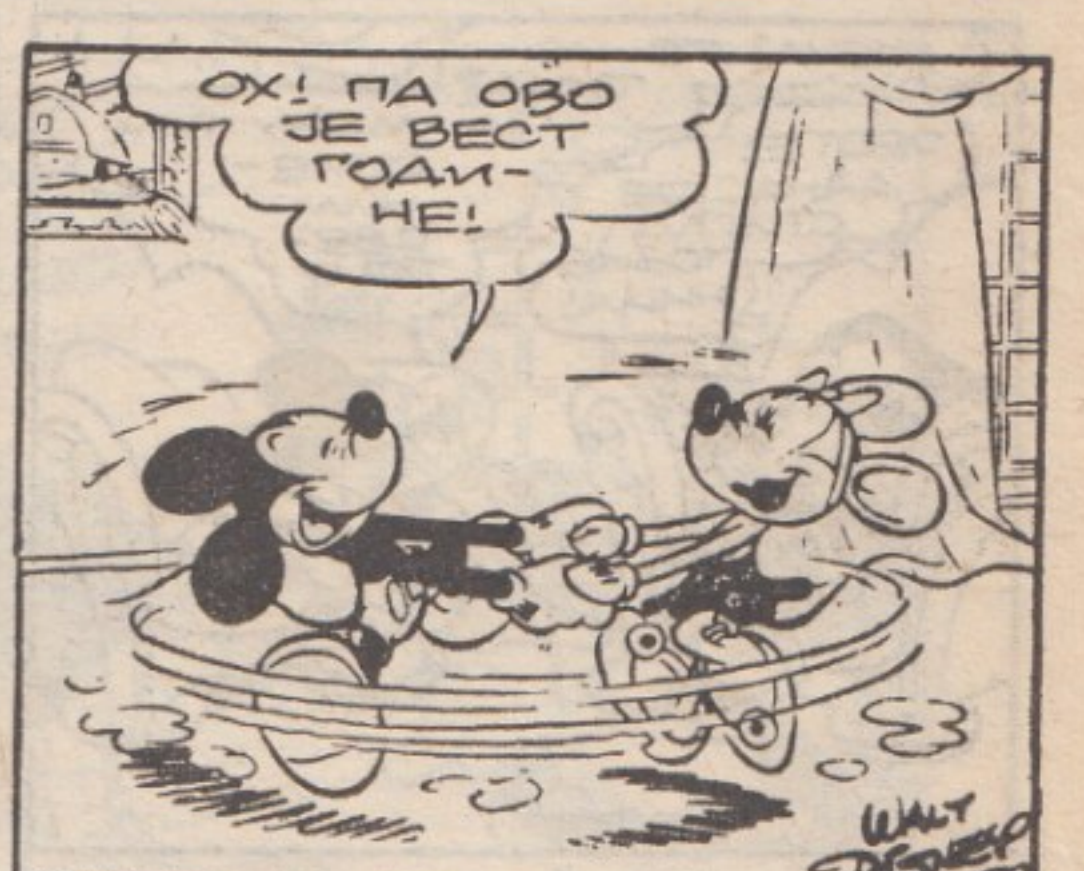
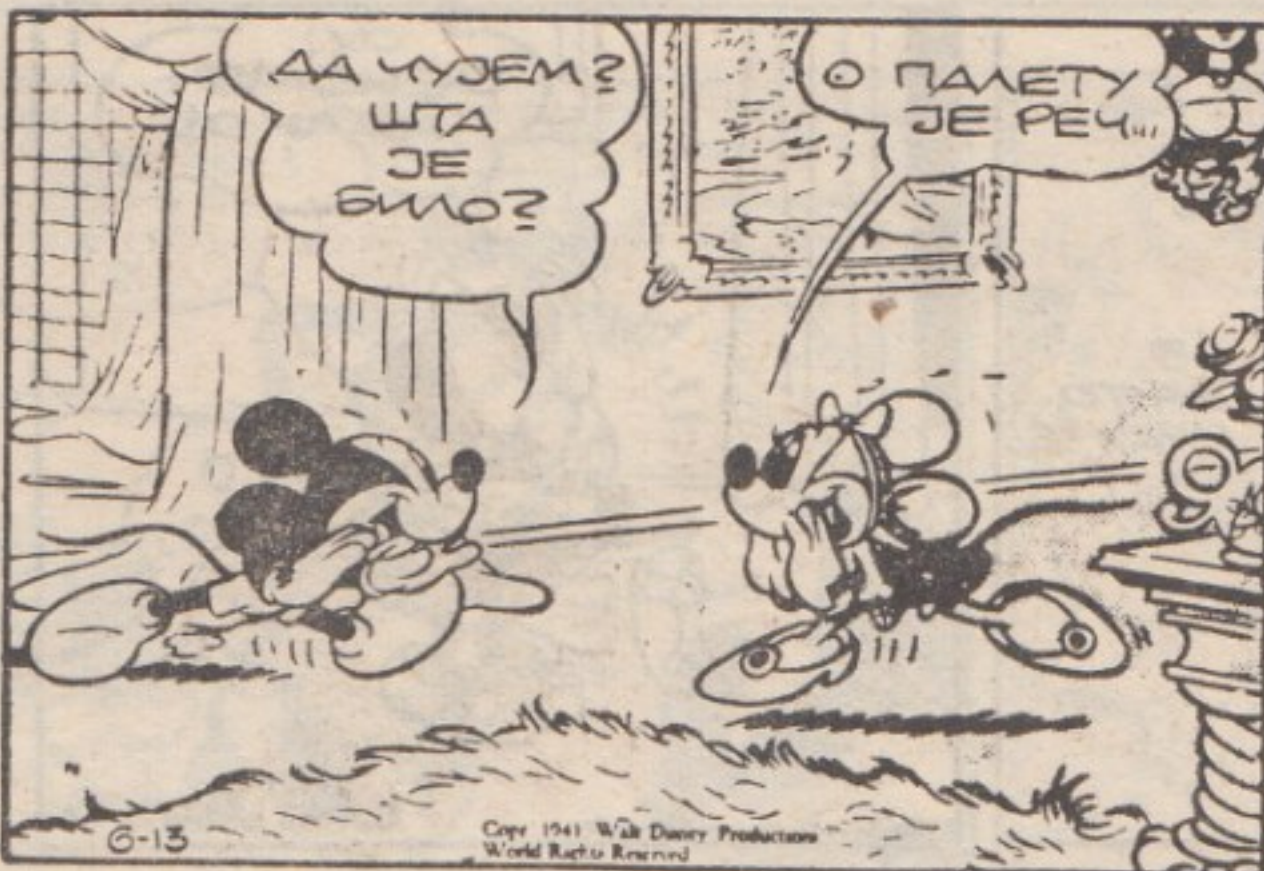
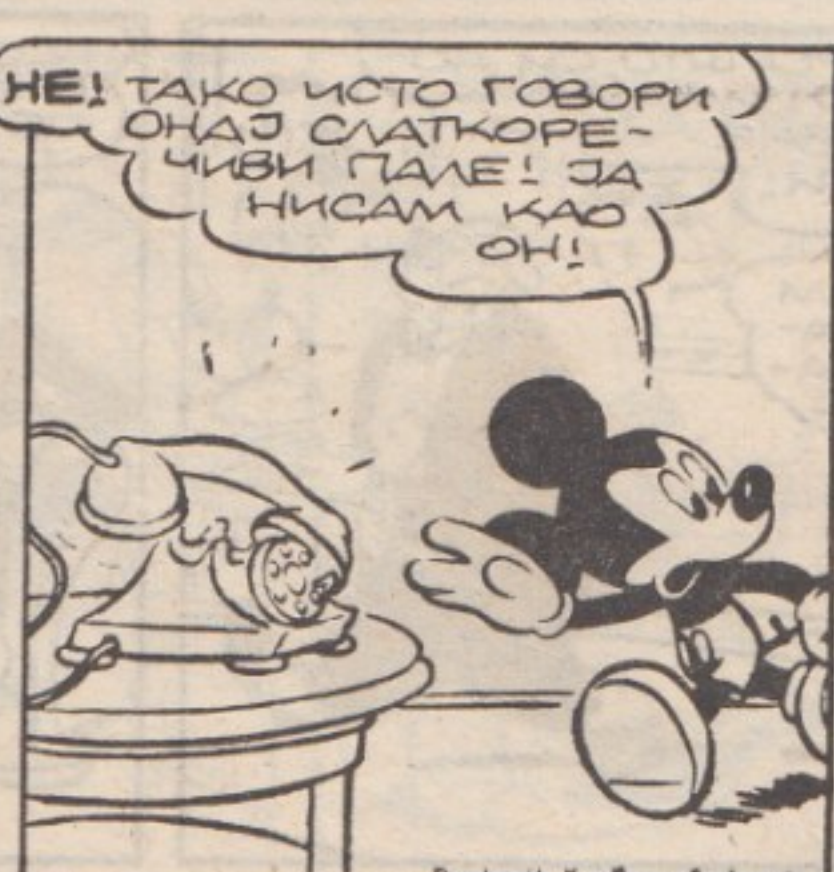
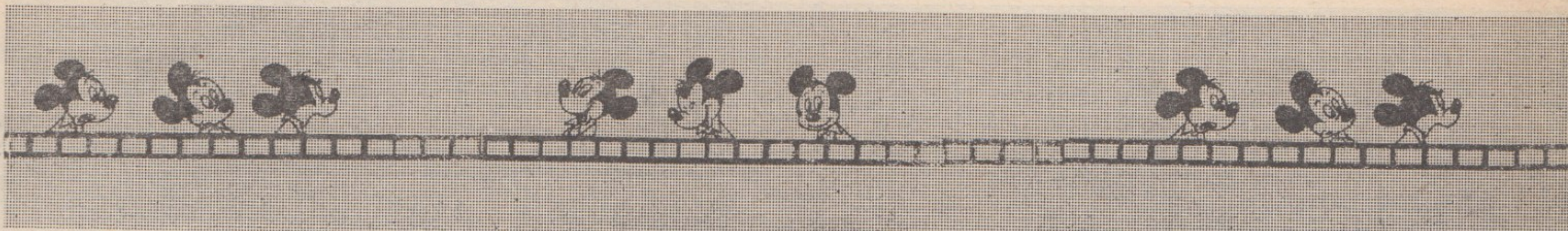

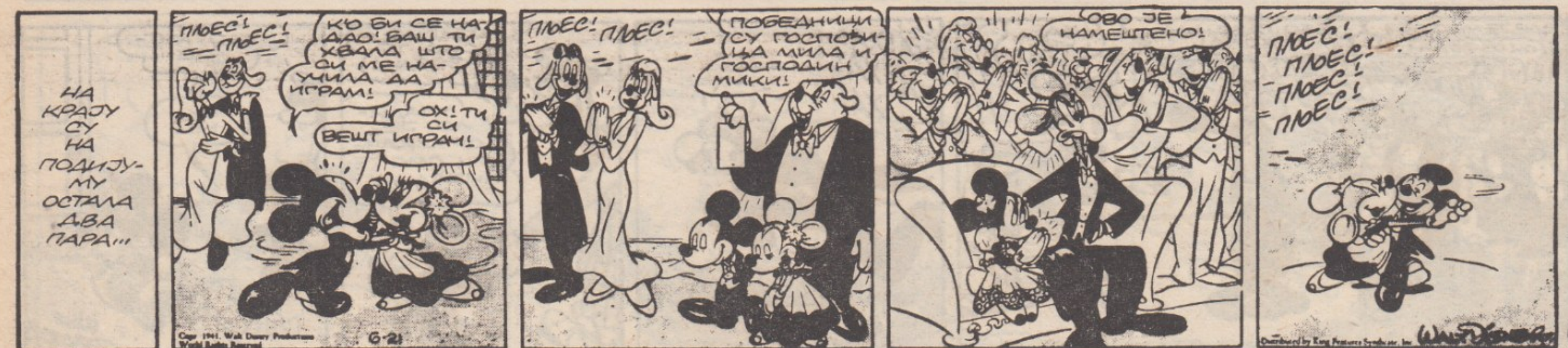
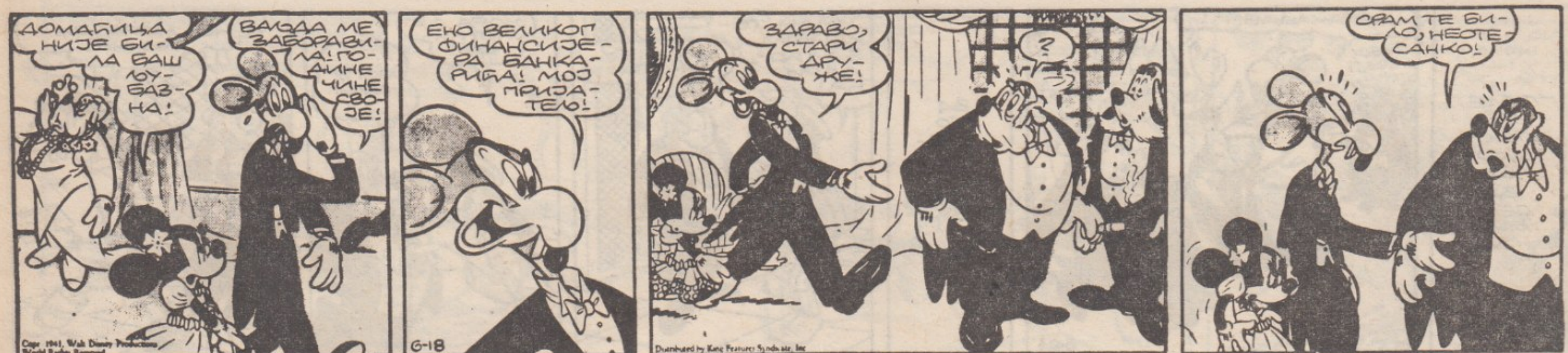
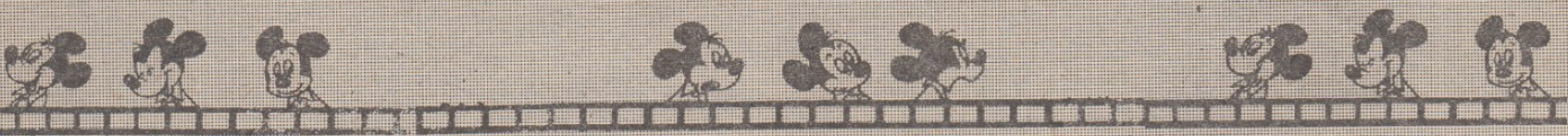

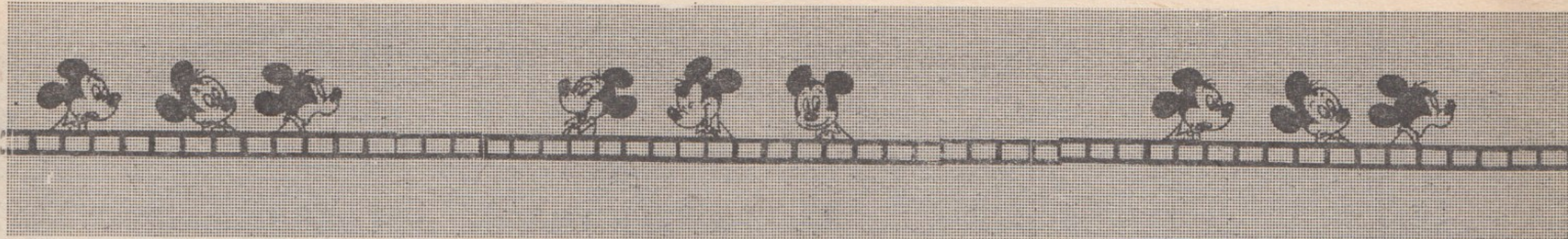

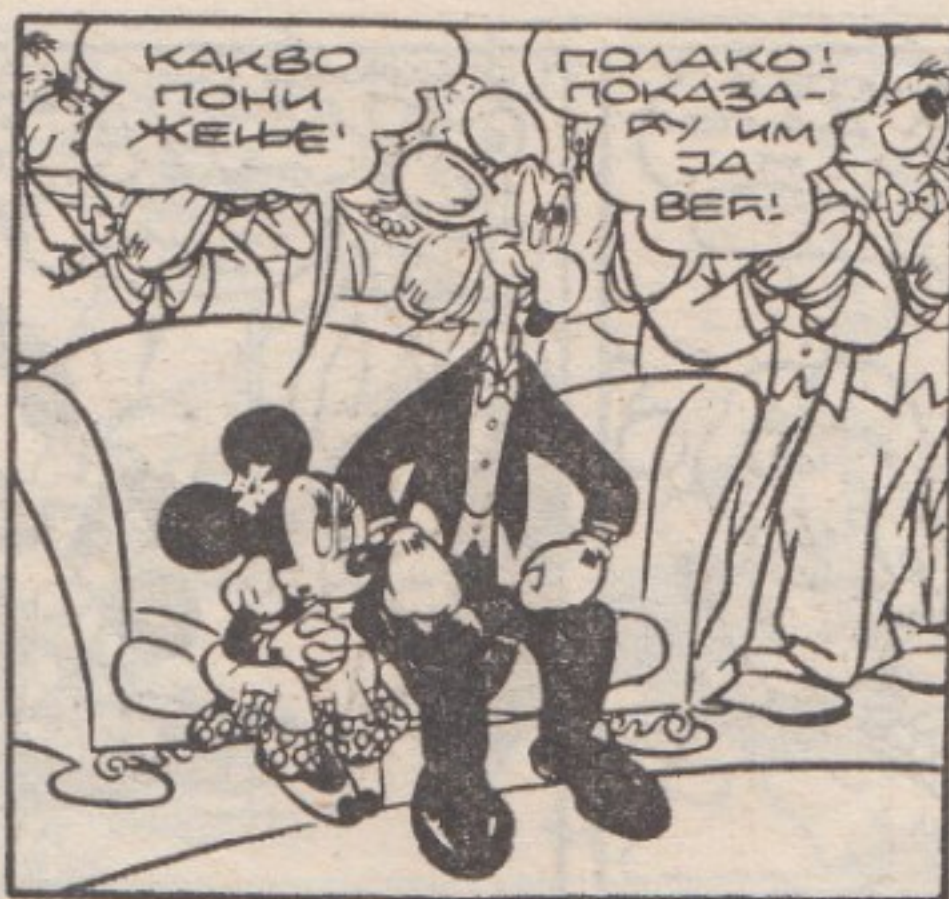

МИКИ
И МИЛА
СУ
ПРОГЛА-
ШЕНИ
ЗА НАЈ-
БОЉИ
ПЕСНИЧКИ
ПАР!!!

ПАЛЕ
ЈЕ
ПОКУ-
ШАО
ДА
ЗА-
СЕНИ
МИКИ-
ЈА!!!

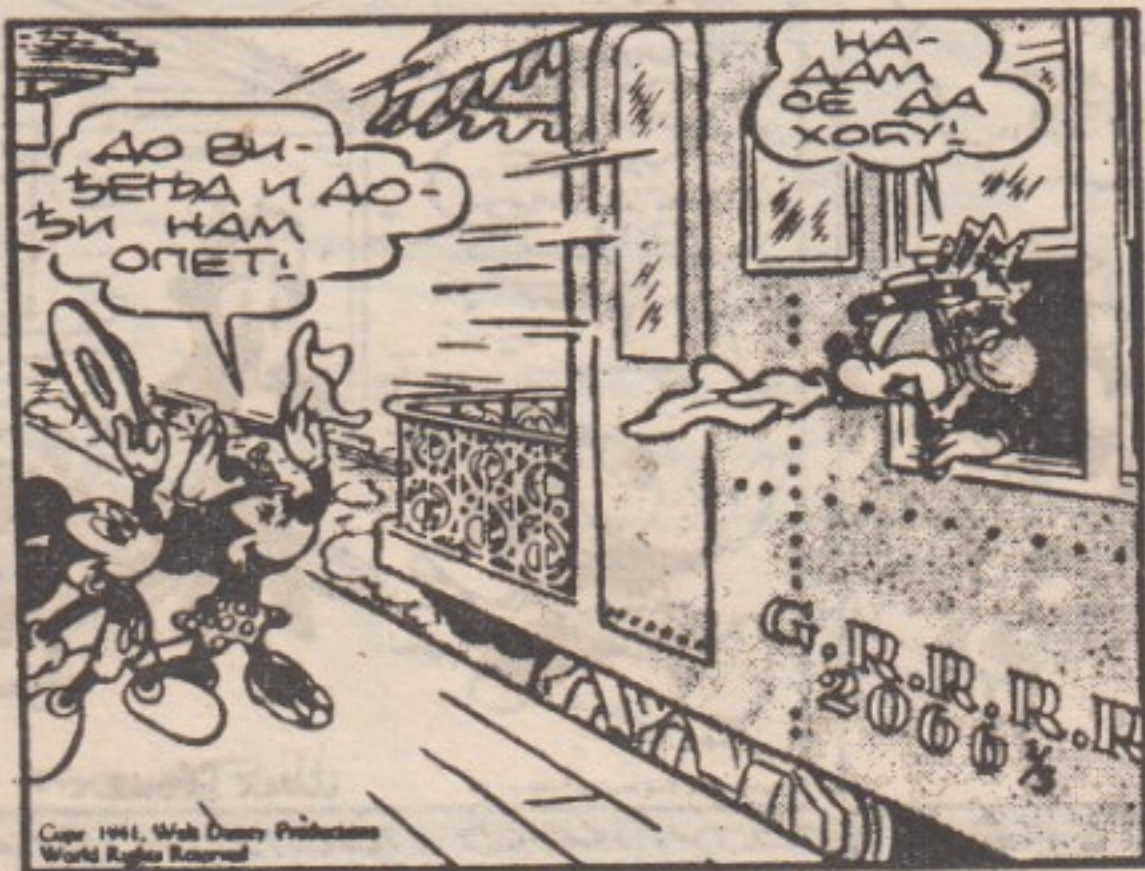
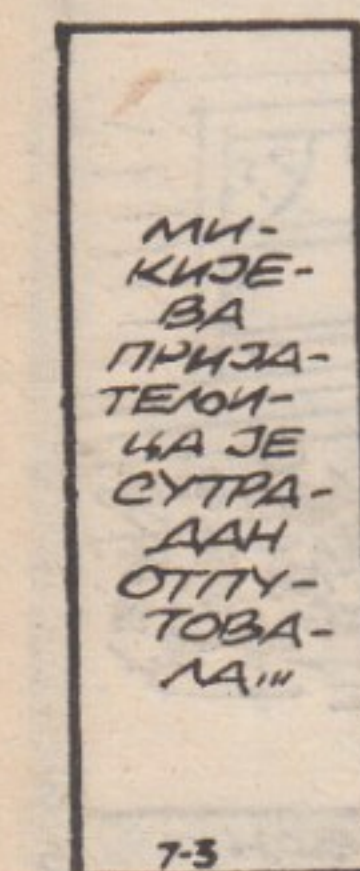
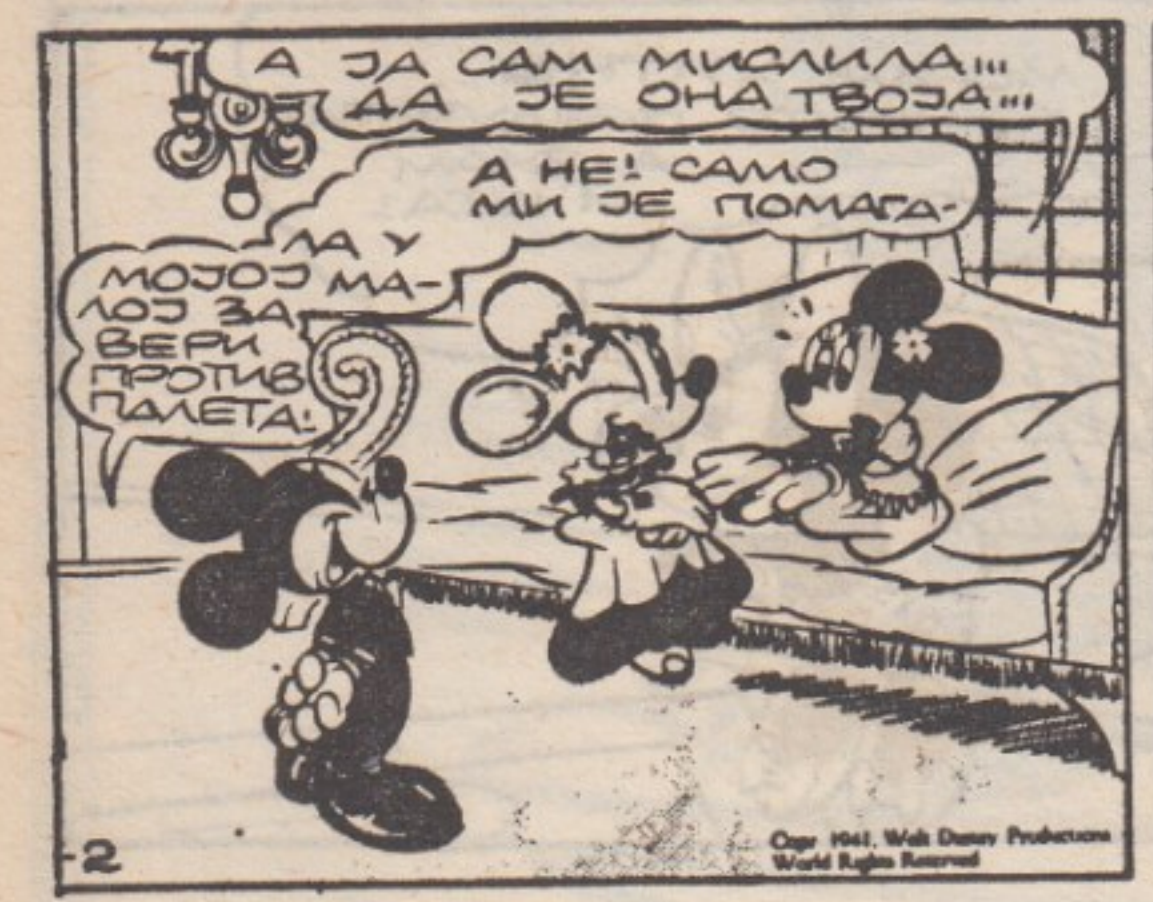
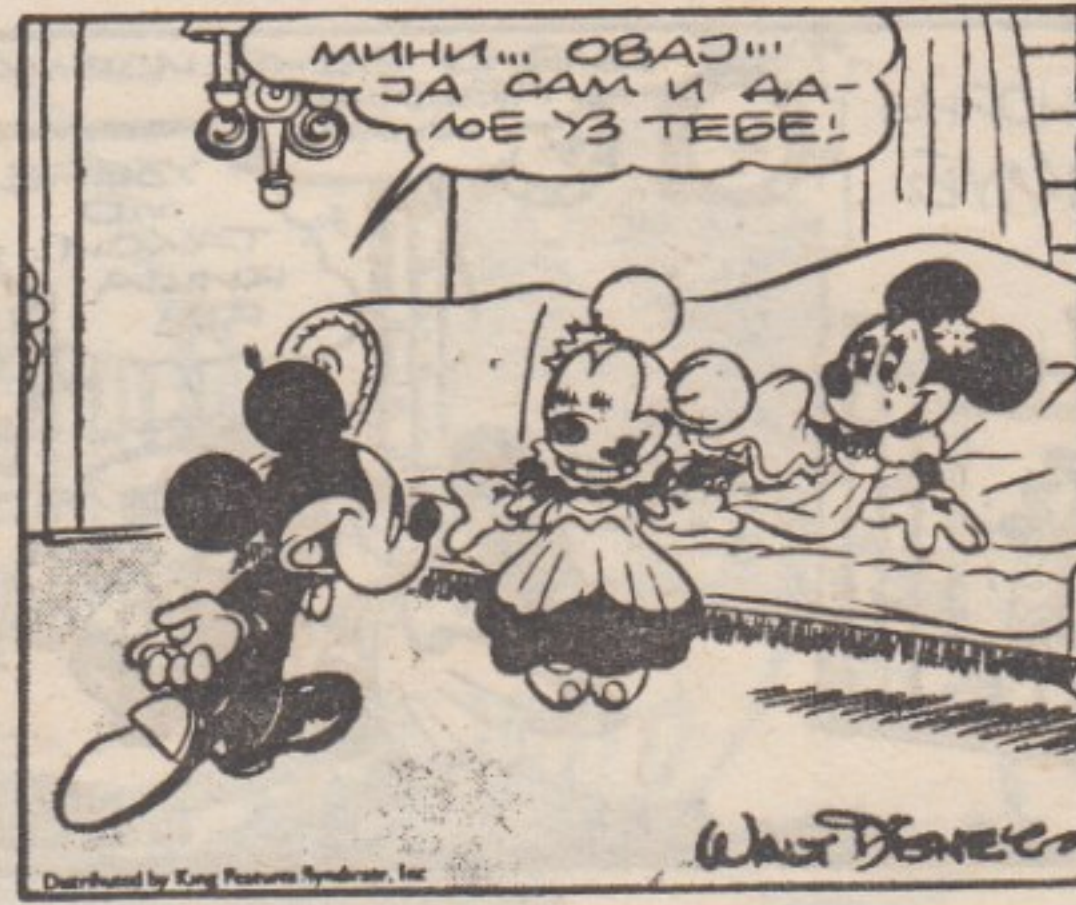
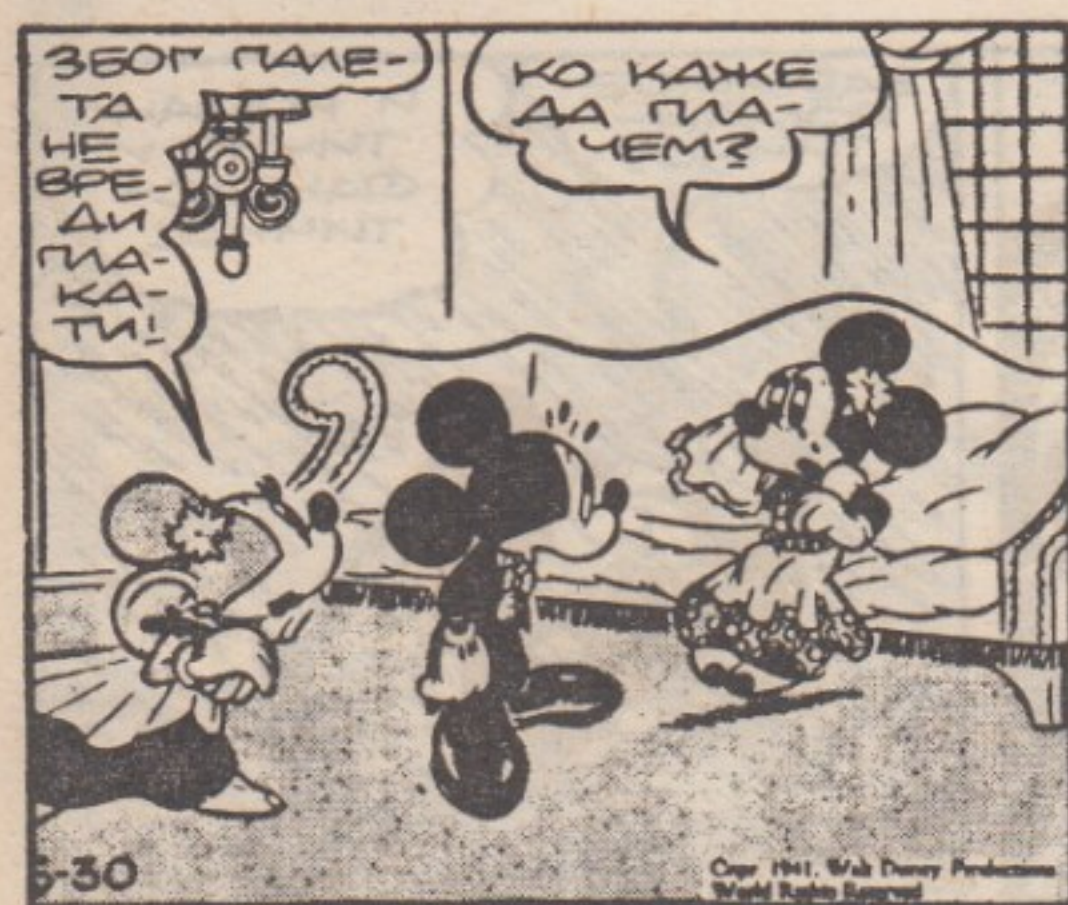
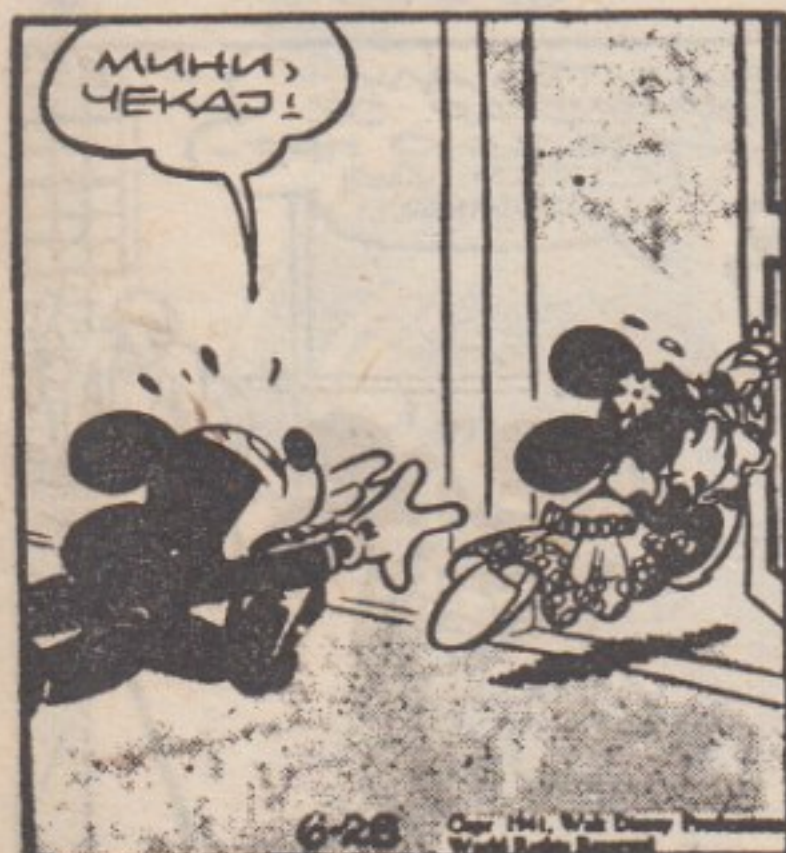

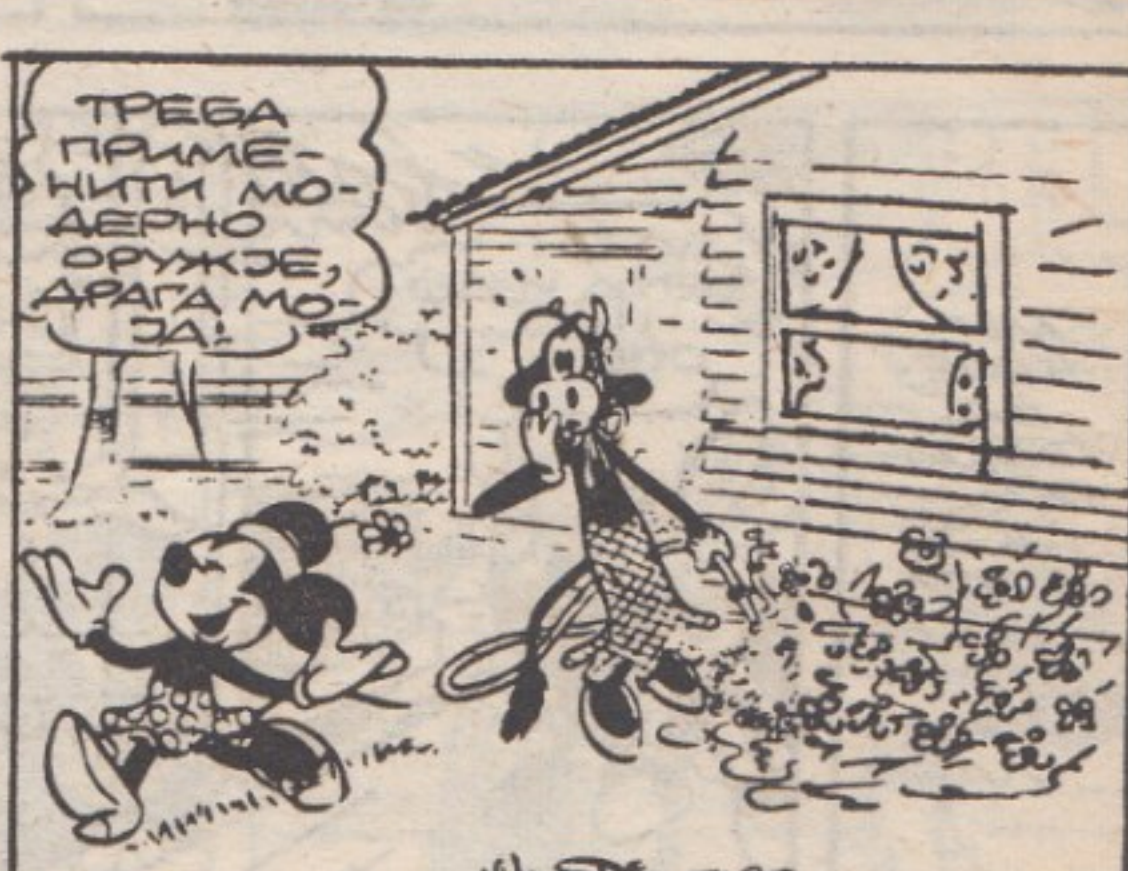
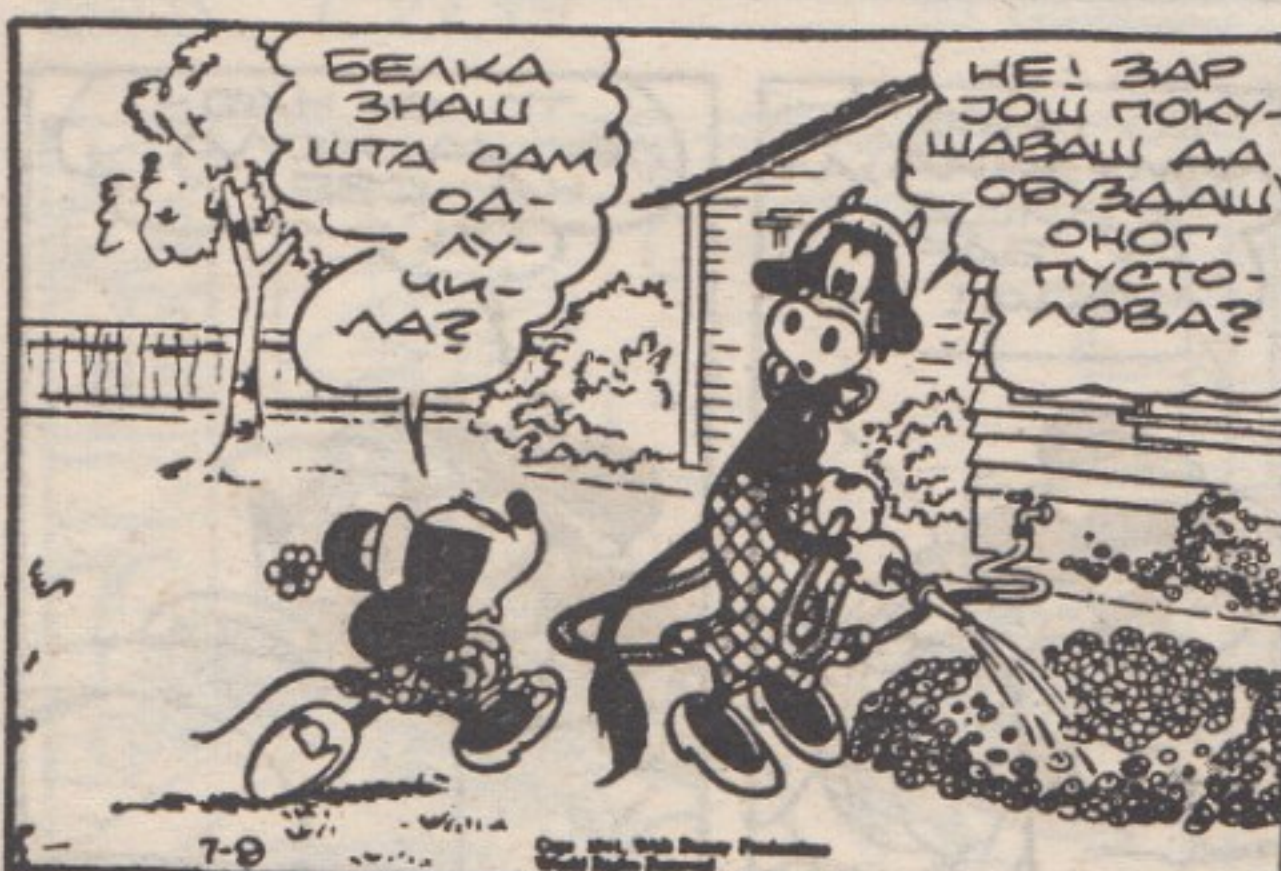
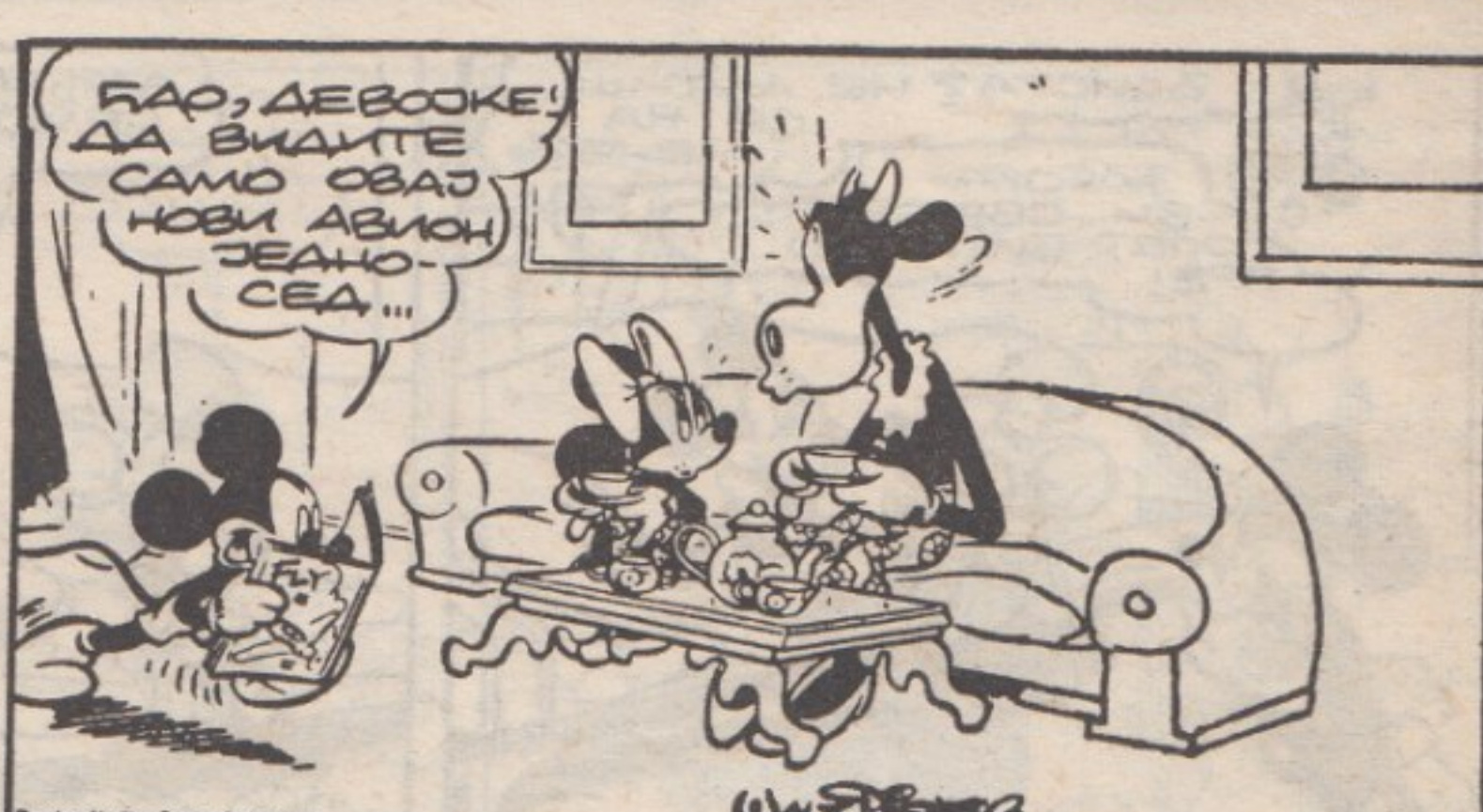
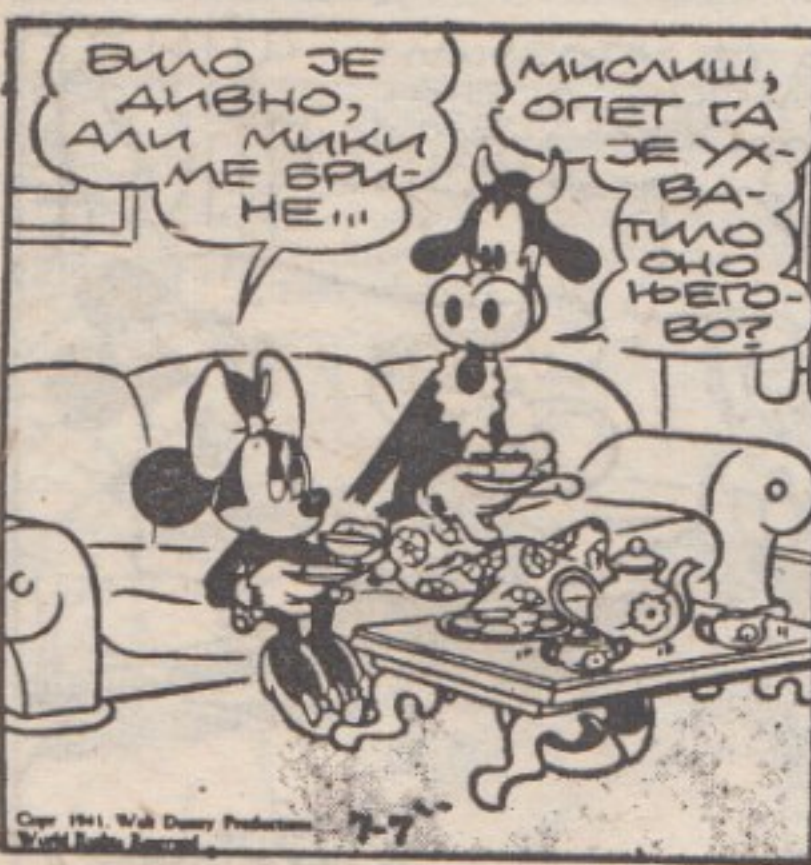
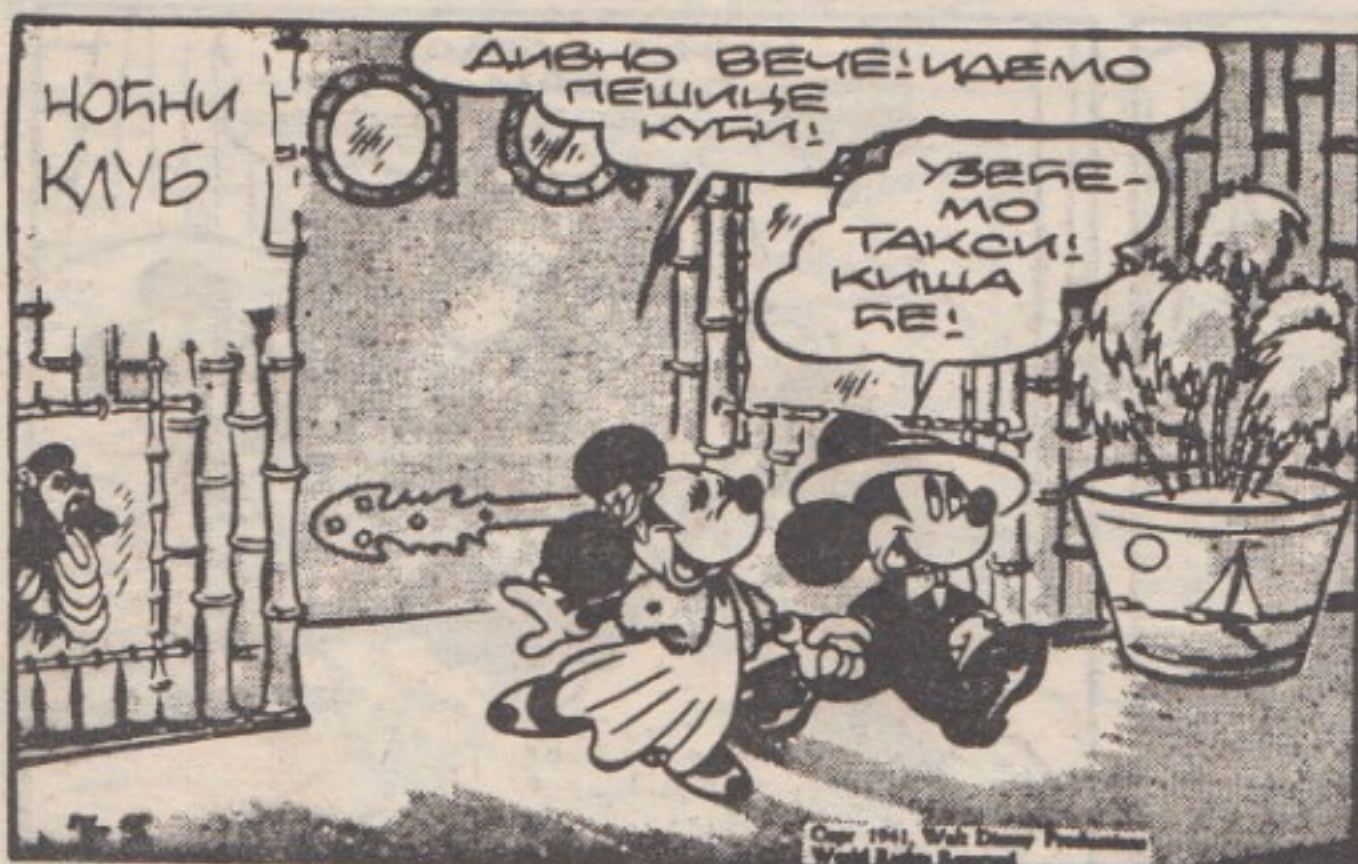
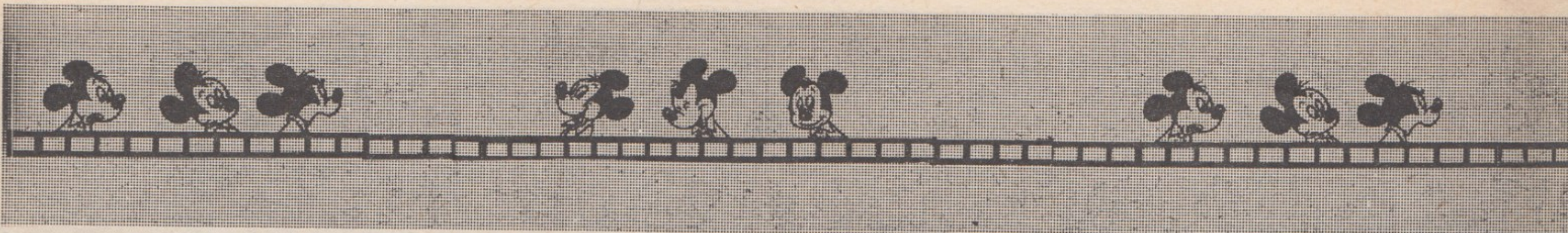
ПАЛЕ-
ТОВИ
ТРИ-
КОВИ
СУ
ОДУ-
ШЕВИ-
ЛИ
ПУБЛИ-
КУ!!!

ПАЛЕ
ЈЕ
ДОБИО
МУ-
ЗИЧКИ
ТЕЛЕ-
ГРАМ!!!

КАД
САМ
БИО

МАЛИ:

СВЕТОЗАР ГЛИГОРИЋ

Било је то давно када сам случајно, као и многи други дечаци, дошао у додир са шахом. Имао сам само осам година када сам остао без оца Драгоја, па сам као јединац живео са мајком Љубицом у Београду, где сам и рођен. Мајка ми је била радница у Маркарници и зарађивала таман толико да смо могли скромно да живимо. Ишао сам у школу и нисам се издвајао од мојих вршњака. Волео сам да сакупљам марке и неуморно јурим по бројним београдским пољанама. Моја покојна мајка је веровала да ћу постати писац, јер су, док сам још био сасвим мали, поставили испред мене неколико предмета и затражили да један од њих одаберем. Ја сам без размишљања одабрао перо и закључак је био: „Мали Светозар постаће писац!“

Ни када сам постао ученик првог разреда чувене Прве мушке гимназије у Београду – нисам знао да играм шах. То сам сматрао својим личним недостатком. Зашто сам се тако осећао, не бих умео да кажем. Та моја жеља није проистекла – како ми сад изгледа – из неких „друштвених“ разлога, већ је то пре била чиста дечачка незајажљива радозналост.

Зашто ме је баш шах толико привлачио, остаће за мене тајна. У ствари, ја нисам имао никакву представу о

шаховској игри. На самом прилазу Зеленом венцу, у прозору једног бифеа био је сто, а за тим столом, најближем улици, увек се играо шах. Стан ми је био у суседству и свакодневно сам тула пролазио гледајући у шарену плочу и одрасле за њом, пун немог дивљења и чежње да схватим шта се на тим црно-белим пољима догађа.

Нисам ништа разумевао у тој игри, нити сам наслућивао у чему се она састоји. То ме је месецима мучило. Није било никога да ме њој научи. Мојој мајци Љубици шах је био потпуно туђа ствар. Иако сам био јединац, мајка ме није држала само у кући, већ ми је дозвољавала да се слободно крећем. Била је, сећам се, бистра и интелигентна жена. Посебна особина јој је била да је гајила неко побожно осећање према мојој школи. Прихватио сам потајно

њено зграђавање од лоших оцена, и сећам се да је за мене била права трагедија кад сам једном добио оцену „врло добар“. Био сам одличан ученик, али не и изразито марљив.

Пошто смо били сиромашни, као и многе друге породице, држали смо у кући једног или два самца. Најзад се појавио и један који је знао да игра шах. Како и кога дана сам научио да га играм, како сам примио прва сазнања о игри уопште ми није остало у сећању. Знам само да ме борба између две армије на табли са 64 поља толико задивила да сам све остало на-

пустио, чак и сакупљање поштанских марака.

Али, тај самца се убрзо одселио – и однео шах. За мене је то била права несрећа. Нисам имао новца да купим себи шах, али сам се убрзо снашао. Сакупио сам са старих флаша у кухињи гомилу запущача од плуте, узео обичан жилет и – изрезао комплет шаховских фигура. При том сам био свестан мана дела моје резбарске вештине! Како нисам имао довољно материјала, од једног запущача правно сам по неколико пиона. Изгледом су подсећали на фигуре у игри „дама“ и простотом свог облика одударали су од осталих фигура. Највише муке задао ми је, наравно, коњ. Зарежао бих запущач са обе стране од средине навише. Од плуте, што стоји на свом природном постољу, направно сам нешто што је с профила имало сасвим природну силуету коњске главе. Проблем белих и црних фигура решио сам помоћу четкице и гуша. Нисам заборавио ни да црним ловцима оставим необојене главе, а да белим ловцима главу обојим црно.

ГЛИГИН РОЂЕНДАН

Велемајстор Светозар Глигорић 2. фебруара навршио је 70 година живота

Најуспешнији југословенски шахиста свих времена, постао је велемајстор 1951. године, 11 пута био је шампион Југославије, око 30 година био је прва табла југословенске шаховске репрезентације, у периоду највеће шаховске активности (изузимајући ратне године), од 1939. до 1981. године одиграо је 2.824 партије од којих је добио 1.148, ремизирао 1.349, док је изгубио 297. Играо је на више од 200 великих шаховских такмичења, преко 40 пута је био први, а 19 пута делио је прво место. Плодан је шаховски писац и новинар. Са шаховском таблом обишао је целу Земљину куглу. Заслужан је за поновно појављивање Фишера, наравно уз друге: спонзоре и организаторе меча са Борисом Спаским.

Таблу сам нацртао на комаду картона. Мада мален, шах је био сасвим прегледан и дуго ми је служио. (Када сам напустио Београд 1. априла 1941. године не слутећи да ћу се у родни град вратити тек 1945, остале су ми све успомене и фотографије из детињства и школског доба, па и тај шах смештен у кутију од бомбона. Све то нестало је без трага.)

Чим сам стекао шаховску гарнитуру, научио сам убрзо како се обележавају поља. У томе ми је помогао „Учебник шаха“ из 1929. године шаховског мајстора Озрена Недељковића. Из њега сам стекао и прва знања о теорији отварања. Када нисам имао партнера, играо бих сам са собом. Била је то готово страст, болест.

Купујући „Политику“ редовно сам исецао шаховску рубрику, коју је уређивао Озрен Недељковић, ако је у њој било одштампаних шаховских партија. Када би та рубрика, која се није појављивала баш сваког дана, као данас, имала само шаховске вести, љутио сам се и био разочаран. Партије сам уредно сређивао по отварањима и то је била моја прва шаховска библиотека. (Данас се она састоји од више стотина књига које заузимају један цео зид и од компјутера и дискета где се налази све оно што је створено из области шаховске теорије.) Касније ми је дошла до руку једна књига, тзв. „Мали Дифрен“ на немачком језику. Захваљујући томе, разумевао сам готицу пре него што смо је учили у школи.

Са дванаест година почео сам да учествујем на шаховским такмичењима. Мој први турнир био је 1935. године, када сам играо на првенству нижих разреда Прве мушке гимназије у Београду. Освојио сам друго место, иза мога друга, годину дана млађег Јешуа Ротбаума. Учествовао сам на симултаним утакмицама заједно са бројним београдским ђацима. У живом сећању ми је остала позиција из партије са Васјом Пирцом, који је тада био мајстор. Имао сам пешака више, веровао сам да је позиција за мене добијена, али сам у узбуђењу погрешно и партија је била реми. Са др Петром Трифуновићем, који је тада такође био мајстор,

играо сам два пута на хендикеп-мечевима. Једну партију сам изгубио, а друга је била реми. Играо сам и дописни шах, али на један својствен и рекао бих дечачки начин. Партнер ми је био три године старији Драгутин Ђаја, наш данашњи шаховски мајстор. Играли смо меч од 20 партија који је потрајао нешто дуже. Потезе нисмо слали поштом већ смо их сваког дана, у одређено време, размењивали. Састајали смо се на Обилићевом венцу у Београду, један другом предавали одигране потезе и заказивали време новог састанка.

Паралелно са шахом играо сам и фудбал који ме је привлачио још од основне школе. Када сам мало стајао, иако сам физички био слаб, заиграо сам фудбал на правом заленом пољу и било ми је понуђено да postanем члан екипе подмлатка Спортског клуба „Југославија“. Можда је баш ту одлучено да се посветим шаху, јер сам принудно за дуже време био одвојен од фудбала. На једној утакмици пао сам и сломио руку (од разних прелома током живота нисам био имун) и моја жеља за такмичењима као да се неопозиво окренула према црно-белим пољима.

Постао сам члан Београдског шах клуба који је имао просторије у доњој сали Коларчевог народног универзитета. Учествовао сам на омладинским такмичењима са бројним београдским омладинцима, међу којима су били и многи познати будући шахисти. Успех сам по себи није долазио, нисам увек био први, али сам био упоран. Показало се да је то уз рад основ напретка.

Са 14 година освојио сам Омладинско првенство Београда које је водио и судио покојни Воја Поповић, вредни шаховски организатор. Та победа има своју предисторију која је почела и завршила се у последњем колу полуфиналног турнира. Пошто сам матирао једног вршњака и тиме се квалификовао за финале – он је бризнуо у плач. Нашао сам се у чуду: шта је требало сада да чиним? Хитро сам вратио партију у позицију где је игра била изједначена и предложио другу да поново играмо. То сам учинио, бар сам веровао, кришом од судије и игра је настављена. Сада је био ред да ја погрешим, па сам изгубио партију – и нисам се квалификовао за финале. Обузела ме је туга, али за кратко, јер ме је Воја Поповић, који је видео све шта

се одиграло у наведеној партији, пустио као прекобројног учесника у финално такмичење. Са 16 година сам на првенству Београдског шах клуба освојио прво место које ми је обезбеђивало учешће на 16. националном турниру у Загребу у лето 1939. године.

Увек су ми у живом сећању ти дани. Лето сам нарочито волео због пријатних дана које сам проводио на реци у купању и сунчању. Завршио сам са одличним успехом VI разред гимназије, али за мене тога лета није било одмора. Проучавао сам шаховску теорију и написао један од првих својих радова из те области под именом „Гринфелдова одбрана“. Рад је штампан у шаховском листу „Шаховски преглед“ који је у периоду 1938–1940. излазио у Београду. У томе листу је објављено да сам у рангу београдских шахиста у периоду 1935–1939. био осми. Тамо је писало: „Најмлађи са листе Светозар Глигорић има свега 16 година. Неуспехе није имао. Освојио је првенство Б. Ш. Клуба 1939. и тукао у међуклупској игри Рајковића. Он је звезда београдског шаха.“

Иако је овако писало о мени и моја фотографија се појавила у новинама, моја мајка се тешка срца сагласила да отпутујем на тако значајан турнир у Загреб. Први пут у животу обукао сам дуге панталоне и са мало пртљага кренуо на пут за који сам желео да буде успешан. На основу уверења о сиромашном имовном стању, имао сам у Студентском дому у Загребу бесплатан стан и храну. У полуфиналном такмичењу освојио сам прво место и квалификовао се са још седморицом шахиста за финале. Играли смо у финалу једнокружно. У последњем колу ремизирао сам са Шубарићем и освојио титулу шаховског мајстора, иако сам поделио прво место са Рајковићем, јер сам га у међусобној партији победио. Освојио сам прву награду од 1.500 динара и сав срећан вратио сам се мајци у Београд. Био сам срећан и када сам се с јесени нашао међу својим друговима у школи. Али, моје ђачке дане живот је сурово сасекао. Прво сам 1. новембра 1940. године, заувек изгубио моју драгу мајку, а онда је дошао рат. Др Нико Миљанић ме је са својом децом одвео у Врњачку Бању, а затим у Црну Гору.

Славко В. Домазет

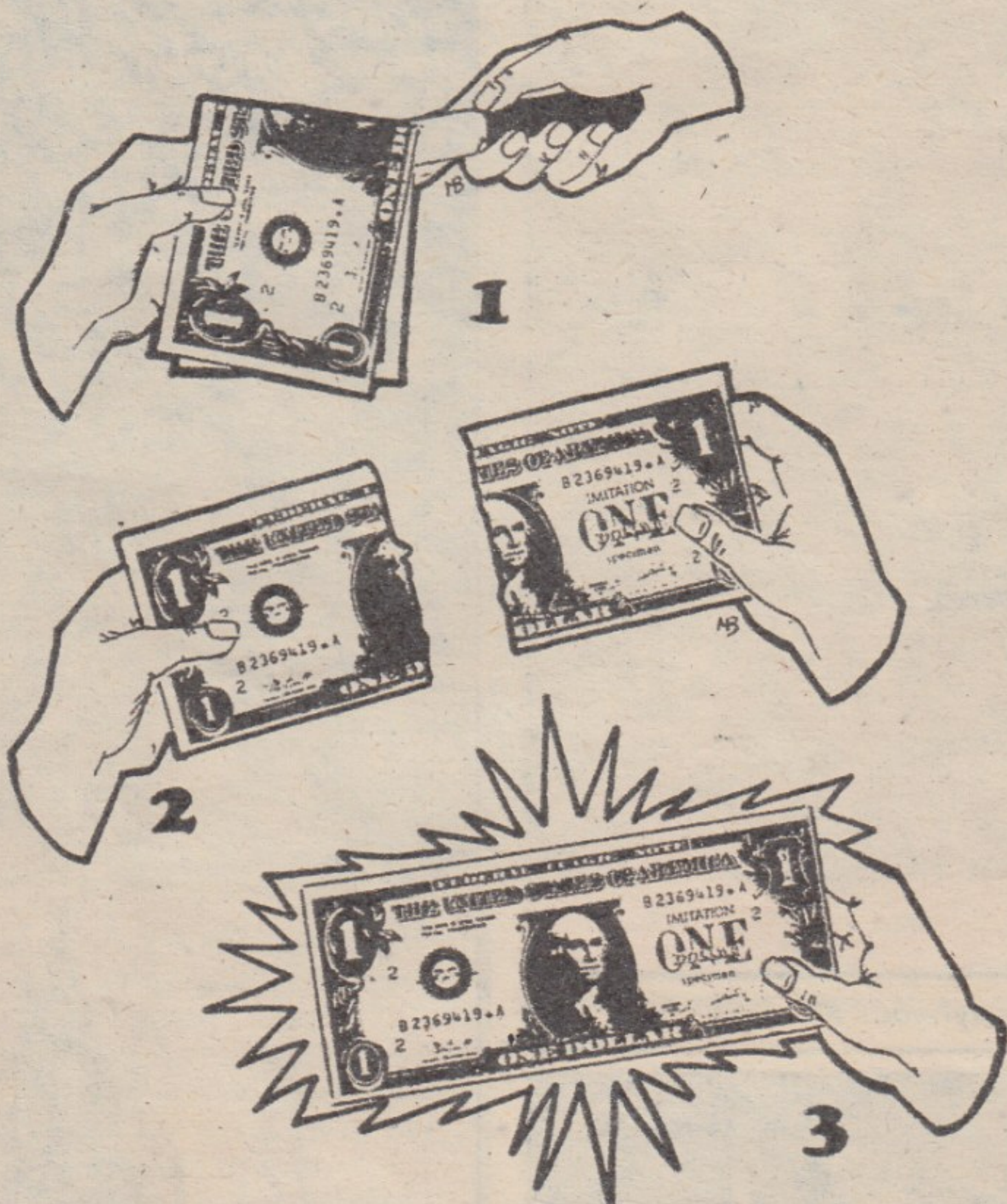
НОВО!

Кроз игру и забаву научите највеће МАЂИОНИЧАРСКЕ ТАЈНЕ

свих времена! Успех загарантован 100%

ПОПУСТ 50%

ПОКЛОН: Мађионичарске новчанице, телпатске картице за читање мисли, реквизит путоказ, и по две различите збирке изабраних трикова уз сваку књигу

1. МАГИЧНЕ РУКЕ

садржи најбоље вештине света (у последњих десет година). Лако се изводе а ефекти су фантастични.

2. МОДЕРНЕ МАЂИОНИЧАРСКЕ ВЕШТИНЕ

са картама, новчићима, чашама, шибицама, новинама, коцкицама, каналпима и другим реквизитима које сигурно имате у кући.

3. КОМИЧНА МАГИЈА

смешни кувар, најјачи човек на свету. Аладинова лампа, луда кравата и други трикови који ће насмејати ваше пријатеље.

4. БОГАТАШКИ ТРИКОВИ СА НОВЧИЋИМА

Вадите новчиће из ваздуха, из носа и уста гледаоца, нестају, мењају боју и вредност и друге лепе и једноставне вештине.

5. ОДУШЕВИТЕ СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ

преко 60 изабраних тајни са којима ћете забављати своје пријатеље. За сваког понешто.

6. СВЕ О ХИПНОЗИ (I део)

НАКО ПОСТАТИ ХИПНОТИЗЕР (II део)

Савремен приступ хипнози детаљно објашњен, са практичним вежбама – прилагођене сваком за брзо и лако учење. Ненадмашне тајне и трикови за хипнозу које су љубоморно чуване.

7. МАЂИОНИЧАРСКЕ КАРТЕ (32 карте + објашњење)

Предвиђених 25 трикова и постаћете прави мађионичари. Књиге су по 5 DM (у динарима).

Карте су 12 DM (у динарима).

Наручите писмом или телефоном. Шаљемо одмах. Платићете по преузимању пошиљке поштару, плус поштарину.

Адреса: INTERCOM, п. ф. 6 – 11090 Београд 75

Телефон: 011/592-683 од 8 до 20 часова.

BEOSOFT – COMMODORE 64/128

игрице за компјутер

BEOSOFT је фирма за продају програма за Commodore основана 1989. До сада нам је поверење поклонило преко 10.000 чланова из целе Југославије. За квалитетну услугу и фер однос према купцима 1991. године смо по анкети часописа *Svet Kompjutera* проглашени за најбоље продавце програма. Поседујемо преко 3000 програма. Ово је део из наше понуде. Поставите и Ви наш члан!

ЦРТАНИ ФИЛМ	АУТО-МОТО ТРКЕ	ПОЧЕТНИЧКИ
АКЦИОНИ	ФИЛМСКИ ХИТОВИ	ПУЦАЧКИ
СВЕМИРСКИ	РАТНИ	СПОРТСКИ
ДЕТЕКТИВСКИ	БОРИЛАЧКИ	ИГРЕ СА ТОП-ЛИСТА
НИНЂЕ	ЛУНА ПАРК	НАЈБОЉЕ ИГРЕ ЗА Ц-64
ФУДБАЛ	ИГРЕ НА СНЕГУ	КОШАРКА
ЖИВОТИЊСКО ЦАРСТВО	ИГРЕ БЕЗ ГРАНИЦА	НАЈБОЉЕ ИГРЕ 1990
НАЈБОЉЕ ИГРЕ 1991	НАЈБОЉЕ ИГРЕ 1992	ВЕСТЕРН
АВАНТУРИСТИЧКИ	ОЛИМПИЈАДА	ПОРНО
ДРУШТВЕНИ	СИМУЛАЦИЈЕ ЛЕТЕЊА	ЕНГЛЕСКИ ФРАНЦУСКИ НЕМАЧКИ
ХИТОВИ НОВЕМБРА	ХИТОВИ ДЕЦЕМБРА	ХИТОВИ ЈАНУАРА

СПЕЦИЈАЛНА
ПОНУДА

ИЗАБЕРИТЕ 3 КОМПЛЕТА И
ДОБИЋЕТЕ ЈОШ 3 БЕСПЛАТНО
(ОКО 150 РАЗЛИЧИТИХ ИГРИЦА
6 КОМПЛЕТА НА 3 КАСЕТЕ)

СПЕЦИЈАЛНА
ПОНУДА

Свака касета садржи упутство на нашем језику. Гаранција за све наше услуге је годину дана. Цена једног комплета износи 4 ДЕМ (динарска противвредност на дан испоруке). Снимамо на SONY касетама. ППТ трошкове сноси купац. Пошиљку добијате за 2 – 3 дана. Касете можете наручити телефоном или писмом.

НАРУЧЕНИЦА

ДА, овим неопозиво наручујем следеће комплете:

име и презиме

место и поштански број

улица и број

БЕОСОФТ, ПОШТАНСКИ ФАХ 25

11050 Београд 22 ☎ 011-421-355 и 429-848

Радио пресмет: од 08 до 21ч сваког дана

ЗЕМЉА ГДЕ РАСТУ КАУБОЈСКИ ФИЛМОВИ

АРИЗОНА КОД О.К. КОРАЛА

Ту где су некад корачали Кит Карсон и Џеронимо данас је једна од највећих туристичких атракција Америке и област која прети да засе-ни Холивуд

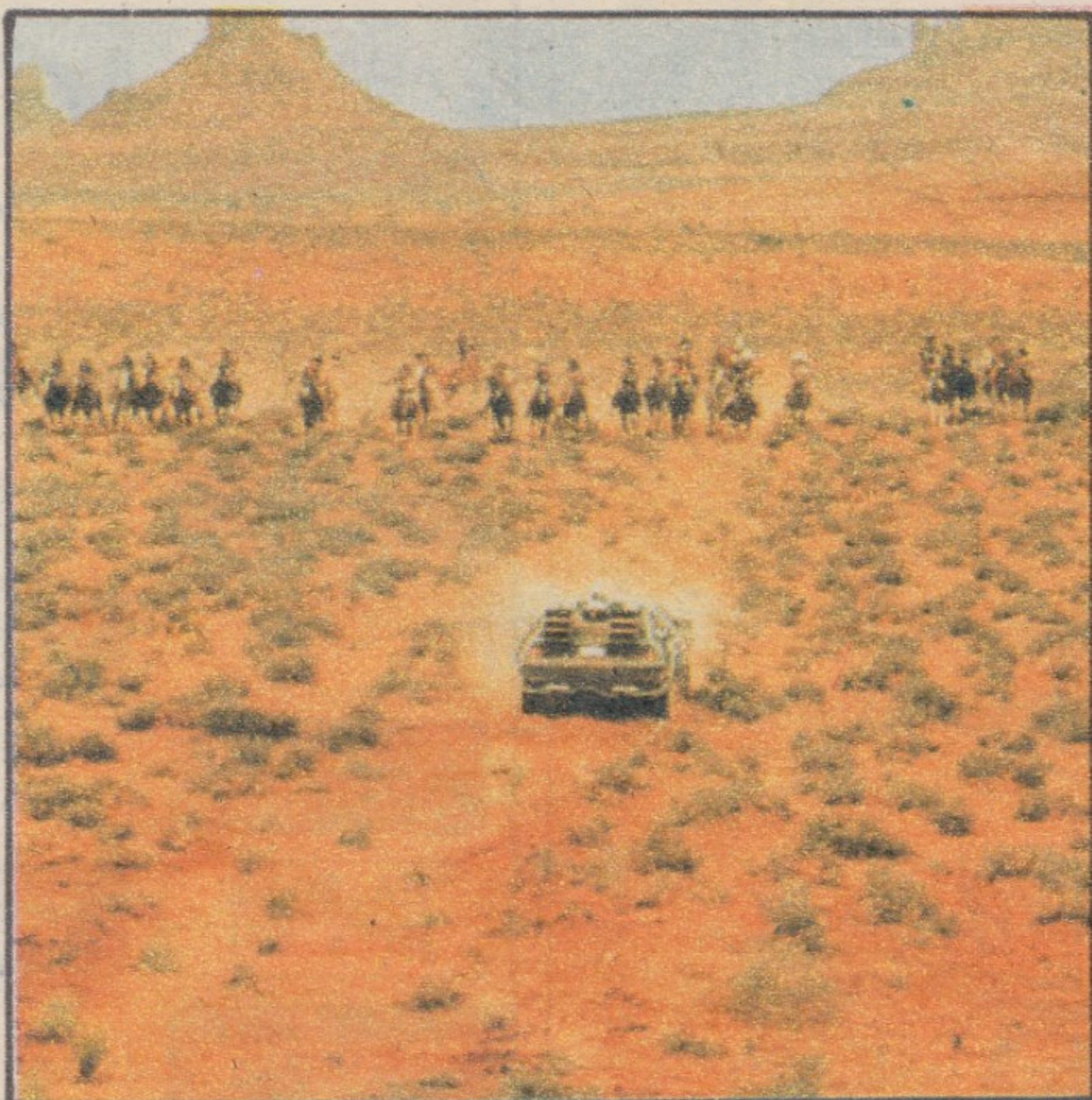
Пустиња, сунце, кањони, кактуси, планине прекривене снегом, али и – модерни градови, аеродроми, филмски студији, системи за наводњавање, универзитетски центри и ексклузивна одмаралишта. Све то на једном месту, у америчкој савезној држави Аризони.

Ова земља, која се налази између Калифорније, Неваде и Мексика, није нам превише позната као туристичка атракција, али смо небројено пута уживали гледајући је, а да то нисмо знали. Наиме, предели Аризоне често су надахњивали људе са филма па су многи своја остварења снимили управо тамо: на обалама реке Колорадо, у Великом кањону или Стеновитој долини. Сећамо се сјајних вестерна Џона Форда из четрдесетих и педесетих година и ремек-дела седме уметности: „Обрачун код О. К. корала“, „Рио Браво“ и „Винчестер 73“. Наравно, ту су и „разбијачи биоскопских благајни“ новијег датума: „Рамбо 3“, „Три амигоса“, „Поноћна трка“ (са Робертом де Ниром) или трећи део „Повратка у будућност“.

У заборав због олује

Филмска индустрија доноси данас Аризони, у виду пореза, око 50 милиона долара чисте зараде годишње, а број продуцентских фирми и студија стално се увећава.

Све је почело давно, може се рећи још у време када је филмска уметност била у повоју. Филадельфиска компанија „Лабин“ стигла је 1912. године у околину Таксона, другог највећег града Аризоне, да снима вестерн који се звао „Спавач“. Изгледало је да ће ова земља постати мека филмског света. Али, наредне године ту је дошао славни продуцент Семјуел Голдфиш да би радио филм „Skquawman“ о коме се тада доста причало. На несрећу, појавили су се у време најве-

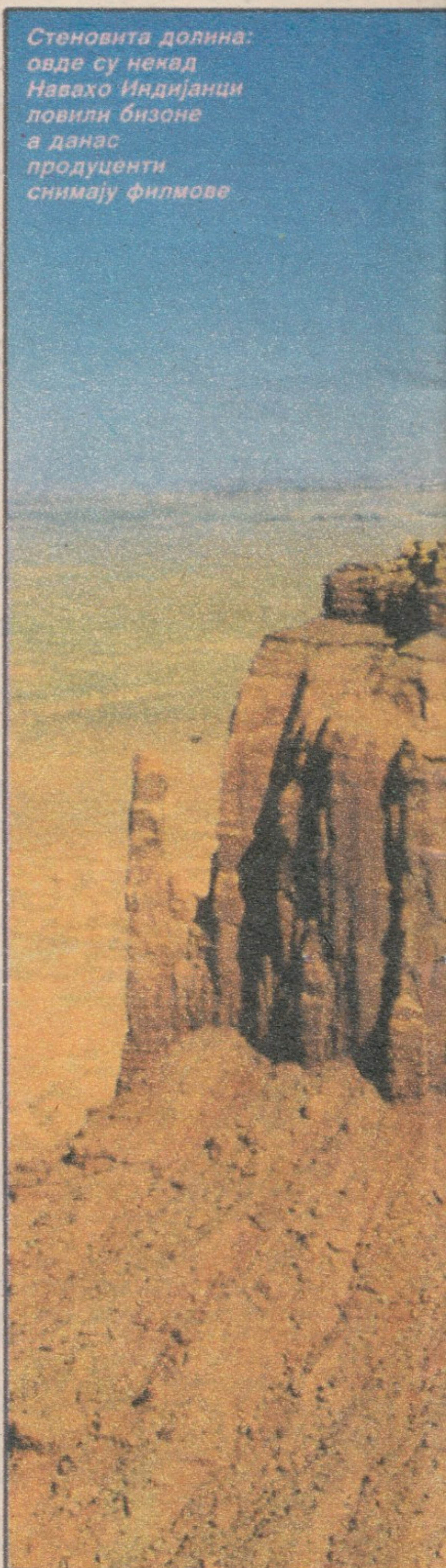

Сцена из филма „Повратак у будућност 3“

Само за туристе: из историје Дивљег запада

Стеновита долина: овде су некад Навахо Индијанци ловили бизоне а данас продуценти снимају филмове

ће зимске олује и снежних мећава па су морали на брзину да нађу ново место за снимање. Идући ка западу и лепшем времену, стигли су на брежуљак изнад Лос Анђелеса где су и остали. А брежуљак се звао Холивуд! Тако је Аризона пала у заборав, али не задуго.

Појавом вестерн филмова кањони и стеновите пустиње Аризоне опет су привукли пажњу. Као почетак поновног процвата тамошњег филм-

ског бизниса узима се 1939. године када „Колумбија пикчерс“ долази у Таксон да сниме филм „Аризона“ са Вилијамом Холденом и Џином Артуром у главним улогама. За потребе снимања изграђен је читав град који је имао изглед Таксона из средине прошлог века. То вештачко насеље, које постоји и данас, названо је Стари Таксон и у њему је касније снимљено на стотине каубојаца.

Тако је створен симбол

Дивљег запада. Без обзира да ли се прича одигравала у Тексасу, Вајомингу или Канзасу, гледаоци су знали да су сви градови Дивљег запада имали једну главну, прашњаву улицу уз коју је начичкано неколико салуна, хотела, коцкарница, берберница и, зна се, шерифова канцеларија. Могли су да очекују и да се град налази усред пустиње или прерије а да се у даљини увек назиру врхови високих планина. Пред очима нам је и

усамљени каубој који јаше према залазећем сунцу а око њега бескрајна пространства са ретким кактусима и трновитим жбуњем у песковитој и црвенкастој земљи. Аризона је тако постала вечна визуелна метафора за Дивљи запад.

Никоме не смета врућина

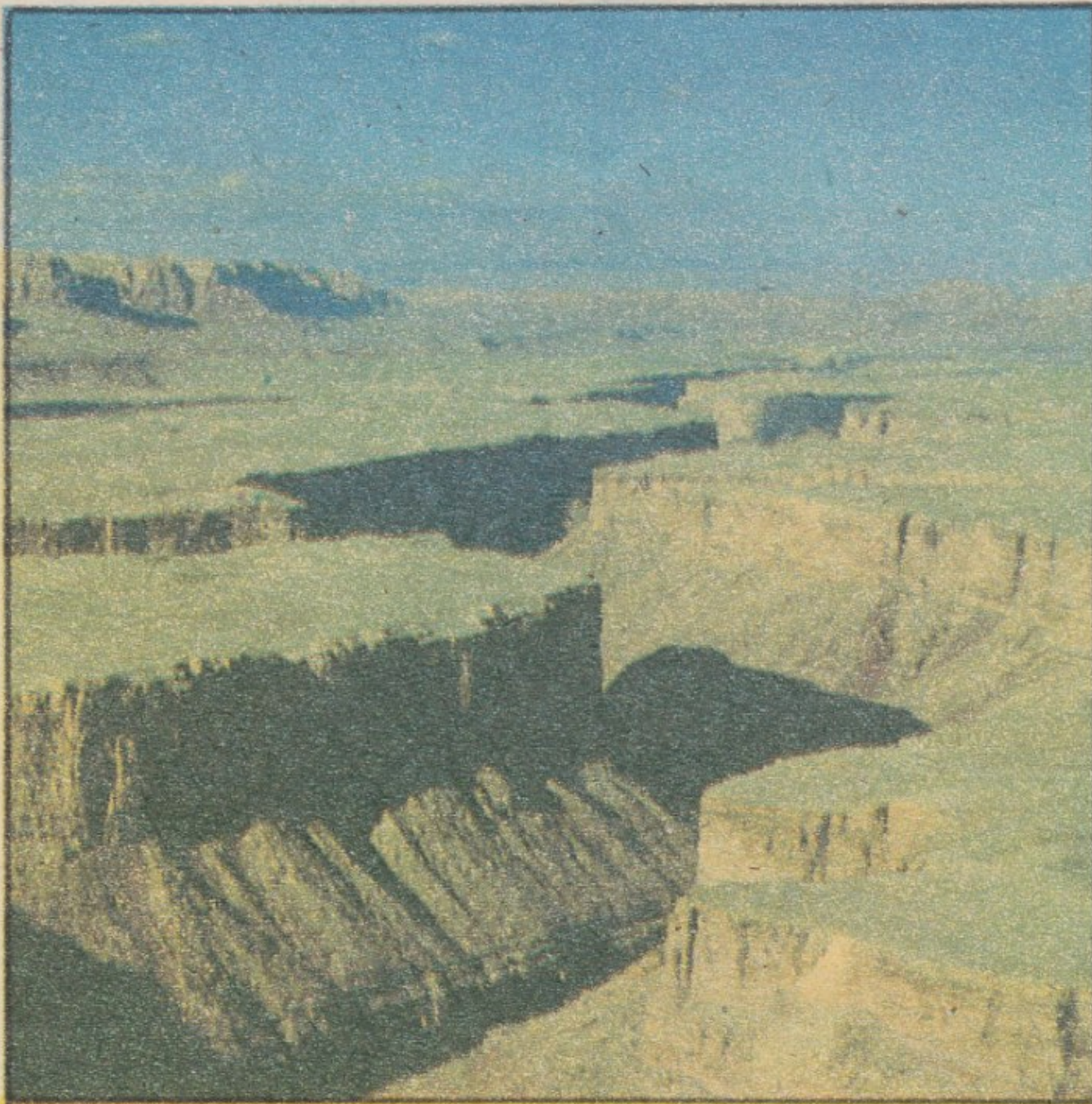
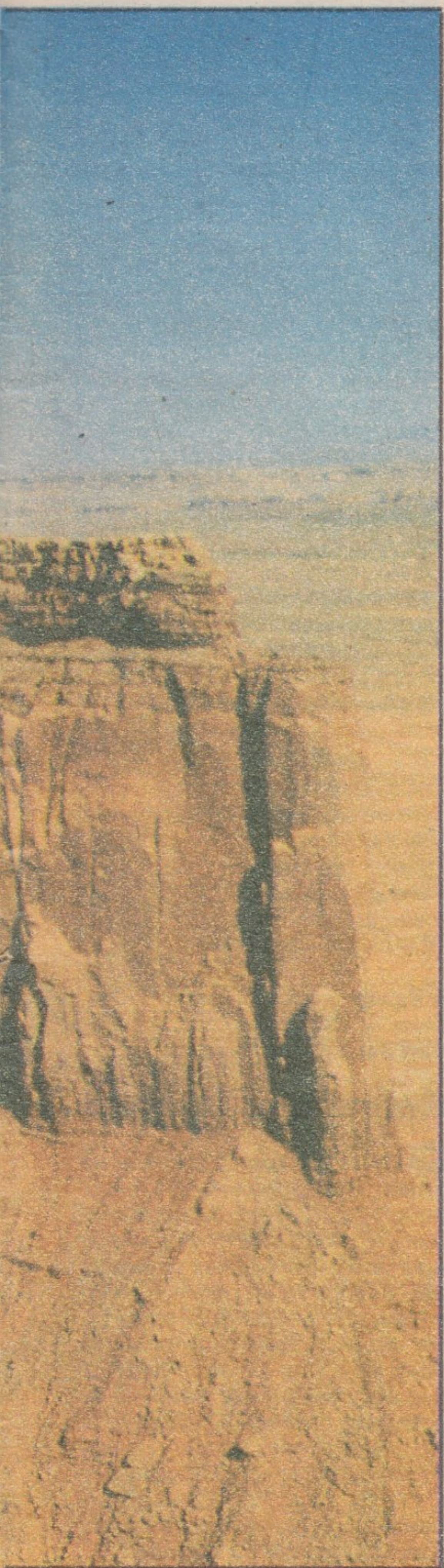
Следећих двадесетак година та земља је важила за незаобилазну станицу многих славних глумаца и редитеља. Ту су радили: Ерол Флин, Барбара Стенвик, Џон Вејн, Рики Нелсон, Дин Мартин, Кирк Даглас, као и наш Емир Кустурица који је тамо прошле године снимио своје „Америчке сањаре“ са Џеријем Луисом, Феј Данавеј и Џонијем Депом. Данас неке људе за ове пределе везују успомене из детињства, на пример, продуцента Криса Чесера који је у Аризони одрастао. Он још жали што један од својих последњих филмова „Прва лига“ (са Томом Берингером и Чарлијем Шином) није могао до краја да сними у пустињи Сонори.

Недавно је и Мајкл Даглас, у улози извршног продуцента, у тим крајевима снимио филм „Нежност“ са Џоном Траволтом, а у Таксону су посао завршили Џон Ларок и лепа Кирсти Ели (из серије „Север и југ“) чија је комедија „Луда кућа“ била велики хит у свету.

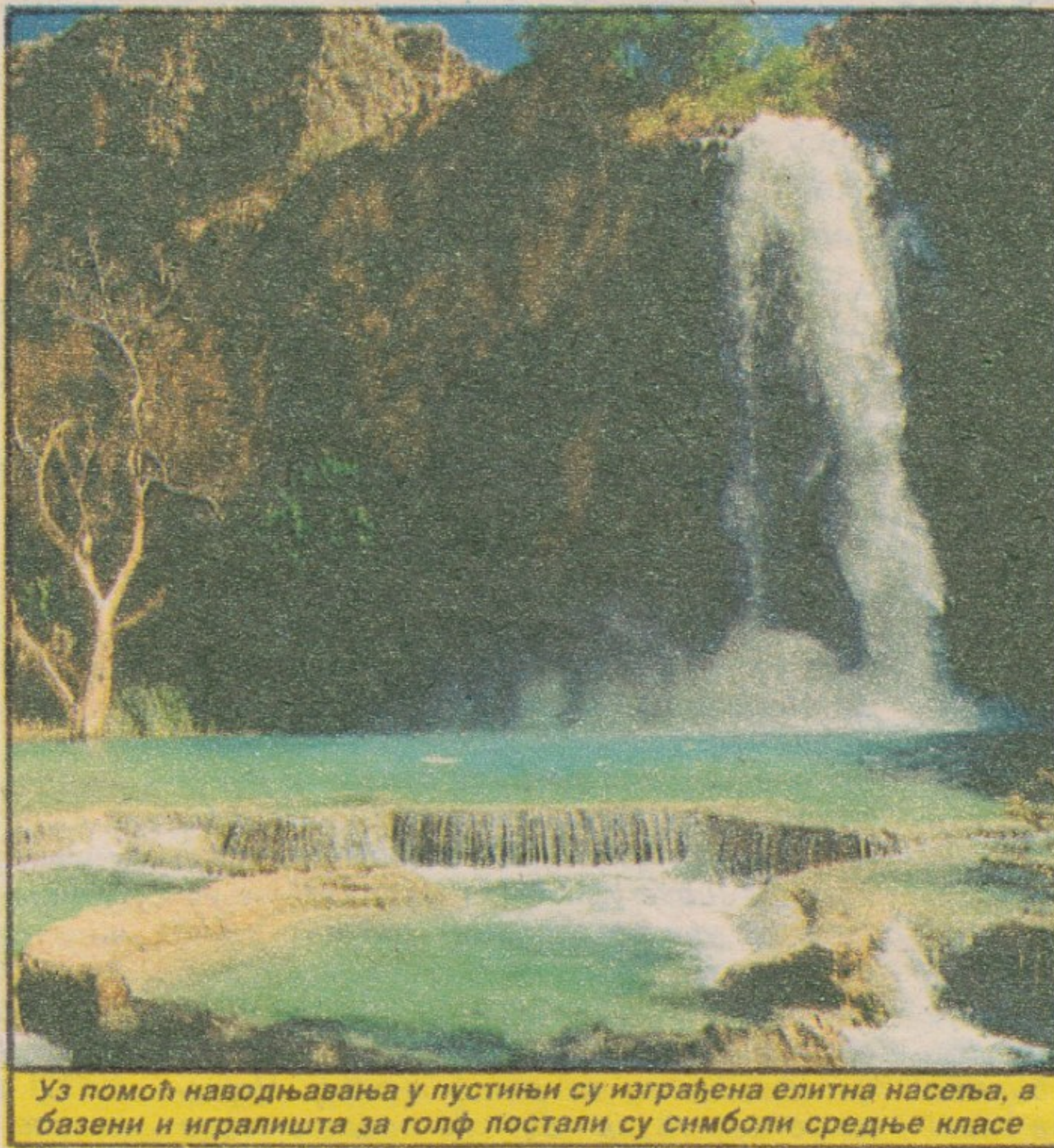
Занимљиво је да никоме од филмација не смета врућина и сув ваздух Аризоне. Нико се не жали на досаду и лоше услове живота. А и зашто би када им снимање у Аризони упола смањује трошкове. Кажу да се тамо налазе најјефтинији статисти и помоћно особље у Америци. А када је комфор у питању, ваља рећи да су Феникс (престоница) и Таксон милионски градови, универзитетски и трговачки центри. То су оазе модерне градске вреве у песковитој и каменитој околини. Свуда су проведени системи за наводњавање, изграђена су елитна насеља, а базени и игралишта за голф су симболи средње класе.

У Америци, највећој филмској држави на свету, ни један предео нема већу шансу да постане центар збивања од Аризоне. Бизнис те врсте полако се сели из Калифорније, али не иде ни у Њујорк ни на Флориду, већ овамо. Те „баксузне“ 1913. године Аризона није постала престоница филма због лошег времена. Људи као што је Крис Чесер неће, чини се, дозволити да ова чудесна земља и други пут пропусти прилику, поготово не због лошег времена.

С. Јокановић

Велики кањон је највећа туристичка атракција Аризоне

Уз помоћ наводњавања у пустињи су изграђена елитна насеља, а базени и игралишта за голф постали су симболи средње класе

ГРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

ЖИВА | **ALIVE**

Сине, она рече
имам причицу за тебе
онај за кога си мислио да је
твој отац
није нико други до...

Док си са тринаест година
седео сам код куће
твој прави отац је умирао
жао ми је што га ниси
видео

Али драго ми је што
разговарамо
joш увек сам жива

Она споро хода
по младићевој соби
она каже: спремна сам... за
тебе
све до данас ничега
не могу да се сетим

Нешто није у реду, она рече
наравно да није
joш увек си жив, она рече
да ли то и ја заслужујем
да ли је то питање
а ако јесте, а ако јесте
ко одговара?
Ја... ја... ја сам joш жива...

Son, she said
here I got a little story for
you
what you thought was you
Daddy
was nothin' but a...

While you were sittin'
home alone at age thirteen
your real Daddy was dyin'
sorry you didn't see him

But Im glad we talkin
Im still alive

She walks slowly
across a young mans room
she said Im ready... for you
I can't remember anything
to this very day

Is something wrong, she said
of course there is
you're still alive, she said
do I deserve to be
is that the question
and if so, if so
who answers?
I... I... Im still alive...

Текст: Еди Ведер
Музика: Cosar
Изводе: Pearl Jam

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Никада нисам желео
да будем продуцент али
сам у томе врло добар.
Мислим да имам изврстан
укус и да је моје име јак
кредит. Када сам ја
потписан на плочи као
продуцент, треба је купити
јер је сигурно добра.“
Мајкл Стајл (R.E.M.)

МУЗИЧКА ПОШТА

✉ Драги Забавнице,
Желела бих да напишеш нешто о
групама „Joy Division“ и „Sonic Youth“.

Шарла из Новог Сада

„Joy Division“ су први наступ, и то под
именом „Warsaw“, одржали 1977. годи-
не у свом граду Манчестеру. Крајем исте
године, да их не би мешали са лон-
донском групом „Warsaw Pact“, проме-
нили су име у „Joy Division“ („Дивизије
за забаву“). Назив су узели из књиге „Ку-
ћа лутака“. Прва четири демо снимка
објавили су на макси синглу „An Ideal

For Living“ 1988. године. Први албум „Un-
known Pleasures“ успели су да објаве
1989. тако што је њихов менаџер Тони
Вилсон потрошио сву своју уштеђевину
да би штампао првих 10.000 примерака.
Уследила је серија концерата од којих
су неки морали да буду отказани јер је
певач групе Јан Куртис патио од епи-
лепсије. Априла 1980. њихов сингл са
песмом „Love Will Tears Us Apart“ не ус-
пева да уђе на званичну топ листу већ
се само задржава на листи независних.
Исте године, 18. маја, Јан Куртис је из-
вршио самоубиство и то десет дана уочи
поласка на америчку турнеју. Највеће
успехе група постиже после његове

смрти. „Love Tears Us Apart“ доспева на
тринаесто место националне топ листе
а излази им албум „Closer“. За њим сле-
ди дупли албум „Still“ (1981) на коме је
избор концертних и студијских снимака.
Године 1988. објављен је дупли компи-
лацијски албум „1977-1980 Substance“.

Амерички састав „Sonic Youth“ своју
дискографску каријеру започео је 1982.
године мини албумом „Sonic Youth“ а за
њим су уследиле плоче „Confusion Is
Sex“ (1983), „Bad Moon Rising“ (1985),
„E.V.O.L.“ (1986), „Sister“ (1987), „Daydre-
am Nation“ (1988), „Goo“ (1990) и „Dirty“
(1992) поводом кога се управо ове зиме
налазе на мањој турнеји по Европи.

НА ПУТУ

Педесетих година познати писац бит генерације Џек Керуак објавио је књигу „On The Road” која је код нас преведена под називом „На цести”. Та књига постала је симбол потоњих генерација подстичући младе на аутостомирање, мување по свету и упознавање нових људи. Део те атмосфере присвојили су и рок музичари чије су дуге турнеје носиле другачију врсту путовања али са истом дозом авантуризма. Ове архивске фотографије дочаравају део тог скитачког рокенрол живота.

Џери Гарсија, лидер састава „Grateful Dead” септембра 1977. године сликан у уобичајеној туристичкој пози у Египту. Тих дана његова група је одржала три концерта у пустињи поред пирамида.

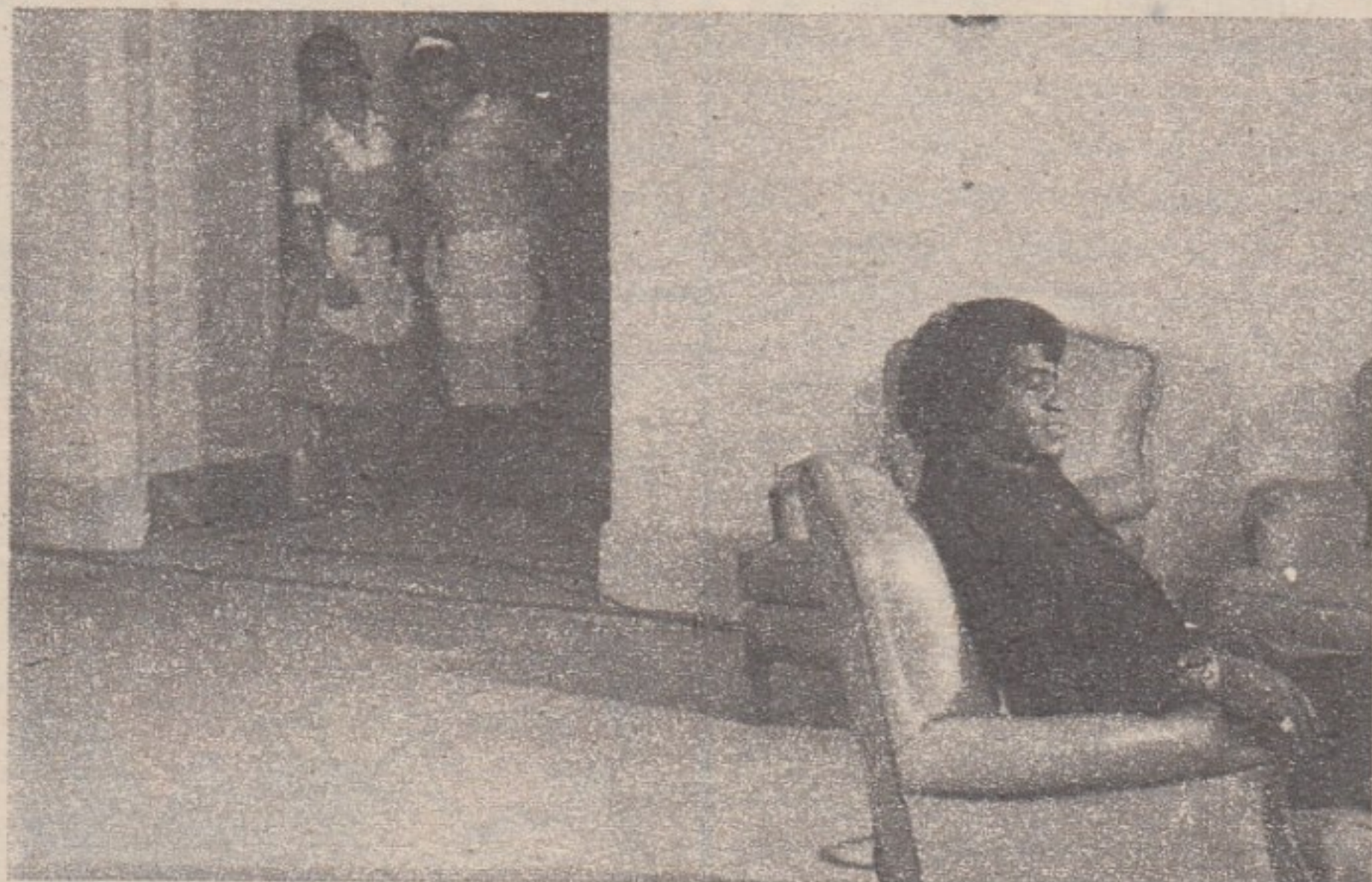
Збуњени Род Стјуарт затечен одмах након буђења у својој хотелској соби у лондонском „Ројал гарден” хотелу. Било је то 1975. године када је Стјуарт одлучио да се пресели у Америку јер је Великој Британији остао дужан неких 750.000 фунти неплаћеног пореза.

Далекне 1967. године џек ђутљиви бубњар „Ролингстонса” Чарли Вотс на турнеји по Ирској крије се у вагон-ресторану и прави се да не види радознале обожаватељке.

Слична ситуација само у Паризу 1986. године. Узбуђене хотелске чистачице разгледају Џемса Брауна.

Опуштени и изувени Мик Џегер договара се са Линдом Ронштат уочи наступа „Ролингстоунса” у Калифорнији 1978. године. Она им се касније придружила на сцени нешто прикладније одевена. А Џегер је обуко патике за концерт.

Мега звезде су увек путовале у стилу. Њих петорица су чланови групе „Дип Парпл” на врхунцу каријере 1974. године. Америчку турнеју обавили су возећи се у свом авиону „Старшип 1”.

Овај мали са капетанском капом је Мајкл Џексон док је још био члан групе „Jackson 5” и није се плашио бактерија у пуном авиону. Слика је направљена 1971. године док су надлетали Немачку.

Хотелска соба или начин на који је реорганизовао распоред намештаја у њој Сид Вишуз, басгитариста групе „Sex Pistols”.

ТАКО ИМ И ТРЕБА

Европљани муку муче с бубашвабама а како је тек Американцима који их имају десет пута више, није тешко замислити. Ако, тако им и треба када се туширају два-три пута дневно уместо лепо, једном, као ми у Европи. То би, отприлике, била суштина објашњења које је дао Реми Броси, стручњак за хемијску комуникацију на универзитету у Дижону који сматра да Американци са својим хигијенским навикама просто иду напреду бубашвабама. Наиме, познато је да ове бубе које код многих, нарочито жена, изазивају гађење, обожавају топлоту и влагу кухиња, купатила и сливника. А кад се неко купа више пута на дан, јасно је да пуни сливнике топлотом водом чија температура износи око 25°C што је просто идеално за размножавање буба.

РАДНО МЕСТО - 60 МЕТАРА ПОД ВОДОМ

Са десет година Миреј Сивазлиан оклизнула се у чамцу на Средоземном мору, недалеко од свог родног града Марсеја, и потонула као камен. Отац је једва успео да је извуче с дубине од десет метара. Неко други на њеном месту испрепадао би се воде заувек, а Миреј је напротив цео свој живот везала за море и његове дубине.

Данас, са 29 година, она је једина жена професионални ронилац на свету. Преко свог непромочивог одела комбинезона Миреј носи 22 килограма олова и боцу с

После стицања дипломе на Националном институту за професионално роњење Миреј се наметнула у једном чисто мушком послу

компримованим ваздухом од пет килограма за случај опасности. Ако се томе додају цеви за довод ваздуха и радио-каблови, то износи колико и њена сопствена тежина, а она толико вуче сваки пут кад силази у море. Ови услови су управо и разлог што је професија све донедавно била резервисана искључиво за мушкарце.

Од 1991. Миреј ради за „Комекс“, водећу фирму за интервенције на великим дубинама и учествовала је у свим врстама операције: полагању каблова на дну мора, контроли платформи за вађење нафте, чишћење цеви. Последњи задатак било је чишћење залива Сен Тропе од отпадака.

ГУСЕНИЦЕ НА ЖАРУ ИЛИ ПЕЧЕНИ ВО?

Од најдавнијих времена кинеска кухиња састојала се од рецепата за јела која се справљају од животиња као што су: скакавци, гусенице, ларве инсеката, змије, камиле, тигрови, вукови, медведи... Је ли у питању нека нарочита национална особина? Изгледа, више је реч о нарочитој националној историји.

Кинези су одувек патили од недостатка дрвета, а трошење овог драгоценог материјала за припремање хране

сматрало се правим расипништвом. Зато су вековима бирана она јела за чије је кување потребно мало времена. Управо зато су и испробане све могуће врсте „меса“ за што брже добијање готовог јела.

У шумовитој Европи кулинарство је, наравно, ишло сасвим другачијим путем. Отуд је и разумљиво што је за европски укус змијско месо или скакавци „бљак“ комбинација, али и кинеско гледиште да је печење целог овна или вола на ражњу – од јутра до мрака – скроз некултурно и примитивно.

ЦРНО НА БЕЛО - ПО НАЛОГУ ЈЕЉЦИНА

Према извештају сачињеном на основу званичних статистичких података а по налогу Бориса Јељцина, еколошка ситуација у Русији је више него забрињавајућа. Од 140 милиона становника 110 живи у подручјима у којима је ваздух пет пута загађенији од дозвољеног максимума: у 84 града, укључујући ту и Москву, степен загађености је чак десет пута већи. Половина воде за пиће која

се добија из водовода није задовољавајућег квалитета, а количина хемикалија и бактерија је у порасту. Све велике реке су у тој мери загађене да нису погодне за купање: бактериолошка анализа показала је да у њима царују вируси и разни други микроорганизми опасни по здравље људи. Забрињавајући је и податак да 2,3 милиона Руса живи у подручјима загађеним радиоактивним елементима, што је природна последица чернобиљске катастрофе...

КОЈУ КРВНУ ГРУПУ ИМАТЕ?

Научници тврде да су људи са крвном групом „А“ обично вредни, истрајни, савесни, а у стању су да раде и под јаким стресом. Укратко то су обично врло способни људи.

Власници групе „Б“ осетљиве су и пуне обзира личности, али постављају сувише високе захтеве и себи и својој околини.

Најбоље је имати групу „О“ - сматрају ови научници.

„Нулати“ људи су најчешће енергични, друштвени, јаког здравља и издржљивог нервног система. Осим тога, у стању су да врло брзо обнове снагу и наставе да хрле према успеху који често и остварују, пре свега у бизнису.

Власници групе „АБ“ најчешће се у животу управљају према осећањима која врло често превладају њихов здрав разум и интерес. Ти људи имају највише сукоба са самим собом, али при том нерадо деле своје проблеме са другима.

ФАНТАСТИКА

Уређује
др Зоран Живковић

Ратко Јанковић

ЛОВ

Степњена са
три стране,
породица се
повлачила
према шуми из
које се чула
рика
предводника
хајке: вукова и
медведа

Смрт је окренула лице и погледала шупљим погледом породицу човека Исаије Конова. Остао је без два детета, у трену. Валентин и Ото, синови и нада у будућност, прогоњени и окружени зечевима и лисицама, натерани у смрт риком медведа и претњом вукова, стали су пред образ судбине неспремни на оно што их је чекало: смрт од кљунова птица и тачкастих, болних уједа змија.

Исаија Конов је памтио помаму и бес крупног вука прогонитеља, једног из чопора, са белим белегом на челу. Он му је нањушио децу, започео хајку и отерао их у смрт. Конов је вапио и за осветом и за храном.

Хтео је да убије вука и задовољи душу, хтео је да се дочепа хране и спасе тело.

– Тата, тата, када идемо у Рајске вртове? – питала је девојчица.

– Још не, сине. Још није време – говорио је човек Исаија Конов. Није знао зашто није време и шта чека. Можда није био спреман да се у року од месец дана два пута сусретне са смрћу.

– Тата, ја волим да идем у Рајске вртове – више за себе, него обраћајући се оцу говорила је девојчица. Тако

је њена молба била јача, јер, у њој није било наде да ће је услишити.

Одлука

Човек Исаија, вучен инстинктом, не жељом, поче да тражи по скровишту оружје. Није било дрвене тојаге, комада гвожђа, било чега шиљатог што је и могло да убије звер са белим цветом на челу. Одлучи се да понесе оштар камен и убије. Зашто? Је ли могао вратити синове? Може ли ишта променити за себе или дете које му је остало? Може ли жени која га је суморно пратила у стопу побољшати живот? Не! Па, онда?

– Убићу ту звер са белегом на челу – скоро врисну човек Исаија Конов.

– Решио си да поново идемо у Рајске вртове – храпаво, без прекора, упита га жена.

– Идемо.

– Волим те татице – зацика дете.

Човеку низ лице потекоше сузе.

Остаци породице били су спремни за пут. Човек је у једној руци држао оштри камен којим је решио да убије, у другој нежне прстиће петогодишње девојчице. Дете је у наручју носило мачку. За њима, довољно далеко да буде сама, довољно близу да прискочи ако је потребно, жена која је водила на узици пса. Испод сјајне и меке длаке која је варала око лепотом, крила се снага звери, из равног, паметног погледа који је пленио

оданошћу, избијала је увек присутна могућност да растргне оштрим зубима.

Било је седам сати хода до Рајских вртова.

Ишли су брзо, без речи. Човека је вукла освета, девојчицу лепота вртова, жену увек присутна снажна брига.

Хватала се ноћ када стигаше пред жицу. Дете, уморно од хода, у песку направи удубљење и леже. Приђе му пас. Оно положи главу на његово меко крзно и заспа. Жена из наручја детета прихвати мачку.

– Јеси ли понела све што треба? – упита човек.

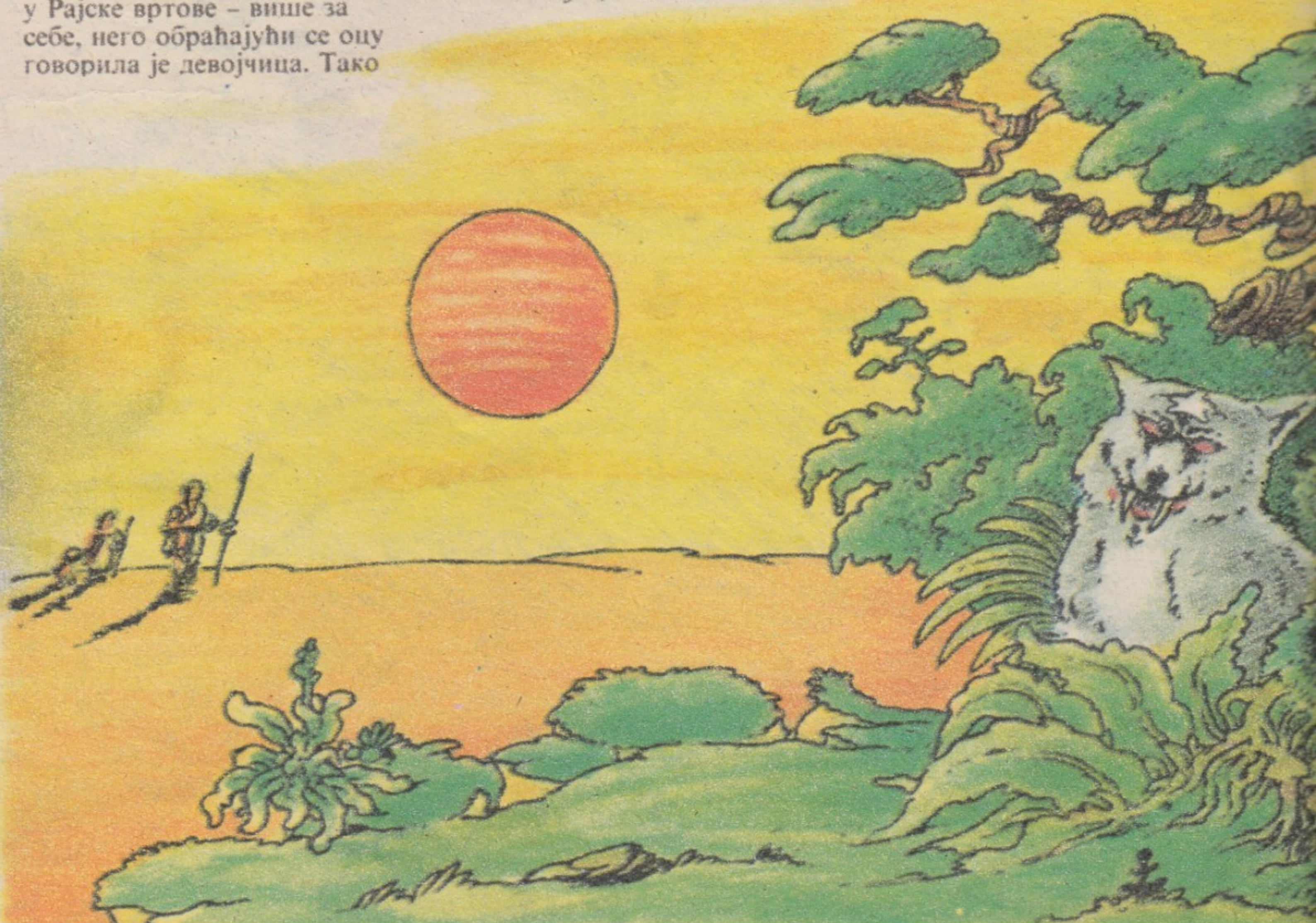
Жена у мраку показа на велике, похабане вреће савијене као ћилим и тврде конопце од корења пустињског растиња.

– Добро, почећу онда.

Лаганим, истим покретима у ритму који се није мењао, а могао је трајати сатима ударао је по тврдој, челичној жици. Била му је потребна цела ноћ да пробије отвор кроз који су могли да се провуку и неозлеђени ућу у Рајске вртове.

Дете се насмеши у сну. Ветар који је дунуо из вртова донесе опојне мирисе цвећа и зрелог воћа. Жена удахну јаче, човек поче да удара брже. Учини му се да чује завијање звери са белегом.

У свитање, у мрзли час сваког годишњег доба, човек заврши са једноликим

кретањима. У жици при самој земљи зјапио је отвор са посувраћеним крајевима тврде и јаке жице да не издеру кожу тела која нису имали чиме покрити.

Рајски вртови

Провукоше се, једно за другим, као да су кренули у пљачку или крађу. Чак је и дете ћутало, стежући у наручју мачку.

Голим табанима додиривали су премену траву, над главама им је мирисало и шумело дрвеће. Слатки плодови, у висини, мешали су се са зрацима сунца и нестварно оцртавали на јутарњој светлости.

Жена загази у поток. Халапљиво је пила бистру воду. За њом, на врховима прстију, стиже дете. Као да није имало само пет година, свиклим покретима одраслог, опра лице и руке у текућој води и поче да пије.

Човек Исаија Конов је био на стражи. Знао је да је стража бесмислена, да су већ виђени, да је освета за присуство, ако јој не умакну, страшна. Али, и час уживања је био величанствен.

Преко пропланка, као муња прелете зец. Пас, чију је узицу жена испустила, јурну за њим. Сустиже га на ивици шуме и у тишини му раздера крзно и тврдим очњацима пресече и сломи врат.

— Хајдемо, морамо... — брзо је шапутао човек.

Кренули су према дрвећу. Без реда, човек је кидао плодове: јабуке, крушке, поморанце, нарове... жена је сакупљала лишће и корење за које је претпостављала да могу бити користан зачин и храна.

Облаци су ниско висили. Није се видела ниједна птица, није промакла ниједна звер. Човек је знао да је то обмана. Ваздух је био згуснут, пун влаге и струје. Осећала се моћна непогода, велико пражњење.

Окретао се око себе. Он није наседао на дубоку обману. Знао је да га иза лишћа, кроз ситно растиње, из висине, посматрају хиљаде злих очица. Било је само питање тренутка када ће кидисати, покушати да их казне за упад.

Застадоше у кретањима као опчињени. Чуло се режање и лом грана. Човек је, без гледања, ЗНАО. Стигли су гоничи: зечеви и лисице. Стотине гипких, брзих тела је опкољавало са три стране пропланак. Остављали су им пролаз који је водио у смрт.

Исаија Конов скочи са дрвета, откину грану, стресе са ње плодове и направи батину. У једној руци је држао камен, у другој дрво. За њим је, стежући мачку плакало дете. На крају, вукући две велике вреће са плодовима и лишћем, везана узицом за пса који јој је помагао у ходу, ишла је жена.

Не прође дуго, звери јурнуше. Пас се откиде са узице и растргну најближег зеча. Исаија Конов замахну штапом и просу мозак пругастој лисици.

Напад

Неразумљиво је било насртање зечева. Отргнути неком силом од своје природне ћуди, налетали су у трептају, заривали у меко људско ткиво дуге предње зубе, откидали и бежали.

Стешњена са три стране, породица се повлачила према шуми из које се чула рика предводника хајке: вукова и медведа.

— Тата, плашим се! Тата! — Врискала је девојчица. Слободном руком обухвати очеву ногу и припи се уз њу. Отац, спречен да се креће, сапет дететом, грубо га отрже од себе и одбаци уназад, неколико метара према мајци. — Држи ово дете!

Неколико зечева му је већ висило на ногама, раскидајући зубима месо мишића.

Пас је дивље насртао чувајући телом људе. Мачка искористи прилику и замаче у честар. Дете је јукнуло. Мачка му је, пред бег, канцама распарала кожу.

Понашањем, пас и мачка су доказали разлог међусобног непријатељства.

Гоничи: зечеви, лисице и ситно пољско звериње, вршили су посао. Породица

Исаије Конова два сата је очајавала и борила се, распепана, уморна и раскрвављена. Сатерана је у камењар, међу оштро стење.

Када је завапила жена, човек Исаија Конов стаде као укопан. Дете, држећи пса за врат, са обе руке само зари лице у меку длаку. И отац и кћи су знали да се жена не оглашава без самртне невоље. Обе женине ноге биле су ухваћене у гвожђе којим се сакате шумске звери. Опруге су их поломили. Кости су вириле кроз раздерану кожу.

Човек коракну уназад.

– Не! – врисну жена. – Иди са дететом! Носи храну и бежи!

Исаија Конов дограби платнене вреће испуњене плодовима биља и крену, не осврћући се.

Опет се уочи.

Пред њим, ружно режећи, исплажена језика, накомтрешене длаке и тела као сабијена опруга стајао је вук са белим цветом на челу.

Пас се ослободи меког детињег загрљаја и стаде уз човека. Дете је завукло руку у платнену врећу, извукло јабуку и халапљиво је почело да једе.

Човек паде на колена, глава му се изравна са псећом. Три звери су биле спремне за обрачун. Човек је штитио дете, пас и човека и дете. Вук се, збуњен човековом кретњом, још више извио у лук и подрхтавао од напора, једва ишчекујући тренутак у коме ће скоком обалити човека или пса низ камену литицу где су их очекивале убице: змије и птице. Вукови у овом суровом свету нису изборили привилегију убијања. Она је била резервисана за оне што гмижу или лете.

Вук насрну. Да је неко гледао са стране, да није знао разлог тог скока, био би очаран савршеношћу лета предивног тела животиње. И док је још тело било у ваздуху, бели цвет међу очима му распара шилати камен, некомтрешену длаку на врату растргоше оштри очњаци. Тело се суноврати низ литицу, паде међу клупка отровница и под кљунове стотина птица које су летеле у круг очекујући жртву.

– Идемо одавде, сине – шапутао је задихани човек. – идемо брзо, брзо!

Слободном руком

помилова пса. Пас схвати. Примаче се детету и оно га обухвати рукама око врата.

Пред сваки корак су застајкивали и дуго слушали. Из човеку незнатих разлога нигде се не огласи вук, не урликну медвед или промаче зец. Можда је гоничима нешто друго, важније, привукло пажњу.

Врати се до жене. Место на коме је оставио прекрила су крупна тела црних птица која се тресу од махнатих покрета.

Неколико сати им је требало да тихо, не узнемирујући чак ни траву, допешаче до продора кроз жицу. Животиње би жицу, готово увек, на људима непознат начин, поново затварале чврстим, савршено саливеним поплетом као да пролаза никада и није било. То су незвани гости плаћали главом.

Неки су мислили да зверима руководи умни Господар звери, смртни непријатељ Човека. Неки други да их је укротио и дресирао Човек који је следећи опаку људску нарав све себи приграбио.

Пролаз кроз жицу је био отворен. У мекој земљи коју су ископали и на посувраћеним крајевима жице није било трагова пољског звериња.

Провуче се дете, за њим човек, на крају пас. Са једне стране жице Рајски вртови, прекрасно дрвеће, вода трава и плодови. Са друге песак, безводна пустара и камење. Резерват који су звери одредиле Човеку или ономе што је остало од његове моћи.

Ходали су низ ситан, врућ песак према скровишту, јами у земљи која је штитила од несносне сунчане јаре. За собом су остављали нејасан, кривудава траг.

– Тата, када идемо опет у Рајске вртове? – одсутно упита дете.

– Не смемо тако често да напуштамо резерват. Појачаће страже над нашим делом оградe.

Извади из платнене вреће румену јабуку и пружи је детету.

– Једи је полако. Чувај мирисе у устима до следећег проласка кроз жицу.

Завуче још једном руку у врећу. Пронађе ситну јабуку, чувајући крупније за дете, загризе снажно и откиде половину. Другу даде псу.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

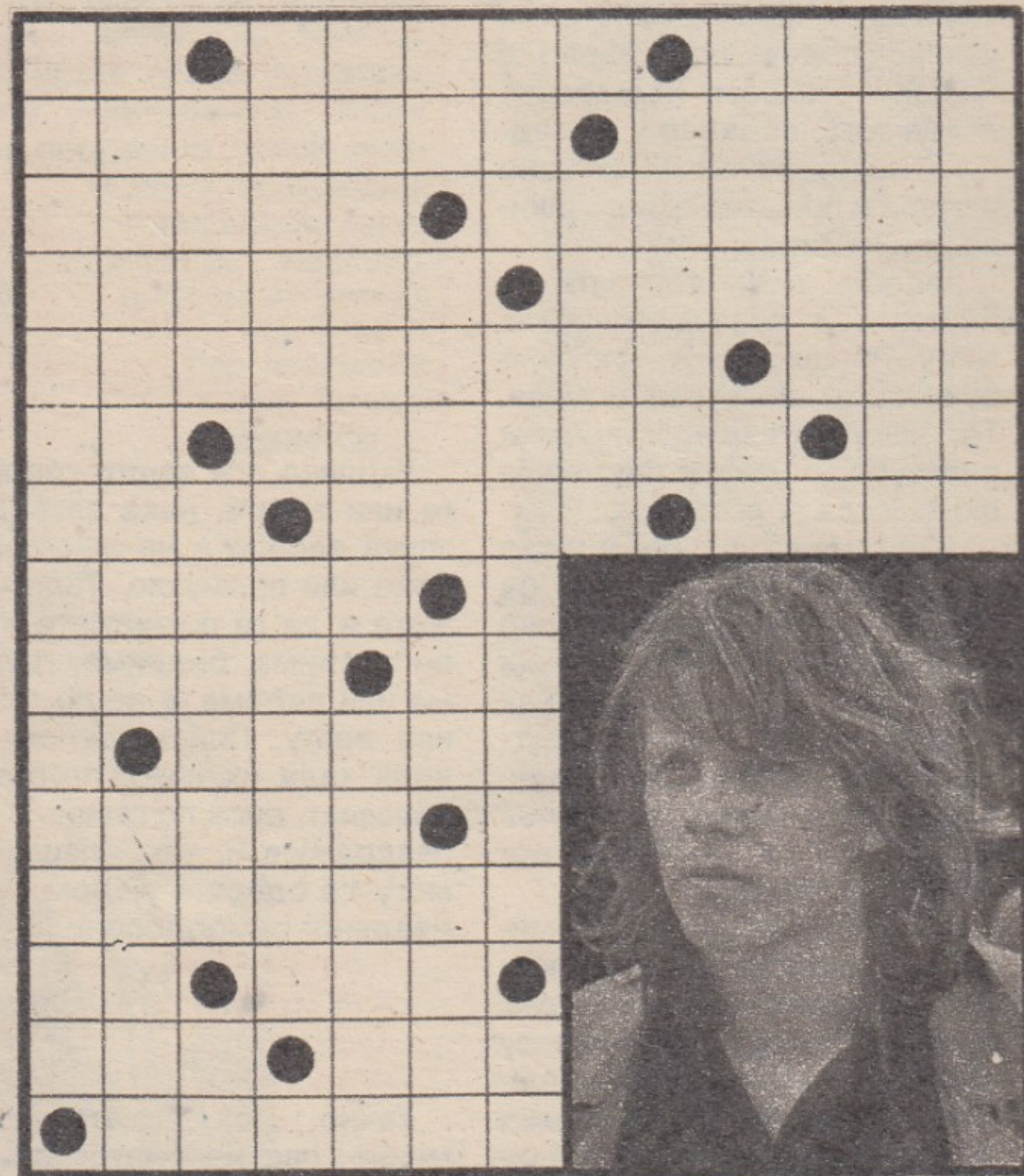
ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА

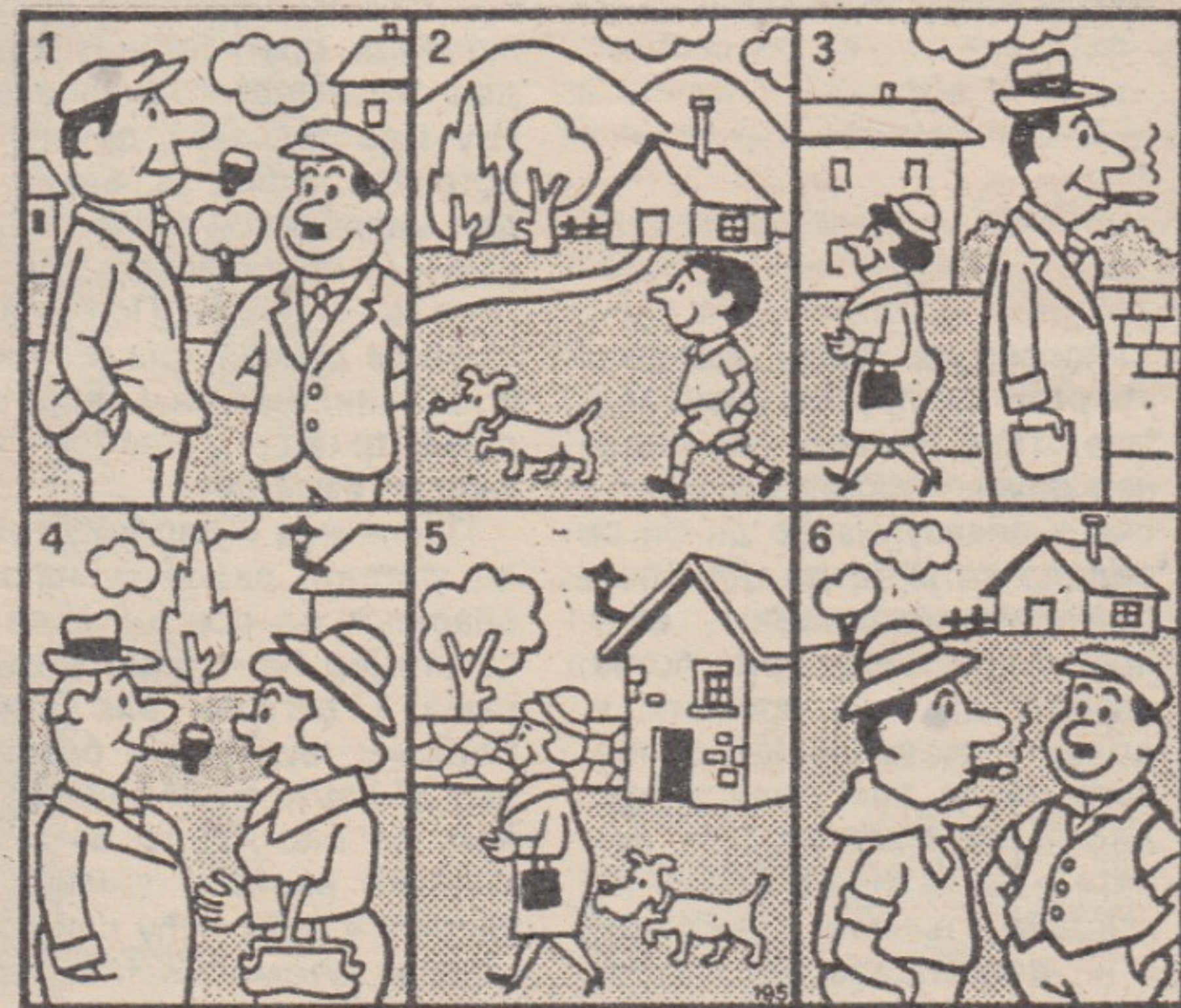
Уместо уобичајених описа дајемо вам решења сврстана по азбучном реду. Њих треба да сместите у лик водоравно и усправно. Ако сте то добро урадили, у првом усправном ступцу добићете име и презиме младог глумца са слике.

АЛТОНА, АП, АТ, АТАК, АТАНАС, АТЕСТ, ВРЕЋИЦА, ГАЛАНТНА, ДИЗНИ, ДРВЕНИК, БЕТИЋ, ЕРИСТИ, ИБ, ИД, ИЛИНОИС, ИСА, КИТАНКА, ЛОКАРДА, НАТАЊИ, НИКАРАГВА, НН, НС, ОЗНАКЕ, ОКНА, ОНО, ОСКАР, ПРСА, РА, РАВНО, РАД, РВАЧИЦА, РОР, САБЕ, СВЕТИОНИК, СВЛАК, СМЕЛО, СМЕТ, СРБАЦ, СС, СТИЛ, ТЕЛО, ТЕНОР, ТЈА, ТО, ТЦ, ЋАР, УЧИНАК, УШТРЕ, ЦАЈС, ЦАРИСТ, ШИТАРИТИ.

ЗА ОШТРО ОКО

Од ових шест сличица, једна садржи делове са других. Која је то сличица и који су позајмљени делови?

ПАС КОЈИ МАШЕ РЕПОМ НЕ УЈЕДА?

Када је извесни Брус Фистел први пут ушао у једну продавницу алата у Барнстеду, САД, два власникова ротвајлера оњушила су га и почела да му се врзмају око ногу жељна миловања што је Фистел и учинио док је разговарао с њиховим газдом. Кад год је, после тога, сараћао у ту радњу, пси су по њој слободно шетали и пријатељски дочекивали посетиоце.

Једном је Фистел затекао једнога од паса везаног за тезгу. Пришао му је и пружио руку да га, као и увек, помази. Тог часа ротвајлер му је загрио зубе у шаку и Фистел је схватио да је погрешно.

„До већине напада и уједа никада не би дошло када би људи само умели правилно да протумаче начин на који пси опште. Они увек дају знак за опасност пре него што угризу“, каже стручњак за проучавање понашања животиња Џон Рајт са Универзитета Мерсер у Макону.

Ето, због тога је око три милиона Американаца годишње жртва псећих уједа. Око пола милиона тих уједа веома су опасни, нарочито код деце. Како и по нашим градовима има све више и паса – луталица и кућних љубимаца, послужимо се искуством америчких проучавања. Проверите колико знате о томе како да избегнете напад и ујед пса. Ту је низ питања а одговори су одмах испод њих.

Тачно или погрешно:
Најбољи начин да се спријатељите с непознатим псом је да се над њега наднесете, љубазно му се насмешите и нежно га помилујете по глави?

Погрешно. Сви наведени покрети за пса су знак претње. Пси се надносе један над другог, гледају се право у очи и показују зубе да би се видело ко је газда. Да бисте са псом успоставили везу, препустите њему први потез: чекајте да вас примети и, држећи се усправно, дозволите му да вам први приђе. Ако је пас малога раста, чучните – то га мање плаши јер сте тако с њим на равној нози и не доживљава вас као неког чина који му прети.

По некаквом усменом предању свима добро познатом из детињства наш најбољи четвороноги пријатељ када врти репом испољава радост што нас види и просто позива да га помазимо. Тачно или погрешно?

Уколико псу нешто говорите или тепате, нека вам глас звучи весело и не много дубоко или промукло. Тада можете и да га помилујете и то по плећима, бедрима, грудима или леђима, а не по глави или врату. Пси углавном не воле када их неко, поготово непознат, дира по глави. То их раздражује и, чак, плаши, па могу да одврате уједом у оправданој самоодбрани.

Тачно или погрешно:
Ако се укипите у месту, пас вас најчешће неће напасти?

Тачно. Док стојите непомично, пас не сматра да му од вас прети опасност. Осим тога, ако се не мичете, може да помисли како је игра завршена и изгуби за вас свако занимање.

Приликом једног несрећног случаја неколико паса – луталица пратило је у стопу два једанаестогодишњака у Њу Џерсију. Оба дечака су потрчала, а пси за њима. Један малишан се заплео и пао, други је наставио да јури колико га ноге носе. Пси су прескочили дечака који је лежао и наставили за оним који је и даље трчао. Стигли су га и ужасно изуједали.

Последња ствар коју треба да урадите ако вам запрети опасност од пса јесте да не трчите јер ће пас потрчати за вама и сигурно вас стићи. Најбржи људи трче брзином око 32 km/h, а већи пси брзином од око 40 до 64 km/h. Уколико нисте у прилици да улетите у прву кућу или ускочите у аутомобил, не смете нипошто да трчите.

срећан што види баш вас и, наравно, никада му неће пасти ни на крај памети да вас уједе?

Погрешно. Махање репом лево–десно, или обрнуто, најчешће није знак наклоности већ сигнал да је пас нервозан, узбуђен или несигуран. А пса може да узбуди свашта: сусрет с неким коме је привржен, мирис јела, али и напад на противника.

Потчињен или застрашен пас држаће реп између ногу. Пас који вам се заиста радује махаће репом опуштено и весело при чему му се покреће

Чак и код пса који није ни имао намеру да вас нападне трчање може да пробуди ловачко-нападачки рефлекс. И, мада је савет стручњака да мирно станете против свих човекових самоодбрамбених инстинкта, послушајте га и укипите се као статуа.

Тачно или погрешно:
Територија пса престаје изван граница поседа његовог господара?

Погрешно. Територију одређује пас, а не човек. Пас често полаже право не само на господарева кућу и башту већ и на тротоаре с обе стране улице и још штошта. Многе људе пси су ујели баш на тим местима, пред самим носем њиховог газде.

Тачно или погрешно:
Ако пас делује претеће, треба му показати ко је главни тако што ћете и ви да се наокстрешите и изгледате сурови?

Погрешно. Треба да будете мањи од маковог зрна да би вас такав пас оставио на миру. У највећем броју сусрета блиске врсте са псима пас се осећа и понаша или надмоћно или потчињено. Ваши оштри, нагли и претећи покрети и глас надмоћној животињи не оставља избор: она ће вас напасти и она ће показати ко је заиста газда. Али, и покоран пас може, при таквом вашем понашању, да скочи и уједе и то из страха, а страх улива храброст. Никада не изазивајте ни мале ни велике псе, извући ћете дебљи крај.

Тачно или погрешно:
Када пас маше репом, то увек значи само једно: да је безопасан, расположен крајње пријатељски,

и читава стражња половина тела. Пас чији је реп подигнут усправно, укрућен и креће се напред-назад спреман је да вас нападне.

Тачно или погрешно:
Никада не гледајте непознатом псу право у очи?

Тачно. Директно пиљење у очи пас тумачи као испољавање надмоћности онога ко то чини, био он такође пас или човек. А ниједан пас не воли да неко други буде толико надмоћан. Избегавајући поглед право у очи поручујете животињи да јој ничим не претите нити вам је намера да изигравате јачег. Тако раде и пси између себе и важно је да се понашате као потчињен пас како би агресиван пас осетио да је победа његова те стога нема потребе да вас нападне.

Али, не окрећите му леђа јер ће помислити да сте слабић и кукавица и може вас напасти, можда из презира. Посматрајте га крајичком ока држећи се благо постранце. Не паничите и нипошто не вриштите. Останите непомићни у таквом положају све док пас не изгуби за вас интересовање и не одмакне довољно далеко. Тек тада, полако и без наглих покрета, пођите својим путем с тим да пас увек буде испред, никада иза вас.

Тачно или погрешно:
Плашљиви пси нису опасни?

Погрешно. Пас кукавица највише од свега жели да му што пре ишчезнете из видног поља. Упркос томе, вероватно је више људи страдало од уједа плашљивог пса сатера-

ног у ћошак него од његовог агресивног сродника.

Плашљив пас, ако већ не може да побегне, прилази човеку кружећи, а не директно. Обично скреће поглед, понекад и лаје гледајући постранце. Уши су му положене и спљоштене уз главу, реп скривен међу ногама. Али, осети ли да је угрожен или протумачи ваше понашање као претеће а нема куда да збрише, скочиће и ујести и то опасно.

Шта је најефикасније када вас пас нападне: (а) јакна; (б) каменица; (в) сузавац?

(а) Ако пас скочи на вас, покушајте да му подметнете у чељуст испресавијену јакну, или, ципелу. Тако ћете га замахати и имати времена да се повучете на сигурно.

Гађање каменом може пса само још више да раздражи, а сузавац у спреју, ако га имате при руци, мање је делотворан од нарочитог спреја намењеног искључиво одбрани од паса. Тај спреј ће му мало опрљити очи и њушку, јако га збунити и избацити из строја бар двадесетак минута што је више него довољно да се мирно удаљите.

Тачно или погрешно:
Пас на ланцу може да постане агресивнији него када је на слободи?

Тачно. Висок проценат озбиљних уједа, нарочито мале деце, иде на душу псима (или њиховим господарима) који су везани или су успели да се ослободе ланца пре него што су некога напали. Што је дужи везан пас постаје све нервознији и напетији и будите веома опрезни ако баш морате да му приђете а нисте његов газда. Везивање накратко, док власник не обави неки посао, неће утицати на пса. Што је период дужи опасност расте. Власници паса требало би то да знају. Овде, разуме се, није реч о чуваркућама који морају да буду што раздраженији већ о обичним псима који се изводе на улицу, међу свет.

Тачно или погрешно:
Пас никада неће напасти бебу јер сви пси обожавају малу децу?

Погрешно. У Америци су између 1979. и 1988. године пси насмрт изуједали десет беба које су спавале или биле остављене будне и саме у својим колевкама или креветима. Такве трагедије лако би се избегле када би сви родитељи знали да беба која плаче, преврће се или, чак, сасвим мирно спава псу више личи на плен него одрасла особа. Беба може нагло да врисне или начини покрет ко-

ји код пса кућног љубимца неодољиво буди нападачки инстинкт. Беба никада не сме да остане сама у истој просторији са псом, чак ни најпитомијим и у свему провереним који јој, иначе, показује наклоност.

Која је старосна група најугроженија од уједа: (а) бебе и предшколска деца; (б) деца од пет до девет година; (в) деца од десет до четрнаест година; (г) одрасли?

(б) Према бројним америчким студијама и статистикама жртве тридесет процената свих уједа паса годишње су малишани између пете и девете године. Обично су „крива“ сама деца јер нагло одузму псу неку његову играчку или га повреде, случајно или намерно. Ко није видео мало дете како вуче пса или мачку за реп? Деца не схватају опомињуће режање и трагедија је ту.

Пошто је, бар у САД, стопа пријављених псећих уједа деце те старосне групе већа од стопе дечијих болести као што су мале богиње, очигледно је да или децу треба научити да поступају с кућним љубимцима и осталим псима или их не остављати с њима без надзора.

Тачно или погрешно:
Према раси пса зна се унапред да ли ће уједати или не?

Погрешно. „Под одређеним околностима сваки пас може да уједе и то опасно“, каже Џефри Сакс, епидемиолог из Центра за контролу болести у Њујорку. И, већина тих уједа није од паса – луталица већ од кућних љубимаца.

Чак и умиљати кокер шпанијер у стању је да угризе човека! Кокери су некада били познати по питомој нарави, стрпљењу с децом и оданости породици у којој живе. Али, неки одгајивачи су се, приликом укрштања кокера и других паса, више трудили око њиховог лепог изгледа него нарави и резултат је све агресивније потомство.

Дакле, ако вас икада пас нападне или запрети опасност да то учини, запамтите да ситуацију треба олабавити тако што ћете се, пре свега, уклопати у месту. Први благ корак направите тек када пас задовољи своју радозналост и почне да вас заборавља. Тек онда, лицем према њему и нипошто не трчати, склоните се на сигурно. Тако ћете, једним ударцем, спасити достојанство пса и, што је много важније, своју кожу његових оштрих зуба. **Бојана Дожић**

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Техника писања златом

Недавно сам била на једној изложби фресака и највише ме заинтересовало сликање златом. Речено ми је да се тај поступак назива хризографија. Желео бих да ми нешто више кажеш о тој техници.

ИСИДОРА
Панчево

Хризографија је техника писања и сликања, често примењивана у византијској уметности, односно земљама под културном и политичком доминацијом Византије. Била је развијена и на подручју западне ранохришћанске уметности.

То је сликање златним листићима који се наносе на жељено место и пажљиво утрљавају. Хризографија је свој највећи развој досегла у позлаћивању иницијала и у испитисању целих текстова златом у текућем раствору, нарочито на пурпурном пергаменту. Техника писања и сликања златом јавља се у сликарству романике, готике и ране ренесансе.

Кума „Политикиног Забавника“

Знам да сви листови слични „Забавнику“ имају кумове, па бих желео да знам да ли је и мој омиљени лист имао кума, или је име добио по вољи ондашњег уредника.

ГОРАН ДЕСПОТОВИЋ
Приштина

Тачно пре 53 године (последњег дана децембра 1938. године) „Политика“ је објавила велики наградни конкурс за име њеног новог листа који ће бити испуњен стриповима, романима у наставцима и другим забавним материјалом.

Међу 34.998 одговора на овај конкурс било је разних предлога, као: „Шаљива недеља“, „Смех“, „Народни борац“, „Путописи“, „Женски лист“, „Природа и наука“ и сл. Али, готово једна петина учесника предлагала је исто име – „Политикин Забавник“, па је жребом извучен први кум. То је била деветогодишња ученица другог разреда основне школе у Новом Саду Антонија Савић, сада Кошиш.

Она је добила и прву награду, за оно време веома вредну суму од 5.000 динара. Уједно је додељено и две стотине деведесет седам награда у укупној вредности од 35.000 динара и осталим учесницима који су желели да се њихов нови лист зове „Политикин Забавник“.

Детективи „Леви Штрауса“

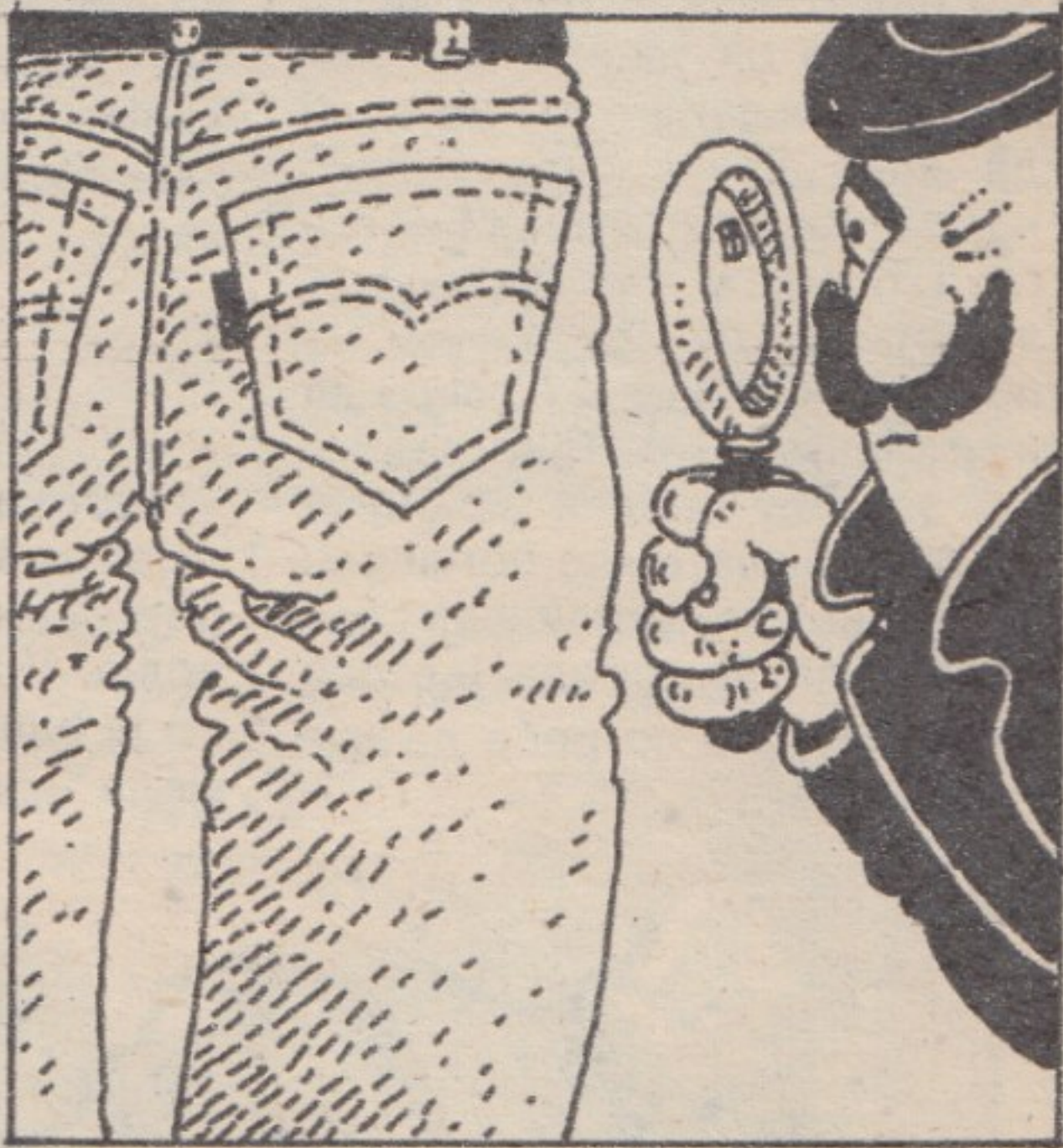
Нама младима је веома важно да цинс који облачимо буде производ „Леви Штрауса“ или „Дизела“, мада на тржишту има веома много исто тако добрих копија ових фирми. Кажу, то је нелегално произведена роба. Желео бих да знам како се ове познате фирме боре против овакве конкуренције.

БОШКО М.
Подгорица

Америчка компанија „Леви Штраус“, прва светска фабрика фармерки, већ неколико година покушава да заштити своје производе. Суочава се са великим тешкоћама, јер многе земље Далеког истока праве фармерке, и то веома квалитетне, по њиховом узору. Ови лажни „Левиси“ преплавили су и европско тржиште, па је ова фирма организовала мрежу тајних агената у целом свету.

Они надгледају продају по радњама и бутицима и извештавају о недозвољеној производњи фармерки по узору фирме на који није плаћен лиценци проценат.

Али, када агенти открију мрежу лажних фабриканата, на пример у Турској, ови исти произвођачи веома брзо преносе робу у Италију где покривају 50% продаје. У последње време и код нас се израђује веома квалитетан цинс „лажњак“. Најпознатији је онај из Новог Пазара.

Жен-шен нашег поднебља

Много се писало о чудесним својствима кинеске биљке жен-шен, односно њеног корена, али сада многи кажу да је корен наше биљке линцуре много лековитији. Желео бих да знам шта је тачно.

ЈОВАН СТОЈИЋ
В. Градиште

Корен биљке жен-шен је у својој постојбини Кини одувек важио за прави еликсир живота и приписивана су му чудотворна својства. Међутим, жен-шен те своје одлике није потврдио у другим деловима света, што и није чудно, јер на разним географским просторима људи имају различит метаболизам, састав хормона и сасвим други ритам живота.

Зато су у праву сви они који тврде да за нас корен линцуре има много делотворнија својства од корена жен-шена и да је то еликсир живота људи нашег поднебља. Ово је биљка горког укуса која успева у вишим планинским пределима и чији се корен ставља у алкохол да би се добио алкохолни екстракт који изузетно добро делује на метаболизам, побољшање апетита и укупно стање организма.

Антониа Кариго, Пут бачко-паланачког одреда 22, 21000 Нови Сад – 11 година, жели да се дописује са вршњацима од 9 до 13 година.

Невена Тасић, Кнеза Милоша Б2/14, 35230 Ћуприја – 14 година, воли музику, путовања и дописивања.

Јелена Јаковљевић, Вељка Влаховића А/6, 19300 Неготин – 13 година, свира хармонику, сакупља украсна писма и воли музику.

Радмила Тошковић, Васа Раичковића 49, 81000 Подгорица – 11 година, воли реп и хеви-метал.

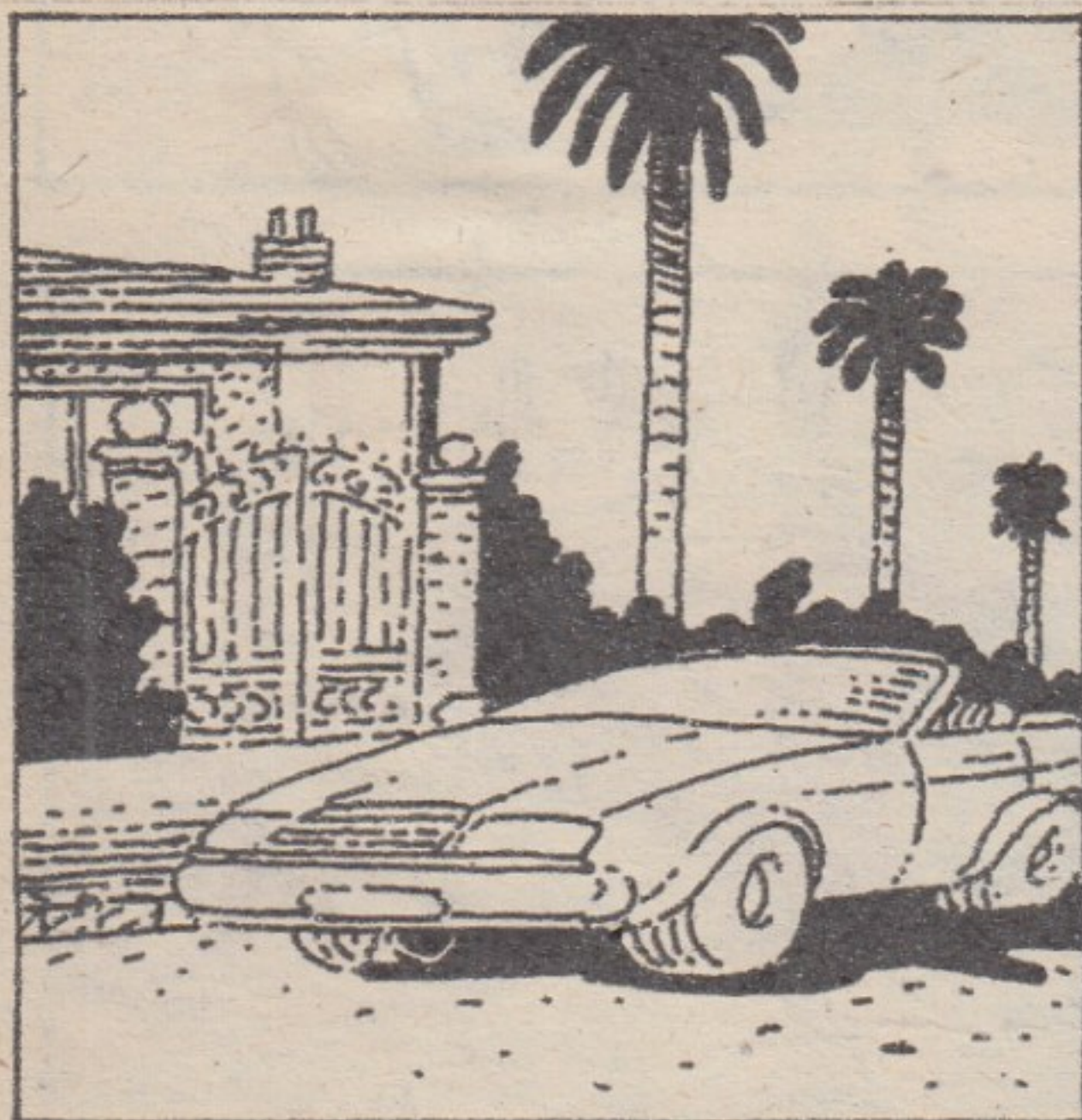
Ружица Влаховић, Салаш 171, 21233 Ченеј – 15 година, жели да се дружи са тинејџерима.

Мирослав Срдић, Дунавска 118, 21423 Обровац – 13 година, жели да се дописује са вршњацима.

Андријана Јоцић, Георги Димитрова 76а, 18000 Ниш – 13 година, воли музику, књиге, спорт и путовања.

Дијана Лазовић, Ново Село, 36210 Врњачка Бања – 14 година, жели да стекне нове другове и другарице.

Ивана Ђорђевић, Индире Ганди 9, 11000 Београд – воли спорт и музику, тренира тенис.

Мој Дилане из Беверли Хилса

Нас неколико другарица из разреда заљубљене смо у Лука Перија, глумца који игра Дилана у суперсерији „Беверли Хилс“ и мораш нам помоћи да дођемо до његове адресе. Желимо да му пишемо и тражимо аутограме.

ЛАНА, МАЦА, ГОГА и БИНА
Пожаревац

Нисте једине које желе адресу овог младог и све популарнијег глумца чијем шарму није могла да одоли ни једна Мадона, а о Бренди из серије „Беверли Хилс“ да и не говоримо.

Адреса је:

LUK PERRY

BEVERLY HILLS 90210 (For Luk Perry)

Fox Broadcasting Co.

10201 West Pico Boulevard

Los Angeles

USA

ОБАВЕШТЕЊЕ

учесницима ликовног конкурса
„Ми смо за мир“

Због великог броја приспелих радова на ликовни конкурс „МИ СМО ЗА МИР“ обавештавамо све читаоце, учеснике конкурса, да ћемо имена награђених ученика, професора или наставника и школа објавити одмах ПО ЗАВРШЕТКУ РАДА СТРУЧНОГ ЖИРИЈА почетком марта 1993. године. Награде ће се доделити, као што смо обећали, у посебној емисији ТВ „Политика“ априла 1993.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: сс, уштрб, стил, рвачица, смело, ђетић, Дрвеник, Атанас, Алтона, Никарагва, рор, то, кићанка, ид, оно, тело, прса, Дизни, а, окна, нн, р, атест, Оскар, н, врећица, иб, Иса, ћар, тја, царист.

ЗА ОШТРО ОКО: сличица 4 (са прве лула, са друге дрво, са треће шешир, са пете димњак и са шесте шешир).

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2145

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“
11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кеџић

Уредник стрипа
Мирјана Маринковић

Ликовно-графички уредник
Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:

Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“
Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 320-764, 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Маркетинг агенција: Македонска 31/1, телефон 320-645. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну намену НИП „Политика“ – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

МАКЕДОНИЈА ДЕНАРА 1500

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП „Политика“ убудуће искључиво прима претплату преко

„EXIMPO“ – AG, Bernstr. – West 64, CH – 5034 SUHR Schweiz. Тел. 41/64/310470 и 41/64/310471. Fax 41/64/310472, на конто:

NEUE AARGAUER BANK, AARAU, Bahnhofstr. 49, CH – 5001 AARAU, Schweiz, Конто број: 21.4957.057.6

Годишњу претплату на лист не примамо

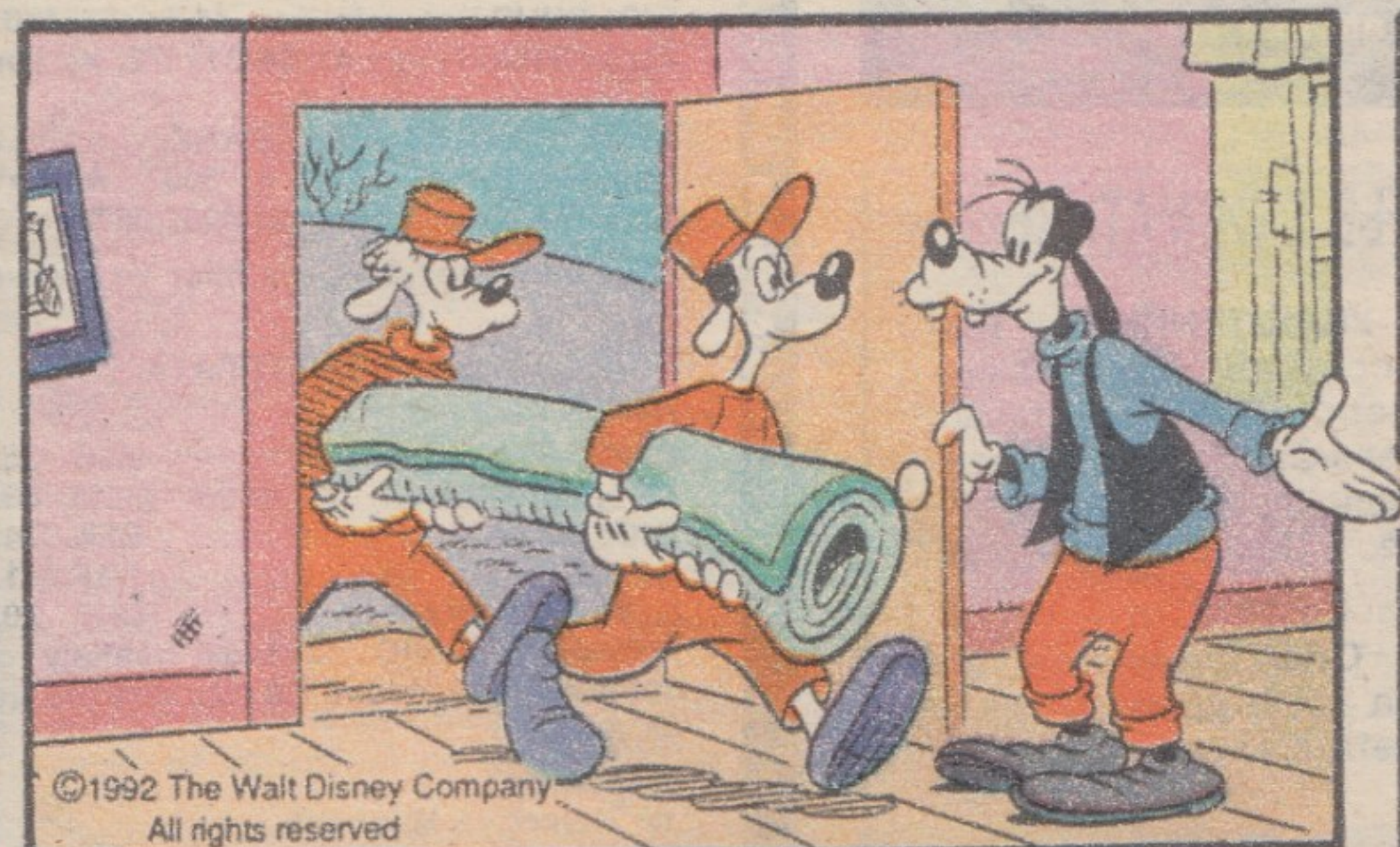
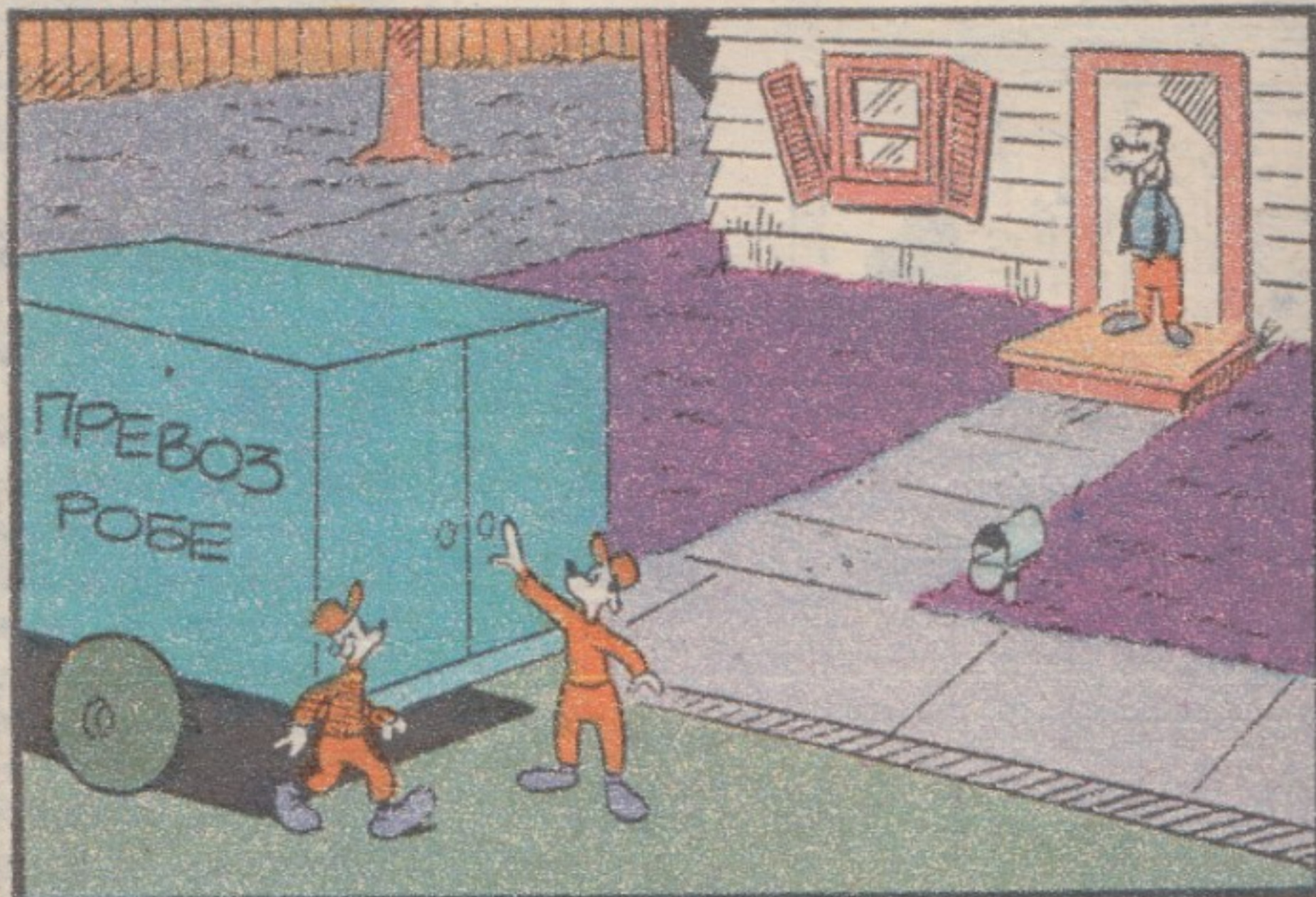
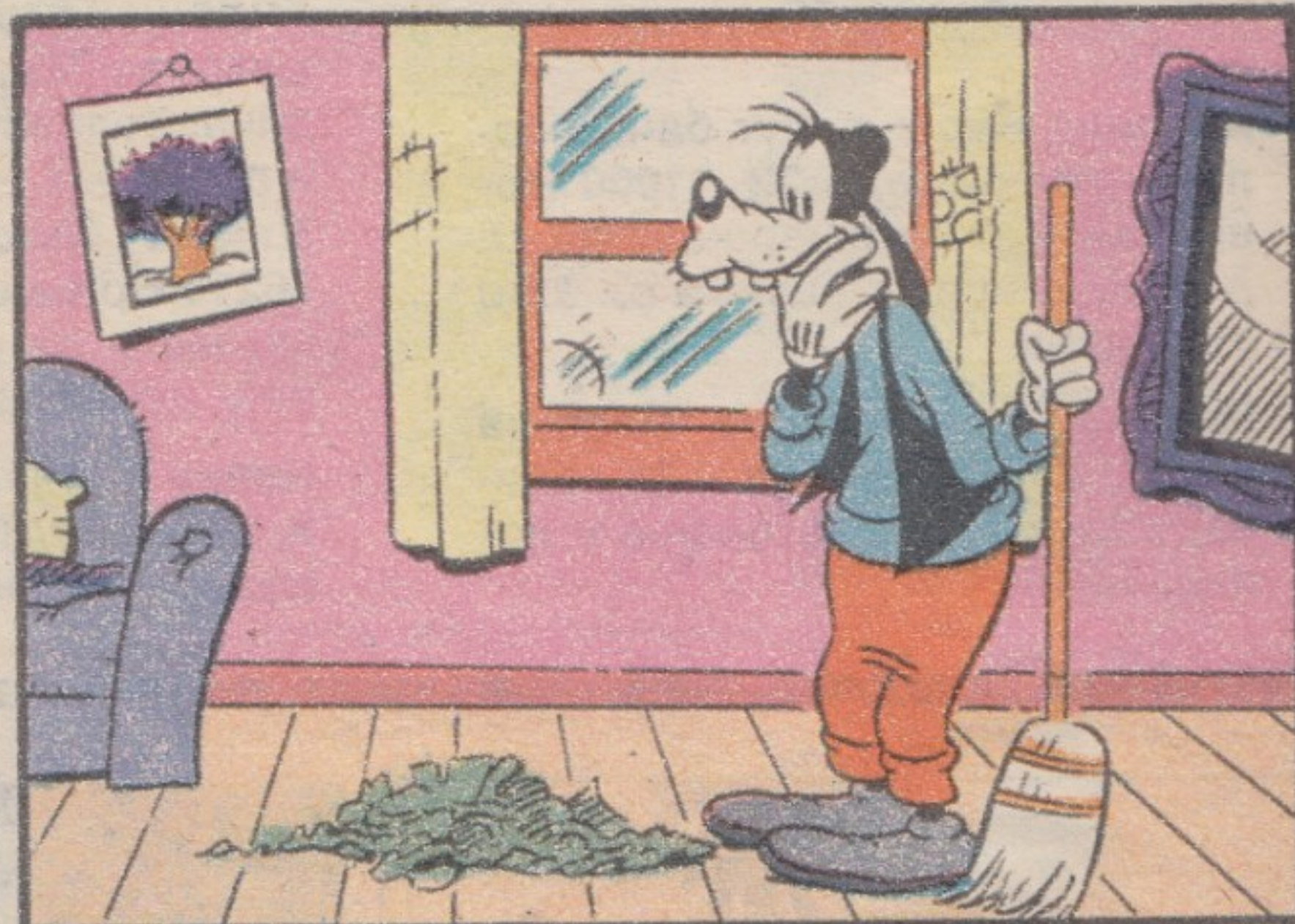
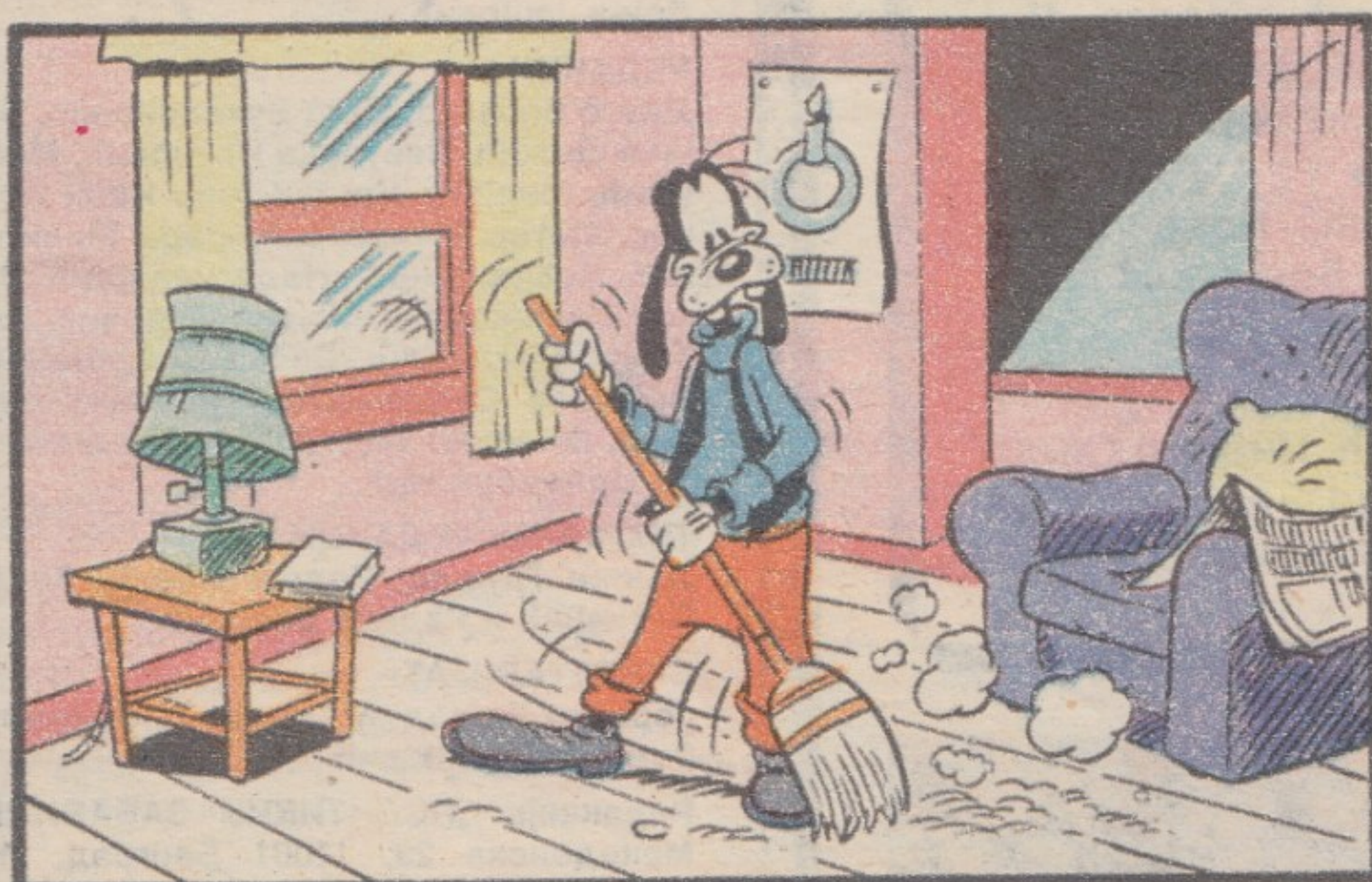
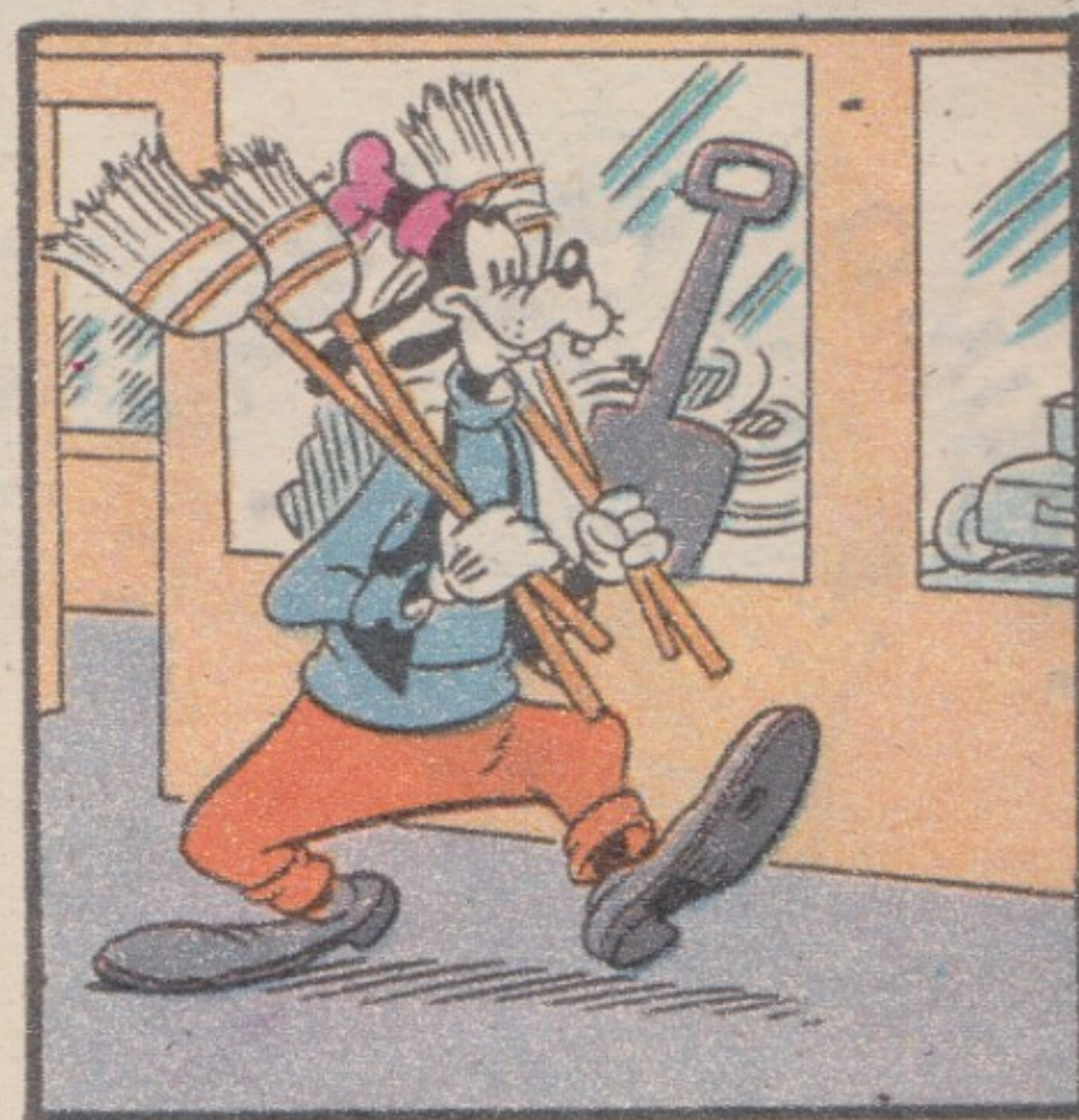
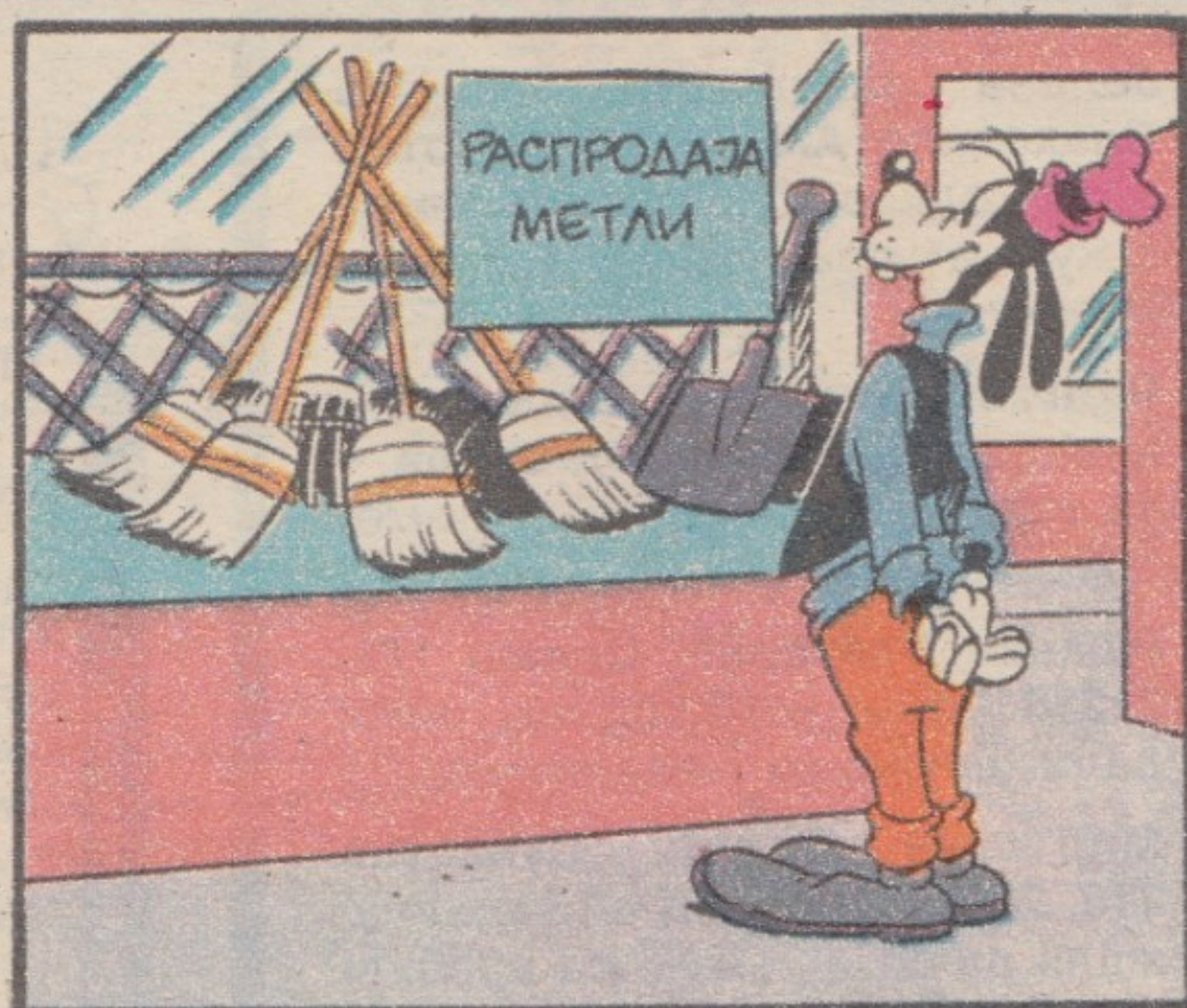
ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА
ИЗНОСИ:

САД	USD 35.-
СР НЕМАЧКА	DEM 89.-
ШВЕДСКА	SEK 374.-
ФРАНЦУСКА	FRF 211.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.-

Трошкови АВИО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

Директор
др Живорад Миновић

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана стар, штампана, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа

©1992 The Walt Disney Company
All rights reserved

Distributed by King Features Syndicate